

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

10'uncu Toplantı
7 Kasım 2025 Cuma

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

- 1.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması
- 2.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın Bakanlığın 2026 yılı bütçesi sunumu esnasında çıkan tartışmaya ilişkin açıklaması
- 3.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2026 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 4.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2026 yılı bütçesi görüşmeleri esnasında çıkan tartışmalara ilişkin açıklaması

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

- 1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ve 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279) ile Sayıştay tezkereleri
 - a) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
 - b) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü
 - c) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü
 - ç) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu
 - d) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
 - e) Nükleer Düzenleme Kurumu

IV.- AÇIKLAMALAR

- 1.- İstanbul Milletvekili İsmail Faruk Aksu'nun, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın Bakanlığın 2026 yılı bütçesi sunumu esnasında çıkan tartışmaya ilişkin açıklaması
- 2.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın Bakanlığın 2026 yılı bütçesi sunumu esnasında çıkan tartışmaya ilişkin açıklaması
- 3.- Konya Milletvekili Orhan Erdem'in, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın Bakanlığın 2026 yılı bütçesi sunumu esnasında çıkan tartışmaya ilişkin açıklaması
- 4.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın Bakanlığın 2026 yılı bütçesi sunumu esnasında çıkan tartışmaya ilişkin açıklaması
- 5.- Adana Milletvekili Sadullah Kısacık'ın, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın Bakanlığın 2026 yılı bütçesi sunumu esnasında çıkan tartışmaya ilişkin açıklaması
- 6.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2026 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşması esnasında çıkan tartışmada geçen bazı ifadelere ilişkin açıklaması
- 7.- İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar'ın, Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2026 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

-----0-----
10'uncu Toplantı
7 Kasım 2025 Cuma
-----0-----

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 10.04'te açılarak sekiz oturum yaptı.

Komisyon Başkanı Mehmet Muş,
Komisyonun bugünkü gündemine,
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın Bakanlığın 2026 yılı bütçesi sunumu esnasında çıkan tartışmaya,
Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2026 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerine,
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2026 yılı bütçesi görüşmeleri esnasında çıkan tartışmalara,
İlişkin açıklama yaptı.

2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ve 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279) ile Sayıştay tezkerelerinin görüşmelerine devam edilerek,
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının,
Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün,
Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün,
Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumunun,
Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun,
Nükleer Düzenleme Kurumunun,
2026 yılı bütçeleri ve 2024 yılı kesin hesapları kabul edildi.

İstanbul Milletvekili İsmail Faruk Aksu, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın Bakanlığın 2026 yılı bütçesi sunumu esnasında çıkan tartışmaya,
Malatya Milletvekili Veli Ağbaba,
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın Bakanlığın 2026 yılı bütçesi sunumu esnasında çıkan tartışmaya,
Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2026 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşması esnasında çıkan tartışmada geçen bazı ifadelerine;
Konya Milletvekili Orhan Erdem, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın Bakanlığın 2026 yılı bütçesi sunumu esnasında çıkan tartışmaya,
Samsun Milletvekili Erhan Usta, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın Bakanlığın 2026 yılı bütçesi sunumu esnasında çıkan tartışmaya,
Adana Milletvekili Sadullah Kısacık, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın Bakanlığın 2026 yılı bütçesi sunumu esnasında çıkan tartışmaya,
İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar, Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2026 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerine,
İlişkin açıklama yaptı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, 2026 yılı bütçelerini görüşmeye devam etmek için 11 Kasım 2025 Salı günü saat 10.00'da toplanmak üzere toplantıya 23.04'te son verildi.

7 Kasım 2025 Cuma
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 10.04
BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)
BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)
SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)
KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)
----- 0 -----

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakan, Değerli Bakan Yardımcıları, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli bürokratları, yazılı ve görsel basınımızın temsilcileri; Başkanlık Divanı adına sizleri saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 10'uncu Birleşimini açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gündemimizde, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Maden Teknik ve Arama Genel Müdürlüğü, Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü, Türkiye Enerji Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu ile Nükleer Düzenleme Kurumunun bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporları bulunmaktadır.

Müzakerelere geçmeden Komisyonumuza katılan bürokratların kendilerini tanıtmalarını rica ediyorum.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ve 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279) ile Sayıştay tezkereleri ¹

- a) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
- b) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü
- c) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü
- ç) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu
- d) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
- e) Nükleer Düzenleme Kurumu

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, şimdi, Sayın Bakana konuşmasını yapmak için otuz dakika süre veriyorum.

Buyurun lütfen Sayın Bakanım.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ ALPARSLAN BAYRAKTAR - Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonunun Sayın Başkanı, kıymetli üyeleri, kamu kurumlarımızın ve basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

2026 yılı Bakanlığımız bütçe takdimine geçmeden önce, sözlerimin hemen başında, yenilenebilir enerji ve madencilikte yatırım ve izin süreçlerini hızlandıracak, çevreyle uyum ve rehabilitasyon süreçlerini güçlendirecek düzenlemeleri geçtiğimiz temmuz ayında kanunlaştırarak bizlere verdikleri kıymetli destek ve katkılar için sayın milletvekillerimize bir kez daha teşekkür etmek istiyorum.

Enerji ve tabii kaynaklar alanında temel hedefimiz, Türkiye Yüzyılı'nda insan ve çevreyi merkeze alan, enerji ve madencilikte dönüşümü gerçekleştirmiş, kaynak ve teknolojide net ihracatçı bir Türkiye'dir. Bu vizyon doğrultusunda hazırladığımız bütçemizi mali bir plan olmanın ötesinde, ülkemizin enerji ve madencilik geleceğine atılmış stratejik bir adım olarak görüyoruz. Zira enerji ve tabii kaynaklarda arz güvenliği, dışa bağımlılığın azaltılması, iklim değişikliğiyle mücadele bizlere çok daha hızlı ve güçlü adımlar atma sorumluluğu yüklemektedir.

Sayın Başkan, kıymetli üyeler; geçtiğimiz iki yılda olduğu gibi bütçe sunumuma madenlerle başlamak istiyorum. Madencilik, ekonomik güvenliğin, jeopolitiğin, sanayileşme ve teknolojik gelişmelerin ana unsurlarından biri. Zengin yer altı kaynaklarımız bizlere sürdürülebilir kalkınma açısından çok önemli bir imkân sunuyor. Bu alanda önce insan, sonra çevre, sonra katma değerli madencilik vizyonu ile hareket ediyoruz. Yer altı zenginliklerimizi sadece çıkarmakla kalmıyor, aynı zamanda onları yüksek katma değerli ürünlere dönüştürerek ülkemizi ileri teknoloji ve yeşil dönüşüm alanlarında etkin bir aktör hâline getirmek için kararlılıkla çalışıyoruz. Aramadan üretime kadar her aşamada modern teknolojileri de kullanarak daha etkin, şeffaf ve güvenilir denetimler yapıyoruz. 2024 yılında aylık ortalama 774 adet olan denetim sayımızı 2025 yılında 806'ya yükselttik ve bu denetimlerin neticesi olarak bu yılın ilk on ayında 1.323 firmaya idari para cezası uyguladık, ayrıca 2.043 adet faaliyet durdurma tedbiri aldık.

Konuşmamın başında ifade ettiğim gibi, Meclisimizin yaptığı kanun düzenlemesiyle, ruhsat sahiplerinin rehabilitasyon yükümlülüklerini artırarak her bir sahanın doğaya yeniden kazandırılmasını güvence altına aldık. Yeni düzenlemeyle birlikte madencilik faaliyeti ile rehabilitasyon yükümlülüğünün eş zamanlı olarak başlamasını hedefliyoruz. Bugüne kadar rehabilite edilen 18

1. (1/280) ve (1/279) esas numaralı Kanun Teklifleri 23/10/2025 tarihli 4'üncü Toplantı Tutanağı'na eklidir.

bin futbol sahası büyüklüğünde yaklaşık 13 bin hektarlık sahada 23,5 milyonun üzerinde ağaç dikilmesini sağladık. Madencilik sektörü, yüksek istihdam kapasitesi ve oluşturduğu güçlü değer zinciriyle de ülkemizin ekonomisine değer katmaktadır. 2002 yılında gayrisafi yurt içi hasıla içinde bugünkü fiyatlarla 116 milyar lira olan madencilik sektörünün hacmini 4,5 katına çıkararak 2024 yılında 525 milyar liraya ulaştırdık. Ayrıca, maden ihracatımızı da 7 kat artırarak 6 milyar dolarlık bir sektör hâline getirdik.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemize önemli bir ihracat getirisi sağlayan bor madeninde geçtiğimiz yıl 2 milyon 500 bin ton satışla 1 milyar 322 milyon dolarlık gelir elde ederek tüm zamanların rekorunu kırdık. Yer altı zenginliklerimizin katma değerli ürünler hâline getirilmesi amacıyla savunma sanayi, nükleer enerji ve çelik sektörü gibi önemli alanlarda bor karbür ve ferro karbür üretim tesislerini hayata geçirdik. Ayrıca, Eskişehir Kırka'da kurulan pilot tesisle lityum karbonat üretiminde ilk ürünümüzü elde ettik. Yılda 600 ton kapasiteli endüstriyel tesisin kurulmasına yönelik çalışmalarımıza da devam ediyoruz. Stratejik önemi sebebiyle son dönemde uluslararası ticaret savaşlarının âdeta merkezinde yer alan nadir toprak elementlerinin üretilmesi ve işlenmesi en öncelikli konularımızdan bir tanesi. Bu doğrultuda, Eskişehir Beylikova'da yoğunlaştırdığımız arama faaliyetlerimiz kapsamında 125 bin metrenin üzerinde sondaj gerçekleştirdik ve 694 milyon tonla dünyada tek sahada en büyük ikinci nadir toprak elementi kaynağını tespit ederek yine üretime dönük olarak pilot tesisimizi devreye aldık, şimdi endüstriyel tesisin kurulması çalışmalarına devam ediyoruz. Ayrıca, nadir toprak elementleri ve diğer kritik mineraller üzerinde çalışmalar yapmak üzere 2018 yılında kurduğumuz Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsünde cevher zenginleştirme, saflaştırma ve geri dönüşümden uç ürüne kadar faaliyetlerle TENMAK çatısı altında çalışmalarımıza devam ediyoruz. Savunma sanayimizin, yerli otomobilimiz Togg'un, batarya teknolojilerinin ve yenilenebilir enerji ekipman üretiminin merkezinde yer alan kritik ve stratejik madenler âdeta vazgeçilmez nitelikte ve bu kapsamda yürüttüğümüz çalışmalarla ocak ayında Türkiye Kritik ve Stratejik Madenler Raporu'nu yayımladık ve ülkemiz için kritik ve stratejik önemi olan toplam 37 maden türünü belirledik. Yeni yapılan kanuni düzenlemeyle Türkiye'nin stratejik ve kritik madenleri ilk kez hukuki güvenceye kavuşmuş oldu. Bu madenleri artık çok daha özel bir statüde değerlendiriyoruz.

Bunun yanı sıra, arz güvenliği, stok ve üretim planlamaları ile teşvik mekanizmalarını içerecek yol haritamız Kritik Madenler Strateji Belgesi'ni de kısa bir süre içerisinde kamuoyumuzla paylaşacağız.

Madencilikte hedefimiz, kaynaklarımızı kendi insanımızla katma değeri yüksek ürünlere dönüştürerek ülkemizin yükselişine ivme kazandırmaktır. Bu sayede, biraz önce ifade ettiğim gibi, ülkemizi yeşil dönüşüm ve ileri teknoloji alanlarında ihtiyaç duyulan madenlerde etkin bir aktör hâline getireceğiz.

Sayın Başkan, kıymetli üyeler; petrol ve doğal gaz, birincil enerji kaynaklarında dışa bağımlılığımızın yüksek olduğu alanlar; ülkemizin arz güvenliği dış ticaret dengesi üzerinde de çok önemli etkileri olan iki önemli yakıt. Bunun için geçtiğimiz yıl 66 milyar dolar olan enerji ithalatımızı azaltmak adına yurt içi ve yurt dışında arama ve üretim faaliyetlerimize yoğunlaşmış durumdayız. Bu anlamda, enerji filomuza geçtiğimiz günlerde 2 adet yedinci nesil ultra derin deniz sondaj gemisi ilave ettik. Böylece, on yıl gibi kısa bir sürede Türkiye toplam 6 sondaj gemisi, 2 sismik araştırma gemisi ve destek gemilerinden oluşan dünyanın 4'üncü büyük arama ve üretim filosuna sahip oldu. Yeni sondaj gemilerimizden ilki mavi vatan gelmiş olup diğeri yıl sonuna kadar ülkemize ulaşacaktır. 12 bin metreye kadar sondaj yapabilme kabiliyeti olan yeni gemilerimiz Akdeniz'de, Karadeniz'de ve iş birliği içerisinde olduğumuz ülkelerde operasyonlarımızda görev alacaktır. Devam eden arama faaliyetlerimiz kapsamında, başta mayıs ayında Göktepe-3 kuyusunda yaptığımız 75 milyar metreküp keşifle birlikte 2025 yılı içerisinde şu ana kadar güncel değeri 37 milyar dolar olan 92,4 milyar metreküp doğal gaz keşfettik.

Arama faaliyetlerinin yanı sıra Sakarya sahasında üretimin artırılması yönünde de çalışmalarımıza devam ediyoruz. Geçtiğimiz yıl Plan ve Bütçe Komisyonu döneminde -o gün ifade etmişim- günlük yaklaşık 7 milyon metreküp olan üretimimiz bugün itibarıyla tamamlanan faz 1 sonunda 9,5 milyon metreküpe ulaşmıştır. Böylece, 4 milyon haneden fazla vatandaşımız ihtiyacını kendi doğal gazımızla karşılıyor hâle geldi ve bu anlamda, yıllık yaklaşık 1,5 milyar dolarlık ithalatı da önlemiş olduk. Faz 2 çalışmaları kapsamında ilk yüzer üretim platformumuz Osman Gazi'yi de enerji filomuza dâhil ettik. Deniz üstünde âdeta bir sanayi tesisi olan bu platformla 2026 yılında üretime başlayacak ve günlük doğal gaz üretimimizi 20 milyon metreküpe çıkararak mevcut üretimimizi 2 katına ulaştıracaktır. Faz 3 kapsamında ise 2028 yılında devreye alacağımız ikinci yüzer üretim platformuyla Türkiye'nin enerji yolculuğunda âdeta yeni bir sayfa açıyoruz. Bu faz sonunda günde 45 milyon metreküp ve yıllık 16,5 milyar metreküp doğal gaz üretimi yapacağız. Kasım ayı itibarıyla denizde -bugün itibarıyla- 15 kuyunun sondajını tamamladık, 2 kuyunun sondajına ise devam ediyoruz.

Sayın Başkan, kıymetli üyeler; Gabar'da geçtiğimiz yıl bugünlerde yaklaşık 57 bin varil olan günlük üretimimizi yüzde 42 artışla günlük 81 bin varile çıkardık.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Akaryakıtta her gün zam geliyor Sayın Bakan.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Bu üretim, cari açığın azalmasına da yıllık yaklaşık 2 milyar dolar katkı sağlamaktadır. Arama ve üretim faaliyetlerinin yapılabilmesi amacıyla Gabar'ın sarp arazisinde yoğun bir çalışma yürüterek yaklaşık 700 kilometrelik bir yol inşa ettik.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Kime veriyorsunuz? Hep müjde alıyoruz, hep müjde alıyoruz...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Sarı, lütfen laf atmayın, lütfen...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Çalışmaları yerinde görmeleri için Sayın Meclis Başkanımızı, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli üyelerini, milletvekillerimizi ve Şırnaklı gençlerimizi, ekranda gördüğünüz gibi, 19 Mayıs'ta...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Gece yine zam geldi, herkesi ilgilendiriyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Gürer, dün de viskiyle alakalı söylediğiniz vergi oranları da yanlış çıktı, lütfen...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Sayın Başkan, o doğru, doğru biliyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Arkadaşlar, bir saniye... Değerli arkadaşlar...

SERKAN SARI (Balıkesir) - Siz petrol buldukça zam geliyor, bulmayın da artık fiyatlar sabit kalsın, siz petrol buldukça fiyatlar yükseliyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Sarı...

Arkadaşlar, bir saniye...

Konuşmanız gelince yaparsınız ya, böyle bir usulümüz yok, sabah, yeni başladık ya! Bakan burada, akşama kadar burada.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Başkanım, son dakika haberlerde akaryakıt zammı var. Bu kadar üretim yapılan bir ülkede niye zam geliyor? Bu kadar üretim yapılan bir ülkede zam olmaz ki.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Tanal, teşekkür ediyorum.

Devam edin Sayın Bakanım.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Gabar'la ilgili çalışmaları yerinde görmeleri için Sayın Meclis Başkanımızı, milletvekillerimizi ve Şırnaklı gençlerimizi 19 Mayıs'ta bölgemizde misafir ettik. 2025 yılında, bu yıl içerisinde Şırnak, Adıyaman ve Diyarbakır başta olmak üzere toplam 161 kara sondajını tamamladık, 50 sondaja ise devam ediyoruz. Bu çalışmalar neticesinde 62 milyon varillik yeni rezerv keşfettik. 2026 yılında 282'si karada, 18'i denizde olmak üzere toplam 300 sondaj yapmayı hedefliyoruz. Tüm bu çalışmalarımızın sonucu olarak petrol ve doğal gazda tarihimizin en yüksek üretim seviyesine ulaştık. Yurt içi ve yurt dışı toplam üretimimiz 180 bin varili aşmış durumda. Bu üretimle birlikte Türkiye'de her gün 7 milyon aracın yakıt ihtiyacını kendi petrolümüzle karşılayabiliyoruz. Ayrıca, petrol üretiminin her aşamasında yerleşmeyi hedefliyoruz. Gabar bölgesinde kullandığımız, tamamı millî imkânlarla üretilen, yerli yazılıma sahip Koca Yusuf, Seyit Onbaşı ve Naim Süleymanoğlu isimlerini verdiğimiz sondaj kuleleri enerjide ve teknolojiye bağımsızlık vizyonumuzun en önemli örneklerini teşkil etmektedir.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Siz bağımsız oldunuz ama vatandaş bağımlı hâlâ.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Sayın Başkan, kıymetli üyeler; yerli üretim kapasitemizi artırmanın yanı sıra kaynak ülke ve tedarik rotalarımızı da çeşitlendiriyoruz. Bu kapsamda 2'si kara LNG terminali, 3'ü de Yüzer Depolama ve Yeniden Gazlaştırma Ünitesi (FSRU) olmak üzere 5 tesisimizin günlük toplam gazlaştırma kapasitesini 161 milyon metreküpe çıkardık. Bununla birlikte, ulusal doğal gaz şebekemizdeki giriş noktası sayısını 14'e, günlük gaz alma kapasitemizi 495 milyon metreküpe yükselttik. Yine, bunların yanında, Silivri ve Tuz Gölü Yeraltı Doğal Gaz Depolama Tesislerindeki kapasitemiz 6,3 milyar metreküpe ulaştı. Yapacağımız yatırımlarla 2028 yılına kadar yer altı depolama kapasitemizi tükettiğimiz doğal gazın yüzde 20'sini karşılayacak seviyeye getireceğiz.

Devreye aldığımız yatırımlar sayesinde 2025 yılı Şubat ayında gerçekleşen günlük 334 milyon metreküplük rekor talebi sorunsuz bir şekilde karşıladık. Dünyanın etrafını 6 kez dolaşabilecek 243 bin kilometrelik iletim ve dağıtım şebekemizle, doğal gazdaki bu şebekemizle bugün 81 ilimizde 950 yerleşim yeri ve 229 OSB'ye doğal gaz veriyoruz. Son bir yılda ilave 51 yerleşim yerine doğal gaz arzı sağladık ve Türkiye genelinde konut abone sayısı da bu sayede yaklaşık 1 milyon arttı ve çok şükür, bugün nüfusumuzun yüzde 85'ine doğal gaz kullanma imkânı sunuyoruz. Vatandaşlarımıza sadece bir enerji kaynağı değil doğal gaz sayesinde yaşam konforunu, şehirlerimizde de yüksek bir hava kalitesi sağlamış oluyoruz. Bu doğal gaz dönüşümü sayesinde, Türkiye'nin son yirmi üç yılında gördüğünüz bu doğal gaz dönüşümü sayesinde yıllık 34 milyon ton karbondioksit emisyonunu, aynı zamanda kükürt kaynaklı kirlilik oluşumunu da önlemiş oluyoruz.

Değerli Komisyon üyeleri, ülkemizin elektrik talebi geçtiğimiz yıl yaklaşık yüzde 6 oranında arttı ve 354 milyar kilovatsaat oldu. Bu yüksek talep artışını karşılamak üzere son bir yılda devreye aldığımız yaklaşık 7 bin megavatlık kapasiteyle kurulu gücümüzü 121 bin megavatın üstüne çıkardık. Devreye alınan yeni kapasitenin neredeyse tamamına yakını yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Elektrik faturalarına da bakıyor musunuz Bakanım?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Zira yerli ve yenilenebilir enerjiyi merkeze alan Millî Enerji ve Maden Politikamızla rüzgâr ve güneş kurulu gücümüzü 38 bin megavatın üstüne çıkardık, âdeta 29 Keban Barajı'na eş değer kapasiteye güneş ve rüzgârı ulaştırdık.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Suriye'ye ücretsiz elektrik veriyorsunuz, şu an Urfa'nın köyleri karanlıkta.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Bu yıl yalnızca rüzgâr ve güneşten elde ettiğimiz elektrik, sanayi tüketimimizin yaklaşık yüzde 75'ini karşılayacak seviyeye geldi.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın Bakan, Suriye'ye ücretsiz elektrik veriliyor, Şanlıurfa'nın köyleri karanlıkta.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Sayın Bakan, memleketim Hunutlu'da termik santral yapıyorsunuz, karbon salımını nasıl azaltacaksınız? Ceyhan Hunutlu'da termik santral inşaatı devam ediyor, nasıl karbon salımını azaltacaksınız?

RESUL KURT (Adıyaman) - Sayın Bakanım, siz devam edin.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Avrupa'da, Almanya ve Fransa'dan sonra en yüksek elektrik talebine sahip 3'üncü ülkeyiz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakanım, bir saniye...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Adıyaman'da elektrik var mı? Adıyaman'ın köylerinde elektrik yok.

RESUL KURT (Adıyaman) - Var, hiç sıkıntı yok. Elektrik borcunu ödeseydin kesilmezdi.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, bir saniye...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Adıyaman Milletvekili, seni halka şikâyet edeceğim. Adıyaman'ın köylerinde elektrik yok "Elektrik var." diyorsun.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, bakın, böyle...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Adıyaman'ın köylerinde elektrik yok, Suriye'ye ücretsiz elektrik veriyorsunuz.

RESUL KURT (Adıyaman) - Var, var, hiç sıkıntı yok. Elektrik borcunu ödeseydin senin de kesilmezdi; ödememişsin, kesilmiş. Borcunu öde Mahmut ağabey.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Kurt...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Yani halka "hırsız" mı diyorsunuz?

RESUL KURT (Adıyaman) - Borcunu öde, borcunu; elektrik borcunu öde. Borcunu ödemezsen olmaz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - AKP milletvekili halka "hırsız" diyor "Urfalı ödemiyor." diyor.
RESUL KURT (Adıyaman) - Urfa'da da elektrik var, canını sıkma. Bir senin evinde elektrik yok!
MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Onların hepsi AKP'li, ödemeyenler AKP'li.
RESUL KURT (Adıyaman) - Bakan Bey'i dinleyelim, bilgi sahibi olalım.
MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Urfa'da borcu ödemeyen köylülerin hepsi AKP'li, AKP'ye oy vermiş. AKP'li elektrik borcunu ödemeyen adam, masum vatandaş ödüyor.
RESUL KURT (Adıyaman) - Mahmut Bey, bilgi sahibi olalım, dinleyelim.
MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Belediyeler sizde, milletvekilleri sizde, o seçmen size oy verdi.
RESUL KURT (Adıyaman) - Benim elektriğim var. Senin Urfa'da da elektrik var.
MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Yalan söylüyorsun, yalan söylüyorsun!
RESUL KURT (Adıyaman) - Sen elektrik borcunu öde. Borcunu ödersen bir sıkıntı kalmaz.
MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Git halka söyle. AKP İl Başkanlığını ara, elektrik var mı yok mu?
RESUL KURT (Adıyaman) - Var. Gel, istediğin yeri ararım.
MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Ara ara, AKP İl Başkanını ara!
RESUL KURT (Adıyaman) - Gel istediğin yere gideceğiz, gel!
MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Urfa'nın köylerinde elektrik yok!
RESUL KURT (Adıyaman) - Gel Adıyaman'a gideceğiz, Adıyaman'da istediğin yere gidelim!
MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Milleti dolandırıcılıkla suçluyor zaten AKP Milletvekili!
RESUL KURT (Adıyaman) - Ya, bir şey bildiğin yok Mahmut ağabey, bırak Allah aşkına!
MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - AKP Milletvekili, Urfalıları dolandırıcılıkla suçluyor!
RESUL KURT (Adıyaman) - Elektrik borcunu ödemiyorsun, "Elektrik niye kesildi?" diyorsun!
MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Suriye'ye ücretsiz elektrik veriyorsun, Urfalıları niye vermiyorsun ücretsiz elektriği?
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, bu şekilde...
İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Sayın Bakanım...
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye Sayın Güneş... Bir saniye değerli arkadaşlar...
İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Sayın Bakanım, o kadar güzel şeyler yapmışsınız ki muhalefet iyi şeyleri...
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Görüşmelere yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 10.26

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.44

BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)

KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)

----- 0 -----

BAŞKAN MEHMET MUŞ – 10'uncu Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Kaldığımız yerden devam edeceğim.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın Başkanım, kusura bakmayın ama Resul Kurt'un Şanlıurlılardan özür dilemesini bekliyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakan, lütfen devam edin.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın Başkanım, sizden ve Bakandan özür diliyoruz ama...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakan, devam edin.

Sayın Tanal, size söz vermiyorum.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - ...Resul Kurt "Şanlıurlılar elektrik faturasını ödemiyor." dedi.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Lütfen...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - ...Şanlıurlıları itham etti.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Tanal, salondan ayrılır mısınız lütfen.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Yani sizden ve Bakandan özür diliyorum, kusura bakmayın.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - İnsicamı bozmayın, lütfen...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Yani AKP milletvekili Şanlıurlıları itham edemez!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sizin böyle bir hakkınız yok ya, sizin böyle bir hakkınız yok! Sizin böyle bir hakkınız yok, kusura bakmayın. Gidin, basın toplantısı yapın.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Efendim, AKP Milletvekili Resul Kurt'un da Şanlıurlıları itham etmeye hakkı yok!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Kardeşim, git basın toplantısı yap!

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Şanlıurlılardan özür dilesin! Sizden ve Bakandan özür diliyorum ben!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Toplantıyı bozamazsınız! Böyle bir usul yok ya!

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - AKP milletvekili de Urfalılarından özür dilesin!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Böyle bir usul yok! Git, basın toplantısında meramını anlat!

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Ama itham ediyor!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Kardeşim, git basın toplantısında meramını anlat! Burası yeri değil ya!

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Beyefendi, basın toplantısında... Sizin huzurunuzda itham etti, resmî tutanaklara geçti. Ya o tutanıklardan çıksın ya da gelsin özür dilesin!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Böyle bir usul yok! Böyle bir usul yok!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Az önce öyle söylemedin.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Toplantının insicamını bozmaktan başka bir şey yapmıyorsunuz Sayın Tanal! Böyle bir usul yok ya! Sizden rica ettim.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Beyefendi, siz AKP Milletvekili Resul Kurt Urfalıları itham ederken böyle söylemediniz!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, görüşmeleri...

Böyle bir usul yok ya! Siz buranın sahibi değilsiniz Sayın Tanal!

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Nasıl, anlamadım?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Siz buranın sahibi değilsiniz ya!

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Ne demek! Peki, Urfalıları itham ederken niye susturmadınız siz!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Söz vermiyorum size, size söz vermiyorum.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Siz izin vermiyorsunuz, ben halktan izin almışım. Urfalılar bana bu izni vermiş, vermiş. Urfalıların hakkını, hukukunu korumak...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Aksu, buyurun lütfen.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili İsmail Faruk Aksu'nun, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın Bakanlığın 2026 yılı bütçesi sunumu esnasında çıkan tartışmaya ilişkin açıklaması

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Başkan, İç Tüzük'ümüze göre, toplantının disiplinini, düzenini sağlamak zataalinizin, Divanın görevidir. Burada eğer toplantıyı sabote etmek, "Toplantı yapılmasın." diye birtakım girişimler içerisinde bulunmak isteyen milletvekilleri varsa onlara yönelik olarak toplantının devamını sağlamak üzere bir karar alınması da mümkündür bize göre. Dolayısıyla bu doğrultuda, gerekirse oylamaya başvurmak suretiyle, dışarıya çıkarma şeklinde veya başka şekilde bir düzenin tesisini sizden istirham ediyoruz çünkü bu toplantının devam etmesi gerekir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Erdem...

ORHAN ERDEM (Konya) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Şimdi, on gündür...

SERKAN SARI (Balıkesir) - Halkın isyanını duymak zor mu oldu!

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Ya, oradan bana ukalalık yapma!
NİLGÜN ÖK (Denizli) - Hâlâ aynı şeyi yapıyorsun!
MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) - Geçen sene de aynı şeyi yaptın! Yapma, geriyorsun ortalığı!
NİLGÜN ÖK (Denizli) - Her sene aynı şeyi yapıyorsun!
SERKAN SARI (Balıkesir) - Dışarı mı atacaksınız şimdi?
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekirse salonun dışına çıkaracağım, gerekirse salonun dışına çıkaracağım.
MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) - Aynı şeyi yapıyorsun! Yapıp durma!
SERKAN SARI (Balıkesir) - Parmağını indir! Parmağını indir!
MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) - Salonun insicamını bozma!
ORHAN ERDEM (Konya) - Sayın Başkanım, Türkiye Büyük Millet Meclisinde...
MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) - Ayda bir geliyorsun, bunu yapıyorsun! Yapma!
SERKAN SARI (Balıkesir) - Sen kimsin! Ya, neyi azarlıyorsun sen! Sen benim velim misin, öğretmenim misin!
VELİ AĞBABA (Malatya) - Serkan tamam! Serkan tamam!
MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) - Ayda bir gelip bunu yapamazsın!
SERKAN SARI (Balıkesir) - Biz sizden azar yiyemeyiz! Milletin hakkını savunuyoruz biz!
MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) - Bak, Veli Ağbaba... Bak, Veli Ağbaba, ona söyle...
SERKAN SARI (Balıkesir) - Şu parmağını indir! Hareket edip durma oradan! Üslubunla konuşuyorsan konuş!
NİLGÜN ÖK (Denizli) - Aynı parmağı sen de sallıyorsun!

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın Bakanlığın 2026 yılı bütçesi sunumu esnasında çıkan tartışmaya ilişkin açıklaması

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar...

SERKAN SARI (Balıkesir) - Usulünce konuşuyorsan, bir milletvekiline yakışır şekilde konuşuyorsan konuş! AKP Grubu da arkadaşlara gereğini söylesin o zaman!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, bir saniye... Bir saniye, sakın...

Değerli arkadaşlar...

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Beş dakika konuşursun.

NAİL ÇİLER (Kocaeli) - Sen de konuşmazsan olmaz oradan!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye... Değerli arkadaşlar, bir saniye...

Değerli arkadaşlar, ben nezaketen size gerekli uyarıları yaptım fakat Komisyon üyeleri burada müzakere yapıyor. Asıl müzakereyi yapacak olanlar Komisyon üyeleri. Tabii ki diğer milletvekillerinin de gelip burada konuşma hakları var ancak toplantının başladığı andan itibaren, şimdiye kadar sabote edilmesini kabul etmiyorum. Ortada bir şey de yok, Bakan daha meramını anlatamamış, sunumunu yapamamış, sürekli... Ve ben özellikle baktım, ismen rica ettim, yapmayın lütfen dedim, arkadaşlar rica ediyorum dedim. Sanki bu marifet... Dersinize çalışırsınız, konuşma sıranız gelince gerekenleri söylersiniz. Bakan yanlış bilgi vermişse gereğini burada söylersiniz, ifade edersiniz. Ya, burada kavga ederek, bağırarak, birbirimizin sözünü keserek bir noktaya gidemeyiz.

Değerli milletvekilleri, burada hiç uygulamadığım... Çünkü seçilmiş olan milletvekillerinin söz hakkını kullanmasını şimdiye kadar hep destekledim, buna da imkân verdik hep.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Zamanı gelince konuşur.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buna da imkân verdik hep. Fakat bu, sürekli olduğumuz yerden laf atmak suretiyle toplantının gidişatını, insicamını bozmaktan başka bir şey değil. İç Tüzük'ümüzün 46'ncı maddesi, 67'nci maddesi bana gerekli tedbirleri alma yetkisi veriyor ama bir milletvekilini salondan çıkarmayı tercih etmem, bunu tercih etmem çünkü seçilmiştir, vatandaş oy vermiştir ancak bu, onun diğer seçilmiş olan milletvekillerinin hakkına, hukukuna girmesine cevaz vermez çünkü burada bütün milletvekilleri... Bakın, gece on bir buçukta gitti Komisyon üyeleri, sabah tekrar kalkıp geldiler ve 1 Aralık'a kadar bu müzakereler sürecektir. Dolayısıyla burada -Komisyon sözcülerine de bu açıklamayı bu vesileyle yapmış olayım- İç Tüzük'ün 46'nci ve 67'nci maddelerini uygulamam gerekir arkadaşlar. Lütfen, siz de kendi parti grubunuzdaki arkadaşlarınıza... Yani bir kere laf atarsınız, bir şey söylersiniz ama sürekli, sürekli, sürekli olunca artık görüşmeler inkıtaya uğruyor. İlerleyen zamanlarda böyle bir şey olursa madde 46'yı işleteceğimi söylüyorum ve "Bunu niye işlettiniz?" diye herhangi bir itiraz da istemiyorum. Zaten Komisyonun takdirine sunacağım, kararı aldıktan sonra da gereğini yapacağız.

Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, lütfen buyurun...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkanım, ben de söz alabilir miyim bu konuyla ilgili?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, kapattık konuyu.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bu konuda ben de bir şey söylemek istiyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın Bakanlığın 2026 yılı bütçesi sunumu esnasında çıkan tartışmaya ilişkin açıklaması

VELİ AĞBABA (Malatya) - Şimdi, değerli arkadaşlar, bu bizim sizinle 3'üncü bütçemiz. 3 bütçede de laf atıldı, atılıyor; sizler bize atıyorsunuz, biz size atıyoruz, bazen sayın bakanlara da atıyoruz ama burada bir hakaret yok, bir kavga yok. Bazen oluyor bu

yani şimdi ilk kez olan bir şey değil ki. Sanki Meclis tarihinde ilk kez bu bütçede laf atılmış gibi söylüyorsunuz yani hem Genel Kurulda hem Mecliste laf atılıyor; bu, Meclisin geleneği olmuş. Dışarı çıkarmak falan kabul edilecek şeyler değil. Arkadaşlarımız da sakın olacak, sizler de... Bakın, şimdi oradan bana atılmadık laf kalmadı, ne oldu yani? Atılmadık laf kalmadı, geçen Resul Kurt'un söylemiş olduğu şeyler... Ancak bugün siz de çok gerginsiniz Sayın Başkan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ben gergin değilim değerli arkadaşlar.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Hakikaten niye ara verdiniz ben anlayamadım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, şimdi, bakın, aynen şöyle söylüyor: "Düzeni bozma hareketlerinde bulunulursa komisyon başkanı düzeni sağlar."

VELİ AĞBABA (Malatya) - Vallahi ara verilecek bir şey yoktu ki devam ediyordu, laf atılıyordu, yarın da laf atılacak Sayın Başkan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, aynen okuyorum size: "Düzeni bozma hareketlerinde bulunulursa komisyon başkanı düzeni sağlar." Çünkü artık müzakere inkitaya uğradı.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ne düzeni bozması, ne yaptı, kavga mı çıkardı?

ORHAN ERDEM (Konya) - Sayın Başkan...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Erdem, buyurun.

3.- Konya Milletvekili Orhan Erdem'in, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın Bakanlığın 2026 yılı bütçesi sunumu esnasında çıkan tartışmaya ilişkin açıklaması

ORHAN ERDEM (Konya) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Gerçekten laf atmaya kimsenin bir şey dediği yok ama peş peşe, konuşturmayacak şekilde olup, buradaki arkadaşların da insicamını bozup karşılıklı bir hâle geldiğinde ne bakanın konuşması dinleniyor ne başka bir şey.

Şimdi, Mecliste, buradan daha çok milletvekillerinin söz alabildiği bir alan yok, herkese söz veriliyor; sırası geldiğinde derdini anlatabilir, muhalefetini yapabilir ama daha Bakan Bey sözünü bitirmeden bu şekilde olması bizlerin de hakkına, hukukuna girer. Sizin de girer Sayın Ağbaba.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Anladım da hakaret yok, küfür yok niye ara verdik anlamadım yani.

ORHAN ERDEM (Konya) - Yani dün bu nedenlerle bir buçuk, iki saat daha geç gittik, hiç kimsenin bir kârı olmadı. Bu şeyi bozanlardan hiç kimse son konuşmalarda yoktu biliyorsunuz, cevaplarını bile dinlemediler. O bakımdan, ben gereğinin yapılmasını rica ediyorum.

ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkan...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, buyurun.

4.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın Bakanlığın 2026 yılı bütçesi sunumu esnasında çıkan tartışmaya ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim.

Hoş geldiniz Sayın Bakan.

Şimdi, elbette, burada hiçbir sıkıntı olmadan toplantı yapmayı herkes arzu eder, onda herhangi bir şey yok, o hepimizin arzusu fakat Türkiye gergin, burası gergin, yorgunluk oluyor, zaman zaman bu tür gerginlikler oluyor.

Şimdi, Sayın Başkan, bunun tek kaynağını bu tarafmış gibi görmek yanlış, ben sizin tavrınızdan biraz onu anlıyorum yani sanki... Bu, sadece bu taraftan kaynaklanan bir şey değil.

Orhan Bey, bakın, konuşmalara dikkat edin yani biz burada bir şey anlatırken evet, belki zaman zaman sert gidiyor da olabiliriz ama sert olmadığımız zamanlarda da bize karşı belli arkadaşlar, şu sol taraftaki arkadaşlar sürekli bir şey söylüyor. Bakın, bunu şey yapın, bir de bunu görün.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Biz bir şey söylemedik ki.

ERHAN USTA (Samsun) - Bir dakika... Sol taraf değil ortası da var, hadi sadece siz olmayın.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Sizin konuşmanızı kesmiyoruz ki biz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Nasıl kesmiyorsun, en çok laf atan sensin.

ERHAN USTA (Samsun) - Ya, bakın, şimdi hâlâ şunu bile konuşturmuyorsunuz, şunu bile konuşturmuyorsun!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkan...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Yani sürekli sürekli bunun yapılması... Bir de buradan böyle düşünün, bu da burada gerginlik yaratıyor arkadaşlar. Bu olmasa bir şey yok yani eleştirimizi yaparız, hakaret olursa, herhangi bir sıkıntılı bir şey olursa zaten onun gereği neyse o yapılır. Öyle bir şey olmadan da sert eleştiriler de oradan o olunca, yorgunluk da olunca gerginlik oluyor. Bizim aslında normalde anlatmaya çalıştığımız yer burası. Bu sefer, bundan sayın bakanlar da veya buradaki bürokratlar da olumsuz etkileniyor yani onun olmaması lazım.

Bir de şimdi "46'ncı madde" diyorsunuz Sayın Başkan; 46'ncı maddeye göre sizin buradan, Meclisten milletvekili çıkarma hakkınız yok. Bu Grup Başkan Vekilliğini siz de yaptınız, biz de yaptık.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - 67'de var Sayın Usta, ikisi birlikte değerlendiriliyor.

ERHAN USTA (Samsun) - "Bir komisyonda söz kesilir, şahsiyatla uğraşılır ve düzeni bozma hareketlerinde bulunulursa komisyon başkanı düzeni sağlar; gerekiyorsa toplantıya ara verir veya erteleyerek durumu gereği yapılmak üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanına bildirir." Buradan, Komisyondan -bugüne kadar tarihinde olmamış bir şey- milletvekili çıkarmak falan nedir? Öyle şey olabilir mi?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

ERHAN USTA (Samsun) - Burada gruplar var...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, teşekkür ediyorum.

ERHAN USTA (Samsun) - Bir dakika...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar...

ERHAN USTA (Samsun) - Burada gruplar var, grup sözcüleri var, onlarla konuşulur, iş sakinliğe kavuşturulur.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - "Milletvekilini çıkarırım." filan diye burada milletvekillerini tehdit etmeyin lütfen. Öyle bir şey...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Kusura bakmayın, siz burada yoktunuz, Bakanla...

ERHAN USTA (Samsun) - Hayır, ben...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, bir saniye... Sayın Usta, siz konuştunuz, bir müsaade edin.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Allah aşkına, bir hakaret mi var Sayın Başkan? Bu kadar niye uzatıyorsunuz bilmiyorum ki.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, bir saniye...

ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkan...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, bir saniye, müsaade edin.

ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkan, ben bugünkü yapılanla ilgili ne olduğunu bilmiyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bunu siz sabahki...

ERHAN USTA (Samsun) - Yapılanın doğru olup olmadığını...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ne var, hakaret mi var? Allah aşkına, hakaret mi var? Niye bu kadar uzattınız anlamadım.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Sayın Veli Ağbaba, sen konuşurken sürekli laf atacağım, sürekli laf atacağım...

VELİ AĞBABA (Malatya) - At, at!

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - ...sürekli laf atacağım.

VELİ AĞBABA (Malatya) - At kardeşim, atacak bir sözün varsa at. Atmıyor musun? Orada, senden fazla laf atan var mı

grupta?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye, bir saniye...

ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkan, yapılanın...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, İç Tüzük bana bu yetkiyi veriyor. 46 ile 67'yi birlikte değerlendirdiğimiz zaman bunu kullanırım, tamam mı? Sadece 46 değil bu, 67'yi de değerlendireceksiniz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, kusura bakmayın, gerginliği siz çıkarıyorsunuz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye... Sayın Ağbaba, bir saniye...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Kimi çıkarıyorsunuz ya! Olacak iş mi ya!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, bir saniye... Bir saniye... Bir saniye...

VELİ AĞBABA (Malatya) - İsmail Güneş'i çıkar.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bakın, daha Sayın Bakan konuşmasına... Sürekli ya, sürekli! Böyle bir usul yok.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, ne var Allah aşkına?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, böyle bir usul yok. Burada ben hakkaniyetsiz bir şey olsa bunu söylemem. Ciddi şekilde uyardım...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, Allah aşkına, laf atmış, küfür yok, hakaret yok. Ne diyor? "Elektrik fiyatları pahalı, doğal gaz pahalı." diyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, bir dakika... Bir kere söylüyorum, diyorum ki...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ne var bunda ya!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, bir saniye...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ben hakikaten bugünkü tavrınızı anlayamıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Niye rahatsız oldunuz bu kadar?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Kimsenin rahatsız olduğu yok.

ERHAN USTA (Samsun) - Şunu söyleyeceğim...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, bir daha dönmeyeceğim, bir daha dönmeyeceğim.

ERHAN USTA (Samsun) - Çözüm için bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Kısacık'a söz vereceğim.

ERHAN USTA (Samsun) - Şunu yapalım o zaman...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Rica ettim ben Sayın Ağbaba'dan.

ERHAN USTA (Samsun) - Ama bu çözülebilir, bu çözülebilir ya. En sert tartışmalarda bile biz bunu bugüne kadar hep çözdük. Arkadaşlar, başka komisyonlarda millet kafa göz birbirine giriyor. Burada çok şükür böyle bir durum olmadı, birbirimize daha bir şey fırlatmadık etmedik yani...

(AK PARTİ milletvekillerinin laf atmaları)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye...

ERHAN USTA (Samsun) - Olsun istemiyoruz da ama...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, Sayın Usta, bakın...

ERHAN USTA (Samsun) - Biz bunu kendi içimizde çözeriz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, bir saniye...

Değerli arkadaşlar, bir sükûnu tesis edelim.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Dokunulmazlığı da kaldırın!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Gürer, bir saniye ya, bir saniye arkadaşlar ya...

Bakın, ben Serkan Bey'e döndüm "Ya, Sayın Sarı, lütfen..." dedim, bir kere lütfen dedim, bir daha lütfen dedim, bir daha lütfen dedim. "Ya, Serkan Bey, lütfen, söz sıranız gelince konuşursunuz." dedim. Özellikle söylüyorum, Serkan Bey bunu geçen bütçede de yaptı ve bakın, isim olarak söylüyorum, diğer arkadaşları itham etmiyorum. Bakın, bu 5'inci veya 6'ncı toplantımız ama Serkan Bey ne zaman gelse bunu yapıyor bize. "Ya, olmuyor, yakışmıyor Serkan Bey." diyorum, Serkan Bey'i uyarıyorum. Ben bu konuda daha ne yapabilirim değerli arkadaşlar? Ne gerekiyorsa yapacağım ben bundan sonra.

Sayın Kısacık, buyurun.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Bütün tartışmanın sorumlusu ben mi ilan edildim şimdi! Eleştirimizi sunmak bu kadar mı şey!

5.- Adana Milletvekili Sadullah Kısacık'ın, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın Bakanlığın 2026 yılı bütçesi sunumu esnasında çıkan tartışmaya ilişkin açıklaması

SADULLAH KISACIK (Adana) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bugün Enerji Bakanlığımızın bütçesini görüşüyoruz. Burada basın mensupları var, Sayın Bakanımız ve Enerji Bakanlığının değerli bürokratları var. Meclisimizin ve milletvekillerimizin prestiji açısından biz bunu kapalı ortamda konuşuruz, kendi aramızda tartışırız ama şu ortamda birbirimizle tartışmayalım diyorum. Onun için tarafları sükûnete davet ediyorum, rica ediyorum. Daha uygun bir ortamda, kendi aramızda bunları detaylı konuşuruz ama bu ortam milletvekillerimiz açısından uygun bir ortam değil; onu rica ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Ben itirazımı dile getirdiğimde de Komisyon ara vermişti.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, bir vekili itham etmeniz doğru değil.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Kifayetimüzakere...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Doğru değil, bu tavrınız da doğru değil, vallahi doğru değil. Bu gerginliği çıkaran sizsiniz, ben size söyleyeyim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, kifayetimüzakere...

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ve 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279) ile Sayıştay tezkereleri (Devam)

a) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (Devam)

b) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü (Devam)

c) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (Devam)

ç) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu (Devam)

d) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (Devam)

e) Nükleer Düzenleme Kurumu (Devam)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakan, devam edin.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; bu yıl yalnızca rüzgâr ve güneşten elde ettiğimiz elektrik, sanayi tüketimimizin yaklaşık yüzde 75'ini karşılayacak seviyeye gelmiştir. Avrupa'da, Almanya ve Fransa'nın ardından en yüksek elektrik talebine sahip 3'üncü ülkemiz. Bu yıl elektrik talebimiz hava koşullarının da etkisiyle 29 Temmuzda günlük 1,24 milyar kilovatsaati ve yine temmuz ayında aylık olarak toplam 34 milyar kilovatsaati aşarak rekor seviyelere ulaştı. Bu dönemde zirveye çıkan talebin yüzde 60'ını yerli ve yenilenebilir kaynaklarımızdan karşıladık. Bunların yanı sıra yenilenebilir enerjinin toplam kurulu güç içerisindeki payını da yüzde 62'ye, yerli kaynakların oranını ise yüzde 71'e yükselttik. Geldiğimiz bu nokta itibarıyla Uluslararası Yenilenebilir Enerji Ajansı verilerine göre toplam yenilenebilir enerji kurulu gücümüz Avrupa'da 5'inci, dünya genelinde ise 11'inci sırada. 2025 yılının ilk dokuz ayında yenilenebilir enerjiden üretilen 125 milyar kilovatsaat elektrikle yaklaşık 11 milyar dolar tutarında doğal gaz ithalatını ikame ettik.

Elektrikli araçlar, yapay zekâ, veri merkezleri ve klima kullanımı etkisiyle elektrik talebimizin önümüzdeki yıllarda daha fazla artacağını öngörüyoruz. Geçen yıl burada değindiğim üzere, bu artan talebin karşılanmasında yenilenebilir enerjinin payını artırmak için toplam 80 milyar dolarlık yatırım hedeflediğimiz Yenilenebilir Enerjide 2035 Yol Haritası'nı kamuoyumuzla paylaşmıştık. Bu kapsamda, rüzgâr ve güneş kurulu gücümüzü bugün itibarıyla 3 katına yükselterek 120 bin megavata çıkarma hedefimiz var. Yine son bütçe görüşmelerinde de duyurduğumuz yıllık 2 bin megavatlık YEKA yarışmalarımızı da bu yılın başında gerçekleştirdik. Bu hedefimize ulaşmak için 2035 yılına kadar her yıl en az 2 bin megavatlık YEKA ihalelerine devam edeceğiz.

Yenilenebilir enerji kaynaklarının kesintili üretimi güçlü bir şebeke altyapısını zorunlu kılmaktadır. Sahip olduğumuz 76 bin kilometre iletim ve 1,5 milyon kilometre dağıtım hattından oluşan elektrik şebekemizi önümüzdeki yıllara hazırlıyoruz. Bu kapsamda 2035 yılına kadar önümüzdeki on yılda yaklaşık 30 milyar dolarlık bir yatırıma ihtiyaç duyuyoruz ve 25 bin kilometre yeni yüksek gerilim hattı ve yeni trafo merkezlerini devreye alacağız. İstikrarlı bir enerji dönüşümü için yerleştirme politikalarımızla enerji sanayimizin kapasitesini güçlendiriyoruz. Bu kapsamda, güneş panellerinde yüzde 91, rüzgar türbinlerinde ise yaklaşık yüzde 65 yerlilik seviyesine ulaştık. Yenilenebilir enerji alanında ekipman imalatında faaliyet gösteren 500 imalatçı firmayla 50 bin kişiye doğrudan yeşil istihdam sağlıyoruz.

Diğer taraftan, baz yük kapasitemizin artırılması, dışa bağımlılığın azaltılması ve bölgesel istihdamın güçlendirilmesi adına yerli kömür santrallerimizin desteklenmesi büyük bir önem arz etmektedir. Bu doğrultuda, 2030 yılına kadar geçerli olacak yerli

kömürden elektrik üreten santrallere yönelik yeni destek modelimizi uygulamaya aldık. Böylelikle toplam 3 milyar dolar doğal gaz ithalatını önleyecek, maden ve santrallerdeki yaklaşık 30 bin çalışanın, insanımızın istihdam sürekliliğini sağlamış olacağız.

Komisyonumuzun Değerli Başkan ve üyeleri, enerji arz güvenliği, ekonomik kalkınma ve 2053 net sıfır emisyon hedeflerimiz doğrultusunda temiz ve kesintisiz üretim yapan baz yük santralleri, elektrik üretim ve iletimi için nükleer santraller büyük bir öneme sahiptir. Bu nedenle tüm dünyada öne çıkmakta olan nükleer enerji teknolojisini ülkemiz için bir alternatif değil zorunluluk olarak görüyoruz. Akkuyu Nükleer Güç Santrali, aynı anda 4 reaktör inşasının yürütüldüğü dünyanın en büyük nükleer santral projesidir. Reaktörlerin tamamı devreye alındığında elektrik ihtiyacımızın yaklaşık yüzde 10'unu Akkuyu tek başına karşılayacaktır ve bu sayede yine yıllık 7 milyar metreküp doğal gaz ithalatını önleyerek 35 milyon ton karbon emisyonunu da engellemiş olacağız. Diğer taraftan, hâlihazırda 10 binlerce kişinin istihdam edildiği Akkuyu Nükleer Güç Santrali'nde işletme döneminde de 4 bin insana sürekli bir iş imkânı sağlayacağız. Bu projeyi hayata geçirirken nükleer güvenlik ve emniyette en yüksek standartları sağlamak temel önceliğimizdir. Akkuyu'nun yetkilendirme süreçlerini ulusal mevzuat ve uluslararası standartlar çerçevesinde titizlikle yürütüyoruz. Yerinde denetimlerle de çalışmaların uygunluğunu düzenli olarak kontrol ediyoruz.

Net sıfır emisyon hedefimiz kapsamında 2035 yılına kadar Türkiye olarak 7.200 megavat, 2050 yılına kadar da 20 bin megavat nükleer kapasiteye sahip olmayı hedefliyoruz. Nükleer kapasitemizi artırmak amacıyla Sinop ve Trakya Nükleer Güç Santrali Projelerimize ilişkin çalışmalarımıza devam ediyoruz. Konvansiyonel büyük ölçekli nükleer güç santrallerinin yanı sıra önümüzdeki dönemde uygulamada göreceğimiz küçük modüler reaktörler yani SMR'lere yönelik çalışmalarımızı da yürütüyoruz. Gerek uluslararası iş birlikleriyle gerek yerli sanayimiz ve insan kaynağımızla hedefimiz, ülkemizi kendi SMR çözümlerini geliştiren ve bölgesel pazarlara ihraç edebilen bir kapasiteye ulaştırmaktır. Bu çerçevede, 2050 yılına kadar toplam 5 bin megavat SMR kurulu gücüne sahip olmayı da planlıyoruz.

Sayın Başkan, kıymetli üyeler; enerji verimliliği, bir tasarruf aracı olmanın ötesinde artık iklim hedeflerine ulaşmanın, sanayimizin rekabet gücünü artırmanın ve sürdürülebilir kalkınmanın stratejik unsurlarından biri hâline geldi. Uluslararası Enerji Ajansının verilerine göre 2023 yılında enerji yoğunluğunda dünya ortalamasında yalnızca yüzde 1 oranında iyileşme yaşanırken ülkemizde yürüttüğümüz çalışmalarla, yaptığımız yatırımlarla yüzde 4,5 oranında iyileşme sağladık. Bu başarı, ülkemizin düşük karbonlu büyüme yolunda attığı güçlü adımların somut bir göstergesidir. İkinci Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı kapsamında sadece 2024 yılında 3,4 milyar dolarlık bir yatırım yaptık; 1,5 milyon ton eş değer petrol tasarruf sağladık ve yine 4,8 milyon tonluk bir karbondioksit emisyonunu da engellemiş olduk. Bu eylem planı dönemi sonunda enerji tüketimimizde yaklaşık yüzde 16'lık bir tasarruf sağlamış olacağız. Ayrıca, cadde ve sokak aydınlatmasında bugüne kadar dönüştürdüğümüz 276 bin LED armatürle yıllık 415 milyon liralık bir tasarruf elde ettik.

Sanayicimizin enerji maliyetlerini azaltmak için enerji verimliliği yatırımlarında verdiğimiz hibe desteklerini 10 kattan fazla artırdık ve bu süreçleri daha çok kolaylaştırdık. Bugüne kadar 242 milyon lira toplam destekle yıllık 3,5 milyar liralık bir tasarruf yapılmasını sağladık. Enerji verimliliği bilincini yaygınlaştırmak ve uzman insan kaynağını güçlendirmek amacıyla bugüne kadar yaklaşık 15 bin kişiye eğitim verdik.

Öte yandan, iklim değişikliğiyle mücadelede önemli bir dönüm noktası olan İklim Kanunu -malumunuz- temmuz ayında yürürlüğe girdi. Bu kapsamda, karbon fiyatlamasına yönelik EPIAŞ bünyesinde kurduğumuz Emisyon Ticaret Sistemi'ni de kademeli olarak devreye alacağız.

Komisyonumuzun Sayın Başkanı, kıymetli üyeleri; biz, enerjiyi çatışma ve gerilim alanı olarak değil bölgesel ve küresel iş birliğinin bir aracı olarak görüyoruz. Bu nedenle "Enerjide Merkez Ülke Türkiye" hedefimiz ekseninde kazan-kazan ilkesini gözeterek dinamik ve çok yoğun bir enerji diplomasisi yürütüyoruz. Bu kapsamda son bir yıl içerisinde enerji, doğal gaz, petrol, madencilik ve nükleer enerji alanında toplam 18 ülkeyle 20 anlaşma imzaladık. Jeopolitik konumumuzun sağladığı avantajı en etkin şekilde kullanabilmek için güçlü bir enerji altyapısına ihtiyaç duyuyoruz. Özellikle son dönemde devreye aldığımız doğal gaz üretim, depolama, LNG ve FSRU tesisleri ulusal ve uluslararası boru hatlarıyla enerji ticaret altyapımızı güçlendirdik.

Ayrıca, kaynak çeşitlendirmesine dayalı vizyonumuzla bölgemizin enerji arz güvenliğine katkı sağlamaya devam ediyoruz. Azerbaycan'da, Irak'ta ve Rusya'da hâlihazırda ortak olduğumuz petrol üretim projelerinin yanı sıra yeni iş birlikleri üzerinde çalışıyoruz. Hazar bölgesindeki varlığımızın pekiştirilmesi ve uzun dönemde üretim kapasitesinin artırılması için Azerbaycan'daki Şafak-Asıman sahasının yüzde 30 hissesini ülkemize kazandırdık. Bununla birlikte Türkmenistan doğal gazının mart ayından itibaren ülkemize ulaştırılması, yirmi yedi yıllık geçmişe dayanan stratejik hedefimizin gerçekleşmesi bakımından fevkalade önemlidir. Ayrıca, yine, günlük 2 milyon metreküp kapasiteli İğdır-Nahçıvan Doğal Gaz Boru Hattı'nın açılışını da bu yıl mart ayında yaptık. Türkiye ile Suriye'nin doğal gaz sistemini birbirine bağlayan doğal gaz boru hattının açılışını da ağustos ayında gerçekleştirerek Suriye'ye ilk doğal gaz ihracatını yapmış olduk. Böylece bu yıl içerisinde 2 yeni ihracat noktasını ulusal şebekemize entegre ettik.

2016 yılından itibaren dünyada LNG arzının genişleyeceğini öngörerek geliştirdiğimiz strateji doğrultusunda uygun maliyetli doğal gaza erişmek, arz güvenliğimizi güçlendirmek ve bu alanda ticaret merkezi olmak adına gerekli yatırımları zamanında yaparak bugünler için hazır hâle geldik. Son bir yılda yaptığımız anlaşmalarla toplam 143 milyar metreküplük LNG kontratıyla, sözleşmesiyle ülkemizin uzun dönemli arz güvenliğini rekabetçi fiyatlarla güvence altına aldık. Bununla birlikte -biraz önce ifade ettiğim gibi- kendi arz güvenliğimizin yanı sıra Avrupa'nın arz güvenliğine de katkı sağlamaya devam ediyoruz. Bu çerçevede, Bulgaristan ve Yunanistan'a, sınırlarımızın olmadığı Macaristan, Romanya, Sırbistan ve Kuzey Makedonya'ya doğal gaz ihraç ettik. Diğer taraftan, mevcut yurt dışı ham petrol ve doğal gaz üretim faaliyetlerimizin yanı sıra Somali deniz alanlarında üç blokta sismik arama çalışmalarımızı tamamladık. Bu proje kapsamında jeolojik ve sismik verilerin yorum ve haritalama çalışmalarına bağlı olarak önümüzdeki yıl sondaj aşamasına geçmeyi hedefliyoruz. Yine bunlara ek olarak Türkiye ve Somali arasındaki enerji iş birliğine yeni bir halka ekledik; Somali'de yaklaşık 16 bin kilometrekarelik 3 kara sahasında da petrol ve doğal gaz arama faaliyetlerine başlamayı hedefliyoruz.

Geçtiğimiz bir yıl içerisinde çalışmalarımızı farklı kıtalarda arttırarak sürdürdük. Macaristan'la yaptığımız anlaşma kapsamında AB sınırları içerisinde ilk kez petrol ve doğal gaz arama ve üretim hakkı elde ettik. Önümüzdeki dönemde Pakistan'ın

deniz ve kara alanlarında petrol ve doğal gaz arayacağız. Yine, Bulgaristan, Romanya, Libya, Umman, Kazakistan, Venezuela ve Nijer’le de petrol ve doğal gaz arama ve üretim alanındaki faaliyetlerimizi somut projelere dönüştürmeye yönelik çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Hem ülkemiz hem de küresel petrol piyasaları için önem arz eden günlük 1,5 milyon varil ham petrol taşıma kapasiteli Irak-Türkiye Petrol Boru Hattı’nda yaklaşık iki yıl aradan sonra Eylül ayında akış başladı.

Petrol ve doğal gazın yanı sıra bölgemizin elektrik arz güvenliği kapsamında elektrik ithalat ve ihracat kapasitelerimizin artırılması için Azerbaycan, Gürcistan, Suriye, Irak, Bulgaristan ve Yunanistan’la çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Yeşil Elektrik İletimi ve Ticareti Projesi’yle Azerbaycan, Gürcistan, Türkiye ve Bulgaristan’ı yeni iletim hatlarıyla birbirine bağlamayı planlıyoruz. Elektrik iletim şebekemizin güçlendirilmesi ve daha fazla yenilenebilir enerjinin sistemimize öngörülen zamanda entegrasyonu için bu planladığımız projelerin finansmanına dönük Dünya Bankasıyla 750 milyon dolarlık kredi anlaşması imzaladık. Diğer taraftan nükleer enerjinin barışçıl amaçlı kullanımına yönelik Amerika Birleşik Devletleri’yle Stratejik Sivil Nükleer İşbirliği Anlaşması imzaladık. Anlaşma büyük ölçekli santrallerin yanı sıra küçük modüler reaktörlere yönelik olarak artan çalışmaları kapsamaktadır. Ayrıca nükleer enerjinin tıp, tarım ve sanayi gibi sivil kullanım alanlarına da çok boyutlu bir iş birliği zemini oluşturmaktadır.

Geçtiğimiz yıl ülkemizde yaklaşık 24 milyar dolar tutarında altın ithalatı gerçekleştirilmiş. Cari açığın düşürülmesi için yurt dışı ve yurt dışında altın üretimimizi artırmak kritik bir öneme sahip. Bu amaçla Asya’dan Afrika’ya uzanan geniş bir coğrafyada çalışmalar yürütüyoruz. Nijer’deki altın sahasında faaliyetlerimizin ilk fazını tamamladık, üretim tesisi için gerekli ekipman ve malzemenin sevkıyatı şu anda devam ediyor. Önümüzdeki dönemde bir ilki gerçekleştireceğiz ve ülkemiz dışında altın üretimine ilk kez Nijer’de başlamış olacağız. Benzer şekilde Özbekistan’da da altın başta olmak üzere farklı maden türlerine yönelik arama faaliyetlerimizi sürdürüyoruz. Bu ülkelere ek olarak Afganistan, Azerbaycan, Fas, Kırgızistan, Libya ve Suriye’de madencilik alanındaki faaliyetlerimizi somut projelere dönüştürmeye çalışıyoruz.

Yeni yatırım fırsatlarının değerlendirilmesi ve karşılıklı tecrübe paylaşımı amacıyla ülkeler arası temaslarımızı daha kurumsal bir çerçevede gerçekleştirmeye gayret ediyoruz. Bu kapsamda Almanya, Japonya ve Azerbaycan ile tesis ettiğimiz enerji forumları her yıl devam ediyor. Amerika Birleşik Devletleri ve Birleşik Krallık ile tesis ettiğimiz enerji diyalog mekanizmalarıyla da yakın iş birliğimizi sürdürüyoruz. Türk Devletleri Teşkilatı üyesi ülkelerle iş birliği fırsatlarının geliştirilmesini temin amacıyla da 5’inci Türk Devletleri Teşkilatı Enerji Bakanları Toplantısı’nı aralık ayında İstanbul’da düzenlemeyi hedefliyoruz.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; bütün bu faaliyetlerimizin temel amacı enerjiyi kaliteli, sürekli ve düşük fiyatlı olarak vatandaşlarımıza sunmaktır. Ancak enerji ve emtia fiyatları uluslararası piyasalarda belirlenmekte, bu anlamda küresel gelişmeler fiyatları doğrudan etkilemektedir. Pandemiyle başlayan ve Rusya-Ukrayna krizi, ticaret savaşları, yaptırımlar ve jeopolitik gerilimlerle devam eden küresel enerji fiyatlarındaki belirsizlikler maalesef sürmektedir. Bu belirsizliklerden vatandaşlarımızı korumak için başlattığımız enerji tüketim desteğine devam ediyoruz. Bu kapsamda tüm vatandaşlarımızın elektrik ve doğal gaz faturalarında bugün itibarıyla, bugünün fiyatlarıyla 2024 yılında 548 milyar, 2025 yılı ilk on ayında ise yaklaşık 530 milyar liralık tutar hazinemiz tarafından karşılanmıştır. Hâlihazırda meskenlerde kullanılan elektriğin yüzde 54’ü, doğal gazın ise yüzde 45’i yaklaşık olarak hazinemiz tarafından destek olarak vatandaşlarımıza verilmektedir. Dar gelirli hanelere elektrik tüketim desteği kapsamında Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca da hanedeki kişi sayısına göre aylık 150 kilovatsaate kadar ücretsiz elektrik temin edilmektedir. Ayrıca ısınma desteği kapsamında doğal gaz ve kömür yardımlarımız da devam etmektedir. Bu kapsamda günümüz fiyatlarıyla 2019-25 yılları arasında 3,5 milyon haneye 86 milyar lira doğrudan elektrik tüketim desteği, 2022-2025 yılları arasında 680 bin haneye 4,8 milyar liralık doğrudan doğal gaz tüketim desteği verilmiştir ve son yirmi iki yılda yaklaşık 225 milyar liralık kömür yardımı vatandaşlarımıza yapılmıştır. Bunlarla birlikte şehit ailelerimizin, gazilerimizin, cami, cemevi ve Kur’an kurslarımızın kullandığı doğal gazı bu yıl temmuz ayından itibaren elektrikte olduğu gibi yüzde 50 indirimli olarak sunmaya başladık.

Gabar ve Sakarya gaz sahalarında üretimimizle yalnızca enerji arz güvenliğini güçlendirmiyor, aynı zamanda milletimizin refahına doğrudan katkı sağlıyoruz. Petrol, doğal gaz ve maden üretiminden elde edilen devlet haklarından 15,8 milyar liralık kaynağı Aile ve Gençlik Fonuna aktararak gençlerimize destek olduk. Bugüne kadar 62 bini aşkın genç çiftçimiz bu Fondan yararlanmaya hak kazandı. Önümüzdeki dönemde hem aile kurumumuzu güçlendirmeye hem de gençlerimize farklı alanlarda katkı sunmaya devam edeceğiz.

Sayın Başkan, kıymetli Komisyon üyeleri; Sayıştay Başkanlığının 2024 Yılı Sayıştay Denetim Raporu’nda Bakanlığımızla ilgili herhangi bir denetim bulgusu tespiti yoktur değerlendirmeleriyle Bakanlığımız faaliyetlerine katkı sağlayan Sayıştay denetçilerine şahsım ve Bakanlığım adına bir kez daha sizlerin huzurunda teşekkür ediyorum.

Bakanlığımız merkez teşkilatı 2024 yılı bütçesi başlangıç ödeneği 48,3 milyar lira iken uygulanan tasarruf tedbirleri kapsamında 7,5 milyar lira azaltılarak 40,8 milyar liraya düşürülmüştür. Bu tutarın 38,2 milyar lirası harcanmış olup kalan 2,6 milyar lira ödenek yıl sonunda iptal edilmiştir. 2026 yılı bütçe teklifimiz ise genel aydınlatma giderleri dâhil olacak şekilde 36,1 milyar liradır. Merkez teşkilatımızla birlikte MTA, MAPEG, TENMAK, EPDK ve Nükleer Düzenleme Kurumunun 2024 yılı gideri 51,8 milyar lira olarak gerçekleşmiş olup 2026 için teklif edilen toplam bütçe tutarı 58,4 milyar liradır.

Sayın Başkan, kıymetli üyeler; Sayın Cumhurbaşkanımızın enerji denkleminde etkin ve belirleyici ülke olmak vizyonu ile petrol ve doğal gaz üretiminden yenilenebilir enerjiye, nükleer enerjinin portföyümüze eklenmesinden yer altı zenginliğimizin ekonomik değere dönüştürülmesine kadar birçok alanda güçlü ve hedef odaklı adımlar atık, atmaya da devam ediyoruz. Sadece bugünün değil, yarınlarımızın da enerji ve maden arz güvenliğini güvence altına alan stratejik hamlelerimizle en büyük hedefimiz olan, âdeta Kızıllema’mız olan enerjide tam bağımsızlık yolunda emin adımlarla ilerliyoruz. Bu kararlılığımızın bir yansıması olan 2026 bütçemizin bu anlamda milletimize, devletimize ve Bakanlığımıza hayırlı olmasını diliyor, hepinizi tekrar saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, gruplar adına konuşmaları Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Deniz Yavuzylmaz, Sayın Ednan Arslan onar dakika, DEM PARTİ Grubu adına Sayın İbrahim Akın ve Sayın Ayten Kordu onar dakika, İYİ Parti Grubu adına Sayın Erhan Usta yirmi dakika, YENİ YOL Partisi Grubu adına Sayın Mesut Doğan yirmi dakika, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın İsmail Faruk Aksu yirmi dakika, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Nilgün Ök yirmi dakika.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, bir dakika süre istiyorum, başta konuşmuştuk ya.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Şimdi meseleyi anlatayım da. Benim bu grubu, Plan ve Bütçe grubunu sakinliğe davet edeceğim hiç aklıma gelmezdi, önce onu söyleyeyim.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Önce sen...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Vallahi benim sakinliğe davet edeceğim hiç aklıma gelmezdi. Bunu da yaptırdınız bana İsmail Güneş.

Neyse, şimdi, Sayın Bakana hemen sözümün başında bir iki şey söylemek istiyorum. Siz geçtiğimiz günlerde Adıyaman'a ziyarette bulundunuz, Adıyaman Belediye Başkanımızla da görüştünüz. Sayın Bakanım, 2021 yılında Adıyaman Belediyesine 400 ton, 2022'de 400 ton, 2023'te 400 ton, deprem döneminde bin ton bütün verilmiş hibe. Siz de talimat vermişsiniz Adıyaman'a bu konuda destek verilsin diye. Biliyorsunuz TPAO orada ancak herhangi bir gelişme yok. Bu konuyu dikkatlerinize sunmak istiyoruz. Bu konuda bir talimat verirsiniz seviniriz.

Yine, aynı şekilde Gölbaşı Belediyemiz var, Cumhuriyet Halk Partisinde 2 dönemden beri. Daha önce oraya da yardım yapıyordu, bütün veriliyordu. Maalesef, Cumhuriyet Halk Partisine geldiğinden beri bütün verilmedi. Bu konuda dikkatinizi çekmek istedim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, Sayın Bakan öğlen arasında şey olacak. Bu tip taleplerinizi lütfen orada bire bir aktarırsanız hem de orada direkt talimatla almış olursunuz, daha verimli olur. Tabii, tavsiye yani.

Sayın Yavuzılmaz, buyurun.

Süreniz on dakika.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Evet, Enerji Bakanından masallar dinledik, şimdi gerçeklere gelelim.

Geçtiğimiz hafta 21 milyon vatandaşa devasa elektrik zammı yaptınız. 2026 yılından itibaren geçerli olmak üzere 2025 yılı elektrik tüketimi toplamı 4 bin kilovatsaati aşan yani yıllık elektrik faturası toplamı 11.800 lirayı geçen konut abonelerinin aylık ücret tarifesini değiştiriyorsunuz. Bu aboneleri sabit fiyat tarifesinden çıkarıp piyasa takas fiyatının geçerli olduğu başka bir fiyat tarifesine sokuyorsunuz. Sonuç, bu durumdaki abonelerden şu anda aylık elektrik faturası 389 lira geliyorsa 2026 yılında bu fatura 871 liraya yükselecek. Yapılan zam oranı yüzde 124. 984 liralık fatura 1.935 liraya çıkacak, zam oranı yüzde 97. 1.148 liralık fatura 2.179 liraya çıkacak, zam oranı yüzde 90. Ayrıca AKP apartman, site ve kooperatif sakinlerinin ortak kullanımındaki elektrik sayaçlarının faturalarına da yani asansör, hidrofor, otomat, çevre aydınlatma sayaçlarına da yüzde 124'e varan oranlarda zam yapıyor. Apartman aidatlarına yansıtacak bu zam tutarı binadaki dairelere bölüştürüldüğünde kimi binalarda daire başına yüzde 10, kimilerinde yüzde 15 veya yüzde 20 oranlarında gizli zam yapılması demek. Bu zamlardan etkilenecek hane sayısı 7 milyon, zamlardan etkilenecek kişi sayısı 21 milyon. Sonuç: AKP'nin insan haklarına aykırı bu elektrik zammı bebeğiyle, genciyle, yaşlısıyla, hastasıyla 21 milyon vatandaşımızı çarpacak.

Sayın Bakan, AKP'nin yandaş şirketlere sağladığı ayrıcalıklar sınır tanımıyor. TEİAŞ'ın "kapasite mekanizması teşviki" adı altında santrallere üretmedikleri ama hazırda tuttukları elektrik için 2025 yılında verdikleri teşviklerin oranı dehşet verici bir seviyede. 2014-2025 yılında verilen bu teşviklerin dolar bazında karşılığı 2 milyar 88 milyon dolar, güncel kurla 88 milyar lira. Vatandaş hayat pahalılığıyla soyup bir avuç yandaşa aktardığınız para bu. Özellikle 2 şirkete ödenen kapasite teşvik tutarı astronomik bir seviyede. Soma Kolin Termik Santrali için Koline ödenen teşvik tutarı 2025 yılının ilk dokuz ayında 1 milyar 186 milyon lira. 2023 yılının ilk dokuz ayıyla karşılaştırıldığında teşvikteki artış oranı ne kadar, ne kadar sizce? Yüzde 1.541. Bolu Göynük Termik Santrali için Kazancı Holdinge ödenen teşvik tutarı 367 milyon lira. 2023 yılının ilk dokuz ayıyla kıyaslandığında teşvikteki artış oranı yüzde 879. Bunun adı soygundur.

Ayrıca yaptığınız özelleştirmeler de tam bir fiyasko. Önce termik santralleri özelleştirdiniz, ardından, bu şirketlerin özelleştirme borçlarına dolardan TL'ye dönme imkânı tanıdınız, sonra, kalan borcu 6 taksite böldünüz ve ortaya 1 milyar 830 milyon dolar kamu zararı çıkardınız. Meclisi de buna alet ettiniz, şimdi de bu santrallere uzun dönem dolar bazlı elektrik garantisi veriyorsunuz. Peki, bu şirketlere bu ayrıcalıkları niye sağlıyorsunuz değil mi, kritik soru bu çünkü siz yani AKP'nin enerji bürokrasisi aslında siz bu şirketlerin gizli ortağı gibi hareket ediyorsunuz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - O nasıl bir cümle ya!

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Evet, AKP'yi uyarıyorum, şimdiden uyarıyorum, eğer Amerika'yla Amerika'nın Ukrayna'yla yaptığı gibi bir ortaklık anlaşması yaparsanız Türkiye'nin geleceğini sattınız demektir. Zira Amerika Ukrayna'ya yaptığı silah ve askerî yardımların karşılığı olarak bakın Ukrayna'ya nasıl çoküyor. Anlaşmaya göre özetle, Ukrayna Amerika'ya ne verecek? Bakın, anlaşma burada. Nadir toprak elementlerinin yüzde 50'sini, altın ve bakırın yüzde 50'sini...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Bunu niye okuyorsun?

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Önemli bir şey söylüyor ağabey.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - ...lityum ve uranyumun yüzde 50'sini, petrol ve doğal gazın yüzde 50'sini, deniz hidrokarbon yataklarının yüzde 50'sini...

El hareketi yapmayın Sayın Bakan, siz bekleyin, nereye varacağını göreceksiniz.

(AK PARTİ sıralarından laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar...

El hareketi falan yaptığı yok kimsenin ya.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - El hareketi falan yapmıyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Vergi, resim, harç, gümrük, stopaj yok, tüm paranın dolara çevrilmesi serbest, tüm paranın yurt dışına transferi serbest... Ya, "Amerika" deyince birden tüyleriniz diken diken oldu, hayırdır, hayırdır?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Senin de senin de!

(AK PARTİ sıralarından laf atmalar, gürültüler)

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Korkmayın bu kadar ya, korkmayın, biraz bağımsız olun.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - İngiltere'de manda...

(AK PARTİ sıralarından laf atmalar, gürültüler)

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Kulağınız çekilecek gibi, "Zelenski gibi konuşursam fırça yerim." diyerek Trump'ın karşısında dut yemiş bülbüle dönmekle olmuyor bu işler.

SERKAN SARI (Balıkesir) - AKP milletvekilleri müdahale edince serbest mi? Sadece Cumhuriyet Halk Partisine mi yasak?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Bakın, Amerika-Ukrayna arasındaki o, adına "ortaklık" "iş birliği" denilen bu anlaşma Ukrayna mevzuatının üzerinde, Ukrayna Hükûmeti değişse bile Amerika'nın haklarına dokunulamayacak. Bu anlaşmanın uygulanmasını iç hukuk hükümleri etkilemeyecek yani Ukrayna yargısı devre dışı. Anlaşmanın yürürlük tarihinden sonra Amerika, Ukrayna'ya silah sistemleri, mühimmat verdiğinde Amerika'nın alacakları bu askerî yardımın değerlemesi üzerinden artırılacak. Uyuşmazlıkların çözümünde Ukrayna yargısı veya tahkim yok, karşılıklı istişare var.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Deniz Bey, Türkiye ne yapmış?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Bu anlaşma Amerikan tipi ortaklık veya iş birliği anlaşması, gizlenen adıyla bir kapitülasyon anlaşması.

Şimdi, gelelim sizin derdinize. Bakın, anlaşılıyor ki Trump da Tayyip Erdoğan'a verdiği meşruiyetin karşılığını tabii ki isteyecek değil mi? Bedavaya vermeyecek.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Dışarıda meşruiyet arayan sizsiniz!

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Tayyip Erdoğan'ın Trump'ın meşruiyetine ihtiyacı yok, sen ne diyorsun!

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Onu Amerika Büyükelçisini çağıracaksınız ona diyeceksiniz arkadaşlar.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Bu meşruiyetin karşılığında Türkiye'nin nadir toprak elementlerine göz dikmiş durumda.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Dışarıdan meşruiyet arayan sizsiniz, biz milletimizden alıyoruz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Sen kendi liderlerinle karıştırma Tayyip Erdoğan'ı, tamam mı?

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Büyükelçiye çağırın, ona söyleyin bunu.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Bakın, şimdiden söylüyorum: Yarın bir gün AKP'nin de kamuoyu önüne "Amerika'yla ortaklık veya iş birliği anlaşması yaptık." diye çıkması an meselesi aynı Ukrayna Hükûmeti gibi.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Hayal görüyorsun, hayal!

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Biz milletimizden alıyoruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Uyarıyorum sizi "ortaklık iş birliği anlaşması" diye önümüze kapitülasyon anlaşmasını ambalajlayıp getirmeyin, uyarıyorum!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Kapitülasyon sizin işiniz.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Dışarıda meşruiyet arayan sizsiniz. Siz o imtiyazların, meşruiyetlerin peşinde koşuyorsunuz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Değerli milletvekilleri, AKP'nin söylemlerine göre nadir toprak elementleri zaten devlet eliyle işletiliyor. Değil mi? Zaten yurt dışına da satılmıyor, öyle değil mi, değil mi? Öyle diyorsunuz değil mi? Hadi sallayın kafaları. O zaman soruyorum.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Sen kimsin ya! Haddini bil biraz ya!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye Sayın Yavuzyılmaz, bir saniye... Böyle bir usul yok yahu!

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Nasıl bir usul var?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - "Kafanızı sallayın, başınızı sallayın." Sen konuşmanı yap.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Nasıl bir usul var?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ya, Sayın Başkan, niye müdahale ediyorsunuz Allah aşkına!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Boş ver sen.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Yani Sayın Bakan, böyle böyle yapacak, eliyle böyle yapacak.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sen, boş ver!

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - "He, he" diyecek.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Yavuzyılmaz, bu senin sürenden gidiyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Arkadaşlar müdahale edecek, öyle bir usul mu var?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Senin sürenden gidiyor, benden gitmiyor, ben sana ikazımı yaparım.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Neremizi sallarsak sallarsınız, sana ne ya!

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, böyle bir usul var mı?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, buna cevap vereceğim ben.

Sen devam et ağabey, süren bitiyor, ben konuşacağım.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Evet, AKP'nin söylemlerine göre "Nadir toprak elementleri zaten devlet eliyle işletiliyormuş, yurt dışına da zaten satılmıyormuş." O zaman soruyorum: Dünya Bankası resmî entegre ticaret verilerine göre 2023-2024 yıllarında Türkiye'den Amerika ve Ukrayna'ya ihraç edilen nadir toprak elementlerinin satışını kim yaptı? Alın, bakın, belgeler burada. Hadi bürokratlar harıl harıl araştırmaya başlasın.

Evet, gelelim AKP'nin belgeli helikopter vurgununa. Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığının bir alt şirketi olan Türkiye Petrolleri Offshore AŞ'nin sondaj gemilerine alınan helikopter hizmetleri için Katar ortaklı bir helikopter kiralama şirketine devasa tutarlarda ödeme yaptığını belgeleriyle tespit ettik, belgeler burada. TP-OTC önce helikopter hizmetleri faturasını Türkiye Petrollerinden tahsil ediyor, ardından parayı Redstar şirketine aktarıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Helikopter başına ödenen tutar günlük 36 bin dolar, aylık 1 milyon 116 bin dolar, yıllık 13 milyon 140 bin dolar 1 helikopter başına, güncel kurla 552 milyon lira. Bir yılda 1 helikopter için ödenen bu hizmet tutarıyla o helikopteri satın almak mümkünken bu yapılan soygundur. Ayrıca, 4 sondaj gemisi için toplam 4 helikopterden bu hizmet alınıyor. Bu 4 helikopter için ödenen yıllık tutar 52 milyon dolar, güncel kurla 2 milyar lira, her yıl bu ödemeyi tıkr tıkr yapıyorsunuz.

Şimdi, bu belgeleri ben nasıl buldum, nereden buldum diye hadi araştırmaya siz devam edin bakalım.

Evet, AKP'den bir kurnazlık daha; bakın, AKP'den bir kurnazlık daha.

ORHAN YEGİN (Ankara) - İçeriden, çöpten...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Söz alır, konuşursunuz.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Önemli bir konuyu konuşuyor.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bize laf atmak serbest, atabilirsiniz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Bakın, bu elimde gördüğünüz belge Yüksek Seçim Kurulunun Resmî Gazete'de yayımladığı bir kararın belgesi. Belgede ne diyor? "31 Mart 2024 seçimlerinin yurtdışı illere göre güneşin doğuş ve batış saatlerindeki farklılıkları dikkate alarak oy verme süresinin başlangıç ve bitiş tarihlerini ona göre belirledim. Batı ve orta Anadolu'daki vatandaşlarımızın oy kullanma başlangıç saatini doğu illerine göre bir saat daha geç başlatacağım." diyor. İnsanlar seçimde oy kullansın diye, karanlıkta yollara düşmesinler diye, karanlıkta oy kullanmasınlar diye böyle bir düzenleme yapıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Güvenlik, sağlık ve psikoloji açısından bu kararı alıyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Süreniz dolmuştur. Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, bitti.

Şimdi, sayın milletvekilleri...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Tamamlayayım, öyle...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Yavuzılmaz, bitti.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Hayır, cümlemini bitireyim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın arkadaşlar, değerli arkadaşlar, bir saniye...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ya, o kadar kesme oldu.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

3.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzılmaz'ın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2026 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, bir saniye... Şimdi, değerli arkadaşlar, bir müsaade eder misiniz.

Şimdi, değerli arkadaşlar, konuşmalarla alakalı, biliyorsunuz, cevabı verecek olan milletvekilleri ancak Cumhurbaşkanımızla alakalı bir "meşruiyet" ifadesi geçti Sayın Yavuzılmaz'ın kelimelerinde.

VELİ AĞBABA (Malatya) - İlk kez mi duyuyorsunuz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye ya, ben burada ilk kez söylüyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Onu Amerikalı yetkililer ifade etti.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Cevabı Sayın Yavuzılmaz'a vermeyin, Dışişleri Bakanına verin.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, bir saniye... Sayın Yavuzılmaz, siz Zonguldak'tan seçildiniz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ben size..

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye arkadaşlar...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Ya, ne diyeceğini nereden biliyorsun?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Yani bir milletvekili aşağı yukarı 75-80 bin oyla seçiliyor.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bunun muhatabı biz değiliz ki, bunun muhatabı "sevgili dostum Trump" Dışişleri Bakanı.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şimdi, Sayın Sayın Ağbaba, bir müsaade eder misiniz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ya, ben ortaya koyduğum konuyu niye Komisyon Başkanıyla değerlendirme yapmak zorunda kalıyorum?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye arkadaşlar, bir saniye arkadaşlar...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ya, niye? Milletvekili arkadaşlarımız gerekli tuşa basar, söz alır, konuşur.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Arkadaşlar, bir müsaade eder misiniz ya; siz konuştunuz, bir saniye. Ne konuştuydunuz?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ya, ama sizin avukatlık yapmamanız lazım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Siz bana "avukat" diyemezsiniz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Avukatlık yapmamanız gerekir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Yerinizi bilin!

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Niye, avukatlardan bir sıkıntınız mı var?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Cumhurbaşkanı, devlet başkanıdır. Dolayısıyla...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - E, AKP'nin de Genel Başkanı.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye... Ya, Genel Başkanlık görevi vardır ama devlet görevi de vardır. Dolayısıyla, bir ülkenin seçilmiş Cumhurbaşkanı...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Biz AKP Genel Başkanı olarak görüyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Siz öyle söyleyin. 28 milyon oy almış. Ne kadar oy almış? 28 milyon. Şimdi, siz kendinizle alakalı bir meşruiyet tartışması görmüyorsunuz fakat 28 milyon oy almış olan Cumhurbaşkanıyla alakalı meşruiyet tartışması...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Görmüyorum tabii.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sadece size bu, değil mi? Onca seçilmiş belediye başkanı ne? İstanbul'un seçilmiş Belediye Başkanı ne? Sandık sadece size meşru, sandık sadece siz kazanınca meşru.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Dışişleri Bakanına söyleyin, çağırsın, bir nota versin.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Dolayısıyla, bunu kabul etmem. Cumhurbaşkanı meşruiyetini halktan alır.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ya, benim konuşmam bölündü, cümlemi tamamlamak istiyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sataşmadan dolayı söz istiyorum. Bir şey söyledi Yaşar Bey, onunla alakalı...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, bunları bitirelim, lütfen. Vermeyeceğim söz, istirham ediyorum, bu işleri bitirdim.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, bakın...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arslan'a söz vereceğim. Sayın Yavuzılmaz, bitti.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ya, konuşmam kesildi, niye tamamlamam için söz vermiyorsunuz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar... Sayın Arslan'a söz vereceğim.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, bir dakika söz istiyorum, lütfen...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, bir cevap vermem lazım yani buna.

SERKAN SARI (Balıkesir) - O milletvekilinin ifadesini meşru mu kılıyorsunuz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye Sayın Sarı, sözcünüz burada, bir saniye.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, bir dakika söz istiyorum.

SERKAN SARI (Balıkesir) - O zaman söz verin Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye, değerli arkadaşlar, o da benim takdir yetkim ya!

Buyurun Sayın Ağbaba.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

6.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzılmaz'ın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2026 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşması esnasında çıkan tartışmada geçen bazı ifadelerle ilişkin açıklaması

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, bakın, biraz önce ara verdiniz yirmi dakika, yarım saat bu Komisyonun zamanını aldınız. Şimdi, böyle bir şey var mı? "Nereni sallarsan salla!" diyor, ona bir şey yok. Orada 30 kişi laf atıyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Özür dilesin.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Böyle bir şey olur mu ya! "Nereni sallarsan salla!" Böyle bir üslup var mı ya! Böyle bir şey var mı!

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ve bunu benim süremden yiyerek yapıyor.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ya Deniz, bir dakika...

SERKAN SARI (Balıkesir) - Başkanım, siz de bir şey demediniz buna.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ya Serkan, ben konuşurken laf atma, Allah Allah ya!

Arkadaşlar, böyle bir şey yok yani böyle bir hakaret yok. Bakın, biraz önce Serkan Sarı'nın sözünden rahatsız oldunuz, ara verdiniz. Şimdi 10 kişi laf attı. Bizde laf atmak serbest, atabildiğiniz kadar atın, laf atın ama biz de atacağız. Böyle bir şey yok ya! Hakaret yok, bir şey yok; Serkan Sarı'ya söylüyorsun, Yaşar Kırkpınar'a da söyle. "Nereni sallarsan salla!" diyor. Böyle bir şey var mı!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ayrıca, hatibimizin o kadar süresini aldınız, olmaz bu kadar yani.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, bir müsaade edin.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye, Sayın Kırkpınar, ben konuşacağım.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Başkanım, benim sözüm kesildi.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Söz vermeyeceğim size.

Sayın Arslan, buyurun lütfen...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - O zaman, madem söz vermiyorsunuz ben kendi tarzımda...

İsterseniz karar alır atarsınız.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Görüşmelere on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:11.36

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 11.49

BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ve 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279) ile Sayıştay tezkereleeri (Devam)

- a) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (Devam)
- b) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü (Devam)
- c) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (Devam)
- ç) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu (Devam)
- d) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (Devam)
- e) Nükleer Düzenleme Kurumu (Devam)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, görüşmelerimize devam edeceğiz.

Sayın Ağbaba...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - O zaman ben söylüyorum, tekrar gerekiyorsa ara verirsiniz.

Bu "Meşruiyet vereceğiz." diyen Tom Barrack'ti.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, konuşuyor musunuz?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ben Komisyon Başkanından Tom Barrack'la ilgili bir söz söylemesini bekliyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ednan Arslan...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Diğer taraftan, Sayın Bakan, Akın Gürlek'in Eti Maden İşletmesinin yurt dışı şirketi olan Lüksemburg merkezli Etimine SA'nın yönetim kurulu üyesi olduğu ortaya çıktı. Eti Madenin denetimini Meclis KİT Komisyonu yapıyor. Cumhuriyet Halk Partisi KİT Komisyonu Sözcüsü olarak ilan ediyorum: Şubat 2026'daki Eti Maden İşletmesinin yurt içi ve yurt dışı şirketlerinin 2023 ve 2024 yılı hesap ve faaliyetlerinin denetleneceği KİT Alt Komisyon toplantısı yapılacak...

(CHP milletvekillerinin laf atmaları, gürültüler)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Böyle bir usul yok arkadaşlar! Değerli arkadaşlar, böyle bir usul yok, CHP Grubu, böyle bir usul yok ya, böyle bir usul yok!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Otur yerine!

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Mademki Akın Gürlek bu denetim konusu olan yıllarda yönetim kurulu üyeliği yaptı, madem ki size göre olan biten her şey normal, o zaman Akın Gürlek denetim toplantısına gelsin, Komisyonda savunmasını yapsın, Meclis denetiminden kaçmasın.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Böyle bir usul yok arkadaşlar! Değerli milletvekilleri, böyle bir usul yok!

Sayın Ağbaba, böyle bir usul var mı? Burası Deli Dumrul alanı değil! Deli Dumrul alanı değil burası!

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Millet adına o hesabı biz soracağız!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Ahlaksızlık yapıyorsun, utanmaz herif! Ahlaklı olsun!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Söz vermeyeceğim Sayın Ağbaba, bir saniye...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Bir milletvekiline "Ahlaksız" diyemezsin ya! Ayıptır ama ya! O sana böyle söylese olur mu!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şu arka tarafı bir boşaltır mısınız. Arkadaşlar, kimseyi istemiyorum. Kamu görevlisi harici orayı boşaltın herkes, boşaltın orayı.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye Sayın Ağbaba, şu düzeni bir tesis edeyim, bir sağlayayım.

Şu arka tarafı bir boşaltın. Arkadaşlar, Meclis Plan ve Bütçe Komisyonu görevlisi haricindekiler orayı boşaltın, sadece milletvekilleri kalsın orada. Orayı bir boşaltın lütfen, kimseyi istemiyorum orada. Milletvekilleri ve Komisyonumuzun yetkilileri haricinde kimse kalmamasın. Orayı bir açın, bu tarafı da açın. Milletvekilinin alanına kimse girmesin değerli arkadaşlar, orayı boşaltın.

Teşekkür ediyorum.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Veli Ağbaba, sakinleş, sakinleş!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ben sakinim de sizi anlamadım ben!

Sayın Başkan, bir dakika söz istiyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, bir saniye...

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

4.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2026 yılı bütçesi görüşmeleri esnasında çıkan tartışmalara ilişkin açıklaması

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, kararlar belli; bu 6'ncı Birleşimimiz, şimdiye kadar bir problem olmadı fakat her ne hikmetse 2 tane bütçede biz her yıl bu problemleri yaşıyoruz, her yıl. Bu 3'üncü bütçe, 3'üncüsünde de aynısını yaşadık. Dolayısıyla, geçmiş bütçelerimiz ve diğer kurumların bütçelerinde yaşamadığımız sorunu bu bütçede ve bir bütçede daha yaşadık. Neden yaşıyoruz? Dolayısıyla bunun, Komisyonun işleyişi, kurallarıyla alakalı bir probleminden kaynaklandığını düşünmüyorum. Bütün milletvekilleri, herkes, konulan kurallara uyuyor, hepsine teşekkür ediyorum, müzakereyi belli bir seviyede yürütüyoruz. "Ya, ben

kendi usulümden giderim, ben kimseyi takmam, ben kimseyi yapmam..." Dolayısıyla, Sayın Ağbaba, ben, İç Tüzük'le alakalı ne gerekiyorsa ne yetkim varsa bunu kullanacağım. Yani Komisyonun İç Tüzük maddeleri açık; bir kere rica ediyorsunuz, bir daha rica ediyorsunuz, bir daha rica ediyorsunuz, olacak iş değil yani.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Taraf tutuyorsunuz! Sinkaflı söz söyleniyor, uyardıyorsunuz!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şimdiye kadar olmayan bir şey, sizin bu enerji bütçenizde oluyor ve bir tanesinde daha oluyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ya, siz küfredeceksiniz, biz ne yapacağız! Komisyon Başkanı da bir şey demiyor. Ne yapacağız?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Konuşalım Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, neyi konuşacağız yani? Konuşacak bir şey yok ki, ne konuşacağız yani?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ya, küfrediyor arkadaşınız, sinkaflı kelime kullanıyor ya!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ednan Arslan bekliyor orada, o da konuşuyor, Ednan Bey de mühendis.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, bir şey söyleyeceğim.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - "Ahlaksız!" diyor, onu uyarır mısınız lütfen!

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Sinkaflı kelime kullanıyor ya!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, bakın, bu gerginlik, bugün ara verilmesi bizden kaynaklı bir durum değil. Şimdi, Allah aşkına, burada arkadaşlarımıza laf söylüyoruz, orada Yaşar Bey "Neremi sallarsam sallarım!" diyor, arkadaki öbür arkadaş "Ahlaksız!" diye bağırıyor.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Öyle bir şey demedim Başkanım.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Dedin ya!

NİLGÜN ÖK (Denizli) - İyi de senin konuşmacının tahrik etmesi haklı mı!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bakın, arkadaşlar, burada kimse kimseye "Ahlaksız!" diyemez. Bakın, sert eleştiriler olur, başka şeyler olur ama "Ahlaksız!" diyemez, "Neremi sallarsam sallarım!" diyemez. Komisyon Başkanı olarak sizden bu sözlerin geri alınmasını talep ediyoruz. Komisyon Başkanının görevi sadece Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna ayar vermek değildir, lütfen kendi grubunuza da bir bakın! Lütfen... Bu konuda arkadaşlardan duyarlı olmalarını bekliyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Bir saniye değerli arkadaşlar...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Sizin oradaki arkadaşlar kaç defa buraya dönüp "Ahlaksız!" dediler.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Nerede "Ahlaksız!" dediler, Allah aşkına ya!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Kırpınar, söz vermeyeceğim, bir saniye...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Başkanım ama itham ediliyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - İtham mı ediliyorsun?

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Evet, itham ediliyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Yani günün fıkrası bu...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Fıkra sensin...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Hem hakaret ediyorsun, ondan sonra da mağdur mu oldun, gerçekten tebrik ediyorum!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Hakaret yok.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Ne hakareti ya, asıl hakareti kendiniz ettiniz! Sayın Başkan, asıl hakareti kendisi yaptı!

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Mağduriyette zirve yaptınız!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, bir saniye...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sözünü geri alsın.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, bir saniye...

Değerli arkadaşlar, bir saniye...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sözünü geri alsın...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, ne dedi?

VELİ AĞBABA (Malatya) - "Ahlaksız!" dedi, "Neremi sallarsam sallarım!" dedi.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - "Neremizi sallarsak sallarız!" dedi.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Kırpınar, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

7.- İzmir Milletvekili Yaşar Kırpınar'ın, Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzılmaz'ın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2026 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Başkanım, tutanaklardan da bakılabilir, konuşmacı bize bakarak, bizi tahrik ederek başta Sayın Bakanımız olmak üzere bize "Kafanızı sallamayın." "Elinizi, kaşınızı gözünüzü sallamayın." "Haydi kafanızı sallasanıza." gibi emir cümleleri kullandığı için ben de "Nasıl hareket edeceğimizi ve hangi refleksi göstereceğimizi size mi soracağız?" manasına gelen bir cümle ifade ettim. Bundan dolayı bunu başka bir yere çekmiş olmayı da gerçekten hem Komisyonumuza hem de şahsımıza yaksıtıramıyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Konu kapanmıştır.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ve 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279) ile Sayıştay tezkereleeri (Devam)

- a) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (Devam)
- b) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü (Devam)
- c) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (Devam)
- ç) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu (Devam)
- d) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (Devam)
- e) Nükleer Düzenleme Kurumu (Devam)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arslan, buyurun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Sayın Başkan, bir şey söyleyebilir miyim?

Ben, şimdi burada "Akın Gürlek'i Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürü mü atadı, Bakan mı atadı, Tayyip Erdoğan mı atadı?" diye sormayacak mıyım?

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Sen belediye başkanının hırsızlıklarını anlat! Belediye başkanlarına bak bakalım, hepsi hırsızlıktan içeride!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Hırsız sensin! Utanmaz! Hırsız sensin! Utanmaz!

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Bir tane mahkeme kararı var mı?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Hırsız, diyendir. Hırsız sensin. Utanmaz! Aynaya bak, hırsız! Utanmaz! Terbiyesiz!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Senden iyi hırsız yok!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sen kimsin! Utanmaz! Hırsız sensin!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, sakın olun, sakın olun.

Sayın Açıkkapı...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ne yapacaksın! Kabadayı mısın sen! Hayret bir şey! Üzerimize mi yürüyeceksin! Yiğit! Utanmaz!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, oturun yerinize.

Değerli arkadaşlar, oturun.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Böyle bir şey yok! Hırsız sensin, utanmaz! Sen kimi tehdit ediyorsun, ahlaksız!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Ahlaksız da sensin, utanmaz da sensin!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Otur yerine! Otur! Konuşma sen!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Oturmazsam ne olacak lan!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, bir saniye...

Sayın Açıkkapı, bir saniye...

VELİ AĞBABA (Malatya) - İndiririm seni bak! Adam ol!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Sen adam olacaksın, sen!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ejder Bey... Ejder Bey...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sen kime "Hırsız!" diyorsun!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, lütfen...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Böyle bir şey olur mu ya! Sizi de Başkanlık yapmaya davet ediyorum. Böyle bir şey olur mu ya!

ERHAN USTA (Samsun) - Hep aynı şeyi yapıyor Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, bir saniye... Değerli arkadaşlar, bir sakın olun.

Sayın Usta, bir saniye...

Bir sakın olun arkadaşlar.

ERHAN USTA (Samsun) - İki adam var orada, onları sustursanız burada hiç sorun olmayacak. Biri bu arkadaş, öbürü de orada.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Sen onu Adalet Bakanına anlatacaksın, Enerji Bakanlığıyla ne işi var Akın Gürlek'in?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Eti Madende Yönetim Kurulu Üyesi, bilmiyorsunuz ya!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Adalet Bakanına anlat ya!

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Eti Maden, Eti Maden; Eti Maden Enerji Bakanlığına bağlı.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, herkes bir yerine otursun, herkes bir sakınleşsin.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Biraz çalışın, öyle gelin ya! Sen Eti Madeni Adalet Bakanlığına bağlı mı zannediyorsunuz? Enerji Bakanlığına bağlı.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Kendi suçlarınızı örtmeye çalışıyorsunuz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Açıkkapı, bir saniye... Sayın Açıkkapı, bir sakın olun.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, sizi görevinizi yapmaya davet ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ben görevimi yapacağım.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) - Böyle bir şey olmaz "Hırsız!" diyemez.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye değerli arkadaşlar... Bir sakın olun değerli arkadaşlar, herkes bir sakınleşsin.

Samsunspor 3-0 yendi bu arada, haberiniz olsun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Fenerbahçe'nin penaltısı verilmedi.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Fenerbahçe'nin penaltısını mı vermediler? Onu da...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Bütçe görüşmesini bu kadar sulandırmayın ya!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Tanal, bir bırakın biz işimizi yapalım, siz bir durun, ben çözeceğim.
Değerli arkadaşlar, herkes bir rahatlasın, cuma vakti ya.
NAIL ÇİLER (Kocaeli) - Başkanım, kimse kimseye "Hırsız!" diyemez ama.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye değerli arkadaşlar...
EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Siz her şeyi söyleme hakkına sahipsiniz değil mi? Biz kulaklarımızı kapatacağız, siz her şeyi söyleyeceksiniz; ne güzel bir dünya!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Açıkkapı, bir müsaade edin.
MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Siz bir de kendi belediyelerinize dönüp bakın.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlarım, bir duralım, ben söyleyeceğim gerekenleri.
DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Topluluk önünde...
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Yahu, bir dur, tamam ya! Her şeyi biliyorsunuz, bir durun ya!
"Ben kendi usulüme göre konuşurum." "Ben burayı birbirine katarım." "Bana söz vermezseniz böyle yaparım." "Bana söz vermezseniz şöyle yaparım." Kusura bakma, böyle yapamazsın.
VELİ AĞBABA (Malatya) - Konumuz bu değil Sayın Başkan, yapma ya!
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, bir saniye... Bir müsaade edin ya, konuşmamı bitireyim, bir müsaade edin.
DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - "Oramı buramı sallarım." derse, süremi de yerse ben de konuşmamı ona göre yaparım.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye ya!
NİLGÜN ÖK (Denizli) - Öncesinde ne dedin sen ya! Hâlâ sinir uçlarıyla oynuyor. Kendi konuşmasında dedi ki: "Haydi bakalım, kafanızı sallayın." Ne yapıp ne yapmayacağımıza sen mi karar vereceksin? Hayır, ondan sonra da "Böyle bir şey dedi." diyor. Böyle bir saçmalık olabilir mi?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Şu kızı da çileden çıkarttınız.
NİLGÜN ÖK (Denizli) - Tamam, yaptığı, söylediği şeyler ayrı bir şey ama bunun sen önce bize ne konuştuğuna baksana.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.
Değerli arkadaşlar...
DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Başkanım, arkadaşı uyarır mısınız?
ORHAN YEGİN (Ankara) - Sonuçta vekilimizi de çileden çıkarttınız.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, bir saniye.
Dolayısıyla, başından beri sakın olup herkes meramını izah edebilir, anlatabilir bunun önünde bir engel yok ama ben özellikle -size de içeride söyledim Sayın Ağbaba- bu iki konuyla alakalı...
VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, konuştuğumuz konu bu değil ki. Konuştuğumuz konu adamın bize "Hırsız!" demesi.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Hayır, hayır, bir saniye, hepsine geleceğim ya!
VELİ AĞBABA (Malatya) - Bizi suçluyorsunuz hâlâ, hayret bir şey!
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye, sizi suçlamıyorum, kimseyi suçlamıyorum.
VELİ AĞBABA (Malatya) - Hani "Oturumu kapattım." dediniz ya, hâlâ o konuyu konuşuyorsunuz.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Arkadaşlar, oturumdan sonra adam burada ayağa kalkıp konuşabilir mi? Böyle bir hakkı yok. Şimdi, milletvekili hukuka...
VELİ AĞBABA (Malatya) - Sanki ilk kez oluyor bu.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Hiç kimse yapmadı burada.
VELİ AĞBABA (Malatya) - Genel Kurulda da oluyor, süre bitiyor, konuşuyor insanlar.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Hiç kimse yapmadı. Bakın, burada hiçbir milletvekili yapmadı, hiçbir Komisyon üyesi yapmadı.
DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Demek ki kimsenin hakkını o kadar yememişsiniz.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Hiç kimse yapmadı.
DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Hakkını o kadar yememişsiniz demek ki.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye arkadaş ya, bir saniye ya! Herkese laf yetiştiriyorsun, bir dur ya!
Ne zaman olsa ben bu bütçede, bu müzakerelerde aynı şeyi 3 bütçedir yaşıyorum, size de söyledim. Dolayısıyla, değerli arkadaşlar, ithamlardan, birbirimizi kırıcı ifadelerden uzak duralım; bunu hep söyledim.
VELİ AĞBABA (Malatya) - Oraya söyle.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye...
Sonra içeride benim odamda birbirinizle kucaklaşıyorsunuz ondan sonra, gerek yok.
İkincisi, değerli arkadaşlar, yargı süreci kimin hırsız kimin hırsız olmadığı ortaya koyacak. Hükümler verince... (Gürültüler)
Bir saniye, bir saniye, oraya söylüyorum. Dolayısıyla, masumiyet karinesi esastır. Yargı kararını verene kadar bekleyeceğiz.
ORHAN YEGİN (Ankara) - Peki, Veli Ağbaba "Kanun yaptığınız santrallerin gizli ortağısınız." derken ne demek istiyorsunuz?
DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Tamam, "Gizli ortağı gibisiniz." dedim.
ORHAN YEGİN (Ankara) - Sen de onun için özür dile.
DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - "Gibisiniz." dedim.
ORHAN YEGİN (Ankara) - Sen itham ederken yani bir "Hırsız!" demedin diye mi haklısın şimdi?
DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - "Gibisiniz." dedim, duyuyor musun?
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye...
EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Aklımızla oynama.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Her türlü hakareti edin... Tamam, o da doğru değil belki ama siz her şeyi kendinize hak görüyorsunuz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Yegin...

Değerli arkadaşlar, bir saniye...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ya biz hakaret ediyor muyuz, küfür mü ettik biz? Arkadaki küfrediyor, bir de onu savunuyorsun ayıp ya!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, bir saniye...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Sen de aynı şeyi ona söyle.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ayıp, vallahi ayıp ya!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye değerli arkadaşlar...

ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkan...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, girmeyelim, bitireceğim.

ERHAN USTA (Samsun) - Tartışmayla alakalı değil, kısa bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, bir saniye...

ERHAN USTA (Samsun) - Şunu söyleyeceğim: "Benim odamda birbirinize sarılıyorsunuz." dediniz. Kim o sarılanlar, onu açıkça söyleyin.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ya, arkadaşlar, bir saniye ya!

ERHAN USTA (Samsun) - Hayır, bir dakika...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ya, Sayın Usta, bir bırakır mısınız beni ya!

ERHAN USTA (Samsun) - Bu çok çirkin bir şey olur, bizim kimseye sarıldığımız ettiğimiz filan yok.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ya, sizin sarıldığınız yok, 2 arkadaş tartıştı, benim odamda barıştılar. Problem yok, tamam. Size kimsenin bir şey söylediği yok.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Onu bir açıklayın.

ERHAN USTA (Samsun) - Herkesi itham ediyorsunuz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ya, kimseyi itham ettiğimiz yok.

Arkadaşlar, bir saniye... Bırakın da ben ne konuşacaksam ben karar vereyim.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ya Sayın Başkan, sabahtan beri aynı şeyi söylüyorsunuz ama bir...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Söyledim arkadaşlar, ne söyleyeceğim daha? Masumiyet karinesi esastır dedim.

Ednan Bey, buyurun.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın Başkanım, ben sizin odanıza bile gelmedim. Nasıl böyle herkesi itham altında bırakıyorsunuz?

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, değerli bürokratlar; öncelikle bütçeniz hayırlı olsun.

Sayın Bakanım, burada sık bir şekilde hem sizin ağzınızdan hem Sayın Cumhurbaşkanının ağzından bu sübvans meselesini çok duyuyoruz. Siz de zaten kitapçığının ilgili bölümünde demişsiniz ki, işte "528 milyar." işte "Son on ayda 540 milyar..." Ya, bu nasıl oluyor yani bunu bir açıklayın. Yani bu 528 milyarı, 540 milyarı nasıl sübvans ettiğimizi kalem kalem bir açıklarsanız aslında kamuoyunun kafasında da bir karışıklık olmamış olur.

Şimdi, dünyada enerji piyasalarında enerji enflasyonu düştü. Bizde de 2023 yılında Temmuz ayında yüzde 17 bir gerileme oldu. EPDK 2023 Ocak ayından bugüne ulusal tarifemizde enerji bedellerini düşürdü. Ne hikmetse dağıtım bedellerine 4 kez zam yaptı. Bakın, bu enerji bedeli, bu dağıtım bedeli. Vatandaşın faturası değişmedi gibi gözüküyor ama enerji bedeli düşüyor, dağıtım bedeli artıyor. 2022 yılında fatura bileşenlerinin yüzde 70'i enerji bedeliyken -bakın Sayın Bakanım- bugün yüzde 72'si dağıtım bedeli. Siz "Vatandaş sübvans ettik, bu kadar para ödüyörüz, hazinemiz burada buna katlanıyor." falan diyorsunuz ama mesele bence öyle değil. Sadece şu dağıtım bedelini artırmak dahi yıllık bu şirketlere 100, 110, 120 -hesaplamalara göre- üç yılda 300 milyar lira bir kaynak aktardınız direkt bir şekilde, dağıtım bedeli üzerinden. Ya sırtında mı taşıyor bunlar bu elektriği? Bizim altyapımız, milletin altyapısı. Siz, ne yaptı da bu dağıtım şirketleri bunların dağıtım bedellerini 4 kez artırmak suretiyle... Enerji bedeli düşmüş; ya enerji bedeli düşüyse, o zaman bunu vatandaşın cebine yansıtmak gerekmez mi? Niye biz, o aradaki farkı dönüp dolaşıp burada bu şirketlerin cebine aktarıyoruz? Onu bir açıklarsanız ben çok mutlu olurum.

Şimdi, bir Elektrik Üretim AŞ'miz var. Elektrik Üretim AŞ'miz, elektriğimizin yüzde 16'sını, 17'sini -duruma göre, barajların su seviyelerine göre bazen artıyor, bazen azalıyor- üretiyor değil mi? Ama Elektrik Üretim AŞ bir şey daha yapıyor, piyasadaki enerjinin --giriş bu şeye, işlem öncesi, işlem sırasında- yüzde 50'sine kadarını satın alıyor. Peki, bu satın almayla ne yapıyor? Bu satın almayla... Piyasa takas fiyatları üzerinden, bugün 2,6 lira. Yani 2,6 liradan elektrik satın alıyor. Ama ne yapıyor bu? Aktif elektrik enerji toplam satış tarifesini üzerinden görevli tedarik şirketlere 48 kuruştan satıyor. Ya, 2,6 liradan satın alıyor piyasadan, 48 kuruştan görevli tedarik şirketlerine satıyor. Kaç kilovat elektrik bu şekilde satılmıştır?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bunları ilgili arkadaşlar not alsın.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - İkinci soru: Dağıtım şirketlerine teknik ve teknik olmayan kayıplar kapsamında buradan 2,25 liraya elektrik satıyor. Bir de dağıtım şirketlerine genel aydınlatma kapsamında bir elektrik satıyor. Benim gördüğüm kadarıyla, dağıtım şirketlerine teknik olan ya da teknik olmayan enerji kayıplarından kaynaklı ve bu genel aydınlatmadan kaynaklı yüzde 10-15, yüzde 25-yüzde 30 civarında bir elektriği Elektrik Üretim AŞ 48 kuruştan satıyor. Niye 48 kuruştan satıyor? Yani bunu izah etmek lazım. Hem sübvans ediyoruz şirketleri yani "Milletin faturasını hazine den biz bu şirketlere ödüyörüz." diyoruz ama bir yandan da Elektrik Üretim AŞ'yi piyasaya sokarak 48 kuruştan bu şirketlere elektrik satıyoruz. Bunun izah edilmesi gerekiyor.

Şimdi, EÜAŞ'ın -yüzde 16, yüzde 17, yüzde 18- kendi ürettiği elektriğin kilovatsaati kaç para? Bu da önemli bir şey. Benim hesaplamalarıma göre Elektrik Üretim AŞ 1 lira-1,1 liraya elektrik üretiyor ama gidip piyasadan 2,6 liraya elektrik satın alıyor, bu

şirketlere 0,48 kuruştan elektrik satıyor. Şimdi, burada sübvansile edilenler -siz de biliyorsunuz, ben de iyi biliyorum- bu 21 dağıtım şirketi Sayın Bakan, açıklarsanız biz de bilgilenmiş oluruz. Şimdi, Elektrik Üretim AŞ piyasadan 2024 yılında kaç kilovat elektrik temin etmiştir ve bunun maliyetini de açıklarsanız mutlu olurum.

Değerli Bakanım, bir de, devlet vatandaşına tuzak kurmaz. Nerede tuzak kuruyoruz, ben onu da size burada izah edeyim. Şimdi, bu "son kaynak tüketici tarifiesi" diye bir şeyi geçen yıl icat ettiniz. Peki, bu son kaynak tüketici tarifiesini icat ederken neyi baz aldınız? Bir önceki yılın hane başına elektrik tüketim miktarını. Dediniz ki: 5 bin kilovatsaat elektrik tüketen bundan sonra -bana göre- bu son kullanıcı tüketim tarifesinden elektrik faturasını ödeyecek. Ya, adam böyle bir tarifenin geleceğinden habersiz, elektriği kullanmış ve siz gelmişsiniz, 4.999 kilovatsaat elektrik kullananla 5 bin kilovatsaat elektrik kullanan arasına öyle bir bariyer örmüşsünüz ki korkunç bir fark. Yani bu şuna benziyor: EYT'yi bir günle kaçıran vatandaşımızın durumuna benziyor. Adam bir günle EYT'yi kaçırdı, on yedi yıl bekleyecek; sizin yapmış olduğunuz bu düzenlemeyle de 1 kilovatsaatle de adam... Şöyle, bakın, 4.999 kilovatsaat kullanan adamla 5 bin kilovatsaat kullanan adamın yıllık elektrik farkı 13.660 lira. Toplamda 5 bin kilovatsaat kullanan 29.373 lira ödeyecek, 4.999 kullanan 15.713 lira ödeyecek. Ya, adalet bunun neresinde? Yani, niye böyle bir şey yapıyoruz? 4.999 kilovatsaat kullanan fakir, 5 bin kilovatsaat kullanan zengin mi? Neye göre yaptınız bu ayrımı? Şimdi döndünüz, yeni bir kararla bu işi çevirdiniz 4 bin kilovatsaate. Bakın, 4 bin kilovatsaat yaptığınız yerde 3.999 kilovatsaat kullanan ile 4 bin kilovatsaat kullanan arasında yıllık toplam fatura 11.668 lira. Şimdi, 3.999 kilovatsaat kullanan fakir, 4 bin kilovatsaat kullanan zengin mi? Benim "Devlet tuzak kurmaz." dediğim aslında işte tam da budur. O yüzden, burada bir hakkaniyet yoktur. Bu düzenlemeyi gözden geçirmeniz gerekiyor.

Ya, bir de bir formül bulmuşsunuz, son kaynak tüketici tarifiesini; işte, piyasa takas fiyatı çarpı YEKDEM çarpı işte bir katsayı. Ya, millet faturasını kontrol edemez. Zaten öyle bir hâle getirdik ki biz, her tüketici sınıfı farklı kademelerden, farklı tarifelerden elektrik faturası ödüyor, bir de bu son kaynak tüketici tarifesine bir formül uydurmuşuz, getirmişiz. Bu formül üzerinden elektrik faturasını adam hesaplayamaz ya! Yani bir ay sonraki elektrik faturası ile bir ay önceki elektrik faturası kilovatsaat başına aynı olsa bile miktar aynı olmayacak. O yüzden, bunun da tekrar bir gözden geçirilmeye ihtiyacı var.

Şimdi, bir de genel aydınlatma diye bir sorunuz var. Tabii, bu sorun aslında şöyle olacak: Anlaşıyor ki bundan sonra belediyelerin sorunu olacak gibi çünkü belediyelere yıkmaya çalışıyoruz. Var olan bütçenizin mal hizmet alımının yüzde 99'u genel aydınlatmaya gidiyor. Peki, bizim genel aydınlatmadaki tarifemiz ne? 3 lira 89 kuruş. Ya, Elektrik Üretim AŞ 0,48'den satıyor. 0,48'den versin Bakanlığımıza, genel aydınlatmayı 0,48 kuruştan fiyatlandıralım. Sonuçta bu genel aydınlatma bizim toplumun ortak kullanım alanlarında kullandığımız aydınlatma değil mi? Niye bunu 3,89 kuruşa satıyoruz, 3,89'a Bakanlıktan bunu tahsil ediyoruz? Bunu kaldıralım biz böyle, ya kilovat mahsuplaşması yapalım bu görevli tedarik şirketleriyle ya da dönelim "Kardeşim, Elektrik Üretim AŞ'nin belirlemiş olduğu bu toptan satış fiyatı olan 0,49 kuruş." diyelim. Hem bu yük de kalsın milletin sırtından. Zaten satıyoruz 0,48 kuruşa biz bu elektriği, niye genel aydınlatmaya vermiyoruz o tarifieden, o ücretten; o paradan neden vermiyoruz? Bunu açıklamanız lazım.

Fahiş bir şekilde dağıtım bedelleri var, her abone grubu için bir dağıtım bedeli tanımlamışız ve bunlar da maalesef vatandaşın belini büküyor.

Şimdi, LED aydınlatmalardan, LED dönüşümden bahsediyorsunuz Sayın Bakan. Bu LED dönüşümle ilgili, işte, en son kitapçığınızda 276 bindi ama daha önce şöyle bir rakam vardı: 2025 sonunda 750 bin olacaktı yani hedefin üçte 1'ini tutturmuşsunuz. Peki, 2026'dan itibaren ne olacaktı? Birer milyon artacaktı bu iş. 2029'da 4,5 milyon LED armatürü biz sokak aydınlatmamıza kazandırmış olacaktık. Yani biz burada aslında genel aydınlatmada hem verimli olmayan armatürleri kullanarak gereksiz, verimsiz bir enerji tüketimi yapıyoruz hem de bunları dönüştürmediğimiz için cebimizden fazla bir bedel ödüyoruz. O yüzden bu taahhüt ettiğiniz şekilde 4,5 milyon hedefine çok uzaktasınız, bu hedefe bir an önce ulaşmanız gerekir diyorum.

Herhâlde süre bitti, uzatma var mı Başkanım?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir dakika vereceğim.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Bir dakika var mı Başkanım?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Herkese eşit...

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ben o zaman bu nükleer güç santraline de girmek istiyorum. Şimdi, bu nükleer güç santraliyle ilgili, Sayın Bakanım, ilk reaktör devreye alındığında bizim oradan satın alacağımız elektriğin kilovatsaatı 5,2. Şu an piyasa takası kaç? 2,6. 1.200 megavatlık bir reaktör bu, sekiz bin saat çalışacak ve buna yüzde 70 alım garantisi verdik. Bizim fazladan havaya gidecek olan paramız -sadece tarifieden kaynaklı, bakın, bahsediyorum, sadece tarifieden kaynaklı- 20 milyar lira. Yani burada "Orayı sübvansile ettik, burada vatandaşla destek olduk, doğal gazı şöyle destekliyoruz." derken bu devreye girsin. Sadece tarifieden yani yapmış olduğumuz anlaşmanın yanlış olduğunu bize göstermiyor mu bu? Yani 5,2 liraya biz bu santralden elektrik satın alacağız. Sayın Veli Ağbaba bahsetti, zaten bu santralin bize maliyeti on beş yılda 70 milyar doları bulacak. 20 milyar dolar ver, 70 milyar dolar al; kim? Rusya.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ediyorum.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Ayten Kordu.

Süreniz on dakika.

Buyurun.

AYTEN KORDU (Tunceli) - Sayın Başkan, Sayın Bakan, sayın milletvekilleri; Enerji Bakanlığı bütçesini görüşüyoruz. Şunu söyleyebilirim: Faiz borçlarını ödemek için zam üzerine zam yapmaya devam ederken Sayın Bakan, kapatılmayan faiz borçlarını yurttaşın sırtına yükleyerek ve enerji politikaları üzerinden de borcu kapatmaya çalışan bir politik hatta bütçe hazırlandığını söyleyebiliriz. Dolayısıyla, bu bütçe, doğayı, emeği ve halkları değil, sermayenin sınırsızca tüm ekolojik hayatı daha fazla kâr hırsıyla ele alarak ve endüstriyalizmin çılgınlığında ilerleyerek, adına da "kalkınma" diyerek, kazan-kazan değil sömürü-sömürü üzerine kurulu, tüm canlı ekosistemi yok eden bir anlayışla ele alınmaktadır.

Sayın vekiller, enerji meselesi yalnızca "kalkınma" diye ifade edilerek mekanik, teknik bir planlama konusu değildir. Enerji, doğrudan yaşamın bizzat kendisidir ve bu yaşamda enerji politikası tamamen gelişen dijital çağla ele alınmakta, enerji politikası da

bunun üzerinden "ihtiyaç" diye sunulurken ama asla kamunun faydalanmadığı, kapitalist modernitenin tüketen, bitiren, yoksullaştıran savaş politikalarıyla geliştirilmektedir. Şunu soruyoruz: Kimin için enerji? Hangi ihtiyaçlar? Kimin ihtiyaçları? Neden sürekli büyüyen enerji talebi? Kimin hayatını kolaylaştırıyor, kimin hayatını, yaşam alanlarını yok ediyor? Bu soruların artık yanıtları bizim açımızdan çok net. Bugün enerji politikaları tamamen kamu dışı, antidemokratik, yerel ihtiyaçlardan kopuk, uluslararası bir anlayış içerisinde ele alınmakta, sömürme üzerinde büyük şirketlerle iş tutan bir anlayışla şekillenmekte. Üstelik bu politikalar kalkınma ve güçlenme söylemleriyle meşrulaştırılarak emperyal çıkarlar ve küresel savaşların bir parçasına dönüşmüş durumda. Enerjinin kimin için, kimin emeğiyle ve hangi bedelle üretildiği, kimin hayatını kolaylaştırıp kimin hayatını zorlaştırdığı sorularının cevabı aslında bilinmektedir Sayın Bakan. Yurttaşın yaşamını zorlaştıran, büyük sermaye şirketlerinin kazancına kâr üstüne kâr katan, adil olmayan politikalarla göre kurulmaktadır. Bugün iktidar enerji politikasını "büyüme ve yatırım" adı altında yürütmekte. Ama biz soruyoruz: Bu büyüme kimin için? Bu enerji kimlerin hayatını aydınlatıyor? Kimlerin köylerini, derelerini, dağlarını, sularını, ormanlarını yok ediyor? Tabii ki insanlığın, tabii ki kadınların, köylülerin, emekçilerin, işçilerin, çiftçilerin, herkesin. İşte, en son, ısmarlama krokilerle Muğla'daki köylülerin zeytinliklerini ve tarım alanlarını gasbeden yasalar daha birkaç ay önce bu Parlamentodan geçti. Bütçe sunumları "sürekli büyüme ve kalkınma" "sürdürülebilirlik" gibi toplumu manipüle eden söylemlerle dolu. Bizim gördüğümüz şey, doğayı paraya, suyu metaya, enerjiyi de ticaret adına dönüştüren bir sistem ve onun bütçesi. Bu sistemin adına "yeşil enerji" denilerek özünde yeşil yıkım gerçekleşmektedir. RES, GES, JES, hepsi ihtiyaç dışı, şirketlere verilen yeni sömürü alanları ve talanlara açılan yerlerdir. Şimdi buradan soruyoruz: Bu tarlalarda projersiz geliştirilen, plansız geliştirilen, bütün mera alanlarını, tarım alanlarını yok eden plansız politikalar orada arpa, buğday gibi temel besin kaynaklarımızı yenilenebilir olmaktan uzak tutmuş "yenilenebilir" adı altında güneş panelleri konulmuş ve adına "yenilenebilir" diyor. Artık arpayı, buğdayı yiyemiyoruz, güneş panelleri yenilenebilir olarak, yeni sömürü alanları olarak doğa alanları açılıyor. Rüzgâr türbinleri için ormanlar kesilmekte, güneş panelleri için tarım alanları yok edilmekte, HES projeleriyle nehirler kurutulmakta; üstelik bunlar halkın ihtiyaçlarına göre değil şirketlerin kâr hesaplarına göre yapılmaktadır. Baraj, kömür madenleri, suyun akış sahasının değiştirilmesi, ormanların, tarım alanlarının GES, HES, JES gibi her türlü yakma santrallerle işgal edilmesini bir yıkım olarak halk yaşarken şirketlerin her aşamada varlıkları katlanarak artmaktadır. Aydın bölgesinde jeotermal enerji kaynakları incir bahçelerinin tamamını yok etti Sayın Bakan, oradaki köylüler hâlen bunun mağduriyetini yaşamaktadır.

Değerli milletvekilleri, bugün enerjiye olan talep gerçekten halkın ihtiyacını mı yansıtıyor? Yani mesele, enerji yetmiyor değil; mesele, bu ülkenin enerjisinin kimler tarafından, ne amaçla tüketildiğidir. Bir yandan lüks konutların, AVM'lerin ışıkları sabaha kadar yarıyor, öte yandan milyonlarca yoksul yurttaş karanlıkta kalıyor, faturasını ödeyemiyor. Toplumun artan yoksulluğu, enerjiye ulaşımını kısıtlayarak halkları enerji yoksunu yapmaktadır. Bir evin sıcaklığı artık cebindeki para kadar, işçiyse maaşı kadar yanabiliyor. Üstelik en kirli enerji türlerini en yoksul kesimler kullanmak zorunda kalıyor. Bu yanlış politikaların bir sonucu olarak her kış kömürden kaynaklı zehirlenmelerden yüzlerce kişi yaşamını yitiriyor. Enerjiye erişemeyen halk yaşamını riske atarak ısınmaya çalışıyor yani enerji yokluğu değil adaletsizlik can alıyor. Kömür yardımıyla günü kurtarmak yerine enerjiye erişimi bir hak hâline getirmek gerekiyor. Bu anlamda, her haneye yeterli enerji erişimi anayasal güvence altına alınmalıdır. Öte yandan, her gün yeni bir HES, yeni bir maden, yeni bir baraj açılıyor. Peki, neden? Bir toplumun elektrik ihtiyacı ne kadardır ki her karış toprağa bir santral dikilmekte? Çiftçiler elektrik faturası nedeniyle tarımı bırakmakta ama bu iktidarın umurunda bile olmadı, emekçi yüksek faturalarla vergilere mahkûm edildi. Şimdi, Dersim'de Sekasur, Cevizlidere yani Merho alanı, Aliboğazı, Pülümür'de HES ve RES politikaları başta Pülümür olmak üzere arıcılığı, balcılığı orada baltalayacak. Yine, orada devam eden krom madeni gibi ruhsatlandırmalar boşaltılmış köylere geri dönüş yapan yurttaşlar açısından da yaşam alanlarını yeniden madenlerle işgal eden ve köylüyü yeniden göçürme politikasının uygulandığı yerler. Üstelik Dersim'de Munzur suyuna baraj kurmak sadece bir doğa meselesi değil doğayla bir bütün Alevi inancına, kültürüne, yaşamın hafızasına bir saldırıdır. Bu, hem ekolojik yıkımı hem de kültürel asimilasyonu yıllardır devam ettirme ve uygulama biçimlerinden bir tanesidir.

Sayın milletvekilleri, enerji sisteminin bugünkü hâli yalnız doğayı değil emeği de sömürmektedir. Maden işçileri iş cinayetlerinde can verirken köylüler toprağını kaybetmekte, altın madenleri başta olmak üzere su varlıklarını bitirmekte; İvrindi, Uşak Eşme'de, Ağrı Diyadin'de tonlarca su 1 gram altın için harcanmaktadır. Kömür çıkarmak için su varlıklarının nasıl kullanıldığı ortadadır. En son İliç'te yaşadık, 9 madenci göz göre göre öldü. Zonguldak, Soma, Bartın birçok madencinin yaşamına mal oldu. Halk sağlıklı geri dönülmez hastalıklarla baş başa bırakılmakta.

Sayın milletvekilleri, yine, enerji alanında ciddi sorunlardan biri de nükleer enerji santrallerinin yarattığı sorunlar her yönüyle bilinmesine rağmen topluma yeniden sürekli olarak enerji gereksiniminin zorunluluğu olarak sunulmaktadır. Akkuyu Nükleer Enerji Santrali hem inşaat aşamasında yarattığı yıkımlar, işçi kıyımlarıyla gündem olmakla birlikte enerjide kapitalist şirketlerle bağımlılığın temelini oluşturmaktadır. Bir de nadir elementler meselesi var ki ona zamanımız yetmiyor, diğer arkadaşlarım bununla ilgili söyleyeceklerdir. Anlatmaya zaman yetmez ama bir ham madde meselesi... O ışıldayan güneş panelleri, kocaman kanatlarıyla dönen rüzgâr türbinleri adına plansız, ihtiyaç dışı olarak meralara ve tarlalara yapılan bu projeler çağın yeni hegemonyası olarak adlandırılmakta, nadir elementler mevzuu da yeni sömürü alanları olarak, hem de savaş alanları olarak gündemimize girmiş durumda. Gerçek bir toplumcu enerji politikası yalnız enerji üretimini değil yaşam biçimine dönüştürmeyi hedefler, daha fazla enerji değil adil enerji ister; enerjiyi halkın denetimine, yerelin kararına, doğanın dengesine, sağlıklı bir geleceğe göre planlar; enerjiyi metalaştırmaz, kamulaştırır; üretimi merkezden değil yerelden, şirketlerden değil kamu politikası üzerinden yürütür. Bizim savunduğumuz şey, güneşi, rüzgârı, suyu, halkların ortak değerlerini, varlıklarını korumak üzerine kuruludur; kadınların, köylülerin, gençlerin, halkın karar süreçlerine katıldığı demokratik bir enerji düzenidir.

Değerli arkadaşlar, bugün "karbon azalımı" veya "yeşil dönüşüm" diyenlerin çoğu aslında daha fazla sermayeye yeni sömürü alanları açmakta oysa doğayı korumak karbonu saymakla değil kâr düzenini sorgulamakla mümkündür. Temel gereksinim hâline gelmiş enerji bir tarafta yaşamın iyileştirilmesinde kullanılırken diğer tarafta yıkımlara meydan vermeden ele alınmalıdır. Herkese en az yaşam gereksinimini karşılayacak, yaşamı iyileştirecek düzeyde enerji karşılıksız olarak kamusal alandan temin edilmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Bir dakika ek süre veriyorum.

AYTEN KORDU (Tunceli) - Biz DEM PARTİ olarak biliyoruz ki çözüm daha fazla enerji üretmekte değil enerjiyi adil paylaşmakta; demokratik bir işleyişle doğaya uyumlu, halkla birlikte planlamada yatmaktadır. Bu nedenle diyoruz ki enerji halkın hakkıdır. Enerji politikası doğanın diliyle, emeğin gücüyle, halkın iradesiyle yeniden yazılmalıdır, yeniden inşa edilmelidir. Bu yüzden bu bütçeye "hayır" diyoruz çünkü biz parti olarak talandan değil yaşamdan yana olan politikalarımızla bu konuda mücadele etmeye tüm halkımızla beraber devam edeceğiz.

Bu 2026 bütçesine de hayır diyoruz.

Halkların bütçesinin inşa edilmesi gerektiğini tekrar buradan belirtmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri, birleşime saat 14.00'e kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 12.26

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 14.02

BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)

KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)

----- 0 -----

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, 10'uncu Birleşimin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Sayın İbrahim Akın, buyurun.

İBRAHİM AKIN (İzmir) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; evet, sabahtan bu yana hem elimizdeki dosya üzerinden hem de Sayın Bakanın açıklaması üzerinden 2026 yılı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının bütçesi üzerine değerlendirmeler ve görüşmeler yapıyoruz. Bizim gördüğümüz, Bakanın açıkladığı gibi, önce insan sonra doğa ve çevre konusundaki duyarlılık eksikli bir maden ve enerji politikası maalesef yok. Bizim hayatımızdaki gördüğümüz gerçeklik ile galiba Bakanın raporunda ve sözünde görülen arasında bir farklılık var. Gerçeklik bizim gördüğümüzse sanırım sanal dünyada yaşayanın Bakanlık olduğunu düşünüyorum. O nedenle, biraz bunları, ne yaşadığımızı somut olarak, görsel olarak da sizlerle paylaşmak istiyorum

Biliyorsunuz, ülkemiz gerçekten eşitsizliğin çok had safhada olduğu, inanılmaz bir talanın yaşandığı bir süreçten geçiyor. Burada kimden yana olacağız diye bir politik tercih var. Bizim gördüğümüz şu: Yaşamdan, doğadan ve insandan yana değil tamamen sermayenin, şirketlerin ihtiyacına göre planlanmış bir süreç yaşıyoruz. Bunu sadece Bakanlık düzeninde değil, biz daha önceki dönemde 7554 sayılı yasa görüşülürken aslında bu Bakanlığın konusu olan ama Sanayi Bakanlığı üzerinden yapılmış olan tartışmalara katıldığımızda, yirmi yedi saat sonra, burada var olan bir tane şirketin temsilcisi, özellikle yenilenebilir enerji konusundaki temsilciliğini yaptığını söyleyen temsilcisi bize çıkarken şunu dedi: "Çok teşekkür ederiz, çok emek harcadınız, yirmi yedi saat sonra bizim görüşlerimizi kabul ettiğiniz için sağ olsun." Bu şunu gösteriyor: Şirketlerin ihtiyacına göre, onların ihtiyacına bağlı olarak planlanmış bir sürecin parçasıyız aslına bakarsanız. Ben, bir milletvekili olarak, halkın temsilcisi olan bir insan olarak, maalesef, böyle bir durumu da yaşamaktan ızdırap duyuyorum, onur duymuyorum maalesef. Dolayısıyla, biraz bunları paylaşmak istiyorum Bakan da buradayken.

Çok somut olarak gördüğümüz şu: Bu ülkede, gerçekten, enerji politikaları giderek tamamen şirketlere teslim edilmiş durumda ve kamusal alan içerisindeki sürdürülen enerji alanı neredeyse kalmamak üzerine gidiyor. Burada bir tercih var doğal olarak ve bu tercih üzerinden devam eden süreç öylesine netleşmiş durumda ki 2022 yılında enerji politikalarında şirketlerin hakkı yüzde 32 iken, şimdi bu yüzde 83'e çıkmış yani bizim enerjimizin yüzde 83'ü şirketler tarafından yönetilir ve üretilir hâle gelmiştir. Ancak öyle bir durum ki sadece üretim açısından değil aynı zamanda bu şirketler çok az şirketler. Bazılarının ismini söyleyeyim: Cengiz Holding, Limak, Aydem, Sabancı gibi şirketler neredeyse bunların merkezi hâline gelmiş yani kısacası 5-10 tane şirkete teslim edilmiş bir enerji politikamızla karşı karşıya olduğumuzu söylemek isterim. Evet, halk bu şirketlerin müşterisi hâline getirilmiş durumda maalesef. Devletin kamusal olarak yapması gereken enerji üretimi ve dağıtım meselesi bu şirketlere teslim edilmiş ve biz de halkımızı bu şirketlerin müşterisi hâline getirmiş durumdayız. Bu, gerçekten ızdırap verici bir durum. Neden bunu söylüyorum? Çünkü faturalara bakıldığında, örneğin üretim sırasında yüzde 24 katlanırken son dört yılda, dağıtım bedelleri yüzde 642 kat artmış yani aslında bizim ürettiğimiz enerji politikası aslında çok yüksek değil ama dağıtım sürecindeki bu şirketler vasıtasıyla halkın cebinden sürekli para götürülüyor. Böyle bir durumla karşı karşıyayız ve bu öyle bir noktaya gelmiş ki denetim yapılmamış, daha önce kamusal olarak yapılan hizmetler dışında hiçbir yatırım yapılmamış ve somut olarak da bunların çok somut örneklerini görüyoruz. Örneğin, Diyarbakır-Mardin arasında yangın sırasında köylü kendi arazisindeki arpasını, buğdayını kurtarmaya çalışırken yangının ortasında kaldı ve 15 köylümüz yandı bizim. Isparta bir hafta elektriksiz kaldı arkadaşlar. Düşünebiliyor musunuz, bir koca il Isparta bir hafta elektriksiz kaldı. Bu neden kaynaklanıyor? İşte bahsettiğimiz bu özelleştirme politikalarının geldiği aşamadan kaynaklanıyor.

Yine, keza, Elektrik Mühendisleri Odasının tespitlerine göre orman yangınlarının yüzde 25'i yine bu, altyapısı hazırlanmayan, eski sistemi kullanan, hiçbir yatırım yapmayan, sonuç olarak da sürekli kâr elde etmek için faturayı götürüp halktan faturanın karşılığını temin etmek için kurulmuş bir enerji politikasının yarattığı böyle bir durum var.

En son duyduğumuz kadarıyla, Türkiye elektrik anonim şirketleri özelleştirilecekmiş. Eğer böyle olursa gerçekten bu ülke bir ulusal güvenlik meselesiyle karşı karşıyadır. Bu kadar şirketlere teslim edilmiş bir enerji politikasını kabul etmemiz mümkün değildir.

Şöyle bir noktaya geldim: Evet, fosil yakıtlarla ilgili bir konuya değinmek istiyorum. Ülkemizde fosil yakıtların maalesef 2037 yılına kadar kesintisiz artarak devam edeceği söyleniyor ve dolayısıyla teşvik ediliyor -biraz önce söylediler rakamları- hem de korkunç teşvik ediliyor. Bu teşvikler eğer gerçekten bir adil geçiş sistemine göre yapılırsa ne o fosil yakıt tüketimine ihtiyacımız olacak ne de oradaki çalışanlar ve çevre mağdur olacak ama gerçeklik bu değil.

Bir başka mesele bunları değerlendirirken; biliyorsunuz, bu sene COP30 Brezilya'da görülecek, Brezilya bunun ev sahipliğini yapıyor. Biz de Brezilya'ya DEM PARTİ heyeti olarak 5 kişiyle gideceğiz. Önümüzdeki yıl Türkiye buna aday olduğunu söylüyor. Eğer karbon salınımının bu kadar yüksek olduğu, fosil yakıttan vazgeçen Avrupa'ya ve birçok ülkeye rağmen yapıldığı, hâlâ artırılarak devam edilmek istendiği bu politikada Türkiye'nin ev sahipliğini anlaşılır bulmadığımızı ve gerçekten en azından temsil ettiği duruma uygun bir hazırlık yapması gerektiğini düşünüyoruz Enerji Bakanlığının.

Diğer konuya gelecek olursak, özellikle son zamanlarda tartışılan, sanırım önümüzdeki günlerin en önemli tartışma konularından biri olacak nadir elementler meselesiyle ilgili bir durum var. Nadir elementler meselesiyle ilgili Fransız bir araştırmacı gazetecinin şu kitabını okumanızı isterim, İş Bankası Yayınlarında yayınlanan bir kitap. İsmi "Nadir Metaller Savaşı" ve büyük ölçüde bu savaş Çin ile Amerika arasında ama son zamanlarda belki bizim ülkemiz de bu savaşın parçası hâline getirilmek isteniyor. Kastettiğim nedir? Eskişehir'de yaşanan durumdur. Nadir elementlerin hiçbir zaman, kamusal olarak değerlendirildiğinde, toprağına, suyuna zarar vermeme diye bir durumu yok; çok aksine, 1 ton nadir element çıkartmak için 200 bin ton toprak işletmeniz gerekiyor ve 200 bin ton toprağı işletmek de öyle kolay değil ve Türkiye maalesef buna hazır bir teknolojiye de sahip değil. Dolayısıyla önümüzdeki dönemde İliç katliamı gibi katliamların yaşanmasına sebep olacaksınız. Buradan şunu demek istiyorum: Siz bu kadar ağır bir sanayi, aynı zamanda maden, enerji politikaları üretirken dediniz ya "Önce can, sonra çevre ve sonra da biz enerji politikalarını yapıyoruz." diye; ben size bir şey söyleyeceğim, şimdi, elimde bir örnek var, bakın, şurası, Gabar'da petrol üretiyorsunuz. Gabar'da altı yüz yıldır kesintisiz akan bir nehir, bir su şu anda kurumuş durumda, petrol çıkarılırken o bölgedeki insanlarımız susuz kalmış durumda. Başka bir örnek söyleyeyim size -hani insanı düşünüyorduk ya biz- bakın, yine Gabar'da böyle bir durum var. Gabar'da insanlarımızın suyuna petrol karışmış durumda, maalesef suları kötü durumda ve bu petrolü bertaraf etmek için insanlar susuz kaldığı için bunu

engellemeye çalışıyorlar ve köylülerin önüne jandarma dikiliyor ve böyle bir gerçekle karşı karşıyayız. Yani şunu demek istiyorum: Halkımız bu mevcut enerji politikasından, maden politikasından muzdariptir ve aynı zamanda ciddi bir süreç yaşamaktadır.

Başka bir şey daha söyleyeyim: Maden çıkartırken başka bir toplumsal hikâyemiz var. Evet, çalışan insanların durumu nedir? Bakın, bu, Zonguldak'ta yaşandı; bir mülteci vatandaşı, ölümü sırasında kaybedilmek istendi, kaçırılıp öldürülmek ve yok edilmek istendi, yakıldı. Sonradan çıktı açığa, şirket bunu orada kuralsızca, güvencesiz bir şekilde çalıştırdığı için böyle bir durumla karşı karşıya kalındı ve nihayetinde ceza verildi; bir ölüme sebep olan şirket sahibi sadece beş yıl ceza aldı.

Şimdi, bu gerçekler varken dün yine, Fatsa'da başka bir şey oldu Sayın Bakan; Fatsa'da bir taş ocağında çalışmak zorunda olan 75 yaşındaki işçi taş ocağının altında kaldı, 1 işçi de öldü. Şimdi, aynı durum yakında, eğer izin verirsiniz ve buna yol verirsiniz, Çorum'un Karakaya köyünde olacak. Karakaya köyü altı aydır uğraşıyor ve diyor ki: "Bizim 10-20 metre dibimizdeki kayaları çıkartırsanız bu köyde patlayan bombalar sonrası insanlar yaşamını yitirecek; bu köyü terk etmek zorunda kalacağız. 1 kilometre ileride aynı taş var; gidin, orada yapın." Bunu Karayolları da istiyor, maalesef, bazı ortaklarınız da istiyor, MHP'liler de istiyor "Böyle bir durum doğru değil." diyor ama Vali takılmış durumda. Geçmiş olduğumuz 7554 sayılı Yasa'yı kendine öyle kullanıyor ki bir genelge gönderiyor, evlere şenlik. Diyor ki: "Şu anda ÇED olumludur." ÇED yapılmamış "Olumludur." diye bir karar verme hakkı ve yetkisi yok ama Vali yetkisiyle gidiyor, orada jandarmanın kontrolü altında Çelik Holding oradan onu çıkartmaya çalışıyor. Şu anda orada mücadele devam ediyor. Ben buradan uyarıyorum: Hukuksuz, yasa dışı, bu mevcut, kuralsız yasalara göre bile yasal olmayan bir durumla böyle işler yapılamaz; yapılmasını da engellemenin bizim, gerçekten, insani olarak, vekil olarak, halk olarak görevimiz olduğunu düşünüyoruz. Bunun engellenmesi lazım ve bunun için de mücadele edilmesi lazım.

Başka bir konuya değinmek istiyorum ama zamanım galiba yetmeyecek. Özellikle şu enerji politikalarında yürütülen konularla ilgili yaygın, kuralsız bir çalışma var. Özellikle bölgede -bu konuyla ilgili arkadaşlarımız konuşacaklar ama- Diyarbakır'da, Ağrı'da özellikle yenilenebilir enerji konusunda bütün meraları şikâyet ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Akın, bir dakika süre veriyorum.

Buyurun.

İBRAHİM AKIN (İzmir) - Köylünün orada doğasını, tarım arazisini sürdürebilme olanaklarına ele koyuluyor, hayvancılık bitiriliyor. Buradan şunu demek istiyorum: Eğer sadece maden şirketlerine, enerji şirketlerine ruhsat vermek üzerine kurulmuş bir Enerji Bakanlığı olacaksa bunun karşısında Orman Bakanlığı, Tarım Bakanlığı, Çevre Bakanlığı eğer bir söz söylemeyecekse ve şirketlerin iradesiyle bu iş yapılacaksa, inanın, bu ülkede hep beraber havamızın, suyumuzun, toprağımızın kirlendiği, gıdamızın zehirlendiği bir süreçle karşı karşıya kalacağız ve böyle bir sürecin hepiniz parçası olacaksınız. Paranız olabilir, varlığınız olabilir ama suyunuzun kirlendiği, gıdanızın kirlendiği bir yerde yaşamınızın da zehirleneceğini bilmenizde fayda var.

O nedenle, ben son olarak şunu söyleyeyim Sayın Bakan: Bu bütçe doğaya, emeğe göre değil sermayenin ihtiyacına göre yapılıyor; bunu bir kez daha ifade etmek istiyorum, bu, böyle gidemez. DEM PARTİ olarak bunun karşısında halkın bütçesini yapmak için mücadele etmeye devam edeceğiz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Usta, buyurun.

Yirmi dakika süre veriyorum.

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar, Sayın Bakan, değerli bürokratlar; hepiniz hoş geldiniz. Saygıyla selamlıyorum.

Tabii, önemli bir bakanlığımızın bütçesini konuşuyoruz. Enerji hem sektör olarak önemli hem de Bakanlık olarak önemli. Biz biliyoruz ki arz güvenliği enerjide çok önemlidir. Tabii, biz, burada, yapılan bir kısım ihalelerin veya yapılan işlemlerin çok pahalı olduğuna ilişkin eleştiriler yapıyoruz, bunları yine de yapacağız. Şunun da bilincinde olarak yapıyoruz: En pahalı enerji olmayan enerjidir yani onu bilmiyor falan değiliz ama istiyoruz ki tabii ki... Çünkü enerjiyi çok pahalı kullanan ülkelerden bir tanesiyiz, özellikle sanayi açısından bunu söylüyorum. Burada da bizi Avrupa Birliğiyle falan değil de rekabet ettiğimiz ülkelerle mukayese etmek lazım yani "Enerjiyi onlar kaçtan kullanıyor, biz kaçtan kullanıyoruz?" şeklinde bir kıyasın, mukayesenin daha doğru olacağını düşünüyorum.

Şimdi, ben zannediyorum son üç yıldır bir konuyu sürekli gündeme getiriyorum, EPDK Başkanı da burada; bu, depolamalı rüzgâr ve güneş enerjisi lisansı verilmesine ilişkin durum. Hatırlayalım: Şimdi, yıl 2023 olarak geçecek burada; 2022'de mevzuatı yapıldı, 2023'te büyük ölçüde bunlar verildi. Neydi buradaki kural bu iş yapılırken? Yaklaşık 33.519 megavat lisans verildi burada arkadaşlar, çok büyük bir rakam, yaklaşık 34 bin megavat lisans verildi. Neye göre verildi? Bir rekabet oldu mu burada? Olmadı, değil mi? Herhangi bir rekabet var mı yani firmaları seçerken? Yok. "Erken gelen oturur." dedik yani kim müracaatı ilk önce yaptıysa o bu lisansı aldı. Tabii, orada bunları daha önceden ifade ettik, hiç durup dururken buraya müracaatlar oldu, daha mevzuatı çıkmadan müracaatlar oldu, ondan sonra hatta EPDK uzmanları dahi şaşırdı, "Ya, bu depolamalıya -tabii, depolamalı yanında da üretim lisansı veriliyor- niye bu kadar müracaat oluyor?" denildi. Sonradan anlaşıldı ki bir mevzuat çıktı, mevzuat diyor ki: "Ben hiçbir yarıştırmaya yapmam, şu fiyat üzerinden ilk gelene veririm." Bir defa burada bir şekilde bilgi alındığı kesin. Şimdi "Erken gelen oturur, kim müracaat etti, ona veriyorum." denildi bu şekilde. Katkı payı var mı, herhangi bir şekilde devlete bir katkı payı verecek mi bu yapılan, mevzuat çerçevesinde dağıtılan bu lisanslarda? İhale diyemiyorum çünkü rekabet yok, herhangi bir şekilde rekabet olmadı. Katkı payı da yok, devlete herhangi bir şey de vermeyecek. Teminat verme zorunluluğu yok. Şirketlerin asgari sermaye verme zorunluluğu yok. Niye? Teminat ve asgari sermaye... Yani bunların çünkü bu lisansların el değiştirilmesine müsait bir alan oluşturuldu. Yani bunları alanların da çoğu yatırımcı değil, çantacılar aldı, birileri aldı bu şeyi, efendim, buranın bürokrasisine, siyasetine -her neyse orasını ben bilemem- onlar aldı ve el değiştirmeye, lisans devrine müsait bir alan oluşturuldu. Geçmiş verilerin ölçülmesine ilişkin herhangi bir şey yapılmadı. En önemlilerinden bir tanesi de YEKDEM'e girme zorunluluğu da yok buradaki lisanslarda. Efendim, piyasa takas fiyatı üzerinden satış zorunluluğu da yok. Efendim, böyle bir şey oluşturuldu. Bir ortamda 33.519 megavat, işte 18.649'u RES, kalanı da güneş olmak üzere, yaklaşık 15 bin megavat da güneş olmak üzere böyle bir lisans dağıtımı yapıldı.

Şimdi, gelelim, 2024'te de bir şey yapıldı, 2024 yılında Enerji Bakanlığı bu sefer yine 2 bin megavatlık bir lisans verdi. Bunu neye göre verdi? Fiyat üzerinden bir rekabet oluştu. Bakın, arkadaşlar, doğru yapılan işi takdir etmemiz lazım. Ben burada bu işten dolayı -başka şeylere rezervlerimiz var- Enerji Bakanlığını ve Bakanımızı tebrik ediyorum. Ciddi bir rekabet yaptırıldı, fiyat üzerinde rekabet oldu, artı, yerli malzeme kullanma zorunluluğu vardı, diğerinde o da yoktu, yerli malzeme kullanana diğerinde para da verildi üste. Şimdi, bunların hesaplarını tek tek yapacağız burada. Katkı bedeli üzerinden rekabet yaptırıldı yani hem düşük fiyattan elektrik almayı garanti altına aldık, artı, bir de devlete katkı payı ödediler, bunun üzerinden de yarışma oldu. Ondan sonra da yirmi yıllık fiyat garantisi verildi, inşaatın tamamlanması için de bir süre verildi, diğerinde o da yok yani böyle ucu açık bir şekilde bir durum var. Diğerinin temel argümanı, temel motivasyonu aslında yatırımcıya değil, birilerine bu lisansları peşkeş çekmekti, bunu çok net bir şekilde ortaya koymamız gerekiyor. Bu ihale yapıncaya kadar ortalama 1 megavat lisansı el değiştirmenin satışının bedelinin yani el değiştirme bedelinin piyasa fiyatı 100 bin dolardı. Şimdi birazdan detaylarına geleceğiz, sizin yaptığınız bu güzel ihaleden, rekabetçi ihaleden sonra diğerleri çok çok daha cazip hâle geldiği için şu anda onların piyasa fiyatı da 200 bin dolara çıktı Sayın Bakan, bilmiyorum bilginiz var mı? 1 megavatın el değiştirme bedeli 200 bin dolar.

Şimdi, gelelim, hep beraber bir hesap yapalım. İki şeyi de ortaya koyduk, bir tanesi EPDK'nin dağıttığı yaklaşık 34 bin megavatlık bir lisans, diğer taraftan da sizin dağıttınız güneş ve rüzgârda -detaylarını söylemeden söylüyorum- 2 bin megavatlık bir lisans. Şimdi, temel hesabın, buradan sonra yapacağımız hesabın temel mantığı şu: Eğer o 34 bin megavatı da bu 2 bin megavattaki şartlarda dağıtmış olsaydık, o lisansları vermiş olsaydık, böyle bir rekabetçi bir ihaleyle yapmış olsaydık ne olurdu? Yapmanın kamuya getirdiği zarar nedir? Bu hesapların temel mantığı o arkadaşlar. İsteyene Excel dosyalarını verebilirim, tabii buraya özet olarak koymak durumundaydık, özet bir şekilde şimdi buraya koyduk. Şimdi, bakın, ilk üstteki bu ilk on yıl için çünkü bunun ilk on yılı ile ikinci on yılı arasında bir farklılık var. Burası ilk o yeşil gördüğümüz şey, onu hani övgü olsun diye yeşille yaptık onu YEKA yani Bakanlığın yaptığı rüzgâr ihalesinin on yıllık sonuçları. Toplam şimdi, firmadan da katkı payı da alıyoruz, özetleyerek söylüyorum o 1.200 megavatlık rüzgâr santralinden alınacak elektriğin -onun da rakamı orada 34.164 ortalamalardan giderek yapılmış bir hesaptır, sizin hesaplarınızda da esas alınan o- 34.164 kilovatsaat elektriği aldığımızda ilk on yıl boyunca buraya ödeyeceğimiz para 1 milyar 75 milyon dolar değerli arkadaşlar, 1 milyar 75 milyon dolar bu 1.200 megavatlık YEKA RES'ten çıkan elektrikten alacağımız para, maliyeti bize bu olacak, devlet alacak bunu. Şimdi, eğer aynı miktarda elektriği 2003'teki EPDK'nin dağıttığı lisanslara göre yaptığımızda bize maliyeti ne? Toplam bir defa, şimdi rakamları da söyleyelim, Bakanlığın yaptığında 3,5 sent. Burada fiyat 5.85 sent 1 kilovatsaat için. Tamam mı? Şimdi, bir defa doğrudan 5.85 sent üzerinden ödeyeceğimiz para 1 milyar 998 milyon dolar, artı firmalara yerli katkı durumunda da ilave para verecek, diğeri para alıyor, bu para veriyor, 677 milyon dolar da onu koyduğumuzda 2 milyar 675 milyon dolar. Tekrar ediyoruz, ne için bu? YEKA RES rüzgâr enerjisi, daha doğrusu YEKA ve EPDK'nin yaptığı iki ayrı lisans dağıtımından kaynaklanan ilave maliyet, ilave kamu zararı daha doğrusu 1,6 milyar dolar. Bakanlık aynı miktardaki elektriği net olarak 1 milyar 75 milyon dolara alıyor ama EPDK'nin dağıttığı lisanslardan alacağımız bu on yıl, ilk on yıl için ve 1.200 megavat için söylüyorum, yine tekrar tekrar ifade ediyorum, 2 milyar 675 milyon dolar. Aradaki fark nedir arkadaşlar? 1 milyar 600 milyon dolar.

Şimdi, gelelim yine ilk on yılda güneş için olan kısmı. Güneşte 800 megavatlık bir ihaleyle 800 megavat verilmişti. Yine ilk o kalın satır, yeşil olan kısım toplam ilk on yılda, yaklaşık 10.416 kilovat saat elektrik alımı için Bakanlığın ödeyeceği para veya ilgili kuruluşun ödeyeceği para 338 milyon dolar, 3 dolar 25 sent üzerinden. Firmalar artı bize katkı payı ödeyecekler, 100 milyon dolar onu düşüyoruz, net olarak devlete bu alacağımız elektriğin maliyeti 237 milyon dolar. Ayrıca, ben bu sunumları da dağıtacağım arkadaşlar, yani herhangi bir, bugün değil, Genel Kurulu var, başka aşaması var, eğer bir tane hatamız varsa bak, bu kadar açık konuşuyorum, gelsinler, bizim yüzümüze bunu fırlatsınlar ama burada hata yoksa birileri de bir şey söylesin bize artık. Böyle bir şey olmaz, bu, milletin parası! 237 milyon dolar bakın, Bakanlığın yaptığı ihalede 800 megavatlık alacağımız güneş enerjisi için ödeyeceğimiz para.

Şimdi, aynı miktarda elektriği EPDK'nin yaptığından aldığımız zaman diğer tarafta 237 milyon dolar ödeyecekken burada 815 milyon dolar ödeyeceğiz. Buradaki fark ne? 578 milyon dolar milletin cebinden havadan çıkacak. Ne için? Sadece 800 megavat için bu hesabı yaptık. Şimdi, bu bütün hesabı 34 bin megavata teşmil edeceğiz değil mi yani sadece bu kadar değil. Bu mukayese hesabını nasıl yaptığımızı anlatmak için ortaya konulmuş bir şeydi. İşin çok detayına girmeyeceğim, vaktim azaldı, başka konular da var. Birinci on yılı, ikinci on yılı parametrelilik farklılıkların hepsi hesaba katılarak yapılmıştır. Değerli arkadaşlar, birinci on yılda dağıtılan rüzgârdan dolayı 24,9 milyar dolar ilave para ödenecek, bakın, ödenecek toplam para değil, ilavesi, Bakanlığın yaptığına göre EPDK'nin yaptığındaki yediğimiz kazığın bize maliyeti ilk on yıl için, rüzgâr kısmı için 24,9 milyar dolar. Yine, ilk on yılda güneş kısmı için yediğimiz kazık 10,7 milyar dolar, toplam -oraya toplamı aldığımız- 35,6 milyar dolar. İkinci on yılda da 17,5 milyar dolar, ikisinin toplamı bir kamu zararı oluşacak, devlete pahalı elektrik satılacak. Toplam arkadaşlar, bu iki yapılan işlemin mukayesesinden elde edilen sonuç, devletin üstlendiği, "devlet" derken de milletin aslında üstlendiği, ya bunu elektriği pahalı satacaksınız ya da sizin çok meşhur tabirinize sübvans ederek satacaksınız ya Hazine'den vergi gelirlerinden ödenecek ya da doğrudan millettten alınacak, öyle veya böyle fark etmez, 53,1 milyar dolardır. Bu, asrın soygunudur arkadaşlar. Şimdi, bakın, teknik bir hesap ortaya koyduk. Bu hesaba itirazı olan -bugün hemen yapılamayabilir, Excel dosyasını isteyene Excel dosyasını vereceğim, sunumu vereceğim- bir tane itirazı olan varsa gelsin, söylesin ki en azından hiçbir şey olmasa da Genel Kurul aşamasında konuşuruz. Olmaz böyle bir şey, olmaz böyle bir şey; yazıktır bu millete bu yapılan. 53,1 milyar dolar arkadaşlar, 53,1 milyar dolar ve bu asgarisi çünkü bu öbürünün YEKDEM'e girme zorunluluğu da yok yani bu fiyatı, 5,85'i ona her zaman veriyor yani YEKDEM'de çünkü daha ucuz fiyat oluşabilir, öyle bir şeyi de yok. O yüzden asgarisi, bunun daha da üzerine çıkma ihtimali de var ama bu 53 milyar doları milletin cebinden hiçbir ihale yapmadan yandışa mı verildi... Kime verildiğinin de bir önemi yok, ya, isterse bana verilsin arkadaşlar; yazıktır, gınahtır, doğru değildir. Bakın, doğru olan işi takdir etmek gerektiğini söylüyorum. Bakanlığın yaptığı ihale gayet güzel bir ihale. Ya, niye rekabet ettirmiyorsunuz? Daha düşük fiyattan bak, insanlar teklif veriyor yani devletin daha kazançlı olacağı teklifleri sanayici veya neyse yatırımcı vermek isterken ona niye bu fırsatı vermiyoruz da birilerine bu devletin parasını, milletin parasını peşkeş çekiyoruz diye sormamız gerekiyor, bunun için sizden cevap bekliyorum.

Evet, şimdi, diğer bir mesele, bu elektrik dağıtım meselesi, sabah da bir miktar gündeme geldi. Burada da yine bir hesap yaptık, hesabın bütün detaylarını söylemeyeceğim. 2014 ile 2025'i burada mukayese ediyoruz Sayın Bakan. 2014'ten 2025'e gelindiğinde toplam kayıp kaçak dağıtım iletim bedeli -daha sonradan bu detay verilmedi, hepsine "dağıtım" şeklinde söylendiği ifade ediliyor- yüzde 1.871'lik bir artış olmuş on yılda dağıtım bedellerinde. Pardon, çok affedersiniz, ben sanayiye söyledim.

Meskende yüzde 2.513'lük bir artış var dağıtım bedelinde on bir yılda. Şimdi, önceki sistem ile şimdiki yeni sistem arasında fark var, önceden sadece enerji bedeliymiş, şimdi enerji böyle alt kademe-üst kademe olarak bunları yapıyoruz. Şöyle söyleyelim: Yani enerji faturasındaki artış ne? Alt kademe olanlarda yüzde 137,6 aynı dönem için on bir yılda, efendim, üst kademe olanlarda da yüzde 677 bir artış var. Tekraren söylüyorum: Dağıtım bedelinde ne kadar artış vardı? Yüzde 2.513 artış var yani dağıtım bedelleri almış başını gitmiş.

Şimdi, dağıtım bedelinin enerji bedeline oranı ne olmuş, ona bakalım. Dağıtım bedelinin enerji bedeline oranı 2014 yılında yüzde 33,8'miş. Tabii, biz niye bu özelleştirmeleri yaptık? Dağıtım özelleştirmelerini niye yaptık? Özel sektörün verimliliğinden faydalanmak için, değil mi? Dediler ki: "İşte, bunu kamu yapamıyor, devlet yapamıyor, bunu özelleştirelim, özel sektör bunu çok daha ucuz yapacak ve elektrik fiyatları ucuzlayacak. Türkiye'de rekabet artacak, konutlarda elektrik daha ucuz kullanılacak." Bu bize böyle satıldı. "Rekabet olacak, verimlilik olacak." diye ama dağıtım bedellerindeki 2014'te bu oran yüksek mi? Yüksek çünkü unutmayalım sadece rakamlar böyle değil, artı, kayıt dışı, kayıp kaçak çok fazlaydı 2014'te. Dolayısıyla o da dağıtım bedellerinin enerji bedeline oranını yüksek tutuyordu. Şimdi, kayıp kaçığın da düştüğü ifade ediliyor. Dolayısıyla bu 33,4 oranının çok aşağılara gelmesi lazım eğer özelleştirmenin bize bir faydası olduysa.

Bakın, arkadaşlar, 33,6; aşağı gelmek yerine alt kademe mesken abonesinde bu, yüzde 371,6'ya çıkmış yani 1,3'ünden dağıtım bedeli enerji bedelinin 4 katına, 3,7 katına çıkmış. Üst kademe ne? Yüzde 113,7'si olmuş, 1,1 katına çıkmış. Onu da tekrar söyleyeyim: Üst kademe elektriği daha fazla kullananlarda -meskenler için söylüyorum- üçte 1'iyken dağıtım bedeli enerji bedelinin, burada da 1,1 katına çıkmış. Hani, ne oldu ya? Hani, biz özelleştirmeden verim elde edecektik, özel sektörün verimliliği olacaktı, bunlar düşecekti; nereye gitti? Şu söylenebilir burada: "Efendim, biz konut elektriğini sübvansiyonlu veriyoruz dolayısıyla siz rasyoya bakıyorsunuz, rasyolar çok gerçeği göstermez." diyebilirsiniz. Evet, onun için, onu diyeceğinizi bildiğim için -ki onu demek ne kadar doğru, ayrı bir şey- sanayi için de yaptık aynısını, sanayiye de bakalım: Tekrar, aynı meseleleri anlatmıyorum. Yüzde 39,9'muş burada da. Neymiş bu? Dağıtım bedelinin enerji bedeline oranı sanayide 2014 yılında yüzde 39,9'muş. Şimdi kaç arkadaşlar? Yüzde 51,4'e gelmiş, yükselmiş mi? Yükselmiş. Hani düşecekti, değil mi? Üstelik kayıp kaçığın da düştüğü ifade ediliyor, daha da düşmesi lazımdı. Üstelik, bir şey daha var, bakın, rakamlar yani hep bu yüzde 51,4'ün daha da yukarı olduğu anlamına gelecek şeyleri söylüyorum. Öbürü neydi? Şimdi konutta sübvansiyonluysa bunu nereden sübvansiyon ediyoruz? Bunu da sanayiden sübvansiyon ediyorsun yani sanayideki fiyatlar, içerisinde çapraz sübvansiyonu içeren fiyatlar. Konutta sübvansiyon vermeseydik sanayiye elektriği bu fiyattan vermeyecektik, o daha düşük olacaktı. Dolayısıyla yüzde 51,4 oranı daha da yükseliyor. Anlatabildim mi? Hani diğerinde eğer sübvansiyonu söylerseniz burada da çapraz sübvansiyon nedeniyle fazladan bir fiyat var, onu da düzeltirseniz... Yani neresinden bakarsanız bakın arkadaşlar, dağıtım özelleştirmesi amacının dışına çıkmıştır, dağıtım özelleştirmesi milletin sırtında bir kambur hâline gelmiştir. Çok vakit kaybettik, çok fazla söyleyeceğimiz şeyler vardı.

Şimdi, bu nadir toprak elementleri meselesi var. 694 milyon ton rezerv bilgisi. Önce bu bilgi doğru mu, hakikaten bu konuda açıklama yapılmasında fayda var tabii devletimizi sıkıntıya sokacak bir durum yoksa. Çünkü bizim arkadaşlar diyor ki: "ÇED raporunda esas alınan rezerv bilgisi MTA'nın 1980'li yıllarda yaptığı rakamlar 30 milyon ton bir rezerv olduğunu gösteriyormuş." Tabii bu nadir toprak elementleri kaynağımız çok değerlidir, mutlak surette geliştirilmesi gerekir. Teknolojik sorunların çözümü başta olmak üzere yapılması gereken bir sürü iş var. Bunları sadece konuşmayıp bunların yapılması lazım, yapılmasına ilişkin ben de sunumda hatırladığım kadarıyla bir şey göremedim. ABD meselesi son zamanlarda gündeme geldi, ABD'ye bir taahhüt oldu mu olmadı mı bunu Türk kamuoyu bilmek durumundadır Sayın Bakan. Bununla ilgili de bir açıklamanız olursa sevinirim. Bir şeyi daha söylemek lazım: Bizim düşüncemize göre 2840 sayılı Yasa'ya göre bu Eskişehir Beylikova-Sivrihisar hattındaki maden sahasının işletilmek üzere satılması, devredilmesi veya özel sektör eliyle işletmeye açılması mümkün değildir. Kanunda değişiklik yapılırsa mümkün olabilir, tabii kanunda değişiklik yapmak o kadar zor değil, kafanızdaki belki o olabilir, onu bilmiyorum. Bu da doğru mudur diye bu tespitimizi size sormak istiyorum.

Şimdi bu gemilerimiz var. Doğu Akdeniz meselesi ve Karadeniz gaz sahası meselesi var. Şimdi, Sayın Bakan, tabii, biz gemi alınmasındaki, gemiler... Ya, bu gemi... Bir defa bu gemi alınma işi için şunu söyleyeyim tamam mı? Bizim neyimiz var şimdi? 2 tane sismiğimiz var, 4 tane derin sondaj var, 2 derin sondaj daha alıyoruz; 8 tane gemi. Belli ki bu kebab bir iş yani bir alan buldular. Böyle sürekli bir gemi alınıyor. Önce şu soruyu sorayım: Dünyada petrol şirketi olarak -tamam mı- kendi gemisiyle petrol araması yapan kaç tane şirket var? Bunu bize bir söyleyin.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Ne var bunda?

ERHAN USTA (Samsun) - Bizim bildiğimiz, bu daha çok kiralama yoluyla yapılıyor. TPAO da daha önce bunu böyle yapıyordu. İşte, o yüzden diyorum, ya, böyle herhâlde bir kaynak bulunmuş gibi bunun üzerine böyle gidiliyor. Ha, ben buna da yani prensip olarak çok itiraz ediyor değilim ama şimdi soracağım sorular var. Bu gemileri biz ne yapıyoruz? Nerede tutuyoruz? 8 tane gemimiz bizim boş, boş. Ne iş yapıyor şu anda o gemiler? Karadeniz'de bize 1 tane gemi yetiyor, Doğu Akdeniz için aldık değil mi, mavi vatan için aldık? Mavi vatan da bir tane gemimiz var mı bizim şu anda? Bize bunun cevabını verin; ya. Şimdi...

RİDVAN UZ (Çanakkale) - Yok, sokmuyorlar.

ERHAN USTA (Samsun) - Sokmuyorlar. Yeni haber çıktı işte, Güney Kıbrıs Rum Kesimi ile Yunanistan oraya tamamen çöktü, biz hukuki haklarımızı dahi... Onların detayları vardı maalesef konuşmaya fırsatım olmayacak ama hepsini buraya koyacağım, yine, sunumumuzu da biz sosyal medya hesaplarımızda paylaşıyoruz. Şu anda biz orada maalesef yokuz. Biz Türk millet adına soruyoruz: Derin sondaj gemileri Akdeniz'de yapılacak sondajlar için satın alınmıştı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Gemilerin Karadeniz ve Marmara Denizi'ne kaydırıldığı veya limanlarda bekletildiği bilinmektedir. Niçin Doğu Akdeniz'deki sondaj çalışmaları durduruldu Sayın Bakan? Bu durum bölgedeki haklarımızın korunması konusunda geri adım atıldığı veya zafiyet oluşturduğu görüntüsü yaratmıyor mu? Ne zaman tekrar Doğu Akdeniz'de biz faaliyete geçeceğiz? TPAO'nun 4 tane derin sondaj gemisi varken 2 tane daha yeni sondaj gemisi alınmasına niçin ihtiyaç duyulmuştur? Yeni alınan bu gemilere ne kadar para ödenmiştir? Hızlı olsun diye okuyarak gidiyorum. Bu gemilerde kaç tane yabancı personel çalıştırılıyor? Bunlara ne kadar ücret ödeniyor? Bunların çalışma şartları hangi mevzuata göre belirleniyor? Bu gemileri satın almak yerine özellikle Karadeniz ve Marmara Denizi'ndeki çalışmalar için ihtiyaca göre TPAO'nun önceki dönemlerde yaptığı gibi kiralama yoluna gidilse, işin bitiminde gemiler gönderilse daha ekonomik olmaz mıydı? Gemilerin atıl olarak limanlarda bekletildiği zamanlarda günlük masrafları ABD doları cinsinden ne kadardır? Çünkü bunlar atıl bekliyor. Her bir gemiye şu ana kadar bakım masrafı adı altında Amerika Birleşik Devletleri doları olarak ne kadar para harcama yapılmıştır? Bu soruların bize cevaplarını verebilerseniz ben çok mutlu olurum.

Şimdi, bu Karadeniz gaz sahasında da biliyorsunuz, işte, her bir kuyudan 1 milyon metreküp şeklinde işte, 10 kuyuda 10 milyon metreküp, bu sonradan ikinci fazla birlikte 40 milyon metreküpe çıkacaktı. Şu an itibarıyla sizin açıkladığınız verilere göre 8,5 milyon metreküp günlük bir üretim olduğunu biliyoruz. Hedeflenen... Çünkü bize hedefler verildi, bunlar ta 2023'te olacaktı, sizden önceki bakanlar açıkladı bunları. Yani, Sayın Bakan, bakın, biz buraya, meseleye, verilen sözlere sizin döneminiz olarak bakmıyoruz, elbette ki Enerji Bakanlığının bütün dönemi olarak, o şekilde bakıyoruz. Hedeflenen rakamlara ne zaman ulaşılacaktır? Bugüne kadar Karadeniz Gaz Sahası Projesi'ne 1'inci faz ve 2'nci fazda dolar olarak ne kadar yatırım harcaması yapıldı? Bunları hiç paylaşmadınız. Ne kadar daha harcama yapılacak? Sahada üretimi yapılan gazın 1.000 metreküpünün üretim maliyeti dolar olarak ne kadardır?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkürler.

Kamuoyuna büyük bir müjde olarak yansıtılan Karadeniz Gaz Sahası'ndan yapılan üretim ekonomik açıdan kârlı ve sürdürülebilir midir? Bakın, "Kârlı değilse yapılmasın." anlamında anlamayın bunu, elbette enerji arz güvenliğiyle ilgili belli başlı bazı şeyleri söyledim ama bu rakamları kamuoyuyla paylaşırsanız belki size haksızlık yapılıyor onu önlemiş olursunuz ama belki de siz yanlış yapıyorsunuz onu bilmiş oluruz, o yüzden soruyorum bunu.

Karadeniz Gaz Sahası'nı işletmek amacıyla kurulan Offshore Teknoloji Center şirketine personel alımında hangi kıstaslar uygulanıyor? Buranın Yönetim Kurulunda bir tane sektörden insan var mı? Çok net bir soru size: Buranın Yönetim Kurulunda sektörden bir kişi var mı? Burada çalışan bir kısım personele AB doları üzerinden yüksek miktarda ücret ödemesi yapıldığı doğru mudur? Karadeniz Gaz Sahası'nda üretilen gazın deniz üzerinde proses edilmesi amacıyla yurt dışından satın alınan platform ne zaman devreye girecektir? Bir de platform alındı, böyle bir platformun satın alınmasına neden ihtiyaç duyulmuştur? Üretime katkısı ne olacaktır? Platformun devreye alınması durumunda aynı iş için büyük bir yatırımla karada inşa edilmiş Filyos tesisinin durumu ne olacaktır? Öyle ya, seçim öncesinde oradan birtakım ateşler çıkardınız. Her işi betona döktüğü için AK PARTİ; eğitimi betonla yapıyor, sağlığı betonla yapıyor, gaz bulma işini de betona döktü, o binayla bir reklam yapıldı. Şimdi, o Filyos ne olacak, bize bir söyleyin bakalım madem bir platform aldınız. Gemilerde olduğu gibi, söz konusu platformda çalışacak personel de yabancı ağırlıklı olacak mıdır diye de soruyorum?

Son slayt olarak, devamı var -bu Doğu Akdeniz meselesinin çok önemli bir mesele olduğunu söylüyoruz- sadece öneri olarak şunu söyleyeyim: Biz niye Suriye'yle bir münhasır ekonomik bölge anlaşması yapmıyoruz? Bunu yapmamız Türkiye'nin bölgede, efendim, şeyini kuvvetlendirecektir. Bakın, ne demiş Paşa? "Doğu Akdeniz yüzyılın hesaplaşma alanı olacaktır." Çünkü hani gerçekten burada detay da söyleyeceğim çok iş vardı ama Doğu Akdeniz'de Türkiye artık yok Sayın Bakan, bunu biliyoruz, burada olmamız lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Bir diğer yapılan anlaşma, Libya'yla yapılan anlaşma doğru bir anlaşmaydı ama yeterli değil. Herkesle düşman olduk, Doğu Akdeniz'de bir tane müttefikimiz kalmadı, o yüzden, konjonktür uygun gibi duruyor. Tabii, biraz Dışişlerinin meselesi, sadece sizin meseleniz değil ama Enerji Bakanlığını ilgilendirdiği için söylüyorum. İlk yapılması gereken en önemli işimiz şu aşamada Suriye'yle bir münhasır ekonomik bölge anlaşması yapılması olduğudur. Bu, Türkiye'nin çıkarları açısından çok elzemdir diyorum.

Bütçenizin de her şeye rağmen hayırlı olmasını diliyorum.

Sorularına cevap vererseniz çok mutlu olurum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Şimdi konuşmalara devam edeceğiz.

Sayın Bakanım, tabii, bütün konuşmaları mutlaka bürokratlarınız takip ediyor ancak burada Sayın Usta bazı hesaplamalar ortaya koydu, bazı rakamlar ortaya koydu, bazı iddialarda bulundu ortaya; bunlar, tabii teknik rakamlar, teknik bazı çalışmalar. Yani, arkadaşlar bunun Bakanlık zaviyesindeki değerlendirmesini... Bence mutlaka bir hesap yapmışlardır, o hesabı koyalım yoksa biraz şeyde kaldı şimdi. Burada soyut bir şey de yok, somut bir şey var ortada, bence karşılığını vermek gerekir yani sadece size öneri sunuyorum.

ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkanım, hesaplarımızı paylaşabiliriz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Yok, Sayın Usta ben...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Kamuoyu açısından da...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Kamuoyunun da...

Yani, burada böyle bir rakam ortaya konunca mutlaka bu taraftan da bir açıklaması vardır diye düşünüyorum. Tabii ki nihayetinde vereceğiniz cevapları siz hazırlayacaksınız.

Şimdi, YENİ YOL Partisinden Sayın Doğan, buyurun lütfen.

Süreniz yirmi dakikadır.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli hazırun; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yapmakta olduğumuz çalışma hayırlara vesile olsun inşallah. Bugün cuma, bu vesileyle, ülkemiz için, milletimiz için, devletimiz için zamanın hayra akmasını niyaz ediyorum.

Elbette ki bugün yapmış olduğumuz çalışma hem hareketli hem hararetli. Bu anlamda da tüm milletvekillerimiz, Komisyon üyelerimiz Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının bütçesine yönelik görüşmelerde çok önemli, çok değerli değerlendirmelerde bulundular. Ben inşallah bu değerlendirmelere teknik olarak değil de temel ve genel yaklaşımla katkıda bulunmak istiyorum. O yüzden, çok da teferruata girmeyeceğim inşallah.

Şimdi, bütçe demek, rakam demek. O nedenle, bu yaklaşmayı düşündüğüm ana doğrultunun doğru anlaşılması için Sayın Bakanın sabah yapmış olduğu sunumda kullanmış olduğu birkaç tane rakama farklı açıdan bakılmasının çok önemli ve çok değerli olduğunu düşünüyorum. Nedir bunlar? Birincisi -ifade ettiler- 2025 yılı ilk on ayında yaklaşık 530 milyar TL'lik tutar hazinemiz tarafından karşılanmıştır. Erhan Bey de ifade etti ama Sayın Bakanım, bu kullanılan miktarı hazine nereden aldı? Yine milletten aldı; ama yakıt üzerinden aldı, ama elektrik üzerinden aldı, ama telefon üzerinden aldı; sonuçta bir kısır döngü bu. Bu, milleti rahatlatmış olmuyor, zaten milletten farklı bir versiyonda aldığınız parayı farklı bir versiyonda vermiş oluyorsunuz ama benim asıl dikkat çekmek istediğim husus şu ve bu noktayı çözmediğimiz, görmediğimiz takdirde ülke olarak aslında her alanda yaşadığımız sorunu topyekûn görmemiz mümkün olmayacak: 530 milyar büyük para mı? Çok büyük bir para ama 2026 yılında faize ayırmış olduğunuz miktarın sadece yetmiş günlük karşılığı; düşünün 530 milyar demek, 2026 yılında faize ödeyeceğimiz paranın sadece yetmiş günlük karşılığı demek. Bir başka rakam: 2019-2025 yılları arasında 3,5 milyon haneye 86 milyar TL doğrudan elektrik tüketim desteği verildi. Peki, 86 milyar TL ne demek? Sadece on bir günlük faiz parası demek. Başka bir rakam: 2022-2025 yılları arasında 679 bin haneye 4,8 milyar TL doğrudan doğal gaz tüketim desteği verilmiş. 4,8 milyar ne demek? Altını çizerek söylüyorum: On beş saatlik faiz parası demek. Başka bir rakam: 2003 yılından itibaren 225 milyar TL kömür yardımı yapmışız yani yirmi yıl boyunca yapmış olduğumuz kömür yardımının karşılığı 225 milyar. Peki, bu ne demek? otuz günlük faiz parası demek. Ve en son, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımızın bütçesi toplam 58,4 milyar TL olarak açıklandı. Peki, bu ne demek? Yedi buçuk günlük faiz parası demek. Şimdi, ülkemizin en önemli, en kritik bakanlıklardan birini konuşuyoruz; bu Bakanlığa ayrılan miktarın toplamı Türkiye Cumhuriyeti devletinin yedi buçuk günlük faiz parası ve biz bu parayla Türkiye'nin enerji ihtiyacını karşılayacağız. Bunun mümkün olmadığını hep beraber biliyoruz ama ben buradan yola çıkarak asıl gelmek istediğim noktaya hep beraber bakma noktasında bir yol haritası oluşturmak istiyorum: Şimdi, AK PARTİ Hükûmeti bugün itibarıyla 24'üncü bütçesini hazırlıyor. Arkadaşlar, hep beraber düşünelim; yirmi dört yıl boyunca yanlışlıkla da olsa bir kere denk bütçe olmaz mı, bir defa denk bütçe olmaz mı? Her yıl bütçe açık. Bütçe dediğiniz nedir? 2 tane kalemden oluşuyor; gelirler, giderler. Gelir ne demek? İmkânlarımız. Gider ne demek? İhtiyaçlarımız. Bütçenin açık olması ne demek? Türkiye Cumhuriyeti devletinin imkânları Türkiye Cumhuriyeti devletinin ihtiyaçlarını karşılamıyor demek. Ya, buna dünyada inanacak bir insan gösterin bana. O zaman, burada başka bir şey var. 2026 bütçesinde 2 trilyon 712 milyar açığımız var ve bu açık yirmi dört yıl boyunca devam etti, etti, etti; bunun karşılığında her yıl biz borç aldık ve borcu ödeyemeyecek hâle geldik, sadece faizi ödeyecek bir noktaya evrildik. Burada da güncellenmemiş iki tane rakamla niyetimi ortaya koymak isterim. Biz her yıl bütçeyi açık yapa yapa yapa aldığımız borçlar neticesinde ülke olarak şu anda 44 trilyon borcumuz var, 44 trilyon, güncellenmiş hâli 50 trilyonu geçecek; Genel Kurulda onu hazırlamış olacağız inşallah. 44 trilyon içerisinde sadece 4 tane kalem var: Bir, devletin dış borcu; iki, devletin iç borcu; üç, özel sektörün borcu; dört, hane halkının borcu. Büyük rakam mı? Çok büyük rakam ama ondan daha tehlikelisini söylüyorum, son yirmi yıl içerisinde 44 trilyon borca karşılık olarak faize harcamış olduğunuz para 28 trilyon. Ya, 28 trilyonu Türkiye'de uçakla milletin üstüne serpseniz hane başına 1 milyon 100 bin lira para düşer ve bu durumdaki ülkenin ekonomiyi toparlaması mümkün değil ki, gençlerini iş sahibi yapması mümkün değil ki ya da ya da bu ülkeyi yarına taşıyacak yatırımları yapması mümkün değil ki. Peki, ben girişi niye böyle yaptım? Böyle yapmamın nedeni şu: Temel ve genel bütçemiz bu hâlde iken Sayın Bakan yirmi dört saat samimiyetle gece gündüz koşuştursa bile dışa olan enerji bağımlılığımızı bitirmesi mümkün değil. Bu kadar borcu olan, bu kadar faiz ödemesi olan bir ülkenin dışa hem siyasi olarak bağımlı olma mecburiyeti var hem ekonomik olarak dışa bağımlı olma mecburiyeti var hem enerji olarak dışa bağımlı olma mecburiyeti var. Siz bu miktarla enerji bağımlılığını sıfırlamanız için yapmanız gereken yatırımları yapmanız mümkün olmaz ki. Bu olmayınca Hükûmetin yapacağı ikinci adım kalıyor, o da şu: Millet gerçeklerle yüzleşmesin diye hayal satmaya başlıyorsunuz ve yirmi yıldır hayal satıyoruz milletimize ama unutmayın ki bir insanın başka bir insana yapabileceği en büyük kötülük onun umuduyla oynamasıdır ve iktidar bugün getirmiş olduğu bütçeyle milletin umuduyla oynuyor.

Sayın Bakanın mesela -ne demek istediğim anlaşılın diye söylüyorum- birkaç konuşmasında şu cümleyi duydum, dediler ki: "Önümüzdeki otuz yıl içerisinde enerjide dışa bağımlılığı bitireceğiz nasipse." Hedef olarak söylediniz değil mi Bakanım?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Otuz yıl demedim. İnşallah, daha erken.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Ha, otuz yıl ben kabul ediyorum, size opsiyon tanımış olalım. Peki, biz iktidarın otuz yılda enerji bağımlılığını bitireceğine inanmamız için geçmiş yirmi beş yıla bakalım. Yirmi beş yılda dışa bağımlılığımızı nereden nereye getirdiniz? İşte, burada rakam, 2002'de dışa bağımlılık oranı yüzde 67 idi, 2015'te yüzde 76'ya çıktı, 2020'de yüzde 70 seviyelerine geriledi. Siz zaten başladığınız noktaya bile ülkeyi getirememişsiniz ki şimdi, enerjide otuz yıl sonrasında dışa bağımlılığı bitireceğinizi söylüyorsunuz. Hakeza Türkiye'de seçime ramak kala ne doğal gaz sorunumuz kalıyor ne petrol sorunumuz kalıyor ne enerji sorunumuz kalıyor ama sandıklar açıldıktan sonra tekrar sorunlarımız başlıyor; bu doğru bir yaklaşım değil, akıllıca bir yaklaşım değil. Belki de mühür sizde olduğu için, yetki sizde olduğu için birileri bunu şimdilik görmezlikten gelebilir ama yarın bunun hesabını sorarlar. İktidarda ister AK PARTİ olsun, ister CHP, ister Saadet Partisi, fark etmez; hiçbir iktidarın bu milletin onuruyla, gururuyla, umuduyla oynama hakkı yoktur; böyle bir şey olamaz. Bu anlamda, şimdi yapılan yatırımlar, atılan adımlar söyleniyor, bir tane rakam sadece ifade edeyim; 2023 yılı itibarıyla Türkiye'de enerji enflasyonu yüzde 398 ama OECD ülkelerinde yüzde 141. Biz dışa bağımlı olma zorluğunu, sorununu bile millete tekrar kârla satmışız zaten, pahalı olarak satmışız tekrar. 2024 Ocak ayında ortalama 1.500 TL olan

elektrik faturası 2024 Temmuzda 2 bin TL'ye, 2025 Nisan ayında ise 2.590 TL'ye çıkmıştır. Yani Enerji Bakanlığı bu dengeyi sağlamaya muktedir değilse o hâlde hangi başarıdan söz edebiliriz?

Şimdi, yine doğal gazla ilgili cümleler kullanmış olduk. Onun açılımıyla ilgili söyleyeyim: Hükûmet son yıllarda, özellikle de seçim yaklaştıkça Gabar Dağı'nda petrol, Karadeniz'de doğal gaz bulunduğunu açıklamış ve kısa zamanda bu kaynakların kullanıma sunulacağını söylemişti. Yalnızca 2023 seçimleri de değil hemen her seçim dönemi ülkemizin çeşitli bölgelerinde doğal gaz ve petrol bulunduğu dair söylemler zaten arşivlerde mevcut. Örneğin, Karadeniz'de Sakarya Gaz Sahası keşfi 2020 yılında duyurulduğunda herkesin ilgisini çekmiş ve yine büyük bir müjde olarak duyurulmuştu. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanının açıklamalarına göre, burada 710 milyar metreküp devasa bir doğal gaz rezervi bulunmuştu. İlk açıklamalarda kısa vadede günlük 10 milyon metreküp, orta vadede ise günlük 40 milyon metreküp üretim hedefi konulmuştu. Peki, şimdi günlük ne kadar çıkarıyoruz? Sayın Bakan 9 milyon metreküp olarak açıkladı. Hâlbuki, kısa vadede, ilk günden itibaren 10 milyon, orta vadede 40 milyon olacaktı. 2020 yılında duyurulan Karadeniz gazı ne yazık ki hâlen istenilen seviyelere ulaşamamış çünkü Hükûmetin müjdesini verdiği gazlar ancak seçim sandıklarına yetebilmiştir.

Şimdi, buradan madenlere geldiğimiz zaman ise... Yani madeni konuşmaya hiç fırsatımız olmuyor, madencilikle ilgili konuşmaya fırsatımız olmuyor çünkü bu alan çevreciler ile madencilerin kavgası ve gölgesi altında kalıyor. Şunu unutmayın; eğer madenciler ile çevreciler kavga ediyor ise bunun tek nedeni vardır, Çevre Bakanlığı ile Tabii Kaynaklar Bakanlığı dost oldukları içindir. Hâlbuki -tırnak içerisinde söylüyorum bir benzetmeye vesile olsun diye- hiçbir bakanlık bu tür kritik alanlarda birbiriyle arkadaş olmamalı, dost olmamalı ve bu dostluğun bedelini biz İliç'te yaşadık, maden kazalarında yaşıyoruz. Tabii Kaynaklar Bakanlığı bir ocak açacağı sırada -niyet olarak söylüyorum, hedef olarak söylüyorum- o maden çıkmadığı zaman kıyamet kopacakmış gibi davranmak zorunda ama Çevre Bakanlığı da o maden çıkarıldığı zaman kıyamet kopacakmış gibi davranmak zorunda. Böyle olmadığı takdirde sadece yukarıdan verilen talimatla, riskler ölçülmeden ve fayda-zarar analiz edilmeden verilen izinlerin bedelini sonra tüm ülke olarak çekmek mecburiyetinde kalıyoruz. Ya, arkadaşlar, AK PARTİ iktidarı döneminde 386 bin ruhsat verilmiş, 386 bin. Birinci sorum şu: Türkiye'nin bütün madenleri, bütün nimetleri bugün mü çıkarılmak zorunda? Böyle bir şey olabilir mi? Kimini bugün çıkarmak lazım, kimini yarın çıkarmak lazım ve açılan her maden aslında -ülkeyi bir insan gibi düşündüğümüz zaman- bir ameliyattır, ameliyat o kadar kolay yapılmaz. Bir insan geçirmiş olduğu bir kaza sonrasında hastaneye kaldırıldığında bir tespitle bulunuyor doktor, ortopedici diyor ki: "Bunun belinde kırık var, hemen ameliyat olması lazım." Peki, hemen ameliyat edebiliyor mu? Edemiyor çünkü anestezi de diyor ki: "Bu hastanın bunu kaldırabilecek özelliği yok, bunu şu anda ameliyat etmemiz mümkün değil." veya "Ameliyat ettiğimiz takdirde çok büyük riskleri var." diyor ama bizim maden ocağı ruhsatı verirken inanın, yapmış olduğumuz doğru düzgün bir analizimiz yok. İliç Komisyonunda gördük, bir kaza yaşandı, kaza sonrasında maden ocağıyla irtibatlı, ilgili olan 3 tane Bakanlık dinledik yani tam bir fecaatti. Bir sunum yapılıyor, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı sunumunu yaptıktan sonra -tırnak içerisinde- şu soruyu soruyoruz: Suçlu kim? Diyor ki: "Suçlu ben değilim, ben sadece ocaktan sorumluyum." Çevre Bakanlığı geliyor, Çevre Bakanlığına soruyoruz, diyor ki: "O beni ilgilendirmiyor, beni ilçe yığınının sadece ve sadece tabanından sorumluyum, çatısından sorumluyum; ortası beni ilgilendirmiyor." Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığında sunum yapılıyor, onlara soruyoruz, onlar da diyorlar ki: "Biz sadece işçilerden sorumluyuz, kazadan sorumlu değiliz." Böyle büyük bir sorumsuzluk olur mu? Bir ülkenin, bir devletin en nadir elementi de en değerli kaynağı da insandır. İnsana saygısı olmayanın doğaya saygısı olur mu, madene saygısı olur mu? Devletin birinci, asli vazifesi insanı yaşatmaktır, insanına sahip çıkmaktır, cana sahip çıkmaktır ama 386 bin tane ruhsatı verirken çok rahat hareket edebiliyorsun. Biraz espri olsun diye söylüyorum: Bugün, biz, evimizde kendimizle ilgili bir kararı verirken bile eşimize soruyoruz, eşimizle istişare ediyoruz. Siz, 86 milyon insanın hakkı olan bir noktaya ilgili bu kadar rahat karar veremezsiniz. Bizim inancımızda, bizim medeniyetimizde -bakın, altını çizerek söylüyorum- bu ülkede var olan tüm nimet ve tüm haklara 86 milyon insan ortaktır. 86 milyon insanın ortak olduğu haklar konusunda bu kadar -affınıza sığınarak söylüyorum- pervasızca kimsenin davranma hakkı yoktur. Buna rağmen atılan adımlar var ve madenleri çıkarıyoruz. Madenleri çıkardıktan sonra da başka bir soruna dikkatinizi çekmek isterim: Madenleri ağırlıkta -Bakanımız da ifade etti zaten- katma değerini artırmadan ham olarak satıyoruz. Bu, ülkeye yapılabilecek en büyük kötülüktür ve dahası, bir ülkenin yapabileceği en büyük israftır. Ülkenin kendi değerlerini ham madde olarak satma kültürü Afrika kültürüdür. Türkiye'yi madencilik hususunda kimsenin Afrikalılaştırma hakkı yok. Bakın, dünyada -benzetme olsun diye söylüyorum- çikolata denildiği zaman akla ilk gelen ülkelerden biri Belçika'dır. Kendimize soralım: Belçika'da çikolatanın hangi ham maddesi üretiliyor? Kimi Afrika'dan, kimi Türkiye'den gidiyor ama çikolatanın sahibi orası. Demek istediğim şu: Bir ülke limonu limon olarak satıyorsa kendine kötülük yapıyor, onu limonataya çevirmek zorunda. Boru sen ham olarak satıyorsun ve bununla övünüyorsun. Boru sen 10 liraya da satarsın, 10 milyon liraya da satarsın ve bu tercihini kullanarak sen 10 liradan satma kolaylığını yaparsan ülkenin de kendine de yapabileceğin en büyük kötülüğü yapmış olursun. Bu nedenle, bizim asla ve asla var olan... Biz şunu biliyoruz: Türkiye dünyada enerji bakımından olsun, tabii kaynaklar bakımından olsun zengin bir ülke ama bu zenginliği daha zirveye taşıyacak olan o var olan değerlerimizin katma değerini artırarak satma çabası içerisinde olmamız. Bunu yapabilecek miyiz? Altını çizerek söylüyorum, asla yapamayacağız çünkü -ilk söylediğim cümleye dayanarak söylüyorum- bunun için yatırım lazım, yatırım için para lazım. Sen paranın yüzde 90'ını faize ödersen, bütçeyi açık yaparsan bu adımları atmak mümkün olmaz.

Ve yine, şimdi, Tabii Kaynaklar Bakanlığımızın attığı her adımda bir gürültü oluyor çünkü riskli bir alan ama risksiz alanlarımız var. Ve Türkiye güneş enerjisi bakımından da zengin bir ülke, rüzgâr enerjisi bakımından da zengin bir ülke, rakamları şimdi zaman darlığından dolayı ifade etmeyeceğim ama güneş enerjisi bakımından belki de dünyada üç beş ülkeden biriyizdir; yüz on dört tam gün güneş sahibiyiz, rüzgâra sahibiz ama biz güneş ve rüzgâr potansiyelimizin sadece ve sadece yüzde 5'ini şu anda kullanıyoruz. Yenilenebilir enerji hususunda doğru adımlar atmış olsak zaten enerji bağımsızlığımızı bedavaya getirmiş olacağız ama tekrar söylüyorum: Onu yapabilmek için güçlü yatırımlara ihtiyaç var. Güçlü yatırımlar da öyle 10-20-30 milyar lirayla olacak işler değil. Biz, ne zaman ki israfı engeller, ne zaman ki faizi engeller, bu imkânlarımızı doğru yatırımlara yönlendirirsek ülke olarak iyi bir noktaya geliriz diye düşünüyorum.

Ve bunun yanında en son nokta olarak ben şunu ifade etmek isterim: 2022-2025 yılı için hedeflenen ile gerçekleşen enerji miktarlarına bakıldığında da enerji arzında yerli kömürden hedeflenen enerjinin üretilmediği, dolayısıyla bu enerjinin ithal edildiği görülüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Son iki dakika, uzattım.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Efendim?

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - İki dakika uzattım.

Buyurun.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Teşekkür ediyorum.

Bunun yanında, gelişmekte olan ülkeler enerji arzlarını hâlâ kömüre dayalı termik santrallerle karşılamaya uzun vadede ısrar ederken bizim ülkemizin ETKB bütçelerinde yerli kömür üretimi 2026 hedeflerinde bir artışa gitmemesi dikkat çekmektedir. Bunun nedenini merak ediyoruz ama aslında merak etmiyoruz. Bu konular artırılabilir ama benim sözüme özellikle faiz ve genel bütçeden girmemin nedeni oydu. Ülke olarak biz, gerçekten doğru adımlar attığımız takdirde imkânlarımız ihtiyaçlarımızı fazlasıyla karşılar, karşıladığı gibi biz kendi akraba ülkelere bile fazlasıyla yardım edebilecek bir güce sahip olur, o zaman lider ülke olabiliriz ama bu kadar borç, bu kadar faizle söylediğimiz sözlerin anlamı, karşılığı olmaz. Buna rağmen, ben, tekraren, yapmakta olduğumuz bu çalışmanın ve bu bütçenin ülkemiz, milletimiz için hayırlara vesile olmasını niyaz ediyor, teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Doğan, teşekkür ederim.

Şimdi, söz sırası Milliyetçi Hareket Partisi adına İsmail Faruk Aksu'nun.

Buyurun.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakanım, Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, Değerli Bakan Yardımcıları, bürokratlar, basın mensupları; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, sunumunuz için teşekkür ediyorum, başarılarınızın devamını diliyorum.

Dünya enerji alanında tarihî bir dönüşümden geçmekte, geleneksel sistemler yerini yenilenebilir, sürdürülebilir ve dijitalleşmiş enerji modellerine bırakmaktadır. Bu dönüşüm yalnızca kalkınma ve çevre politikalarının değil aynı zamanda millî güvenliğin ve ekonomik bağımsızlığın da temel unsuru hâline gelmiştir. Türkiye bu küresel değişimi takiple sınırlı kalmamakta, gelişmelere yön veren bir ülke olma hedefiyle hareket etmektedir. Son yıllarda yapılan yatırımlar sayesinde yenilenebilir enerjide kurulu gücümüz artmakta, yeni keşiflerle yerli kaynaklarımız devreye alınmaktadır. Çeşitlendirme ve özellikle nükleer enerji yatırımlarıyla enerji arz güvenliğimiz daha sağlam bir temele oturtulmaya çalışılmaktadır. Enerji, ülkelerin kalkınması ve toplumların refah seviyesine doğrudan etki eden önemli bir unsurdur; ekonomik büyüme ve kalkınmayla birlikte sanayinin rekabet gücünün, toplumların yaşam standartlarının, uluslararası siyasetin, diplomasinin ve küresel ekonominin de belirleyicilerindendir. Bu durum, uzun vadeli bir enerji stratejisinin önemini ortaya koymaktadır. Enerji kaynaklarına sahip olan ülkeler bu avantajı ekonomik, siyasi ve stratejik bir güç olarak kullanabilmektedir. Bu nedenle, ülkelerin enerji talebini karşılayacak güçlü ve dengeli bir arz yapısını kurma ve bu süreci sürdürülebilir bir zeminde yürütme çabaları artarak devam etmektedir. Partimizin enerji politikası dışa bağımlılığı en aza indirirken enerji tedariki ve güvenliğinin sağlanmasını, yerli kaynaklara yönelik arama faaliyetlerinin etkinleştirilmesini, enerjide verimliliğin ve millî kaynakların payının artırılmasını, hem üretim hem de tüketim aşamasında enerjinin çevre ve insan dostu olmasını öngörmektedir. Enerji alanındaki yatırımların sadece enerji arz güvenliğimizi sağlamakla kalmadığına, aynı zamanda ülkemizi enerjide bağımsız bir konuma taşıma hedefine hizmet ettiğine inanıyoruz. Yıllık programda da belirtildiği gibi, arz güvenliği tehlikeye atılmadan yerli enerji kaynaklarının kullanımının ve enerji verimliliğinin artırılmasıyla nükleer dâhil yeni teknolojilerin üretim portföyüne dâhil edilmesi öncelik arz etmektedir. Bu kapsamda, enerji alanındaki politikaların yerli ve yenilenebilir kaynakları önceleyen, tüketiciyi koruyan, çevresel sürdürülebilirliği ve kamu-özel sektör sinerjisini dikkate alan bir stratejiyle belirlenmesi gerekmektedir. Enerji sektöründeki başarının sürdürülebilmesi kamunun yanı sıra özel sektörün de bu alanda aktif rol almasını sağlamayı gerektirmektedir. Üretimden tüketime kadar her aşamada özel sektörün imkânlarından etkin şekilde yararlanılması, faaliyetlerinin desteklenmesi, rekabetin tesis edilmesi ve şeffaf, sürdürülebilir, millî çıkarlarımızla uyumlu bir enerji piyasasının devamlılığının sağlanması, bunun için de bütünüyle öngörülebilir bir yatırım iklimi oluşturulması gerekmektedir. Kamu kurumlarının da gelişmelere uyum sağlayacak esneklikte yapılandırılması, politika üretme ve uygulama süreçlerinin uyumlu olması sektör dinamizmine uygun hareket etme imkânı verecektir. Bu doğrultuda, kurumsal kapasitenin artırılmasını teminen Bakanlık hizmet birimlerinin, bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların verimliliği, etkinliği ve hizmet kalitesini artıracak yeni gelişmelere uyum sağlayacak nitelikte olması önem arz etmektedir. Nitelikli insan gücünden istifade edilmesi, bunun için ülkemizin yetişmiş insan gücü potansiyelinden yararlanmak, aynı zamanda da seçilmiş özel alanlarda insan gücü yetiştirecek bir mekanizma oluşturmak sağlanan başarıların kalıcı olmasını mümkün kılacaktır. Türkiye son yıllarda enerjide büyük bir dönüşüm hamlesi başlatmış hem arz güvenliği hem de sürdürülebilirlik hedefleri doğrultusunda önemli adımlar atmıştır. Özellikle yerli kaynak potansiyelini arama, bulma ve kullanıma alma yolunda atılan başarılı adımlar gurur vericidir. Karadeniz'de keşfedilen doğal gaz rezervi ülkemizin enerji bağımsızlığı hedefi doğrultusunda attığı dev bir adım olmuştur. Türkiye artık Gabar'da petrol üreten, Sakarya Gaz Sahası'nda yeni keşiflerle üretimini artıran bir ülkedir. Yaklaşık 4 milyon hanemizin doğal gaz ihtiyacının Sakarya Gaz Sahası'ndan karşılanmakta olması bu alanda alınan mesafeyi göstermektedir. Ülkemizin ilk nükleer santrali olan Akkuyu Nükleer Güç Santrali'nde ilk elektriğin çok yakın bir zamanda üretilmesi elektrik sektöründe arz güvenliğimize yönelik önemli katkı sağlayacaktır. Temiz enerji kaynağı da olan nükleer enerji yatırımlarına yönelik yeni girişimlerin yapılmasını da önemli ve gerekli görüyoruz. Yenilenebilir enerji üretim kapasitesinin ve enerji verimliliğinin artırılması ekonomik ve stratejik öneme sahip bir başka konudur. Bu potansiyelin değerlendirilmesinde özellikle güneş ve rüzgâr enerjisi kurulu gücünde önemli başarı sağlanmış, yenilenebilir enerjiye yapılan yatırımlarda ciddi artış kaydedilmiştir. Türkiye'nin elektrik kurulu gücü eylül sonu itibarıyla 121.418 megavata ulaşmış, bunun 74.746 megavattı yani elektrik kurulu gücünün neredeyse üçte 2'si, yüzde 61,6'sı yenilenebilir enerji kaynaklarından oluşmuştur. Eylül sonu itibarıyla toplam kurulu güç içinde yerli kaynakların payı ise yüzde 71'le

rekor seviyeye ulaşmıştır. Türkiye'deki tüm hanelerin yıllık elektrik ihtiyacı sadece rüzgâr ve güneş santrallerinden üretilen elektrikle karşılanabilecek duruma gelmiştir. Bu sayede yenilenebilir enerji kurulu gücünde dünyada 11'inci sıraya çıkarak küresel, önemli bir aktör hâline gelen ülkemiz bu alanda önemli yeni yatırımlar da yapmaktadır. Nitekim 2053 yılı net sıfır emisyon hedefine ulaşmada en büyük katkı güneş ve rüzgâr enerjisinin öncülüğünde gerçekleştirilecek dönüşümden gelecektir. Güneş, rüzgâr ve hidroelektrik enerjilerinin artırılması enerji arz güvenliği kadar çevresel güvenlik için de elzemdir.

Sayın milletvekilleri, Türkiye enerjide ithalata bağımlı bir ülkedir, enerji ithal ettiğimiz ülkelerin çeşitlendirilmesi arz güvenliğini artıracaktır. Ülkemiz, enerji talebinin yaklaşık dörtte üçünü ithalat yoluyla karşılamakta ve enerjinin toplam ithalat içerisindeki payı yüksek oranlarda bulunmaktadır. Bu durum, dış ticaret açığı ve cari işlemler dengesinde enerji ithalatının ne denli belirleyici bir faktör olduğunu açıkça ortaya koymakta, enerji ithalatı kalemi Türkiye ekonomisine büyük yük getirmektedir. Nitekim 2024 yılında doğal gaz tüketimimiz yaklaşık 55 milyar metreküp seviyesine ulaşmış, tüketimin yüzde 96'ya yakını ithalat yoluyla karşılanmıştır. Son dönemlerde hem ithalat kaynaklarının çeşitlendirilmesi hem de keşiflerle yerli kaynak oranımızın artırılması suretiyle doğal gazda arz güvenliğine önemli katkı sağlanmıştır. Ülkemizde büyük ölçüde hidrolik kaynaklı elektrik üretimindeki dalgalanmalara bağlı olarak değişen doğal gazın elektrik üretimindeki payı 2000'li yıllarda ortalama yüzde 45 düzeyinde seyrederken 2024 yılında yüzde 18,9'a gerilemiştir. Arz güvenliği kaygısı ve mevsimsel talep dalgalanmaları doğal gaz depolama kapasitesinin artırılmasını da zorunlu kılmıştır. Bu çerçevede, depolama kapasitesinin artırılmasına yönelik önemli çalışmalar yapılmıştır. Nitekim yer altı doğal gaz depolama kapasitemizin hâlen yaklaşık 6 milyar metreküp, 2028 yılına kadar da -Sayın Bakanım, sunumunuzda da ifade ettiniz- tüketimin yaklaşık yüzde 20'sine ulaşacak olması doğal gaz arz güvenliğinin teminine önemli katkı sağlayacaktır. Üretim, ulaştırma ve evsel kullanımda önemli bir bağımlılık oluşturan doğal gazda güçlü bir depolama kapasitesi kuşkusuz ülkemiz adına güven verici bir yatırım olmuştur. Enerji aynı zamanda önemli bir diplomasi aracıdır. Küresel enerji piyasalarında belirsizliklerin yaşandığı, aktörlerin yeniden belirlendiği bir dönemde Türkiye küresel enerji piyasasında belirleyici olma konumunu güçlendirmektedir. Jeopolitik konumu ve yürüttüğü başarılı enerji politikaları sayesinde Türkiye hem enerji güvenliğini sağlama hem de enerji ticaretinde kilit bir aktör olma yönünde önemli adımlar atmıştır. Asya ve Orta Doğu'nun enerji zenginliklerini güvenli bir şekilde Avrupa'ya taşımada tercih edilen bir ülke konumunda olan Türkiye, bölgesindeki tüm dost ve kardeş ülkelerin enerji arz güvenliğine ve bölgesel istikrara da katkı sağlamaktadır. Zengin enerji kaynaklarına sahip Türk Devletleri Teşkilatı üyesi ülkelerle üretim, nakil ve diğer alanlarda yapılacak ikili ve çok taraflı anlaşmalar Türkiye'nin enerji gücünü her geçen gün artırmaktadır. Kırgızistan'da gerçekleştirilen 11. Türk Devletleri Teşkilatı Zirvesi'nde enerji verimliliği ve tasarrufu alanında imzalanan mutabakatlar millî enerji vizyonumuzun da somut bir göstergesi olmuştur. Bu kapsamda, Türk Devletleri Teşkilatı tarafından kurulan Enerji Koordinasyon Komitesinin çalışmaları hız kazandırılarak devam etmelidir. Bunun yanı sıra Türkiye Avrupa ülkelerine enerji çeşitliliği sunacak, Basra Körfezi'nden Avrupa'ya enerji naklinde kilit rol üstlenerek yalnızca transit bir ülke olmaktan çıkarak aynı zamanda katma değerli enerji ürünleri üreten güçlü bir aktör hâline gelebilecektir. Ayrıca, son yıllarda çeşitli ülkelerle yapılan farklı süre ve miktara sahip sıvılaştırılmış doğal gaz anlaşmaları kaynak çeşitliliğinin artırılmasına katkı sağlamıştır. Millî enerji kaynaklarımızı en etkin şekilde kullanmak ve ülkemizi enerji alanında bölgesel bir güç olarak konumlandırmak partimizin politikalarının merkezinde yer alan stratejik hedeflerimizdendir. Enerji kaynaklarının üretimden tüketime kadar en yüksek etkinlikte değerlendirilmesi için enerji verimliliğine yönelik faaliyetlerin enerji politikalarının öncelikli konusu olmaya devam etmesi gerektiğini düşünüyoruz. Daha verimli ve kendi enerjisini üreten binaların yaygınlaştırılması, kamu binalarında kendi ihtiyaçlarını karşılayacak tesislerin kurulması teşvik edilmelidir. Enerji teknolojilerinde yerleşme hedefi için daha fazla AR-GE ve üretim kapasitesi tesis edilmeli, karbon emisyonlarının azaltılması ve yeşil dönüşüm hedefleri doğrultusunda enerji dönüşümünün sosyal ve ekonomik etkileri iyi yönetilmelidir. Karbon nötr hedeflerine ulaşmak için özellikle sanayi ve ulaşım sektörlerinde daha güçlü bir yeşil dönüşüm politikası geliştirilmelidir. Kaçak kullanımın önlenmesi, iletim ve dağıtımın güvenli bir şekilde gerçekleştirilmesi için kamu eliyle etkin mekanizmaların geliştirilmesi, bu alanda kamunun rolü ve etkinliğinin artırılması gerekmektedir. Elektrik dağıtım şirketleri altyapı, onarım, ilave hat, güç ve benzeri taleplere ilave maliyet yaklaşımıyla duyarsız kalmakta, bu durum hem sanayimizi hem de vatandaşımızı mağdur etmektedir. Sayın Bakanım, bir İstanbul Milletvekili olarak bu konuda İstanbul'da çokça şikâyet aldığımızı bu vesileyle belirtmek isterim. Ayrıca, kullanım bilincinin artırılmasıyla ailelerin harcamalarında önemli bir yer tutan enerji maliyetinin azaltılması da mümkün olacaktır. Bu doğrultuda, elektrik ve doğal gaz faturalarında tüketime bağlı kademelendirme uygulaması dar gelirliyi koruyan adaletli bir uygulamadır. Bu desteklerle, ülkemizde kullanılan enerjinin ailelere yükü azaltılmaktadır. Vatandaşlarımızın elektrik ve doğal gazı daha ucuza kullanabilmesi için 2026 yılı bütçesinde 373 milyar lira kaynak öngörülmüştür. Hâlihazırda faturalarda mesken aboneleri için doğal gazda yaklaşık yüzde 45, elektrikte düşük kademede yüzde 57 oranında devlet desteği sağlanmaktadır. Doğal gaz desteklerinde iklim koşulları ve şehirlerin kullanım alışkanlıklarını da dikkate alan il bazlı kademeli uygulamaya geçirilmesinin hakkaniyete daha uygun olacağını değerlendiriyoruz. Esasen, petrol ve doğal gazda dışa bağımlılık sürdükçe fiyat dalgalanmaları da kaçınılmaz olacaktır. Bu nedenle, yerli enerji üretiminin artırılması stratejik önemdedir.

Türkiye, sahip olduğu zengin yer altı ve yer üstü kaynak çeşitliliğiyle madencilik açısından da büyük bir potansiyele sahiptir. Bakanlığınızın yürüttüğü çalışmalar ve yapılan yatırımlar bu potansiyelin ekonomiye kazandırılmasını sağlamış ve ülkemizi küresel ölçekte sektörde önemli hâle getirmiştir. Dünyada yaklaşık 90 çeşit madenin üretimi yapılmakta, dünyanın sahip olduğu maden çeşitlerinin üçte iki'si ülkemizde de bulunmaktadır. Bu çerçevede, Türkiye 168 ülke arasında toplam maden üretimi itibarıyla 22'nci, değer itibarıyla 28'inci ve maden çeşitliliğiyle 8'inci sırada bulunmaktadır. Milliyetçi Hareket Partisi olarak madencilik sektörüne ilişkin temel stratejimiz, bu kaynakların ülke ekonomisinde azami katma değer oluşturacak şekilde değerlendirilmesi, madencilik sektörünün millî gelir içindeki payının artırılması, yerli kaynakların keşfedilerek dış bağımlılığın azaltılması ve madencilik faaliyetlerinin güvenli ve çevreyle uyumlu olarak yürütülmesidir. Özellikle bor, altın, gümüş, nikel ve nadir toprak elementleri gibi stratejik madenlerde yapılan arama ve üretim çalışmaları yerli sanayimize ve ihracatımıza da önemli katkılar sağlayacaktır.

Elbette, madencilik sektöründeki yatırımların çevresel etkisi kamuoyunda tartışılmalara da konu olmaktadır. Kuralların uygulanmaması, denetim eksikliği veya yanlış planlamaya bağlı kazalar iş sağlığı ve güvenliğini, hatta insan hayatını tehdit edebilmekte, çevresel sorunlara neden olabilmektedir. Bugünkü teknoloji ve bilgi birikimimizle kalkınma-çevre koruma ikilemi yerine

etkin bir koruma ve kullanma modeliyle çevreye duyarlı ve insan sağlığını öncelik alan yatırımlar yapmak mümkündür. Bu çerçevede, mevzuat eksikliklerinin giderilmesi, teknoloji desteğinin sağlanması, etkin planlama, yönlendirme, denetim ve eşgüdümün güçlendirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Son günlerde gündemde olan nadir toprak elementlerinin Türkiye'nin enerjide tam bağımsızlık hedeflerinde stratejik ve oyun değiştirici bir rol alabileceğine inanıyoruz. Nadir toprak elementleri piyasaları için yapılan gelecek projeksiyonlarında emisyon ve çevre regülasyonların sıkılaşmasıyla çevre dostu enerji üretim sistemlerine artan talebin gelecekte nadir toprak elementlerine olan talebi de artıracığı öngörülmektedir. Ülkemizde de bu alanda yapılan arama ve teknoloji çalışmaları dünyadakine benzer olarak son dönemde hızlanmıştır. Dünyadaki en büyük nadir toprak elementleri rezervlerinden biri olduğu ifade edilen Eskişehir Beylikova'daki pilot tesiste devam eden üretimin daha büyük endüstriyel bir tesise dönüştürülmesi, enerji üretimimizin artırılmasına katkı sağlayacaktır.

Sonuç olarak, Türkiye, enerjide ortak ortaya koyduğu millî vizyon ve yaptığı yerli yatırımlarla önemli kazanımlar elde etmiştir. Enerji alanında yapılan atılımlar ve yatırımlar ülke ekonomisine güç katmaktadır. Karada ve denizde gerçekleştirilen hidrokarbon keşifleri Türkiye'nin enerji portföyünde yeni bir dönemin kapısını aralamıştır. Bugün Türkiye, uluslararası enerji piyasalarında etkin bir aktör olarak sadece enerjinin geçtiği bir ülke değil aynı zamanda enerjinin fiyatlandığı, yönetildiği ve dağıtıldığı bölgesel bir enerji merkezi olma yolundadır. Hedefimiz Türkiye'yi hem enerji arzında güvenli hem de çevreye duyarlı bir geleceğe taşımaktır. Bu çerçevede, enerji politikamız, yalnızca bugünün değil gelecek kuşakların da refahını güvence altına alacak bir vizyonun ifadesi olmalıdır.

Tüm bu çalışma ve yatırımların millî bir politika anlayışıyla ve özveriyle gerçekleştirildiğini biliyor; başta Bakanlığınız, bağlı ve ilgili kuruluş çalışanları ve ekibiniz olmak üzere katkı verenlere tekrar teşekkür ediyoruz. Türk ve Türkiye'yi Yüzyılı olacağına inandığımız Cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılında "enerjide tam bağımsız Türkiye" idealini inşallah gerçeğe dönüştüreceğiz.

Bu düşüncelerle, Bakanlık ve bağlı kuruluş bütçelerinin kurumlarımıza, ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyor, sizleri saygıyla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Aksu, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Nilgün Ök, buyurun.

Süreniz yirmi dakika.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, Sayın Bakanım, çok Değerli Bakan Yardımcılarımız, Komisyonumuzun değerli üyeleri, kıymetli bürokratlar ve basın mensupları; ben de hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Öncelikle, Sayın Bakan, bu detaylı sunumunuz için çok teşekkür ediyoruz. Aslında şöyle sunumun geneline baktığımızda, sadece bütçe değil aslında Türkiye'nin enerjide attığı devrim niteliğindeki adımları da böyle bir özet şeklinde -perspektif- ortaya koydunuz. Ben çok teşekkür ediyorum. Bakanlığımızın bu konudaki ileri görüşlülüğü ve sadece bugününü değil, önümüzdeki otuz yıllık süreçteki, elli yıllık süreçteki ileriye yönelik bir perspektifi koyduğu için de ayrıca şükranlarımı sunmak istiyorum.

Hepimizin bildiği gibi, biz enerjide net ihracatçı konumunda bulunan ülkeyiz. Enerji alanında tam bağımsız olunması hedefiyle millî enerji ve maden politikamızı, biliyorsunuz, hayata geçirdik. Bu politika, enerji ve tabii kaynak potansiyelimizi ortaya çıkararak dışa bağımlılığımızı azaltmayı hatta tamamen bitirmeyi amaçlayan bir yol haritası şeklindedir.

Enerji politikalarımızın temelinde vatandaşımıza kesintisiz, kaliteli ve sürdürülebilir enerji temin etme hedefi yer almaktadır. Uluslararası piyasalarda yaşanabilecek fiyat dalgalanmalarından ve tedarik risklerinden etkilenmemesi için kararlı bir şekilde adımlar atıyoruz. Bu kapsamda yeni kaynak ve güzergâh çeşitliliğini sağlamak, yerli ve millî üretimimizi artırmak, arz güvenliğini güçlendirmek için önemli adımlar atmaya devam ediyoruz. Türkiye, artık -Sayın Bakanım, siz sunumunuzda da söylediniz, benim de en çok önemsendiğim bölümlerden bir tanesi- enerjide sadece bir tüketici ülke değil bölgesinde enerji üssü olma yolunda emim adımlarla ilerlemeye yönelik de adımlar atıyor; aslında bir enerji "hub" şeklinde. Dolayısıyla biz ürettiğimiz enerjiyi, evet, önce ihtiyaçlarımız için kullanacağız ama aynı zamanda bölgemizde de ihtiyaç dâhilinde milletimizin menfaatine bunu kullandırırmamızın ve bunun satışını gerçekleştirmemizin de önemli olduğunu düşünüyorum.

Tabii, burada sabahtan konuşup... Tabii ki muhalefet muhalefet edecek yani bütçeye dair, enerji politikalarına dair ama şöyle de bir bakmak lazım: HES olmasın, RES olmasın, GES olmasın; nükleer, evet, nükleer olmasın, tamam; maden, yer altı madenlerinde... Ee, ne olacak? Hadi bakalım. Bir gece, bir gün, yirmi dört saat elektriklerin kesildiğini düşünelim. Gerçekten şöyle bir baktığımızda, en başında bizler herhâlde isyan ederiz. En çok da telefonları kullanıyorsunuz, telefonları ne yapıyoruz? Şarj ediyoruz, en basitinden. Buzdolabından vesaireye... Dolayısıyla enerjide devamlılığı sağlamak için yerin altında ve üstünde her anlamda, madenler anlamında, aynı zamanda enerji anlamında ne gerekiyorsa yapmamız gerektiğini düşünüyorum. Çünkü dünya böyle yapıyor. Dünya hatta öyle bir şey yapıyor ki kendi ülkesinde yoksa başka ülkelere de gidiyor. Bunu biz de yapıyoruz, bunu biz de yapıyoruz. Sayın Bakanımız bugün sunumlarında söyledi; yine, Somali'de, Macaristan'da yapılan çalışmalardan bahsetti. Ben bu anlamda da tebrik ediyorum. Ülkemle bir kez daha bu konuda gurur duyduğumu söylemek istiyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Doğu Akdeniz'den de bahsetseniz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Tabii ki söyleyeceğim, ona da geleceğim.

2002 yılına şöyle baktığımızda, hemen Sayın Bakanımız perspektif koydu ama ben bir kez daha üzerinden geçmek istiyorum. Şimdi, birincil enerji arzımızın yüzde 40'ını petrol, yüzde 19'unu doğal gaz oluşturunca, yenilenebilir kaynakların payı ise yüzde 5'ti; bugün bu geldiğimiz oranda yenilenebilir kaynakların payı yüzde 15, doğal gaz payı yüzde 27, kömürün payı -aynı kalmış- yüzde 25, petrolün payı yüzde 40'tan yüzde 30'a dağılım göstermekte. Yine, 2024 yılında ürettiğimiz elektriğin yüzde 63'ü yenilenebilir enerji kaynaklarından, yüzde 34,7'si kömürden, yüzde 19'u doğal gazdan sağlanmış durumda yani yerli ve yenilenebilir kaynakların toplam payı yüzde 61'e ulaşmıştır. Sadece yine 2002'de 34 milyar kilovatsaat olan yenilenebilir kaynaklı elektrik üretimimiz 2024 yılında 164 milyar kilovatsaate çıkarak 4,8 kat artmıştır. Aynı şekilde, 31.846 megavat olan elektrik kurulu gücümüz bugün 121.418 megavata ulaşarak son yirmi üç yılda 4 kat artmış durumda. Yine, 2002 yılında 12.305 megavat olan yenilenebilir

enerji kaynaklı kurulu gücümüz 2025 Eylül ayı itibarıyla 74.746 megavata ulaşmış. Elektrik kurulu gücümüzün neredeyse üçte 2'si yani yüzde 61,6'sı yenilenebilir enerji kaynaklarından oluşmakta. 2025 Ağustos ayı sonunda yenilenebilir kaynaklara dayalı üretim tesislerinin kurulu gücünün toplam kurulu güce oranı yüzde 61,4'e ulaşmış. Yerli ve yenilenebilir kaynaklara dayalı üretim tesislerinin kurulu gücünün toplam kurulu güce oranı yüzde 71'lere ulaşmış. Üretimde millî güç hedefimizle kurulu güçte Avrupa liderleri arasında yer alıyoruz. Bakın, sadece rüzgârda 387, güneşte 36 bin santral, hidroelektrikte 771 tesis, jeotermalde 66 santral, biyokütlede 403 tesis üretime katkı veriyor. Santral sayısı 300'lü rakamlardan bugün 38 binin üzerine yükselmiş durumda. Her biri yerli kaynakların sesi, her biri Anadolu'nun dört bir yanından yükselen birer güç kaynağı. Türkiye, bugün yenilenebilir enerji kurulu gücünde Avrupa'da 5'inci, dünyada 11'inci sırada; rüzgâr kurulu gücünde Avrupa'da 7'nci dünyada, 13'üncü sırada; güneş enerjisi kurulu gücünde Avrupa'da 6'ncı dünyada, 13'üncü sırada; HES kurulu gücünde Avrupa'da 2'nci, dünyada 8'inci sırada; jeotermalde Avrupa'da 1'inci, dünyada 8'inci sırada yer almaktadır. Hani "Ne yapıyorsunuz?" diyenler için bunları tekrar hatırlatmak istedim.

Yine, 2024 yılı verilerine göre ülkemizde kömürün elektrik üretimindeki payı yüzde 34,7'dir, bunun 13,6'sı yerli kömürden karşılanmaktadır. Yerli kömürün enerji arz güvenliğimizin teminatı olduğunu ve önemini çok iyi biliyoruz. Tüm bu yatırımlar Türkiye'nin enerjide yerli kaynaklara dayalı, güçlü ve bağımsız bir yapıya kavuşması yolunda aslında attığımız en önemli adımların göstergesidir.

Elektrik enerjisi altyapısına baktığımızda ise elektrik iletim hattı uzunluğu 42 bin kilometreden 76 bin kilometreye, dağıtım hattı uzunluğu da 781 binden 1,5 milyon kilometreye çıkartılmış durumda.

Sayın Bakanım, sunumunuzda şöyle bir şey söylediniz, bu da çok önemli: "Yenilenebilir enerji kaynaklarının kesintili üretimi güçlü bir şebeke altyapısını zorunlu kılmaktadır." diyorsunuz. Dolayısıyla, bizim önümüzdeki süreçte sahip olduğumuz bu 1,5 milyon kilometre dağıtım hattından oluşan şebekemizi geleceğe hazırlıyoruz ve bunu 30 milyar dolarlık yatırımla geleceğe hazırladığımızdan bahsettiniz. Bunun çok önemli olduğunu düşünüyorum çünkü bazen hatlara bağlanmakla ilgili şirketlerin kendi ürettikleri kendilerinin ihtiyacı olan elektriklerini kullanmak için başvurduklarında şu an kapasite doluluğu ya da hattın gerekli kapasiteyi kaldıramadığı yönünde böyle ret cevapları geliyor. İşte, bu anlamda bunu çok doğru buluyorum. Bence iletim ve dağıtım hatlarındaki o artıların da sebebi -benim yorumlama- buna yapacağımız yatırımdan kaynaklandığını açıkçası düşünüyorum. Bugün geldiğimiz noktada elektrikte abone sayısı 25 milyondan 51 milyona ulaşmış durumda.

Doğal gaz kullanmaya başladığımız 2002 yılında 17 milyar metreküp doğal gaz tüketimimiz vardı, bugün geldiğimizde bu rakam 2024 yılı sonu itibarıyla 53 milyar metreküpü geçmiş yani sadece 1,5 milyon olan abonemiz bugün 22 milyonu aşmış durumda. Tabii, 5 ile doğal gaz gidiyordu, bugün geldiğimizde 81 ilde 948 yerleşim yerine doğal gazı ulaştırmış bulunmaktayız. Tabii, bunu sadece bir enerji yatırımı olarak da görmüyoruz. Bu, vatandaşımızın yaşam kalitesini yükselten sosyal bir dönüşümdür. En çok da o hani köylerde, kentlerde -artık köylere kadar, ilçelere kadar ulaştı doğal gaz- teyzelerimizin hazırlamış olduğu soba kovalarından kurtarılması en güzel örneğidir. Bugün doğal gaz kullanabilen nüfusumuz -çok önemli- yüzde 85'e ulaşmış noktada. Bu anlamda da ben Bakanlığımızı tebrik ediyorum.

Sadece tabii, madenlerde değil petrol ve doğal gazda da arama ve üretim faaliyetlerimizi hızla devam ettiriyoruz. Kendi gemilerimizle, insan kaynağımızla ve teçhizatımızla bunu yapabiliriz dedik ve yola koyulduk açıkçası. Derin deniz sondaj gemileri başta olmak üzere çok güçlü bir filo oluşturduk. Bugün, Fatih, Kanuni, Yavuz, Abdülhamit Han sondaj gemileri; Oruç Reis, Barbaros Hayrettin Paşa sismik araştırma ve Osmangazi yüzer üretim platformu gemilerimizle dünyanın sayılı ve modern petrol ve doğal gaz arama, üretim filolarından birine sahibiz. Tabii, bu vaktizamanında, ta ilk o 2016, 2018'lerde hep aynı tartışma olmuştu. Bu gemileri neden alıyorsunuz, neden aldırıyoruz diye bunların maliyetleri sorgulanmıştı ama bugünkü geldiğimiz noktada yine bu Plan ve Bütçe görüşmelerinde, tekrar 2 tane yeni alınan gemi için -7'nci nesil 2 yeni deniz sondaj gemisi alıyoruz- Tekrar "Niye alınıyor?" "İhtiyaç mıydı?" ya da işte geliriyle ilgili "Orada bir kebab gördünüz." demeyi açıkçası çok doğru bulmuyorum. Sürekli, böyle Türkiye'nin bir atılımında ya da herhangi bir yeniliğe gittiğinde mutlaka altında bir şey aramanın da doğru olduğunu düşünmüyorum. Bence bazen de tebrik etmek gerekir diye düşünüyorum.

Evet, kiralalanabilir miydi? Kiralanırdı. Benim Plan ve Bütçede yedinci bütçem, yedinci ya da sekiz; sekiz yıldır Plan ve Bütçe Komisyonundaydım. Önceki dönem Berat Albayrak Bakanımız da o zaman çok net bir şekilde açıklamıştı kiralamalar yerine kendi sondaj gemilerinin olmasını. Bugün daha önceki bütçe görüşmelerinde de açıkçası açıklanmıştı.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Nilgün Hanım, hangi Bakan daha iyi karşılaştırma yaparsak?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - İkisi de iyi.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Enerji Bakanının koltuğu sallanıyor. Kabine değişikliğiyle Enerji Bakanı yerine Akın Gürlek gelebilir.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - İkisi de çok iyi. Bu bizde, biliyorsunuz, AK PARTİ'de bir bayrak yarışıdır. Ben buradan size söyleyeceğim; Berat Albayrak Bakanımız iyi ki bu adımları atmış eğer bu adımları atmasaydı bugün çok daha farklı şeylerden bahsediyor oluyorduk. Düşünsenize bir aylığına sondaj gemilerini kiralityorsunuz, hadi bitti. Biliyorsunuz, izinlerde sıkıntı yaşanabiliyor, değişik diplomatik risklerle karşı karşıya kalınabiliyor ama bugün sizin kendi sondaj gemileriniz varsa bunu doğru bir şekilde kullanabiliyorsunuz. Kaldı ki biz arayamıyoruz, diyelim ki sismik...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Nilgün Hanım, sondaj gemilerinin günlük maliyetini açıklasın, Sayın Bakan açıklasın.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Deniz Bey, lütfen... Onu Bakan Bey açıklar ama siz benim konuşmama müdahale etmeyin.

Başkanım...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Bakın, hodri meydan diyorum, hodri meydan! Açıklasın, günlük maliyetleri ne kadar?

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Deniz Bey, siz onu Bakana sorarsınız.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Deniz Bey, bu sene performansın düşük.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - İsmail Bey...

Şunu söylemek istiyorum: Evet, sondaj gemilerini, tamam, kiraladık, belki aradık, bulunmadı. Bunları kiralayabiliriz de yani bunu ülke olarak bugün almış olduğumuz filomuza kattığımız gemilerimizde bu kiralalanabilir de. Dolayısıyla bu işlere, böyle, kebab gözüyle bakmamak gerekiyor. İyi ki zaten bakmamışız açıkçası.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Kimse sondaj gemilerine bir şey demiyor ama günlük maliyetlerini de açıklasın Sayın Bakan.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Biliyorsunuz, bakın, doğal gazın depolanmasıyla da ilgili ciddi çalışmalarımız var. Bugün itibarıyla doğal gaz depoları hâlihazırda toplam 5,8 milyar metreküp depolama kapasitesine sahip oluyoruz. Aslında bu bize şunu da sağlıyor: Bununla birlikte biz doğal gazımızı ya da enerjimizi istediğimiz zaman istediğimiz şekilde kullanabileceğimizi ya da kullanılmasına izin verebileceğimizi gösteriyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Depolama kapasitesi çok düşük yalnız.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Tabii, aynı şekilde, petrol ve boru hatlarıyla ilgili yaptığımız çok önemli adımlar var. Denizlerimizde gerçekleştirdiğimiz keşiflerin yanı sıra karada da önemli keşifler açıkçası keşfediyoruz. Özellikle Güneydoğu Anadolu Bölgesi başta olmak üzere birbiri ardına devreye alınan kuyularda ülkemizin petrol üretimi günbegün artmaktadır. Bugün sadece Gabar'da yapılan keşifle 137 kuyuda günlük 31 bin varil üretim yapılmaktadır. Ülke içinde 136 bin, ülke dışında ise 40 bin olmak üzere 176 bin varil ham petrol üretimine ulaşmış durumdayız. Bu üretimle Türkiye'nin enerji bağımsızlığı yolunda geldiği tarihi bir eşik olduğunu da açıkçası düşünüyorum.

Enerji koridorlarından enerji merkezi konumuna dönüşmenin evresindeyiz. Biz Türkiye'yi, yalnızca enerji geçiş güzergâhı değil bölgesel bir enerji merkezi hâline getirmek için açıkçası bu yola çıktık. Irak-Türkiye, Bakü-Tiflis-Ceyhan, İran-Türkiye, TANAP, TürkAkım gibi hatlar enerji diplomasisi tarihinde aslında yeni bir sayfa açtığımızın da göstergesidir. Biliyorsunuz, TANAP 2018'de ilk defa gaz akışı sağladı, 2020'de TAP'a bağlanarak Avrupa'ya enerji taşıyan bir köprü kurduk. Yine, TürkAkım ile batı hattına bağımlılığı sona erdirdik. Rusya'dan doğrudan alım sistemini kurmuş durumdayız ve 2025'te Türkiye-Nahçıvan doğal gaz...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Alabilecek misiniz?

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Alabiliriz, siz hiç merak etmeyin.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Trump "Almayın." diyor.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Siz hiç merak etmeyin.

Bakın, pandemi döneminde gördük ne olduğunu. Türkiye gerçekten Avrupa'nın bu süreçte bir garanti şeklinde gazını sağladı. Siz, Deniz Bey, hiç merak etmeyin.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Basına yansıdı da o yüzden...

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Artık o dış diplomasiyi sizin... Artık dünya çok değişti. Bazen dengeler günlük ya da böyle, aylık ya da farklı stratejik ortaklıklar değişebiliyor.

Şunu da ifade etmek istiyorum: Türkiye'de yirmi üç yıldır Sayın Cumhurbaşkanımız liderliğinde -madem değindiniz- biz milletimize hizmet ediyoruz. Biz milletimize hizmet ederken bugüne kadar Türkiye'nin, ülkemizin hiçbir ülkenin boyunduruğu altına girmesiyle ilgili asla adım atmadık. Zaten böyle bir adım atsaydık milletimiz bizi iktidara taşımazdı, doğrusu, yanlışı...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Seçilince temize mi çekiliyorsunuz?

NİLGÜN ÖK (Denizli) - ...ama bunu hepimize, bütün Türkiye'ye bildiriyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Seçilen herkes temize mi çekilmiş oluyor?

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Dolayısıyla sizin de sabahleyin öyle yok, efendim, Amerika meşruiyetinin altına vesaire girmesiyle...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Onu Tom Barrack'a söyleyin.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - ...dile getirmesiyle...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Söyleyin "Tom Barrack'ı kınıyorum." deyin.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Öyle bir şey yok, siz öyle algılıyorsunuz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Hayır, söyleyin...

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Bakın, sizin Özgür Özel de çıktı -şimdi, değerli, kıymetli madenleri o bölüme geldiğinde söyleyecektim- "Vay, efendim, Amerika'yla anlaşma yaptınız." diye; nerede?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ya, söyleyin, "Tom Barrack'ı kınıyorum." deyin, "Amerika'yı kınıyorum." deyin.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Sayın Bakan açıklıyor, basında açıklıyor, aynı zamanda Bakanlığın resmî sitesinden açıklıyor böyle bir şey olmadığına dair.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Kanun teklifimizi kabul edin, kanun teklifimiz var.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Ama maalesef öyle bir şey var ki karşımızda...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ya, Tom Barrack'ı niye kınayamıyorsunuz?

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Birisi ortaya yalan atsın...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Şu anda niye kınayamıyorsunuz?

NİLGÜN ÖK (Denizli) - "Herkesin kafasını bir bulandıralım..." ondan sonra devam edin.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - "Trump, Tayyip Erdoğan'a meşruiyet verecek." dedi, niye kınayamıyorsunuz?

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Siz önce kendi liderinize bakın...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Duyuyor musunuz?

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Siz önce...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Duyuyor musunuz?

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Bundan önceki lideriniz gitmedi mi ya?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Tom Barrack'ı niye kınayamıyorsunuz?

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Allah Allah! 2018'de yaşanan ekonomik darbeden sonra...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ben Tom Barrack'ın söylediğini tekrar ediyorum, bana tepki gösteriyorsunuz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - ...2018'de, 2019'da, 2020'de Kılıçdaroğlu gitmedi mi İngiltere'ye?

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Deniz Bey...

NİLGÜN ÖK (Denizli) - "Sakın Türkiye'ye gelmeyin, Türkiye yatırım yapılacak ülke değil." dedi.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Tom Barrack deyince...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Öğleden önce de konuştuk ama böyle bir usul yok.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ama duymuyor.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Tutanaklara girdi, cevap verirse verir, vermezse onun bileceği iş.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Senin dediğini yapmamak için kınamıyor, yoksa biz kınarız.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Kapı kapı Avrupa'yı gezdi, bir şey değişmedi, CHP aynı CHP. Bugün geldiğinde Özgür Özel de kendisi gitmiş İngiltere'den yardım dilenir bir duruma düştü.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Tom Barrack'ı kınamamak için lafı aldınız nerelere getirdiniz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Tom Barrack'ı da kınarız İngiltere'yi de kınarız manda himaye isteyenleri de kınarız sizi de kınarız.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Lütfen, bizi...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Tom Barrack'ı kınamamak için konudan konuya atlıyorsunuz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Başkanım, lütfen...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Tom Barrack'ı bir kınayın, hakikaten kınayın ya.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Lütfen, bizi kendinizle karıştırmayın.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Tom Barrack kim biliyor musunuz?

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Lütfen, bizi kendinizle karıştırmayın.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ya, tanıyor musunuz?

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Burası müstemleke devleti değil.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Müsaade ederseniz, ben konuşmama devam etmek istiyorum. Şimdi, evet...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Donald Trump kim biliyor musunuz? Amerika Birleşik Devletleri Başkanı.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Deniz Bey, sizden bakan olmaz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Tom Barrack'ı kınıyor musunuz, kınamıyor musunuz?

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Deniz Bey, lütfen, tekrar ettirmeyin bunu. 10 kere sorulmaz, sordunuz, tutanaklara girdi; cevap verirse verir, vermezse ne yapayım?

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; evet, YEKA uygulaması kapsamında Avrupa'nın ilk ve tek entegre güneş paneli fabrikasını kurduk. Bu fabrikada üretilen panellerle Avrupa'nın en büyük güneş enerji santrali olan Konya Karapınar GES'i devreye aldık.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Yani konudan konuya atladı ama bir türlü konu Tom Barrack'a gelemedi.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Ya, sana mı soracağız ne yapacağımızı?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - "Kınıyorum." dese ne olacak?

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Ayrıca yerleştirme çalışmalarımız neticesinde ekipman üretimimizde güneş panellerinde yüzde 91'e, rüzgâr türbinlerinde de yüzde 65'e üretim kabiliyeti yerli olarak sağladık; bununla gurur duyuyoruz. Her yıl en az 2000 megavat yerli aksamı YEKA yarışmasını 2035 yılına kadar açacağımızı da söylediniz. Bu anlamda da bunun da önemli olduğunu düşünüyorum.

Akkuyu Nükleer Güç Santrali; ilk ünitesinin 2026 içinde üretime başlaması öngörülüyor. Toplam 4800 megavat kurulu güce sahip olacak. Santral devreye alındığında yılda 35 milyar kilovat saatlik enerji üretecek.

Şimdi, enerjiyle ilgili olarak baktığımızda bugün dünyada 400'den farklı nükleer enerji santrali bulunmakta. Bugün 15'ten fazla ülkede de yeni nükleer enerji yatırım santraliyle ilgili çalışmalar devam ediyor, dolayısıyla biz de devam edeceğiz. 2053 yılındaki bu net sıfır karbon emisyonunda çok büyük çevreci katkıları olacağına inandığımız nükleer enerjiyi de biz temiz enerji olarak görüyoruz.

Yine, Sinop Nükleer Santrali için saha onayı verildi, biliyorsunuz. Trakya Nükleer Santrali için yine ön izinler ve proje uygulama izinleri sağlandı. Burada gelinmiş "Efendim, Rusya bayrağı dikti." Sayın Ağbaba dedi "Rus bayrağını diktiniz." diye. Yapılabilir; şirketlerle, ülkelerle yatırım olarak ortaklıklar hayata geçirilebilir, tecrübe transferleri yapılabilir ama bunu gidip de buradan, efendim "Mersin'e Rusya bayrağını dikti." Sanki ülkenin karış toprağından yer vermişiz gibi bir anlamda sabahleyin burada açıkçası böyle söylemlerde bulunmanın hiç doğru olduğunu düşünmüyorum.

Evet, son üç dakikam kaldı.

AŞKIN GENÇ (Kayseri) - Elli saniye...

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Şimdi, gelelim vatandaşlarımıza sağlanan elektrik ve doğal gaz destekleriyle ilgili... Bununla da ilgili daha önce de söylenmişti, geçen yıl da söylenmişti. Bugün biz evlerde kullanılan elektriğin düşük kademede olanların yüzde 57'sini, yüksek kademede olanın da yüzde 36'sını, yine doğal gazda ise yüzde 43'ünü devletimiz eliyle sübvans ediyoruz. Sadece 2025 yılındaki bu tutar 694 milyar TL.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Kime ödediniz o parayı? Kime ödediniz? Elektrik dağıtım şirketlerine.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Biz, yeni bir düzenlemeyle elektriği az tüketen vatandaşlarımızın daha az ödemesine yönelik kademeli tarife yönetimini uyguluyoruz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Sana değil bu...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Elektrik dağıtım şirketlerine ödeme garantisi verilmiş.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Senin tuzun kuru.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ödeme garantisidir bu.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Şimdi, baktığımızda, burada dediler ki hane başı...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Şu an en çok zenginleşen kurumlar elektrik dağıtım şirketleri.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Hane başına verilen desteğin bu kademeliye geçişten dolayı artışların söz konusu olduğu geçen yıl da söylenmişti, bu yıl da.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Vatandaşın o faturayı ödeyemeyeceğini biliyorsunuz, o yüzden bir kısmını siz ödüyorsunuz şirketlere.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Nilgün hanım, iki dakika ek süre veriyorum.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Eğer hane başı 200 kilovatsaate kadar elektrik kullanıyorsa bunu biz destekliyoruz ama bunun 2 katından fazlasını kullanıyorsa, 400 kilovatsaatin üzerinde kullanıyorsa bunu desteklemiyoruz. Örneğin, benim Denizli'deki evimde bütün her şeyim elektrikli, elektrikle ısınıyoruz, soğuyoruz. Devlet beni desteklemesin çünkü benim elektrik kullanımım çok fazla ve ben ona yönelik tercihte bulunmuşum. İşte, bizim getirdiğimiz de uyguladığımız sistem de tam da bu yönde.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - İnsanlar klima kullanıyor, klima.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Millet battaniyeyle yatıyor Sayın Ök, kalın giyiyorlar.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Şimdi, bugünkü değerlere baktığımızda, 2002 yılında, bakın, asgari ücretin 200 kw'ye kadar kullanılan elektrik için yüzde 20'si, doğal gaz için yüzde 25'i ödeniyordu yani ikisini topladığımızda yüzde 45'e tekabül ediyor. Yani 22.104 lira asgari ücretin diyelim 10 bin lirası doğal gaz ile elektrik kullanma gidiyordu. Bugün geldiğimizde, Ekim 2025 verilerine baktığımızda, asgari ücretteki payının meskenlerde elektrik için yüzde 2,3; doğal gaz için ise yüzde 5,8 olduğunu görüyoruz; topladığımızda bu da yüzde 8'e tekabül ediyor. Aşağı yukarı topladığımızda yani hesapladığımızda, asgari ücrete vurduğumuzda 1.700-1.800 lira yani 11 bin lira mı, 1.800 lira mı?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Yani asgari ücret gayet iyi seviyede mi diyorsunuz? Asgari ücret yeterli mi diyorsunuz?

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Devlet eliyle baktığımızda, bugün normal standart bir ailenin 1.800 lira ödediğini, bundan yirmi yıl önce de 11 bin yani bu bir iyileşme değil midir?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - O zaman siz asgari ücretle geçinin.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Bu, vatandaşımızın menfaatine bir düzeltme değil midir? Bunu sormak istiyorum.

Bunun haricinde, ihtiyaç sahibi olan vatandaşlarımızı, tüketimi 150 kw'ye kadar olan vatandaşlarımızı da Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığımız bünyesinden destekliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Sayın Bakanım, Bakanlığınız bütçesinin hayırlı, uğurlu ve bereketli olmasını temenni ediyorum.

Teşekkürler.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ediyorum.

Böylece ilk tur partiler adına sözcülerin konuşmasını tamamladık.

Şimdi, Komisyon üyesi arkadaşların konuşmaları var.

Sayın Bakanlığımız Enerji Bakanlığı, herkes çok enerjik 16 konuşmacı var: Sayın Veli Ağbaba, Sayın Cevdet Akay, Ayyüce Türkeş, Yaşar Kırkpınar, Ümit Özlale, Adalet Kaya, Sadullah Kısacık, Ahmet Vehbi Bakırloğlu, Kamuran Tanhan, İsmail Güneş, Cavit Arı, Necmettin Erkan, Süleyman Şahan, Resul Kurt, Orhan Yegin.

Veli Ağbaba'dan sonra Komisyon dışı arkadaşlara en son veriyoruz ama bazen ricalar oluyor, Komisyon sözcüleri burada. Perihan Koca Hanım'a beş dakika özel durumundan dolayı söz vereceğiz, devam edeceğiz.

Sayın Veli Ağbaba, buyurun.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Teşekkür ediyorum.

Öncelikle bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

Ben, önce, bu Ankara Büyükşehir Belediyesinin çevre dostu ulaşım politikası kapsamında otobüs filosunun yaklaşık yüzde 78'ini CNG araçları oluşturmuş. Bu tercih hava kirliliği azaltmak, mazota bağlılığı düşürmek ve emisyon salımını minimize etmek amacıyla yapılmıştır. Bu araçların kullanımı sayesinde başkentte karbon salımı yaklaşık 150 bin ton azalmıştır ancak Hükümet kararıyla aylık 300 bin metreküp üzerinde doğal gaz tüketen kurumlara yüksek oranlı zam yapılmıştır. Belediyedeki otobüsler ticari sınıfına sokulduğu için kamu hizmeti yapmasına rağmen maalesef sanayi tarifesi ödemektedir. Sayın Bakan, 2024 yılında EGO 1 milyar 110 milyon lira otobüsler için doğal gaz parası ödemiştir. Oysa bu tarifeye dâhil edilmeseydi... Fiyat 2 kademesi 7,12 TL. Bu tarifeye ulaşım hizmetleri dâhil edilmediği için bugün ÖTV ve CNG, elektrik tüketim bedelleri dâhil metreküp maliyeti 25,34 TL'dir. Yaklaşık olarak 2023 yılına oranla bugün 3,5 kat daha fazla ödeme yapmaktadır. Yapılan tüm zamlar doğrudan ulaşım maliyetini artırmakta, bu nedenle bu konunun gündeme alınması lazım. Bu da tabii kime yansıyor? Vatandaşa yansıyor. Aslında bunların, doğal gazlı otobüslerin teşvik edilmesi lazım ama böyle bir durum var; bunu dikkatlerinize sunmak istiyorum. Yine, mazota yapılan sürekli zamlar toplu taşıma maliyetini artırmaktadır. Vatandaşın yükünü hafifletmek için belediyeler bilet ücretlerini sınırlı artırsa da bu sürdürülebilir değildir maalesef. ÖTV'yi bile inderseniz belediye otobüsleri insanları ucuza taşır. Asgari ücretliler, dar gelirli, ortaokulu öğrencileri ücretsiz taşınmaktadır.

Yine, belediyelerin en büyük giderleri arasında enerji var. Su, kanalizasyon giderleri sanayi, iş yeri tarifesi kapsamındadır. Katma değer üretmiyor, mal üretmiyor, hizmet üretmiyor ancak 2024 yılında Ankara Büyükşehir Belediyesine bağlı ASKİ'nin sadece enerji gideri 2 milyar 700 milyon TL'dir, yıl sonu tahmini 3 milyar 200 milyon TL'dir; bunun da değerlendirmesini rica ediyorum sizden. Eğer Hükümet enerji tarifelerinde indirim yaparsa halkın kullandığı su da otomatik olarak ucuzlar. Orhan Yegin en çok seni ilgilendiriyor, senin desteklemen gerekiyor bu konuyu.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Sizin yönetiminize bedava bile verilse yine bahane üretirsiniz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Biraz Malatya konuşalım, Malatya konuşalım malum.

Sayın Bakan, tabii, TOKİ konutları var yani firma yetkilileri büyük özveriyle çalışıyorlar ama birçok konuda eksiklerimiz var doğal gaz konusunda. Ben hemen isim, isim de vereyim merkez ilçe olan Yeşilyurt ilçesine bağlı Bindal'da hiç yok, Cafana'da hiç yok,

Aşağıbağlar'ın, Çarmuzu'nun, Kendirli'nin, Mullakasım'ın, Samanköy'ün, Seyran'ın, Tecde'nin bir kısmında var, bir kısmında yok; diğer merkez ilçemiz olan Battalgazi'ye bağlı Alishar, Mamurek, Boran, Hacıhaliloğlu, Dolamantepe, Hacıyusuflar, Hanımınçiftliği, Kadiçayırı, Kemerköprü, Kırac, merkez Beydağı, Serintepe, Toptaş, Toygar ve Yeniköy'de doğalgaz sorunlarımız var. Lütfen bunları bir not alırsanız... Biz ilişki kuruyoruz ama bir türlü yapılmıyor.

Çırmıktı, Gündüzbey ve Bostanbaşı bölgesinde yapılan köy evlerinde doğal gaz çalışmalarının yapılmadığını, vatandaşların kendi cebinden ödeyerek tesisat yapmak zorunda kaldıklarını ifade ediyorlar. Her bütçede söylüyorum, milletvekili olduğumdan beri söylüyorum, birçok bakana söyledim, bir problemimiz de elektrik bizim. Maalesef elektrik kesintileri çok Sayın Bakan. 2000 Ocak ayında hem fatura yüksek hem de elektrik kesintileri çok, isim isim verebilirim ben bunları size. Hâlâ kapalı hatta geçilmemiş, elektrik direkleri hâlâ ahşap, yangın çıkıyor, mahallelerde sık sık elektrik kesintisi yapılıyor. Yaşam mücadelesi veren, elektrikli sağlık gereçlerine bağlı olan insanlar var, elektrik kesildiği zaman ölüm tehlikesiyle karşı karşıya kalıyorlar.

Birçok ilçemizde problem var ama özellikle Akçadağ Aktepe Mahallesi, Develi, Doğanlar, Durulova, Hartut, İkinciler, Muratlı, Sarıhacı, Doğanyol, Burçköy, Gümüşsu, Mezra, Ulutaş, Arapgir, Suçeyin, Alhasuşağı, Battalgazi'de Adagören -bunlar hep merkeze yakın mahalleler- Beydağı, Çolaklı, Hacıhaliloğlu, Meydancık, Paşaköşkü, Tokluca, Toptaş, Toygar, Uluköy, Yaygın mahallelerinde bu sorunların acil çözülmesi gerekiyor. Maalesef bu çağda bir elektrik problemi yaşamak bir büyükşehir iline, Malatya'mıza yakışmıyor. Bu konuda desteklerinizi ve dikkatinizi çekmek istiyorum.

Bir başka mesele -bizim bizzat yaşadığımızı- HES'lerle ilgili ciddi problemler yaşıyoruz. Örneğin, Darende'de bir HES'imiz var, Gündül HES'i, 7 ay evler su altında kalıyor, tarım arazileri yok ediliyor ama hiçbir şey yapılmıyor bu konuyla ilgili. Bunun, maalesef bu HES'lerin köye, beldeye de faydaları yok yani bizim Hacılar HES var -daha önce mezarlık yolunu kesmişti, köyü ikiye bölmüştü- memlekete de bir faydası yok parayı kazanıyorlar. Tabii ki üretim yapılınsa ona bir şey demiyoruz ancak köye HES'lerin faydası olması lazım.

Yine, taş ocakları bizim Malatya'nın en büyük derdi; Cumhuriyet Örnekköy, Işıklı, Oluklu, Kırlangıç köylerinde, Yeşilyurt Görgü, Haçova, Kuyulu, Kuşdoğan, Fatih ve Durullu mahalleleri, Çerkezazısı'nda, Doğanşehir Kelhalil, Eskiköy, Polatdere, Çıgık, Dedeyazı, Akçadağ, Karapınar ve Cevizpınarı, Yeşilyurt Kozluk köyünde, Arapgir Arısu köyünde geçmişten gelen ve hâlen devam eden taş ocakları sorunu devam ediyor. İkizce -belki bilirsiniz, İkizce TOKİ'nin yerleşim alanı yaklaşık 150 bin kişi olacak- Cafana hemen yanında, burası artık bir yaşam merkezi mutlaka bunun da çözülmesi lazım.

Sadece taş ocakları değil madenlerle de ilgili sıkıntımız var. Arkadaşlar, video gösterimini koyabilir misiniz? Hekimhan'ın Yukarı Saz, Aşağı Saz, Saraylı, Dikili, Basak, Devci, Güvenç, Çanakpınarı, Başkınık, Köylüköyü, Otmangölü, Karaköcek, Kozdere, Uğurlu, Yeşilkale, Davulgu, Bahçedamı, Boğazgören köylerinde madenler ve altın arama için sondaj işaretleme projeleri yapılıyor. Bu altın madenciliğinden bölge maalesef çok rahatsız. Sayın Bakanım, Hekimhan Güveç Köyünü geçen bütçede de söylemiştim, maalesef hâlâ bu köyün durumu bu, toz hâlinde, burada firmanın bir tedbir alması lazım yani teknolojiyi geliştirmesi lazım -Hekimhan Güveç Köyü adres de vereyim- maalesef durum kötü, tozdan göz gözü görmüyor. Şimdi, bizim Hekimhan siz de bilirsiniz belki önemli bir maden ilçesi çok ciddi maden rezervimiz var, 1 milyar tonu yüzeyde, 3,2 milyar ton demir rezervi var. Cevher zenginleştirme tesisi kurularak demir peleti üretildiğinde Türkiye'nin yetmiş beş yıl tek başına ihtiyacını karşılayabileceği iddia ediliyor. Bugüne kadar yapılan çalışmalar ve yapılacağı kamuoyuyla paylaşılan proje bu yönde çok önemli aşamaları gerçekleştirmiş, her türlü yasal izin, ruhsat, projenin altyapısı yüzde 95 oranında mesafe alınmış; enerji, doğal gaz, baraj, göletleri taşımayla ilgili resmî bağlantılar, anlaşmalar yapılmış, tesis için gereken 25 milyon metrekare arazi tahsis edilmiş, kamulaştırmaya alınmış. Durum böyleyken Hasaңcelebi'de üreten maden rezervimiz maalesef başka bir ilçeye yani Divriği'ye gönderiliyor, orada üretim yapılmaya çalışılıyor. Hasaңcelebi yatağı işletmeye alındığında dört yılda 4 milyon ton demir pelet üretecekti ve bu üretimin ekonomik karşılığı 500-600 milyon dolar civarında olacaktı. Maalesef, şu anda Hekimhan'a bir faydası yok.

Sonuç olarak Hasaңcelebi'den tren ve tırlarla 150 kilometre uzağa, Divriği'ye taşınmakta, orada yıllık 800 bin ton pelet üretimi yapılmakta ve dönüşüyle toplamda 300 kilometre boşuna yol yapıp İskenderun'a nakli 700 kilometreye çıkmaktadır, maliyet ciddi miktarda artmaktadır. Bu konuda geçen bütçede de söyledim. Bakın, üretilsin mi? Üretilsin ancak binde 2 pay veriyorlar belediyeye. Bizim Hekimhan'da -işte söyledim- milyar dolar üretiliyor, Hekimhan'a gelen para ne kadar biliyor musunuz? Bu yıl 4 milyon lira para gelmiş, sadece 4 milyon lira; çöp toplamasına yetmez, yol hizmetine yetmez, Hekimhan Belediyesi ayrıca bu madenlere de orada yaşayanlara da hizmet vermekte. Bu konunun değerlendirilmesi lazım. Bence -siz daha iyi bilirsiniz, ben çok anlamam ama- devlet payının da artırılması lazım, buradan söylemek istiyorum.

Şimdi, arkadaşlar konuştu ama birkaç konuya da ben değinmek istiyorum. Özelleştirmeyi söyledik. Türkiye her türlü enflasyonda lider olduğu gibi, bu konuda da bizi mahcup etmediniz, enerji enflasyonunda OECD ülkeleri arasında yüzde 29,7 enerji enflasyonu 1'inci sıradayız. 22 ülkenin enerji enflasyonu eksi olduğu hâlde biz, maşallah iyi durumdayız. EDAŞ'ların 11'i 2008-2010 yılları arasında, 2'si 2011-2012 yılı arasında, 8'i 2013 yılında özelleştirildi. Şu anda en çok büyüyen enerji dağıtım şirketleri, bu ihaleyi alanlar en çok büyüyor. Bunu da sizin, AK PARTİ milletvekili arkadaşlarımızın dikkatine sunmak istiyorum.

Yine, bu döviz garantili ihalelerde de 1 dolar 4 lirayken, verilen garanti dolar 42 liraya çıktığından aynı miktarda elektrik için 10 kat fazla ödeme yapılıyor. Bu da bizim cebimizden çıkmaya devam ediyor. Elektrik Mühendisleri Odası EMO'nun verilerine göre, Ocak 2018 ile Nisan 2025 arasında "aktif enerji bedeli" olarak adlandırılan fiyat bileşeni yaklaşık yüzde 214 artmış durumda. Aynı dönemde dağıtım bedeli için çok daha yüksek artış görülmüş, yüzde 1400 artmış diye gözüküyor.

Arkadaşlar, Nilgün Hanım gitti ama bu yeni tarifeyi çok savundu. Bakın, 985 lira olan bir elektrik faturası yeni düzenlemeyle 1.935 TL'ye çıkacak yani yüzde 97 oranında zam gelmiş olacak. Türkiye genelinde yaklaşık 43 milyon mesken abonesi var yani limitin yürürlüğe girmesiyle yaklaşık 2,5 milyon ailenin tüketimleri bu oranda kalırsa faturalar 2 kata çıkacak.

Hemen sözümü de toparlayayım, az bir sürem kaldı.

Bu konuya insanların dikkatini çekmek istiyoruz, maalesef enerji fiyatları çok yüksek, çok övündüler ama ben hayatın gerçeğini de anlatmak istiyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Son bir dakika.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Başkanım, sözcülere veriliyor da ben istemiyorum yani anlaşılmamız var ya.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Bir dakika verdim, buyurun.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Şimdi, tabii, ben Malatya'ya, seçim bölgeme her hafta gitmeye çalışıyorum, Plan ve Bütçe nedeniyle burada çalışıyoruz ama bir gezin sokağı, gidin fakir fukarayı görün, vallahi billahi üstünü kalın giyerek battaniyeyle ısınmaya çalışan insanlar var. Klima açamıyorlar, ocak açamıyorlar, bunu da bilmenizi istiyorum. Türkiye'nin gerçeği olan bu meselenin çözülmesi lazım.

Yoksulluk tabii, yoksulluğu yaratan siz değilsiniz ama Türkiye'de genel bir yoksulluk var. Yani, eskiden sadece işsizler, emekliler yoksuldu, şimdi toplumun geniş kesimleri yoksullaştı, sizin bürokratlar dâhil yani onu da söyleyeyim çünkü alım gücü maalesef düşüyor. Eskiden, hep söylüyorum, burada arkadaşlar itiraz ediyor ama eskiden bir bürokrat, bir doktor, bir mühendis bir yılda, iki yılda ev alabiliyordu, araba alabiliyordu ama şimdi geniş bir yoksulluk var...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Bir yılda nasıl ev alsın insanlar?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bir yılda... Neyse, sen iki yılda al.

Fakir fukara insanlar, vallahi billahi bir battaniyeyle ısınıyorlar, kazak giyerek yaşamlarını sürdürmeye çalışıyorlar.

Ben tekrar bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum, teşekkür ediyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - O kazaklar da eski kazaklar Başkanım yani yeni kazak da alınmıyor.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Sayın Perihan Koca. Süreniz beş dakika.

Komisyon dışına söz uzatması yapmıyoruz, lütfen ona göre...

Buyurun.

PERİHAN KOCA (Mersin) - Anlayışınız için çok çok teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, hoş geldiniz.

Değerli milletvekilleri, hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Sunumlar için de ayrıca teşekkürlerimi iletiyorum.

Sayın Bakanın sunumunda Bakanlık bütçesine dair birçok rakam zikredildi, memleketin zenginlikleri "yerli ve millî" parantezi altına alınarak kalkınmacılık bağlamında ifade edilmiş oldu. Ben sunacağım çerçevede, rakamlardan ziyade ya da yapılan hamasi makyajlamalardan ziyade bu ülkenin yer altı, yer üstü zenginliklerinin kimlerin çıkarına, nasıl işletildiğine dair konuşacağım. Doğamızın, yaşamlarımızın, ülkemizin ve aslında geleceğimizin nasıl talan edildiğini ve yer altı ve yer üstü zenginliklerimizin yerli ve yabancı tekellere nasıl peşkeş çekildiğine dair zamanım yettiğince bir konuşma yapmaya, çerçeve çizmeye çalışacağım.

Değerli arkadaşlar, ben de Sayın Bakan gibi madencilik faaliyetlerinden başlamak istiyorum. Gerçekten memleketin her yanı maden sahasına dönüşmüş durumda, müthiş bir madencilik furysası var. İktidar Türkiye'yi adım adım topyekûn bir madenci ülkesine çevirmek için bir telaş içerisinde, canla başla bunun için çabalıyor, çalışıyor. Sayın Bakan konuşmasında madencilik politikalarında "Önce insan, sonra çevre ve sonra katma değerli madencilik vizyonu ile hareket ediyoruz." dedi ancak bizler görüyoruz ki tam tersine, insana dair, çevreye dair bir düşmanlık hukukuyla hareket edilen bir vizyon var ne yazık ki. Memleketin dağına, taşına, toprağına, havasına, suyuna savaş açılarak, savaş ilan edilerek bir düşmanlık hukuku işletiliyor ve ölüm saçan, zehir saçan ekokırım projelerinde ne yazık ki ısrar ediliyor. Türkiye'deki maden haritasına dair değerli arkadaşlar, Polen Ekoloji Kolektifinin hazırlamış olduğu çok önemli bir rapor var, onların derlemiş olduğu bilgilere göre, son on sekiz ayda 468.784 hektarlık alan satılmış durumda. Bu satılan alanın büyüklüğü Trabzon ilinin yüz ölçümünden daha büyük değerli arkadaşlar. Kısa sürede yapılan 698 satış ihalesinin 202 tanesi yine 1.000 hektarlık alanın üzerinde bir ölçekte mega maden projesi olarak pazarlanıyor yani çok geniş alanlarda geri dönüşsüz tahribatlar söz konusu, ekokırım suçlarının işlenmesi söz konusu ve bunların hiçbir tanesinde ifade edildiği gibi kamu yararı yok. Ben, burada, Sayın Bakan da hazır buradayken özellikle kamu yararına dair ifade edilenler üzerinden birkaç soru sormak istiyorum ve gerçekten merak ediyorum Sayın Bakan. Örneklerle gideceğim: Örneğin, Afşin-Elbistan'da linyit üreterek halk sağlığının kanser vakalarıyla tehdit edilmesinin neresinde kamu yararı var; gerçekten bilmek istiyoruz. Yine, Giresun ve Kütahya'da siyanürle havayı, suyu, toprağı kirleterek şirketlerin zenginleşmesinde nasıl bir yarar var; bilmek istiyoruz. Çorum'un Karakaya köyünde toprakları, ormanları, yaşam alanlarını yok eden Çelikler Holdingin bu memlekete ne gibi bir yararı var; gerçekten merak ediyoruz. Her girdiği yere yıkım getiren, her girdiği yere ölüm getiren, her girdiği yere ekokırım getiren bu holdinglerin nasıl bir kamu yararı var; merak ediyoruz.

Öte yandan, değerli arkadaşlar, bu Mecliste ne yazık ki holdinglerin kârlarına kâr katmak için sürekli adrese teslim, sermayelerin adresine teslim yasalar yapılıyor, mevzuatlar değiştiriliyor, yönetmelikler değiştiriliyor. En son zeytinlerin, zeytinliklerin korunmasını lağveden Maden Yasası'nda bunu çok daha çıplak bir şekilde gördük. Gerçekten şirketlere dair nokta atışı bir yasa yapım sürecine tanıklık ettik. Yine aynı şekilde, bir bakıyorsunuz birdenbire -1 Kasım gecesi olduğu gibi- Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği değiştiriliveriyor. Acaba bu yönetmelik niye değiştirildi diye bakıyoruz, ne amaçlanıyor burada diye bakıyoruz; yönetmelik değişikliğinden faydalanan ilk holdingin yine Cengiz Holding olduğunu görüyoruz. Bakıyoruz, Cengiz Holdinge bağlı Eti Bakırın Tekkeköy'deki tesisine deniz tabanına atık boşaltma imkânı tanınmış değerli arkadaşlar. Bahsettiğim bu yönetmelikteki değişiklik ile inorganik atıkların 250 metreden derin bölgelere dökülmesine izin verilmiş. Yine aynı şekilde holdinglere özel yönetmelik çıkarıldığı gibi, sermayedarlara özel yasalar çıkarıldığı gibi nadir toprak elementleri hususunda da benzer bir hukuk söz konusu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

PERİHAN KOCA (Mersin) - Eskişehir'in Beylikova ilçesinde bulunan nadir toprak elementleri Trump'tan meşruiyet alma karşılığında ne yazık ki emperyalistlere peşkeş çekiliyor.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ediyorum.

Sayın Cevdet Akay, buyurun.

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri, Sayın Bakanım, kıymetli bürokratlar; ben de hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Bakanlığın bütçesi 2026 yılında 36 milyar 97 milyon, genel bütçenin binde 1,9'u. Geçmiş yıla göre baktığımız zaman da 9 milyar 235 milyonluk bir azalış var yani oransal olarak yüzde 20 hatta 2024 yılındaki bütçenin bile altında. Tabii, bunun belli sebepleri var gördüğümüz kadarıyla. Belediyelerle ilgili genel aydınlatma giderlerinin vergideki paylarının artırılmasıyla ilgili geçen hafta bir torba yasa görüştük burada. Burada Komisyondan geçti, Genel Kurula inecek. Orada belediyenin maliyetleri 3 kat kadar artıyor, yüzde 30'a kadar çıkan oranlar var, Cumhurbaşkanına da 2 katına kadar artırma, yüzde 60 yetkisi var. Buradaki maliyetler Enerji Bakanlığı açısından düşerken belediyeler açısından artmış oluyor. Ama ben baktığım zaman bütün bakanlıklar arasında Enerji Bakanlığının bütçesi haricinde böyle bir düşüş görmedim. Tasarruf tedbirlerine uyulmuş, onu görüyoruz, gerekli şekliyle hareket edilmiş ama en azından bir önceki yıl bütçesini koruyarak belirli programlara aktarılabilir bu bütçe, taviz verilmemesi gerektiğini düşünüyorum. Örneğin, sürdürülebilir çevre ve iklim değişikliğiyle ilgili 24 milyon 671 bin TL ayrılmış sadece. Bu on bin 6 civarında bir rakam.

Yine sunumunuzda siz ifade ettiniz Sayın Bakan, 2022-2025 yılları arasında 679 bin haneye 4,8 milyarlık bir doğal gaz tüketim desteği, yine 2003'ten bu yana da 225 milyarlık bir kömür desteği. Mesela, taviz vermeyip, bu 9-10 milyarlık rakamdan ödün vermeyip buralara aktarılması daha uygun olacaktı diye bunu özellikle buradan ifade etmek istiyorum. Dolayısıyla Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı gibi önemli bir bakanlığa ayrılan bütçenin yetersiz olduğunu, artırılması gerektiğini buradan bir kez daha ifade edeyim.

Şimdi, kendi bölgem Karabük'ten -seçim bölgemden- bazı talepler var Sayın Bakanım, bunlar Türkiye genelinde bazı illerde de olan talepler esasında, mevcut durumlar. Sanayi ve organize sanayi bölgelerine özel yeni trafo merkezleri ve kapasite artışıyla ilgili enerji iletim ve dağıtım altyapısının güçlendirilmesiyle ilgili talep var. Yetersiz kalan iletim hatlarının güçlendirilmesi ve modernizasyonu ile ilgili, yine ilimizde Eskipazar, Safranbolu, Eflani ve Ovacık ve Yenice hatlarının yenilenmesi talebi var. Gerilim dalgalanmalarını önleyecek şebeke iyileştirilmesine ihtiyaç var.

Geçtiğimiz yaz bölgemizde çok ciddi orman yangınları oldu, mutlaka sizin de haberiniz var, bölgeye de gidip geliyorsunuz, takip ediyorsunuz Sayın Bakan. Buradaki yangınların 2 tanesinin de enerji nakil hatlarıyla ilgili hatalardan kaynaklandığından yani yetersiz oluşundan olduğu tespit edilmiş, tutanaklara da geçmiş. Burada da işte bu elektrik direklerinin yenilenmesi veya şehir merkezlerinde ve bazı bölgelerde yer altına alınarak bu yangınların önlenmesi gerekiyor, buna ihtiyaç var. Bu konuyla ilgili de bütçenin bu tarafa aktarılmasıyla ilgili bölgenin Bakanlığınızın desteğine ihtiyaç var.

Şimdi, daha yeni, bugün Sayın Bakan, şöyle size göstereceğim: Burada belediye asfaltlama çalışması yaparken... Görüyor musunuz bilmiyorum Sayın Bakanım, bugün bir kaza olmuş da burada. Belediye asfaltlama çalışması yaparken kamyonun damperi yüksek gerilim hattına çarpıyor ve bir kardeşimiz maalesef hayatını kaybediyor, Servet Kayaoğlu, diğer bir kardeşimiz de Yasin Özgü yaralandı. Ben hayatını kaybeden hemşehrimize Allah'tan rahmet diliyorum, yaralımızın da bir an önce iyileşmesini temenni ediyorum. Yani buradaki enerji nakil hatlarıyla ilgili önlemlerin mutlaka alınması gerekiyor.

Demir, çelik ve metal sektörüne yönelik bölgesel enerji maliyetleri teşviki istiyorlar, bu konuda destek istiyorlar. Yine, doğal gazla ilgili Sayın Bakan, iki bütçedir, üç bütçedir, biz taleplerde bulunmuştuk, sizde yakından ilgilendiğiniz, Eflani ilçemize geldi, Yenice'ye de geldi, şehir merkezlerine doğru iniyor; birtakım tali yerlere, köylere, mahallelere henüz ulaşmadı. Şimdi, baktığımız zaman, örneğin, Yenice'de Atatürk Mahallesi ve Kalaycılar bölgesi, hiç bu doğal gazdan yararlanmıyor, burada da gerekli desteğe ihtiyaç var.

Yine, sizin Bakanlık olarak belediyelere köy yollarının yapımıyla alakalı verdiğiniz destekler var, hibe olarak bitüm veriyorsunuz. Karabük ili de bu bitümde hibe olarak yararlandı. Bu hibenin daha doğrusu artırılması talebi var, bu konuda Karabüklü hemşehrilerim sizden gerekli desteği mutlaka bekliyor.

Filyos Limanı'yla ilgili burada "Türkiye Petrolleri Liman AŞ'ye verilecek." diye bir duyurumuz var. Bunun doğru olup olmadığının teyidini birazdan sizden alırız. Bir an önce açılması gerekiyor. Burada KARDEMİR ve sanayiciler açısından navlun bedelleri çok önem arz ediyor. Tonda 21 dolar fazla navlun ödemek zorunda kalınıyor. Totale vurduğunuz zaman 60-70 milyon dolarlık bir ekstra navlun giderinden bahsediyoruz. İhracat rekabetimizi ortadan kaldırıyor. Bölge de buraya gerekirse gerekli desteği vereceğini özellikle ifade ediyor. Bu konuda da hızlandırılmasıyla ilgili sizden gerekli desteği bekliyoruz.

KARDEMİR AŞ üçüncü çeyrekte 955 milyon zarar etti. Sizin Bakanlığınızda üst düzey bürokratlardan yönetim kuruluna atamalar oldu, siz de oranın eski B, yakından ilgilendiğinizi biliyorum, KARDEMİR bizim bölge için çok çok önemli, oradan elinizin çekilmemesi gerektiğini bir kez daha vurguluyoruz. Ekonomi açısından, Karabük'ün ekonomisi açısından eğer önlem alınmazsa gidişat iyi görünmüyor. Bu konuda sizden yüksek beklentimiz var Sayın Bakan.

Şimdi, genel aydınlatma giderleriyle ilgili dedikten sonra, bir de özellikle burada elektrik dağıtım şirketleriyle ilgili bir durumu belirtmek istiyorum. Elektrik dağıtım şirketlerinin TEDAŞ'tan olan alacakları Bakanlık tarafından ödeniyor ama bir taraftan da iletim sistemleriyle ilgili bu dağıtım şirketlerinin TEİAŞ'a borçları var. Bu borçlarla alakalı gerekli ödemeler yapılmıyor. Yani bir taraftan kamu kurum ve kuruluşlarından birinin alacağı varken bu alacağını tahsil edemiyor ama bir taraftan da diğer kurumun bu şirketlere ödemesi var, bu şirketlere ödemeler yapılıyor. Burada bir kanunla düzenlemeye ihtiyaç var yani mahsuplaşma mı olur, belirli bir aya belirli bir yıla yayılarak mı olur? Zaten hazine yardımları olarak program dışı ödeneklerden gerekli destekleri alıyorlar, borçlarına da sahip çıkmaları ve ödemeleri gerekiyor. Bu düzenlemenin mutlaka yapılması gerekiyor. Biz bunu torba yasada da Komisyon üyeleri olarak, milletvekilleri olarak özellikle vurguladık, bir kez daha size iletmış oluyoruz.

Şimdi, tabii, bütçe açıkları had safhada. Bu yılda da 2 trilyon 712 milyarlık bir bütçe açığı olacak genel olarak. Dolaylı, dolaysız vergiler ayırımında da dolaylı vergilerin artarak devam ettiğini görüyoruz. Yüzde 63 ile yüzde 66 arasında bir dolaylı vergi var, dolaysız vergileri artıramıyoruz. Buradaki en büyük gelir kaynaklarından biri de mal ve hizmet fiyatları içerisinde gizli olan dolaylı vergiler. İşte, enerji sektöründe de bu var, ithalat açısından çok ciddi bağımlılığımız var, özel tüketim vergisi, KDV dâhil maalesef bunlar da faturalara yansıyor. Bu yansıyan faturalar da halkın cebinden ekstra çıkıyor. Halkın faturalarla ilgili daha fazla desteğe

ihtiyacı var. Sabah da örnek vermiştim, 2002 yılındaki 12 kilogramlık bir tüp 20 TL iken 2025 yılında bin TL'ye çıkmış, 50 kat artmış. İşte, elektrik fiyatları, konutların kullandığı son bir yılda yüzde 63 artmış, doğal gazla ilgili yüzde 25 artış var. Şimdi, akaryakıtla ilgili, benzinle ilgili, motorinle ilgili baktığımız zaman da yüzde 29 civarında bir artış var. Bunlar vergi olarak halkın cebinden çıkıyor ve daha fazla fatura ödemek zorunda bırakıyor. Hâlen doğal gazla ilgili çalışmalar devam etmiş olmasına rağmen, halkımızın meskenlerin -köyler var, mahalleler var- yüzde 51,7'sine doğal gaz ulaşamıyor. Yani Filyos havzasında, Batı Karadeniz havzasında doğal gaz bulundu, çıkarılma çalışmaları devam ediyor ama henüz buradaki üretimin fiyatlara yansımalarını görmüyoruz. Hem meskenlerin hem sanayi üretiminin maliyetler açısından enerji desteğine ihtiyaç var ve enerji desteğiyle ilgili maliyetleri aşağıya çekecek Enerji Bakanlığının katkısına ihtiyaç var; dolayısıyla, hazine yardımına da ihtiyaç var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Son bir dakika...

CEVDET AKAY (Karabük) - Lütfen, bu bütçenize sahip çıkın, hatta burada en azından, şu anda 9 milyar civarında bir önceki yıla göre azaltılmış olan bütçenin muhafazasıyla ilgili burada hep beraber bir önerge verelim. Komisyon üyeleri burada, sayın vekiller burada, hep beraber imza atalım ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının bütçesinin bir önceki yıldaki bütçe olarak teklifle beraber kanunlaşmasını hep beraber sağlayalım diyor, teşekkür ediyorum, sağ olun.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Akay, teşekkür ederim.

Ayyüce Türkeş Taş, süreniz beş dakika, beş dakikanızı Rıdvan Bey'e verdiğiniz bilgisiyle.

Buyurun.

AYYÜCE TÜRKES TAŞ (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, hoş geldiniz. 2026 bütçeniz hayırlı olsun.

Sayın bürokratlar, milletvekilleri ve basın mensupları; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime bir anne olarak 2006 yılından bu yana başlattığınız kalıcı yaz saati uygulamasıyla ilgili başlamak istiyorum. İlkokula giden 2 çocuğumun özellikle bu aylardan itibaren başladığı şikâyetlerden ötürü böyle başlamak istedim. Gerçekten, başta çocuklar olmak üzere hepimizi bu uygulama çok zorluyor ki biz ailecek erken kalkıyoruz. Ona rağmen, kış geldikçe çocuklarının okula gitme motivasyonundaki düşüşü her gün yaşıyorum yani Aile Bakanlığımızın verdiği doğum desteği ile bu stratejinin ters düştüğünü düşünecek noktada yaşıyorum çünkü inanın, annelerin yükünü gerçekten artıran bir uygulama bu. Başta ben ve benim etrafındaki tüm anneler sizden bu uygulamayı bir son vermenizi istiyor ve bu uygulama enerji tasarrufu amacıyla yapılarak yola çıkılan bir uygulama ama bakıldığında böyle bir tasarrufun da gözle görülür olmadığı karşımıza çıkıyor, EPDK ve Enerji Bakanlığı verilerinde bu söyleniyor, hatta sabah saatlerindeki enerji talebinin artmasının tasarruf yerine ek bir tüketim de ortaya çıkardığını gösteriyor. Aynı zamanda, yine biyolojik ve sosyal uyum sorunları gerçekten göz ardı edilmemeli, Dünya Sağlık Örgütü ve birçok Avrupa ülkesi bu tür uygulamaların kronobiyolojik olumsuzluklarını da açıkça dile getiriyor. Zaman farkı nedeniyle uluslararası senkronizasyon sorunları da ortaya çıkıyor. Avrupa'nın tamamı kışın saatini bir saat geri alırken biz sabit saatte kalıyoruz. Bu hem ticaret hem finans piyasalarında bir uyum farkı oluşturuyor. Özellikle dış ticaret, borsa işlemleri ve uluslararası iletişimde verim kaybı yaratılıyor. Son olarak, bu kararın uzun süredir bilimsel değil, idari gerekçelerle sürdürüldüğü gözler önüne seriliyor. Oysa, zaman yönetimi, enerji dengesi kadar insan sağlığı, eğitim, güvenliği ve ekonomik ritim açısından da değerlendirilmelidir diye düşünüyorum. Kalıcı yaz saati uygulaması verimlilikten çok sanki artık ülkemizde yanlış bir alışkanlık hâline geldi. Ben diyorum ki: Zamanlı ileri alarak değil de aklımızı, planlarımızı ileri alarak tasarruf yapalım.

Buradan yer altı zenginliklerine biraz geçmek istiyorum. Enerji Bakanlığınızın Türkiye Kritik Ve Stratejik Madenler Raporu da bize açıkça gösteriyor ki artık yeni çağın rekabeti petrol veya doğal gazla değil lityumla, grafitle, nadir toprak elementleriyle belirleniyor. Bu madenler, elektrikli araçlardan savunma sanayisine, yeşil enerji teknolojilerinden dijital dönüşüme kadar hayatın her alanında stratejik güç anlamına geliyor. Bu raporda Türkiye için 37 maden kritik, bunlardan 26'sı stratejik ilan edilmiş ancak bu madenlerin çoğu hâlâ maalesef ham cevher olarak ihraç edilmekte, ülkemiz gerçek anlamda katma değer yaratmadan yurt dışında işlenmekte. Oysa, biz, madenleri değil teknolojiyi ihraç eden bir Türkiye'yi daha çok önemsiyor ve istiyoruz.

Stratejik ve kritik madenler açısından benim seçim bölgem olan Adana da özel bir öneme sahip. Torosların eteklerinden Ceyhan Havzası'na kadar uzanan coğrafyada krom, demir, kurşun, çinko, feldspat, barit, Trona ve nikel gibi kritik ve stratejik maden yatakları bulunmakta. Ayrıca, bölgemiz bor mineralleri ve nadir toprak elementleri açısından da jeolojik süreklilik taşımakta. Adana yalnızca tarım değil enerji ve madencilik de kalbi olmaya aday bir şehir. Ceyhan Enerji İhtisas Bölgesi ve Yumurtalık Limanı hattı bu madenlerin işlenip ihracata hazır hâle getirilmesi için mükemmel bir lojistik avantaja sahip fakat ne yazık ki bu potansiyel uzun süredir atıl durumda. Ben bir Adanalı olarak, Adana'nın Meclisteki sesi olarak diyorum ki: Adana merkezli bir Güney Anadolu kritik madenler işletme ve teknoloji üssü kurulmalı; lityum, nikel, alüminyum ve grafit gibi madenler burada rafine edilerek yeşil enerji bataryası ve savunma teknoloji üretiminde kullanılmalıdır. Bu sayede hem bölgesel kalkınma sağlanacak hem de Türkiye'de dışa bağımlılık azalacaktır. Adana'nın maden potansiyeli gerçekten Türkiye'nin enerji bağımsızlığında çok önemlidir. Ama 2025 yıl öngörülen bütçeye baktığımızda madencilik ailesine ayrılan pay da yaklaşık yüzde 1 olarak gözüküyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYYÜCE TÜRKES TAŞ (Adana) - Son cümlem...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

AYYÜCE TÜRKES TAŞ (Adana) - Bu payın kesinlik artması gerektiğini düşünüyoruz ki stratejik maden vizyonu da sahada karşılık bulsun diyor ve sözlerime son veriyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Sayın Yaşar Kırkpınar, süreniz on dakika.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, Kıymetli Bakan Yardımcılarımız, değerli bürokratlarımız, basınımızın çok değerli mensupları; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, bütçeniz hayırlı ve bereketli olsun.

Sunumunuzu dinledik. Gerçekten çok önemli bir Bakanlık, stratejik bir Bakanlık, hem bütün Bakanlıklarla ilgili hem bütün sektörlerle ilgili bir alan; tarımda, sanayide, yaşamın her alanında ihtiyaç duyulan enerjiyi sağlayan bir Bakanlıksınız.

Tabii, 2002'de biz iktidara geldiğimizde Türkiye'de gayrisafi millî hasıla 238 milyar dolar civarındaydı. Bugün itibarıyla baktığımızda 1,5 trilyon dolara ulaşmış bir gayrisafi millî hasılamız var. Bunu niye söylüyorum? Çünkü ihtiyaçlar da enerji ihtiyacı da bununla doğru orantılı olarak artıyor. Tabii, dünya devletlerine baktığımızda, Avrupa'ya baktığımızda enerji ihtiyaçlarını nasıl karşıladıklarını bizler de takip ediyoruz, görüyoruz. Türkiye de enerjiyi bu yöntemlerle karşılamaya çalışıyor. Hatta Avrupa'da ve dünyada yenilenebilir enerji yatırımları açısından çok önemli ülkelerden, ilk sıralarda yer alan ülkelerden biriyiz. Dolayısıyla, hem HES hem GES hem RES hem termik santral, jeotermalle ilgili bütün yatırımlar, özellikle yenilenebilir enerjiyi daha iyi bir noktaya ulaştırmak için yapılan yatırımlar. Sizin bu anlamdaki vizyonunuza hem de çizmiş olduğunuz perspektife baktığımızda yakın bir gelecekte inşallah ülkemizde enerjide dışa bağımlı olma ihtiyacımız da giderek azalacak, inşallah belli bir noktadan sonra tamamen sıfırlanmış olacak. Tabii, bazı arkadaşlar HES'e GES'e ve bütün enerji temin alanlarına karşı olduklarını ifade ediyorlar, akabinde de enerji ihtiyacımızın olduğunu, enerjiye ulaşım gerektiğini söylüyorlar. Dolayısıyla, değerli arkadaşlar, hem bu karşılanan yöntemlere karşı olacağız hem de enerji talep edeceğiz; dünyada böyle bir şey yok. Ben bunun altını özellikle çizmek istiyorum. Tabii, biz muhalefetin bu girişimlerini, bu söylemlerini tabii ki dikkate alacağız ama yolumuza bu anlamda devam edeceğiz.

Türkiye Yüzyılı'nda Türkiye'nin önümüzdeki otuz yılda enerji ve tabii kaynaklar alanında mutlak suretle dışa bağımlılığını bitirme hedefiyle yola çıktığınızı ve bu doğrultuda çalışmalarınızı devam ettirdiğinizi zaten sunumunuzda da ifade etmiştiniz. "Enerjide tam bağımsız Türkiye" hedefiyle hiçbir alanı ihmal etmeden, çevreci görünümlü birtakım marjinal gelen baskılara ve eleştirilere aldırmadan inşallah yolumuza hızlı bir şekilde devam edeceğiz. Şunun bilinmesini istiyorum ki kim ne derse desin, enerji dâhil hiçbir alanda ülkemizi muhannete muhtaç etmemekte kararlıyız. Allah'ın izniyle bundan da geri adım atmayacağız. Yeni sahalarda yeni aramalar, yeni sondajlar yaparak enerjide tam bağımsız Türkiye hedefimize yaklaşmak için çalışmalarımız artarak devam ediyor.

Elbette ülkemiz büyüyor, nüfusumuz artıyor, ihtiyaçlarımız çoğalıyor. Yeni sahalarda yeni aramalarla, yeni sondajlarla hem petrolde hem de doğal gazda üretimimizi artırıyoruz, artırmaya devam edeceğiz. Özellikle petrol konusunda etrafımıza bakıp da iç geçiren milletimizin bir asırlık hasretini dindirmekte de kararlıyız. Daha önce petrol yok diye üzeri beton dökülen kuyulardan, terör nedeniyle terk edilmek zorunda kalınan alanlardan, bölgelerden hamdolsun şimdi petrol çıkarmaya, petrol üretmeye devam ediyoruz.

2002 yılında ülkemizde doğal gaz altyapısının olduğu şehirlerimizin sayısına baktığımızda bunun sayısı sadece 5'ti. Bugün 81 ilimizin tamamına doğal gazı ulaştırdık. Yirmi üç yıl önce nüfusumuzun yüzde 33'ü doğal gaz kullanıyorken bugün bu oran yüzde 85'ler seviyesine çıkmış durumda ve bu sayı giderek de artmaktadır.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Dünyayla da bir mukayese et bakalım. Dünyada vardı da bizde mi yoktu?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - 2002 yılında 17,4 milyar metreküp olan doğal gaz tüketimi 2024 yılında 53,2 milyar metreküpe çıkmış durumda. 2025 yılı sonu için tahminimiz 59,5 milyar metreküp olmasıdır. 2003 yılında doğal gaz tedarik ettiğimiz ülke sayısı sadece 4-5 düzeyindeyken bugün BOTAŞ 34 ülkeyle doğalgaz ithal ve ihracat sözleşmesi yapmış durumda. Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en büyük doğal gaz keşfini -toplam 785 milyar metreküplük- beş yıl önce Karadeniz'de gerçekleştirdi. Sakarya gaz sahasında çıkarılan doğal gaz üç yıldan daha kısa bir sürede Filyos'a taşınarak milletimizin hizmetine verildi. Hâlihazırda 4 milyon hanenin ihtiyacını buradan karşılamaktayız. 4 milyon hanenin ihtiyacı buradan karşılandığı gibi yine 2026 yılında bu rakamın 8 milyon haneye, 2028 yılında ise 16 milyon haneye çıkarılması hedefleniyor. Petrolde günlük 1 milyon varil civarında bir tüketim olduğunu, bunun 160 bin varilini kendi kaynaklarımızdan temin ettiğimizi memnuniyetle ifade etmek istiyorum.

Akkuyu'yla ülkemizin yetmiş yıllık rüyasını gerçeğe dönüştürüyoruz. Yenilenebilir enerjide son yirmi üç yılda küresel ölçekte kayda değer bir kapasiteye ulaşırken YEKA yarışmalarıyla rüzgâr ve güneş yatırımlarını teşvik ediyor; 2035 yılında 120 bin megavat kara ve deniz üssü rüzgâr ile güneş kurulu gücüne ulaşmayı da hedefliyoruz.

Eskişehir ilimizde dünyanın en büyük ikinci nadir toprak elementi yatağının keşfedildiğini, bunun ülke ekonomisi ve endüstriyel kalkınması için tarihî bir dönüm noktası olduğunu buradan bir kere daha ifade etmekte fayda olduğuna inanıyorum. Nadir toprak elementleri batarya üretiminden akıllı telefonlara, lazer batarya üretiminden akıllı telefonlara, lazer türbinlerinden ileri teknoloji savunma sanayisine kadar birçok stratejik alanda hayati önem taşımaktadır. Hedefimiz tabii ki nadir toprak elementi üretiminde dünyada ilk beş ülke arasında yer almak. Projenin tamamen Türkiye'nin kendi denetiminde yürütülmekle birlikte, başka bir ülkeye veya yabancı bir şirkete devretmemizin de söz konusu olmadığını özellikle buradan bir kere daha ifade etmek istiyorum.

Beylikova'daki nadir toprak elementleriyle ilgili yapılan çalışmalar Türkiye'nin geleceği açısından en önemli ve stratejik projelerden birisidir. Nadir toprak elementleriyle ilgili yaptığımız çalışma neticesinde rezervin bulunduğunu ve pilot tesisin kurulduğunu da belirtiyorum.

Bütün bunlar yapılırken, değerli arkadaşlar, muhalefet, özellikle Cumhuriyet Halk Partisi oradaki çalışmaların geciktiğinden dem vuruyor ama aynı Cumhuriyet Halk Partisinin yönetiminde olan Eskişehir Büyükşehir Belediyesinin pilot tesisin kurulumuyla alakalı mahkemeye başvurusunun, onu durdurmakla alakalı başvurusunun olduğunu da buradan yine ifade etmek istiyorum.

Buna rağmen, şimdilerde bazılarının "Bu işleri savsaklıyorlar, bunlar, bu madenleri işletemiyorlar." "Bu madenleri şu ülkeye, bu ülkeye verecekler, bu ülkeyle anlaşma yapıyorlar." şeklindeki açıklamalarını da maalesef üzülen izliyor ve dinliyoruz.

Maziden atıye kurduğumuz köprüyü ne kadar sağlam tutarsak Türkiye Yüzyılı vizyonumuzu hayata geçirmemiz ve geçirme azmimiz de o kadar güçlü olacaktır. Bunun için, topyekûn millet ve onun temsilcileri olarak, farklılıklarımızı zenginlik hâline dönüştürerek ortak hedeflerimize sıkı sıkıya sarılmalıyız

Sayın Bakanım, tabii, çok geniş bir alan enerji alanı, yirmi üç yılda, yirmi dört yılda yaptıklarımızı böyle on dakikalık konuşmalara sığdırmamız elbette mümkün değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - "Bizden önce elektrik yoktu." deme sakın.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Kırkpınar, lütfen tamamlayın.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Bundan sonraki süreçte yapacağınız yatırımlarda, enerji için, ülkemizin geleceği için, insanımız için yapılacak bütün yatırımlarda sizlere, Bakanlığınıza, emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

Ayrıca bu alanda Sayın Cumhurbaşkanımızın sonsuz ve sınırsız desteğini de hatırlatarak tekrar bütçenizin hayırlı ve bereketli olmasını temenni ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Kırkpınar, teşekkür ediyorum.

Sayın Ümit Özlale, buyurun.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Salondaki herkesi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Şimdi, şu ana kadar çok bahsedilmemiş bir şeyden bahsetmek istiyorum. Birincisi, enerji verimliliğinden çok bahsetmedik, oysa bizim enerji ihtiyacımızın daha azalması için o enerjiyi daha verimli kullanmamız önemli noktalardan bir tanesi. Sayın Bakan biraz bahsetti, özellikle AK PARTİ tarafındaki konuşmacılar çok bahsetmedi ama bu önemli. Neden? Çünkü bir birim ürünü ya da bir birim hizmeti sağlamak için ne kadar enerji kullanıyorsunuz? Vallahi, enerji verimliliğimizde yerimizde sayıyoruz. Özellikle Avrupa Birliği ülkelerine baktığınız zaman ister satın alma gücü paritesi açısından ölçünüz isterseniz euro cinsinden ölçünüz, Türkiye'nin gitmesi gereken çok önemli bir yol var. Mesela, biz, şimdi Doğu Avrupa ülkeleriyle sanayide, özellikle otomotivde, beyaz eşyada yarışıyoruz, rekabet ediyoruz ve orada bizim için enerji maliyetleri çok önemli. Baktığımız zaman yükselen Avrupa ekonomilerine, Romanya, Çekya, Polonya, Bulgaristan, Macaristan ve hatta dibimizdeki Yunanistan gibi ülkelerde özellikle enerji verimliliğinin yıllık büyüme hızına baktığımız zaman Türkiye'nin çok ötesindeler. O yüzden de bizim sanayicimiz, burada imalat sanayisinde faaliyet gösteren şirketler enerji maliyetlerinden giderek daha fazla şikâyet ederlerken, o ülkeler enerji verimliliğine yeterli yatırım yaptıkları için o kadar fazla şikâyet etmiyorlar. Dolayısıyla, benim Bakanlıkta daha fazla görmek istediğim şeylerden bir tanesi enerjiyi daha verimli kullanmak için geliştirilecek olan teknolojiler, tedbirler, stratejiler.

Enerji Dönüşüm Endeksi, Sayın Bakan bahsetti ama şeye baktığınız zaman, Dünya Ekonomi Forumu'nun "Enerji Transition Endeksi"ne baktığımız zaman orada çok iyi değiliz. Sistem performansında kötü olmasak da özellikle dönüşüme hazırlık dediğimiz teknik altyapı, beşerî sermaye, eğitim gibi alanlarda, kurumsal altyapı gibi alanlarda çok iyi durumda olmadığımızı, 120 ülke arasında 2015'te 52'nciyken bu kadar yatırıma rağmen 2025'te hâlâ 50'nci ülke olduğumuzu görüyoruz. Burada da özellikle dönüşüme hazırlık alanında mutlaka daha fazla kaynak ayrılması gerekiyor.

Hangi alanlarda ilerleme kaydetmeliyiz? Daha sonradan ben bu sunumu isterseniz Bakanlık yetkililerine, bürokratlarımıza sunabilirim. Özellikle altyapı, eğitim ve beşerî sermaye. Şimdi, dünyaca ünlü MIT'nin bir Yeşil Dönüşüm Endeksi ya da Yeşil Gelecek Endeksi var. Yeşil Gelecek Endeksi'ne baktığınız zaman Türkiye'yi aşağıya çeken iki tane çok temel alan var Sayın Bakanım; bunlardan bir tanesi yüksek karbon emisyonu, bir tanesi de etkili bir iklim politikası geliştiremememiz. Bugün ben hâlâ Devlet Planlama Teşkilatının çok ama çok önemli bir rol oynadığını düşünüyorum çünkü iklim politikası sizin bir faaliyet alanınız olduğu gibi aynı zamanda Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının da alanı. Bakıyoruz, mesela Sanayi ve Teknoloji Bakanlığıyla da çok kesişen noktalarda faaliyet gösteriyorsunuz. Ama burada şöyle bir şey var: Ekonomi Koordinasyon Kurulu geçen sene 8 defa toplanmış, bu sene de 8 ya da 9 defa toplanacak ve dolayısıyla, oradaki toplantı notlarına baktığımız zaman, bunun gibi alanların çok gündeme gelmediğini görüyoruz ve bazı konular, mesela yapay zekâ stratejisi gibi, iklim değişikliği gibi, yaşlanma gibi konular farklı bakanlıkları etkileyen yani çapraz kesen konular. Bunlara baktığımız zaman da Devlet Planlama Teşkilatı'vari bir üst yapının bakanlıklarla iletişim hâlinde olup yatırımları yönlendirmesi önemli, özellikle bu karbon emisyonunda. "Neden?" diyecekseniz, işte burada size nedeni var.

Dünya çok uzun zamandan beri daha az karbon salınımı yaparak büyümeyi başarabiliyor; Almanya'ya bakın, Amerika Birleşik Devletleri'ne bakın, Çin'e bakın ve hatta, aynı grupta olduğumuz üst orta gelirlerin bunlar karbon salınımı ve bir de bize bakın. Dolayısıyla burada çok ama çok önemli bir yol katetmemiz gerekiyor karbon emisyonlarını azaltmada. Neden bu önemli? Çünkü bugün dünyada herhangi bir ülkeyle sürdürülebilir uzun dönemli bir iş yapmak istedikleri zaman sizde bu karbon ayak izlerine bakmaya başlayacaklar ve bu bizi oldukça da düşündürüyor. Neden? Çünkü sunumun şu ana kadarki bölümünde enerji verimliliğine atıfta yaptık ve enerji dönüşümünün öneminden bahsettik, bir iklim politikasızlığından bahsettik; siz de enerji verimliliğinin öneminden bahsettiniz; sonra dönüp bütçeye baktık Sayın Bakanım, acaba bütçede Sayın Enerji Bakanımızın üzerinde ısrarla durduğu enerji dönüşümüne, sürdürülebilir çevre ve iklim değişikliği programlarına, enerji arz güvenliğine daha fazla kaynak ayrılmış mı? Bütçe ayrılmamış, hatta azaltılmış. Dolayısıyla bu hafta önemli bakanlıkların toplantıları vardı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığında da aynı şey geçerli, Ticarete de aynı şey geçerli, maalesef burada da aynı şey geçerli. Sizlerin sunumunda önem attığınız, bizim de önemli bulduğumuz konulara, program bazlı bütçeye baktığımız zaman daha az kaynak ayrıldığını görüyoruz; iklim değişikliğinde öyle, sürdürülebilir çevrede öyle, enerji arz güvenliği ve verimliliğinde öyle. Dolayısıyla sizin stratejileriniz, hedefleriniz ile size harcamanız için bütçeden ayrılan pay arasında çok önemli bir uyumsuzluk var. İşte, Devlet Planlama Teşkilatı bunun için de önemli.

Şimdi devam edelim, karbon yoğun sektörlerle bağlı illere bakalım. Neden bu önemli? Şundan dolayı: Eğer biz karbon emisyonumuzu azaltmazsak ve bir süre sonra bizim ana ihracat partnerimiz olan Avrupa Birliği bu konuda bize yaptırımlar koymaya başlarsa iki türlü problemimiz olacak. Bu problemlerden bir tanesi, demir çelik gibi, çimento gibi, kimya gibi, otomotiv gibi sektörlerde bizler ciddi ihracat riskleriyle karşı karşıya kalabiliriz. Benim sizin sunumunuzda görmek istediğim ama göremediğim konulardan bir tanesi adil dönüşümdü yani bu "just transition" dediğimiz şey. O da şu: Biz kömürden çıktığımız zaman, orada kömürden çıktığımız zaman, mesela Karabük için, Zonguldak için, Elbistan için bir dönüşüm planımız var mı? Burada istihdam edilen kişiler daha sonra nasıl bir şehircilik politikasıyla beraber yine hak ettikleri iyi işlere ulaşacaklar? Oranın çevresiyle ilgili bir planlamamız var mı? Bu adil dönüşüm meselesine şu ana kadar hiçbir bakanlık değinmedi; tahmin ediyorum, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı biraz değinebilir ama ben sizin sunumunuzda da bunu görmeyi isterdim.

Bakalım tekrardan, yenilenebilir enerji... Ben artık HES'leri, hidroelektrik santrallerini şu hâliyle yani derenin üzerine kurulan hidroelektrik santrallerini çok da yenilenebilir ya da çevre dostu görmüyorum yani her yenilenebilir de çevre dostu bir santral değil. Şimdi, burada ünlü danışmanlık şirketi Ernst and Young'ın uluslararası bir karşılaştırması var ve burada cazibemiz azalıyor. Cazibemizin azalmasının faktörlerinden bir tanesi, tarife ve ekonomik belirsizlikler oluşu. Şimdi, enerji sektörü de benim ilgi duyduğum ve mutlaka bizim daha fazla yatırım yapmamız gerektiğine inandığım sektörlerden bir tanesi. Amiyane tabirle söylüyorum Sayın Bakanım, değerli bürokratlar; şöyle bir çantacılık sektörü oluşmuş; yıllar önce ya da yıllar boyu sizler enerji yatırımıyla ilgisi olmayan ve size yakın bürokratlara, iş insanlarına ön lisans vermişsiniz; rüzgâr alanında, GES alanında EPDK tarafından ön lisans verilmiş ve bunlar hiçbir enerji yatırımı niyeti olmadan etrafta dolaşıp "Benim şurada 50 megavatım var, burada 75 megavatım var." deyip kendilerine verilen ön lisansı pazarlıyorlar, bir komisyonculuk yapıyorlar. Mesela, biz ağustos ayında Sakarya'daydık, sonra Gaziantep'teydik, daha sonrasında Kahramanmaraş'a gittik; orada hep aynı şeyle karşılaşıyoruz. Enerji yatırımı yapmak isteyen çok değerli iş insanları var, bu iş insanları farklı partilerden, AK PARTİ'den, Milliyetçi Hareket Partisinden, DEM'den, CHP'den, İYİ Partiden, hepsinin temel bir problem var. Siz yeni kapasiteleri açıklamadınız, bekleyen lisansları var ve etrafta bir sürü kendi ön lisansını -çok affedersiniz- pazarlamaya çalışan "100 bine olur mu, 110 bine olur mu?" diyen, oranın yerini bile bilmeyen çantacılar var. Bu Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile EPDK'nın bana göre itibarını yerle bir eden faktörlerden bir tanesi ve bundan dolayı da bence bu kötü uygulamadan dolayı da şöyle bir şey oluyor Sayın Bakanım: Sizler belki de yeni kapasiteleri açıklamakta daha tedirgin oluyorsunuz. Bu konuda sizden soru-cevap kısmında bir cevap bekliyoruz; önemli bir konu, sanayinin beklediği konulardan bir tanesi.

Enerji yoksulluğu... 2014'ten beri iyileşme sağlayamıyoruz. Bizim toplumumuzda yüzde 15,1'i yeterince ısınmadığını söylüyor yani enerji yoksulluğunun tanımı. Avrupa Birliğinde bu 9,2 yani bizdeki gelir dağılımı problemi burada da maalesef karşımıza çıkıyor. Baktık hocam Avrupa İstatistik Ofisine ve neyi gördük? Burada da gelir dağılımında da dar gelirli daha fazla enerji yoksulu ve Yunanistan ve Kıbrıs'la beraber aslında yoksul ile zenginın ısınamama açısından bu kadar fazla ayrıştığı başka bir ekonomi yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) - Sayın Hocam, iki dakika rica ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) - Dolayısıyla, burada önemli noktalardan bir tanesi de şudur: Enerji yoksulluğu Türkiye'de gelir dağılımı eşitsizliğinin en belirgin göstergelerinden maalesef bir tanesi.

Sübvansiyona baktığımız zaman, reel sektör o kadar da ucuza kullanmıyor ama ben geçmiş Plan ve Bütçe Komisyonlarında da bundan bahsettim, önemli olan, bizim bir birim enerjiyle ne kullandığımız? Yani Enerji Bakanlığı bu işin bir tarafında ama Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı da diğer tarafında. Yani, ben ucuz bir enerjiyle, bir birim enerji kullanarak plastik leğen üretirken Almanya daha pahalıya enerji kullanarak dayanıklı plastik üretebiliyorsa benim sanayicim daha ucuz enerji kullansa bile o enerji maliyetlerinden şikâyetçi olabiliyor. Bu da Enerji Bakanlığı ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve özellikle Verimlilik Genel Müdürlüğüyle sizin aranızda mutlaka iş birliğini geliştirmeniz gereken alanlardan bir tanesi.

Madencilik, yapmamız gereken şeylerden bir tanesi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Lütfen tamamlayalım.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) - Tamamlıyorum.

Burada bizim işlenmiş spesifik ara malı ihracatımızı arttırmamız lazım. Daha sonra söz geri gelirse nadir toprak elementlerinden de bahsedeceğim. Bizim madencilik sektöründe dışarıya verebilecek "know-how"umuz var. Mesela, Sayın Bakan, Suudi Arabistan'a madencilik konusunda çok ciddi bir tecrübe aktarımı yapabiliriz ama aynı zamanda diğer ülkelerden yine tekrardan madencilik konusunda onların tecrübesini alabiliriz. Dolayısıyla daha çok uluslararası iş birliğine ihtiyaç var. Sanayicilerin ama özellikle de belediyelerin, yerel yönetimlerin, hele bu torba yasa kabul edildikten sonra daha fazla enerji yatırımlarına kendi bölgesinde ihtiyaçları var. Onlar başvurdukları zaman onlara bir öncelik verilmesi çok önemli yani yerel yönetimler kendi enerjisini ürettikleri zaman merkezî yönetim bütçesi üzerindeki yükleri de azalacaktır. Bu konuda sizden bir anlayış bekliyorlar, sanayici de öyle.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) - Şebeke modernizasyonu ve trafo kapasitelerinin artırılması. TEİAŞ'ın bütçesine baktım, 40 milyardan 60 milyara çıkartmışsınız, bu önemli ama dağıtım şirketlerinin daha fazla altyapı yatırımı yapması önemli.

Son bir görselle bitiriyorum, burası da bence önemli, karanlık yerler Çiğli, yan taraf Menemen ve Aliağa. Dolayısıyla, burada Cumhuriyet Halk Partili belediyelerin -her ne kadar Yaşar Bey bizi suçlasa da- burada da aydınlatma konusunda da Cumhuriyet Halk Partili Belediyelerin, hemen yanımda Milliyetçi Hareket Partili ve AK PARTİ'li belediyeler var, buraya baktığınız zaman negatif ayrımcılığı görüyorsunuz diyorum.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Önce çöp temizleyelim Başkanım.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) - Sayın Erdem'e bana daha fazla vakit verdiği için de çok teşekkür ederim.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sunumunuzu bölmek istemedim. Normalde bir dakika veriyoruz.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) - Sağ olun.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Adalet Kaya...

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Teşekkür ederim.

Ben de herkesi selamlıyorum.

Sayın Bakan, değerli bürokratlar; hoş geldiniz.

Bugün Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2026 yılı bütçesi. Şimdi, Diyarbakır Milletvekili olarak bu bütçenin önceki yıllardan farklı olmadığını yani kadim medeniyetlerin beşiği olan kentimin su kaynaklarını, tarımını, tarihî ve kültürel mirasını önceki yıllardaki gibi yok etmeye dönük bir anlayışla hazırlandığını ifade etmek istiyorum çünkü bizzat tanık oldum geçen yıl.

Şimdi, 2026 bütçesi ne yazık ki geleceği değil, geçmişin maliyetli tercihlerini finanse etme kararlılığını sürdürüyor. Bu bütçe, ekolojik krizi sistematik olarak görmemiş esasında; enerji tekellerini ödüllendiren, halkın sırtına yüklenen sosyal ve ekonomik adaletsizliği perçinleyen bir anlayışla hazırlanmış. Önceliği ekoloji olmayan, halk olmayan, insan olmayan bir bütçe teklifiyle karşı karşıyayız.

Şimdi, iklim kriziyle mücadele etme söyleminiz sürüyor, az önce Sayın Ümit Özlale de bahsetti ama bütçe teklifindeki rakamlar tam tersini kanıtlamakta. 2025 yılında sürdürülebilir çevre, iklim değişikliğine ayrılan pay 19,4 milyar iken 2026 teklifinde bu tutar 18,9 milyar liraya gerilemiş yani genel bütçe artışına rağmen enflasyonu, enflasyon oranlarını da göz önüne aldığımız zaman yaklaşık yüzde 30 ila yüzde 35 oranında reel bir azalma söz konusu yani üçte 1 oranında bir azalmayı tercih etmiş bu bütçe teklifi. Bu, sadece bir maliye ve planlama hatası olarak değerlendirilemez. Bu tercih aslında hem çevreye, doğaya dair politik bir ihmali ve teklifin sosyal ve ekolojik adaleti tesis etmekten ne kadar uzak bir yaklaşımla hazırlandığını gösteriyor.

2026 bütçe teklifine dönecek olursak yine en büyük maliyetlerden ve israf kalemlerinden biri fosil yakıtlara, özellikle de yerli kömür santrallerine verilen garantilerde görünüyor. İktidar 2030 yılına kadar yerli kömürle çalışan santrallere dolar cinsinden devasa bir taahhüt vermiş yani toplam 8,7 milyar dolarlık alım garantisi. Bu taahhüt, ekonomik rasyonellikten tamamen uzak. Analizler, bu garantilerin piyasa fiyatlarından yüzde 12 daha yüksek bir fiyattan verildiğini gösteriyor. Daha pahalı ve daha kirli bir çevreye, doğaya yıkım getiren bir enerji kaynağının tüm yurttaşların vergileriyle sübvansede edilmesi anlamına gelen bir kalemden bahsediyorum. Bu teşvik mekanizması o kadar çarpık ki teşvik alan santraller elektrik üretmese bile desteklenmeye devam edecek.

Yani, böyle genel bir değerlendirme yaptıktan sonra biraz Diyarbakır'dan bahsetmek istiyorum. Bizzat tanık olduğum birtakım işte maden ve diğer meselelerden HES... Dicle Nehri üzerinde kurulan, Diyarbakır'da kurulan 3 mini HES projesinden bahsetmek istiyorum. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan onaylanmış ve çalışmalara başlanmış ama ne yazık ki şehrimiz için çok büyük bir tehlike arz ediyor. İnşaat Mühendisleri Odası da belirtmiş üstelik, görüş bildirmiş. Daha önce inşa edilen barajlarla zaten hem nehrin akışı ve debisi tamamen durma noktasına gelmiş ama bu HES projeleriyle beraber can suyu bile yok olma tehlikesiyle karşı karşıya. Yani sıra, nehrin çevresinde ekosistemi ve tarımsal faaliyeti doğrudan baltalayan 3 proje bu. Regülatörlerin kurulduğu alanlar klasik sulamayla tarım yapılan tarımsal nitelikli alanlar. Nehrin kuruması bu bölgelerde geçimini tarımla sağlayan insanları, vatandaşları, yurttaşları mağdur edecek, yaşam kaynaklarını tamamen yok edecek. Diyarbakır'da sivil toplum örgütlerinin yaptığı açıklamada "Bu projeler, kamu yararı gözetilmeden yerel yönetimlere ve kent dinamiklerine yapılan bir müdahaledir." demişler; ben de buna tamamen katıldığımı ifade etmek istiyorum, partimizin politikası da böyledir.

Bir diğer mesele, yine bu HES projeleri Dicle Vadisi'nin bir kısmının UNESCO Küresel Mirası Listesi'ne girme sürecinde olan surların sürecini olumsuz olarak etkileyebilir ve Dicle Vadisi'nin bir kısmının rezerv yapı alanı ilan edilmesini yine olumsuz etkileyebilir bir proje.

Bir diğer mesele, Kulp ilçemiz. Kulp'ta Arketin köyü ve Hesandin Yaylası'nda Kulp Madencilik ve Dış Ticaret Anonim Şirketi tarafından yürütülen maden arama faaliyetleri. Şimdi, bu faaliyetlerle yöre halkının hayvancılık, arıcılık, tarım gibi pek çok geçim kaynağı ve faaliyeti ne yazık ki yok ediliyor. Bu faaliyetler yalnızca insan yaşamını değil bölgenin hem bitki türünü hem endemik türleri hem su kaynaklarını da ne yazık ki yok etme konusunda bir tehdit yaratıyor. Hesandin Yaylası 6 mahalleye ve onlarca mezraya su sağlayan bir yayla. Köylüler olası siyanür kullanımıyla ilgili ne yazık ki endişe içerisindeler ve bununla ilgili tepkilerini de ifade ediyorlar. Diyarbakır Barosu bununla ilgili bir dava açtı. Şirket 2007 yılında aldığı "ÇED gerekli değildir." kararıyla beş yıl faaliyet yürütmeden beş yılın ardından aslında çalışmaya başlamış ama ne yazık ki beş yıl faaliyet yürütmemek aslında bunun hukuken düştüğünü gösteriyor ama yine de çalışmasını sürdürüyor. Diyarbakır Barosunun açtığı dava sonucunda da mahkeme Çevre Şehircilik İl Müdürlüğünden projenin detaylarını istedi. Burada aslında bir hukuk skandalı, bir idari skandal söz konusu çünkü İl Müdürlüğü verdiği yanıtta 2011 yılında taşıma sonrası zemin kattaki arşivin bir haftalık şiddetli yağmur nedeniyle sel basması sonucu bu "ÇED gerekli değildir."e kaynak olan proje tanıtım dosyasının kaybolduğunu, selde gittiğini söylemiş, yani tuhaf geliyor ama gerçekten böyle. Bu durumda Çevre Kanunu madde 15'e göre proje tanıtım dosyası yoksa, eğer hazırlanmamışsa yani ortadan kalkmışsa başlanan faaliyetler mahallin en büyük mülki idaresi tarafından süre verilmeksizin durdurulur. Buna rağmen şirket çalışmalarını sürdürüyor. Yani esasında hukuken yok hükmünde olduğu kabul edilen bir rapora dayalı olarak yapılan çalışmalar söz konusu.

Bir diğer mesele, Diyarbakır'ın yine Kulp ilçesinde Eski Ağacları köyü için hazırlanan ÇED başvuru dosyasında projenin yerini gösteren fotoğrafın gerçek proje yeriyle hiçbir ilgisi olmayan başka bir fotoğrafla değiştirilmiş olması; bunu göstereceğim size çünkü burada da çalışma sürdürülüyor. Esasında projenin ÇED raporunda şu fotoğraf kullanılmış yani çorak bir toprak gösterilmiş ve daha sonra nihai raporda da buranın bu fotoğraf üzerinden nihai ÇED raporu çıkmış ama asıl yer şurası, şu; şuraya ÇED raporu verilmiş. Şu anda mahkemeyele ilgili süreç devam ediyor. Dolayısıyla, idarenin yanıltıldığı bir durum söz konusu. Bununla ilgili olarak da yani "ÇED olumlu." işleminin dayanağı alenen yanıltılarak oluşturulmuş. Yani bunu sormak zorundayım Sayın Bakan, bu tahribat ve bu hukuksuzluk kimin çıkarına hizmet etmekte? Oradaki halkın çıkarına hizmet etmiyor çünkü burada ne yazık ki bitki örtüsü, gölet, geçim kaynaklarının tamamen yok edilmesi söz konusu. O nedenle bunun da derhâl iptal edilmesi gerekiyor.

Bir diğer krizli konu, aslında bütün bölgenin krizi, Diyarbakır'ın da en önemli kriz meselelerinden biri tabii ki dağıtım. Evet, bu konuyla ilgili hani iki üç cümleyle geçeceğim çünkü oldukça önemli ama yaşamı felç eden, özellikle de tarım faaliyetlerini, insanların, öğrencilerin eğitimini, esnafın ticaretini, yani her şeyi etkileyen bir hususa dönüşmüş durumda elektrik kesintileri. Bu konuyla ilgili ilgililerin bu şirketin denetimini ne zaman layıkıyla yapacağını sormak istiyoruz. Ya, hakkıyla, layıkıyla bu şirket ne zaman denetlenecek, ne zaman bu zulüm sona erecek diye ben sormak istiyorum. Diyarbakır halkının elektrik hizmetine kesintisiz ve güvenli bir şekilde erişim hakkını ilgili birim ne zaman sağlayacak? Onu da söyleyeyim.

Son olarak, bize sunulan bu bütçe teklifinin Türkiye'yi maliyetli, ne yazık ki kirli bir çevreye ve adaletsiz bir geleceğe sürükleyeceği kesin yani siz de bunu biliyorsunuz ve biz DEM PARTİ olarak ekolojik ve demokratik ilkelerimiz doğrultusunda enerji dönüşümü için uygulanabilir, adil, rasyonel ve etkili bir program bekliyoruz sizden. Bunun için de öncelikle enerji sektörü

merkezileşmiş tekellerin elinden alınmalı ve yerel yönetimlere devredilmelidir. Partimiz, bu dönüşümün motoru olarak da yenilenebilir enerji kooperatiflerinin desteklenmesini önermektedir.

Bir diğer önerimiz, enerji yoksulluğunun giderilmesidir, temel insan haklarının teminat altına alınmasıdır; yoksul halkın zorunlu elektrik ve yakıt ihtiyacı kamu tarafından ücretsiz ve kesintisiz bir şekilde sağlanmalıdır, enerji tarifeleri vatandaşın geliri ve maaşları gözetilerek ödeyebileceği makul seviyelerde tutulmalıdır.

Sayın Bakan ve değerli Komisyon üyeleri; bu hâliyle Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2026 yılı bütçesi ülkenin en büyük maliyetlerini ve en büyük gelecek potansiyelini barındırmakta ama biz bu önümüze sunulan teklifle bütün bu potansiyelin heba edildiğini düşünüyoruz. Buna karşı sunduğumuz öneriler sadece daha ucuz, daha güvenli bir enerji sistemi sunmakla kalmaz, aynı zamanda Türkiye Cumhuriyeti Anayasa'sının ve Uluslararası İnsan Hakları Sözleşmesi'nin gerektirdiği sosyal ve ekolojik adaleti tesis eder diyorum ve hepinizi selamlıyorum.

Çok teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ediyoruz.

Sayın Sadullah Kısacık, buyurun.

Sistemde bir arıza var.

Saat 17.00'de toplanmak üzere birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.52

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 17.12

BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)

KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - 10'uncu Birleşimin Beşinci Oturumunu açıyorum.

Söz sırası Sadullah Kısacık'ta.

Süreniz on dakika.

Buyurun.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Bakanım, sayın milletvekillerim, Sayın Komisyon üyeleri, değerli bürokratlar, basınımızın güzide mensupları; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama yaklaşık 43 milyon mesken sahibini ilgilendiren bir konuyla başlamak istiyorum.

Şimdi, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu 31 Ekim günü bir Kurul kararı yayınladı. Buna göre, son kaynak tedarik tarifi limiti 4 bin kilovat/yıl olarak belirlendi. Şimdi, bundan etkilenen abone sayısının 2,5 milyon olduğu belirtiliyor, bu da yüzde 6'ya tekabül ediyor ama ben burada bir haksızlık ve bir adaletsizlik olduğunu düşünüyorum. Bu kararın iyi düşünülerek, üzerinde iyi çalışılarak verilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Şimdi, bununla ilgili birçok arkadaştan, değişik kesimlerden elektrik faturalarını topladım, böyle bir çalışma yaptım yani ne olabilir, şu andaki mevcut durum ne diye; size bu konuyu aktarmak istiyorum Sayın Bakanım.

Şimdi, elimde gördüğünüz bu fatura Adana'dan bir berber arkadaşın faturası, evinin elektrik faturası. Bu arkadaş tek kişi çalışan bir berber, çırağı bile yok, kalfası bile yok; tek başına çalışıyor ve 2+1 evde ikamet ediyor, 2 çocuğu var, evde 1 adet klima var. Şimdi, biliyorsunuz, Adana, Mersin, Hatay, Osmaniye; Akdeniz, hatta şu anda Ankara'da bile yeri geldiği zaman klima artık lüks bir şey değil, artık gereklilik, şart.

2+1'de oturuyor, 2 çocuğu var sadece, ev 2+1. Şimdi, bu arkadaşımızın 2024'te toplam kullandığı sarfiyat 4.700 kilovat, geçen sene kurtarmış; 2025'te şu anda kullandığı toplam, şimdiye kadar, 31 Ekim itibarıyla 4.382. Geçmiş olsun, 4 bini geçtiği için bu arkadaş 1 Ocak 2026'dan itibaren -şu anda yüksek- devlet desteği olmadan şu anda ödediğinin yaklaşık 2 katı fatura ödeyecek.

Şimdi, Sayın Bakanım, bakın, bu düzenleme 5 bin kilovat diye geçen yıl belirlendiğinde siz bir açıklama yapmıştınız, demiştiniz ki: "Türkiye'de 40 milyon mesken abonesi var; bunun yüzde 3'ü, 1,2 milyon abone bundan etkilenebilir ki onlar da yüksek tüketim grubu olan, evi büyük olan, evinde daha çok elektrikli eşya bulunan, belki elektrikli aracı olan kesim. Bunlar da elektrik fiyatını maliyetine uygun şekilde ödeyecek. Desteği gerçekten ihtiyaç sahibi olan vatandaşa yapmamız lazım. Bir anlamda yüksek tüketimi olan kişilerin demek ki elektriği karşılayabilecek mali durumları var." Bu, sizin açıklamanız. Güzel, mantık güzel; evet, böyle olması lazım.

Şimdi, dolayısıyla, şu anda berber arkadaş, 2+1 evde oturan, kiralık evde oturan -ismini de verebilirim, beraber yetkili arkadaşlarla da gidebiliriz- bu arkadaş şu anda artık 1 Ocaktan itibaren devlet desteği olmadan elektrik kullanacak.

Şimdi, orta hâlli bir arkadaşımız yine, memur, tek maaşla çalışan memur bir aile, 2 çocuğu var yetmiş, daha büyük çocukları; 3+1 evde oturuyorlar. Bu arkadaşımız da 2024'te 5.555 kilovat kullanmış; zaten şu anda devlet desteğinden faydalanmıyor, şimdiye kadar da 4.791 kullanmış. Şimdi, bu da hani 3+1 evde oturuyor, bahçesi yok, vesairesi yok, ekstra bir aydınlatması yok, normal memur bir aile. E, şimdi, bu aileler de bundan etkileniyor yani devlet desteğinden faydalanamıyor.

Şimdi, bir örnek daha vereyim, bu da fabrikatör bir arkadaşım. Adana'nın en güzel yerinde tripleks villası var, önünde havuzu var. Şimdi baktığımız zaman, bu zaten 2024 yılında 15.514 kilovat kullanmış dolayısıyla zaten destekten yararlanamıyor, hatta en son ağustos ayında da 23.755 TL fatura ödemiş.

Şimdi, Sayın Bakanım, buradaki paradoks şu: 1 Ocak 2026'dan itibaren bu 2+1 evde oturan berber arkadaşım ile 8 odalı, önünde yüzme havuzu olan, tripleks villada oturan fabrikatör arkadaşım siz aynı fiyattan elektrik vereceksiniz, kilovatı. Bu, adaletsizlik Sayın Bakanım. Bu modeli değiştirmemiz lazım bizim. Evet, sizin dediğiniz gibi, şimdi, bu villada oturan arkadaşın havuzu var, hatta havuzu ısıtıyor, dış aydınlatması var, elektrikli aracı var, eşinin elektrikli aracı var. Şimdi, bizim bu adamla... Ha, bu 23 bin lira ödemiş, bu da en son ekim ayında 1.255 lira ödemiş, berber arkadaşım ama ikisine aynı fiyattan 1 Ocaktan itibaren aynı fiyattan elektrik vereceğiz Sayın Bakanım.

Bakın, biz, evet, belli bir tüketimden sonrasını katlayarak kademeli gitmeliyiz bence. Bu aldığınız karar, 4 bin kilovat, inanın daha çok orta ve dar gelirli vatandaşlarımızı daha fazla ezecek. Bu arkadaşım 4 katına da artırırsanız önemli değil, elektrik faturasına bakmaz bile ama bu arkadaşım belki elektrik faturasını ödeyemediği için elektriği kesileceği durumunu da yaşıyor gerçekten yani belki bu yüzde yüz artarsa bu arkadaş zor duruma düşecek. Dolayısıyla, şimdi bu adaletsizliği ortadan kaldırmamız lazım. Biz, şu anda tripleks villayla, 2+1, belki de 1+1 orada oturan dar gelirli vatandaş aynı kefeye tutuyoruz.

Şunu da söyleyeyim: Şimdi, doğal gaz çoğu dar kesimli hanelere ulaşmıyor maalesef, yani daha çok gelirlerin yüksek olduğu yerde doğal gaz var, alt mahallelerde doğal gaz kullanımı yok, doğal gaza ulaşım yok; dolayısıyla orada kışın çoğu vatandaşımız aslında elektrik sobasıyla ısınmak zorunda kalıyor. E, 2 çocuğu olduğunu düşünün, oturma odasında bir elektrik sobası, işte, 2 çocuğun odasında ayrı elektrik sobası, özellikle yazın mecburen en azından bir klima çalıştırmak zorunda; dolayısıyla elektrik, bir lüks tüketim değil bir gereklilik bu şeyler için.

Ben bu 4 bin kilovattın adil olmadığını, bunun kademeli olarak artırılmasını, çok kullanımdan sonra belli bir oranda yani bıçak gibi 4 bin altı ve üstü değil de 4 binden sonraki kademe üstünü sağlamamız gerektiğini düşünüyorum; bu, önemli. Niye önemli biliyor musunuz? Sayın Bakanım, gerçekten de çok zor günler yaşıyoruz; şu anda insanlar hayata tutunmaya çalışıyorlar. Takdir edersiniz hayat pahalılığı çok fazla arttı yani insanlar belki her şeyinden kısıyor ama şimdi elektrik kesildiği zaman insanlar... Şu anda askıda fatura vesaire artmış durumda; bize siyasetçi olarak da birçok fatura geliyor, işte "Ödeyemedim, kesilmiş; öder misiniz elektriğimi?" filan diye. Yani en azından bu elektriği ulaşılabilir, insanların hayatını etkilemeyecek temel bir ihtiyaç gibi düşünüp çok kullandıktan, elektrik faturası kendi için önemli olmayan kesimden daha fazla alacak şekilde bir düzenleme yapmamız gerekiyor çünkü Sayın Bakanım, ülkemizde zaten enerji enflasyonu OECD ülkelerinin üzerinde. Bakın, şu anda enerji enflasyonunda yüzde 28,5'la Türkiye, zaten 1'inci sırada yani bizim enerji fiyatlarımız yıllardır artıyor, yıllardır artıyor ve artık aradaki fark... En yakın ülke

Norveç 15,4, Şili 9,7, İsveç, Lüksemburg -bakın hep şeylere göre- eksi olanlar var enerji enflasyonu ama bizim enerji enflasyonumuz artıyor.

Bakın, özellikle bu Mayıs 2023 seçimlerindeki motorin ile şimdiki motorin fiyatları arasında dağlar kadar fark var. Ben Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu Başkanımıza da bir şey sormak istiyorum. Şimdi, bakıyoruz, petrol fiyatları son yılların en düşük seviyesinde. Baktığınız zaman, şu petrol fiyatının bir yıllık grafiği ama motorin de şu anda tarihî zirvesinde.

NAİL ÇİLER (Kocaeli) - Vergisi çok.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Vergi çok, yüzde 25'ten yüzde 45'lere çıktı.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Yani şu anda aslında baktığınız zaman, dünyada enerjinin düştüğü, enerjinin ucuz olduğu bir dönemde biz kullandığımız enerji fiyatlarının tarihî zirvesini yaşıyoruz. Ha, şimdi diyeceksiniz ki "İşte vergi, diğer taraftan dolar kuru..."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Tamamlıyorum Başkanım.

15 Ocak 2025'te, Brent petrol 81 dolarken motorin 45 lira 80 kuruşmuş; 6 Kasım 2025'te Brent petrol 63 dolar ama motorin 58 lira 57 kuruş. Bakın, bu dünyadaki enerji fiyatlarının düşüşünden şu anda belki ülke olarak kazançlıyız, cari açık olarak kazançlıyız ama halka bunu maalesef yansıtamıyoruz; bu da enerji fiyatlarının artmasına sebep oluyor.

Ben burada iktidar partisindeki arkadaşlara da sesleniyorum; şu adalet kısmını halledelim. Bakın, gerçekten de şu andaki elektrik fiyatlarını anlattım, şu anda bir villada yaşayanla, 2 artı 1'de yaşayan kişiye aynı tarifieden elektrik vermek adaletsizliktir; bunu çözelim diyorum.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Buyurun Şeref Bey.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Sayın Başkan, Sayın Bakan, çok kıymetli milletvekilleri ve bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, bugün buraya Türkiye Büyük Millet Meclisine gelirken, halkın evine gelirken eliniz boş gelmediniz ama bu konuda size teşekkür edemiyoruz. Mazota getirdiğiniz 2 liralık artışla 58 lirayı geçti fiyat. Siz göreve geldiğinizde fiyat 22 liraydı, bugün 58 lira; fiyat neredeyse 3 kat arttı. Türk milletin satın alma gücüne bir kez daha darbe vurdunuz. Ekonomi kitaplarında "Arz, üretim artınca fiyatlar düşer." der. Sunumunuzda bahsettiğiniz Gabar petrolünden çıkardığımız petrol günde 81 bin varil olmasına rağmen mazot fiyatları artmaya devam ediyor yani Türk halkı indirim beklerken siz bindirim yapmaya devam ediyorsunuz.

Sayın Bakanım, size hatırlatma yapmak isterim: Ülke olarak birçok anlamda olduğu gibi, ekonomik anlamda da zor günler geçiriyoruz. Enflasyonla mücadelede istediğimiz noktaya gelemiyoruz; dün, Mehmet Şimşek'in de belirttiği gibi, tahminler bir türlü tutmuyor, satın alma gücümüz her gün düşüyor, üretim maliyetlerimiz her gün artıyor, fiyatlar ve enflasyon artmaya devam ediyor. Bakanlığınız bu anlamda kritik bir öneme sahip; hem ham madde hem de enerji fiyatları ile üretim maliyetini hem de mazot fiyatları ile nakliye yani transfer maliyetlerini düşürmekte üzerinize büyük görev düşüyor.

Bugün maliyetleri ve dolayısıyla fiyatları, enflasyonu artıran en önemli etkenlerden bir tanesi mazot fiyatlarıdır. Mücadele etmekte en çok zorlandığımız, hatta şu anda dünya lideri olduğumuz gıda enflasyonunu düşürmekte en kritik rollerden biri de sizin Sayın Bakan. Bugün çiftçilerimizin en büyük maliyeti mazottur. Yine, gıdanın tarladan pazara yolculuğunda fiyatı en çok artıran nakliye fiyatları yani mazottur. Bugün çiftçilerin kullandığı mazotta ÖTV'yi kaldırmak, gıdanın nakliyesinde yine vergiyi düşürmek, ülkenin ihtiyacı olan maliye politikalarına katkıda bulunmak şu anda bu ülkeye yapacağınız en büyük hizmet olacaktır. Bu geçişi de tabii ki hemen yapamazsınız ama iki senelik bir dönemde yayabilirsiniz.

Enerji ihtiyacıyla ilgili özellikle güneş enerjisi uygulamalarında ikilemler var. GES yatırımı yapmak isteyen sanayicilere şu anda izin verilmiyor "Trafolar da yer yok." deniliyor, yeni trafo yatırımları da yapılmıyor bildiğim kadarıyla fakat Ümit Bey de bahsetti, sanayiciye verilmeyen, açılmayan kapasiteler ne yazık ki bazı kişilere peşkeş çekilmiş. Bu kişiler sahip oldukları kapasiteleri yüksek fiyatlarla sanayiciye pazarlamaya çalışıyorlar. Konu sadece trafo meselesi de değil, trafo ihtiyacı olmadan şu anda tüketimi kadar üretmek isteyen firmalara da izin çıkmıyor. Bu izinlerin verilmesi hem doğal gaz anlamında dışa bağımlılığımızı artırmayacaktır hem de şu anda çok zor durumda olan sanayicilerin üretim maliyetlerinin düşmesi açısından faydalı olacaktır.

Enerji fiyatları düşmekte fakat bu indirim diğer taraftan dağıtım bedellerinin artması yoluyla şirketlere aktarılmaktadır; dağıtım bedeli 4 kat artırılmıştır. Elektrik faturasını mesaj atıyorsunuz ve diyorsunuz ki: "Faturanız bu kadar ama devlet katkısı sayesinde şu kadar ödeme yapacaksınız." O zaman dağıtım bedellerini de yazalım oraya, diyelim ki "Fatura bu kadardı; şöyle oldu, böyle oldu." hangi fiyat düşmüş, hangi fiyat artmış görülsün.

Ayrıca, bu dağıtım firmaları da yeteri kadar denetleniyor mu; ne yazık ki o da soru işareti bırakıyor çünkü ömrü biten hatların, trafoların yenilenmesi veya tamiri konusunda özveri göstermiyorlar. Bu trafolar ve nakil hatları sebebiyle senelerdir kaç tane yangın çıktı, kaç ağaç, kaç orman, kaç can telef oldu biliyorsunuz Sayın Bakanım.

Şimdi, Türkiye'de malum, enerji açığı ve giderek artan bir talep var; siz de bunu organize etmek için bir çaba içindesiniz fakat malumunuz, hayat tercihlerden ibarettir. Mesela, yazın çıkardığınız yasayla siz de bir tercihte bulundunuz; 80'li yılların teknolojiyle verimsiz bir üretim yapan 2 tane termik santrale verilen sözler uğruna 86 bin zeytin ağacının, yüz binlerce çam ağacının, yüzlerce köyün, arının, balın, Bodrum'un, Muğla'nın su kaynaklarının yok olmasına göz yumdunuz. O gün bu konuda çok fikir verdik, çok alternatif gösterdik hiçbirini dinlemediniz. İki gün önce burada Ticaret Bakanıyla Türkiye'nin ithalat politikalarını konuştuk; diğer bakanlıklardan gelen taleple gümrük vergilerini sıfırladığını ve piyasayı düzenlemede katkı sağladığını anlattı Sayın Bakan. Siz de o düşük kalorili, ekonomik değeri az olan kömürü bölgeye yakın olan limandan ithal edip bu terminalleri çalıştırabilir, bir çevre felaketinin önüne geçebilirsiniz. Yasayı Komisyona getirdiniz, Çevre Komisyonundan bir görüş almadınız, Komisyonumuza bir etki analizi

sunamadınız. Burada bürokratlarımıza sorular sorduk ne yazık ki bakkal hesabıyla cevap verdiler. Söylediğim gibi, hayat tercihlerden ibarettir; siz tercihinizi yandaştan yana kullandınız, çevre felaketlerine göz yumdunuz Sayın Bakan.

"Çevre" dediğimizde yine Bakanlığınızla ilgili en önemli yetki alanı madenlerle ilgili de konuşmak zorundayız. Yine, bu zeytin yasasıyla Bakanlığınızın kurumlarına büyük yetkiler aldınız. Bunlardan bir tanesi de bürokrasiyi ilgilendiren kurumlardan görüş isteme, dört ay görüş verilmeme durumunda olumlu görüş verilmesi mevzuu. Buradan size sormak istiyorum: Bu yasa çıktığından beri kurumunuza kaç adet maden arama başvurusu yapılmıştır? Yazın yanan birçok bölgede ve özellikle seçim bölgesi Denizli'de Buldan ve Merkezefendi ilçelerimiz sınırları içinde çıkan yangınlar sonrası Kurumunuza maden aramaya ilgili başvuru yapıldığı doğru mudur? Kurumunuz hangi bölgeler için, hangi bakanlıklardan kaç adet görüş istemiştir? Bu ay sonunda dört aylık süre bitecektir. Sizlerin de bu yıl sonu özellikle başvuru sayısı ve verilen onayların istatistiklerini kamuoyuyla şeffaf bir şekilde paylaşmanızı bekliyoruz.

Seçim bölgesi Denizli'de doğal gaz olmayan ilçeler ile doğal gaza erişimi olmayan fabrikalar sorunu vardır. Hatta 2025 yılını bitirdiğimiz bugünlerde turizmin göz bebeği Pamukkale'de doğal gaz hâlâ yok. 2018'de EPDK "81 ilde ve tüm ilçelerde doğal gaz olacak." demişti, yedi yıl geçti, ne doğal gaz var ne de verilen sözlerin bir karşılığı var Sayın Bakanım. Denizli'nin merkezinde bu bahsettiğim yerler ayrıca; dolayısıyla, Denizli halkı söz verenlerin sözlerini tutmasını beklemektedir. Bugün sabah buraya geldiğinizde de size tüp gösteren Vekilimize "Artık doğal gaz var, o yüzden tüp kullanılmıyor." dediniz ama maalesef birçok ilçemizde doğal gaz yok.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Köylere doğal gaz götürüyoruz. Haymana'nın köylerinde doğal gaz var.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Şimdi, bu Denizli'nin doğal gaz problemiyle ilgili bağlamlandırırsak Denizli olarak biz kayıp kaçak kullanımının en düşük olduğu illerin başında geliyoruz elektrikte yani bunun mukafatı olarak Denizli'ye enerji yatırımları için pozitif ayrımcılık yapın, Denizli'ye yatırımları arttırın istiyoruz. Denizli'nin doğal gazı olmayan ilçesi olmasın, Denizli'ye verilen enerji yatırımlarında, trafolarda pay artırılsın, yatırımcımız, sanayicimiz mağdur olmasın çünkü yani ya birinci sıradayız ya ikinci sıradayız kayıp kaçığın en düşük olduğu iller arasında. Dolayısıyla, dürüst davranan ve sisteme zarar vermeyen iller ile kayıp kaçak oranının yüksek olduğu iller arasında bir fark kalmazsa ne yazık ki bu da kayıt dışılığa ya da kayıp kaçığı olan talebi artıracaktır diye düşünüyorum.

Ayrıca, ifade etmek isterim ki 2026 yılı bütçenizdeki düşüş de beni oldukça şaşırtmıştır. Diyanet İşleri Başkanlığının bütçesini 40 küsur milyar artırırken sizin bütçenizden tasarruf edilmesi bu bütçeyi yakışmamıştır; onu da söylemek istiyorum.

Komisyonumuzu, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Arpacı, teşekkür ederim.

Tabii, cuma günleri arkadaşlarımızın uçakları var ve...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Diyanetle derdiniz bitmedi.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Sizin de cumhuriyetle derdiniz var.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - ...sistemde uyguladığımız yöntem bozulabiliyor.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Hep Diyanet, hepiniz Diyanet...

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Ama aynı şey değil mi?

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Lütfen arkadaşlar...

Sayın Arpacı, teşekkür ederim.

DEM'den bir arkadaşımızı öne aldık. Mustafa Kalaycı söz talebini geri çekti. Şimdi, Vehbi Bakırlıoğlu'ndan sonra Tamer Osmanağaoğlu'na, daha sonra İYİ Parti'nin de böyle bir talebi var; onları yerine getireceğiz.

Sayın Vehbi Bakırlıoğlu...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, hoş geldiniz. Benim konuşmamda ağırlık Soma olacak tahmin ettiğiniz gibi. Bir zamanlar "enerjinin başkenti" olarak geçen Soma ne yazık ki yavaş yavaş, adım adım terk edilen bir kasaba olma yoluna doğru girmiş. Sorunu biliyorsunuz, ancak anladığım kadarıyla sorunların ne kadar büyük olduğunu bilmiyorsunuz ve nasıl çözüleceğini de bilmiyorsunuz. Sorunu biliyorsunuz çünkü sorunu siz yarattınız, siz inşa ettiniz, Soma'ya da gelmiştiniz. Şimdi, ben size, buradaki arkadaşlarımıza, özellikle iktidar grubundaki milletvekili arkadaşlarımıza, Adalet ve Kalkınma Partisi -AKP- tipi bir özelleştirme hikâyesinden bahsetmek istiyorum. Kronolojik olarak sizlere hatırlatmalar yapmak istiyorum.

Soma B Santrali 1981 yılında devreye girdi, 2015 yılında 685 milyon dolara Konya Şeker'e özelleştirildi. Konya Şeker, biliyorsunuz, bir çiftçi örgütlenmesi; sektörde de herhangi bir deneyimi yoktu, taşınmazlarıyla beraber satıldı. Sonra ne oldu? Firmanın yasal olarak baca gazı filtresi takması gerekirken bunu takmadı, 2027 yılına kadar da takmayacak. Soma, yıllardan beri zehirli hava solumak zorunda kalıyor. Sayın Bakanım, siz de biliyorsunuz ki bu süre içerisinde hiçbir yatırım yapmadı. Hadi yatırım yapmayı bırakın, yapması gereken bakımları dahi yapmamış. Santralde özelleştirmeden sonra özellikle işçi sağlığı konusunda ciddi sorunlar ortaya çıkmaya başladı ve irili ufaklı kazalar yaşanmaya başladı. Bu arada, aradan geçen on senede bu baca gazı filtresi takmayan, çevreyle ilgili yükümlülüklerini yerine getirmeyen santrale neredeyse özelleştirme bedeli kadar teşvik verildi; yaklaşık 585 milyon dolar, özelleştirme 685 milyon dolar, teşvik 585 milyon dolar. Başka ne yapıldı? Santrale kömür veren TKİ kömür verdi ancak karşılığını alamadı. TKİ, 3 liraya aldığı kömürü 2 liraya santrale verdi ancak alacağını tahsil edemedi. Yıllar içerisindeki borç 18 milyar liraya kadar çıktı, belki daha fazla tam bilemiyoruz. Alacağını tahsil edemeyen TKİ, hâliyle bankalardan faizle borç almak zorunda kaldı ve faiz ödemek zorunda kaldı. Geldiğimiz noktada, TKİ icra işlemlerini başlattı yıllar sonra. Santral üç aydan beri kapalı. İşte, size AKP usulü, AKP tipi özelleştirme hikâyesi.

Peki, Soma'da son durum ne? Santral kapalı, santrale kömür veren firmaların elinde stoklar şişmiş durumda, sadece bir firmada 1 milyon tondan daha fazla kömürün stokta olduğu söylenmekte ve bu kömürün yanma ihtimali olduğu da söyleniyor kendi kendine durduğu için yani milyarlarca lira değerindeki kömür, millî servet yanma tehlikesiyle karşı karşıya, hava kirliliği cabası.

İşten çıkarmalara başlandı, ciddi işten çıkışlar var. Madenciler ücretlerini zamanında alamıyor, alıyorlarsa da eksik alıyorlar. 2 bin kişinin Soma'dan taşındığı söyleniyor; bu, çok ciddi bir rakam. Esasında, bu rakamları gördükten sonra kömürden adil bir çıkışın, çıkış planlamasının ne kadar önemli olduğunu görmekteyiz. Yani üç ay termik santral kapandı, Soma'da kriz baş göstermeye başladı. Yüzlerce kamyon şu anda yatıyor, nakliye yapılamıyor. Bu durumdan esnaf da etkilenmeye başladı son dönemlerde. Şehrin ekonomisi âdeta can çekişiyor. 12 bin hane bölgesel ısıtma ile ısınmakta. Bölgesel ısıtmada, sıcak su, termik santralin atıl ısısından faydalanılmaktaydı, şimdi iki tane ünite sadece Soma'ya sıcak su vermek için çalıştırılıyor, kömür yakılıyor yani termik santrali, biz koskoca termik santrali kalorifer kazanı hâline getirmiş durumdayız.

Peki, ne yapmalı? Biz ısrarla ve ısrarla kamulaştırma yapılması gerektiğini söylüyoruz. 18 milyar kamu alacağı var, geçmişte olduğu gibi Elektrik Üretim A.Ş. işletsin diyoruz. Peki, siz ne yapmaya çalışıyorsunuz? Buranın özel sektör eliyle işletilmesini savunuyorsunuz bu kadar acı tecrübelerle rağmen. Aylar geçti, ortada henüz hiçbir şey yok. Devamlı firma isimleri zikrediliyor, gelip bakılıyor ancak ortada bir şey yok. Son duyduğumuza göre, Torku şekerle borçların yapılandırılacağı firmanın aynı şekilde yola devam edeceği söylenmekte. Buradan size soruyorum: Böyle bir şey var mı, yok mu?

Yapmış olduğunuz özelleştirmelerin nelere mal olduğu ortada, biraz evvel anlattım; yıkıcı bir tablo söz konusu. Sütten ağzı yananın ne yapması lazım? Yoğurdu üfleyerek yemesi lazım, ders çıkarması lazım. Ancak siz ne yapıyorsunuz biliyor musunuz? ELİ'nin elindeki son ocakları da, kömür ocaklarını da özelleştiriyorsunuz. Kamu, Eynez'de açık ocakta yirmi yıl boyunca dekapaj yapıyor, yirmi yıl boyunca; yirmi yıl boyunca toprağı kaldırıyor, artık kömür ortaya çıkıyor; kaymağı yemek kalmış yani külfet bitmiş, artık kaymağı yemeye sıra gelmiş. Ne yapıldı? Burası özelleştirildi, devredildi. O zaman işçi ayağı kalkmıştı, otuz gün gün eylem yapmıştı Kırkağaç'ta ve bir müjde geldi, dediler ki: "Vazgeçildi bu uygulamadan." Eylem bitti, sonradan öğrendik ki biz, müjde verildiği sırada devir işlemi yapılmış bile. Ardından zaman geçti, söz konusu sahanın yanındaki sahalar da devredilmeye başlanmış aynı firmaya. Rezerv değerinin 12 milyar lira olduğu düşünülmekte. Başka ne yapıyorsunuz? Bir lavvar tesisi vardı, yıkama eleme tesisi. ELİ burada paketlediği kömürü sosyal yardımlaşmaya, millî eğitime gönderiyordu. Burası da aynı firmaya verilmiş. Yani anladığım kadarıyla siz artık Soma'yı gözden çıkarmışsınız yani TKİ'nin Soma'da hiçbir varlığı kalmayacak. Şimdi Kütahya'da da TKİ'nin işletmeleri var. TKİ'nin oradaki işletmesinde yer altında maden ocağı var, 500 küsur kişi çalışıyormuş, bize söylenen bir kilogram yer altından kömür çıkmıyor deniliyor. Burada biz kömüre ulaşmışız, burada 12 milyar liralık kömür rezervi var ancak burası devrediliyor; gerçekten de anlamakta zorluk çekiyorum.

Sayın Bakan, Soma hakikaten de tedirgin ve gergin, madencilerimiz tedirgin ve gergin. İşletmede çalışan, termik santralde çalışan işçilerin, TKİ'de çalışan işçilerin gelecekleri konusunda ciddi endişeleri var.

Sayın Bakanım, bütçenize gelirsek, 2025 yılında başlangıç ödeneği 45 milyarmış, 2026 bütçesine bakıyorsunuz 36 milyar, azalmış. Bu bütçenin en büyük kalemi ne? Mal ve hizmet alım giderleri ki bunun yüzde 99'u da genel aydınlatma giderlerinden oluşuyor. 2025 başlangıç ödeneği 32 milyar liraymış, 2026 başlangıç ödeneği 20 milyar 900 milyon lira. Önümüzdeki sene elektrikte ciddi indirim mi olacak? Genel aydınlatmada ciddi indirimler mi olacak; merak ediyorum. Gerçi merak etmiyorum, latife ediyorum çünkü neden böyle olduğunu biliyoruz çünkü önümüzdeki hafta büyük ihtimalle Genel Kurula gelecek, komisyondan geçti bir kanun düzenlemesi var. Buna göre genel aydınlatma giderlerinin normalde yüzde 20'si yerel yönetimlerde, belediyelerde, il özel idarelerdeyken şimdi bu oran eğer yasalarsa yüzde 60'a kadar çıkacak, zaten kademeli olarak çıkacak. 2027'deki bütçeniz daha da azalmış, 18 milyar lira; 2028'de 16 milyara kadar düşecek. Belli ki işte yüzde 40, yüzde 50, yüzde 60 yani yüzde 60'ına kadar bundan sonra genel aydınlatma giderlerini yerel yönetimler sağlayacak. Geçmişte neydi bu? 2009 yılına kadar zaten yerel yönetimler bunu karşılıyorlardı, esasında borçtan ödeyemiyorlardı, 2009 yılında özelleştirme öncesinde -kılıksız, temiz verelim, özelleştirelim demişler- bu borçlular devletimiz tarafından siliniyor. O günkü değerle 2 milyar 670 milyon lira borç siliniyor, devlet bunu üstleniyor, bugünkü parayla 80 milyar lira. Şimdi nasıl oluyor bu? Bakın, bu 2009 yerel seçimleri sonrasındaki Türkiye haritası, her taraf sapsarı, her taraf o dönemde Adalet ve Kalkınma Partisi tarafından kazanılmış. Belediyelerin borçları var, elektrik borçları var, genel aydınlatma borçları var. Devlet demiş ki: Siz dert etmeyin, ben bugünkü değerlerle 80 milyar lirayı sileceğim kardeşim ve bundan sonra da bunun yüzde 80'ini ben ödeyeceğim demiş, öyle bir büyüklük göstermiş ancak 2024 yılında tablo değişmiş, tablo kıpkırmızı hâle gelmiş 2024 yerel seçimlerinden sonra.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Bir dakika veriyorum.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Bir öncekinde borçluları silen Hükûmet bu sefer ne yapıyor? Diyor ki: Katılım oranını artıracak yüzde 60'a çıkartacağım. Sayın Bakanım, bu olmaz, bu gerçekten de olmaz ve bunun nelere sebebiyet vereceğini de düşünmek lazım böyle bir karar alınırsa. Diyelim ki belediyeler ödeyemediler, üzerine düşen görevleri yerine... Gerçi öyle bir dertleri de yok çünkü kaynağından kesilecek, doğru, öyle bir şey de yok, kaynağından kesileceği için ödeyememe gibi durumları da olmayacak. Vallahi, son dönemde yaşadığımız şeyleri mantıklı bir şekilde izah etme şansı yok, gerçekten de yok. Yani bir silkeleme talimatı verildi, ondan sonra burada her kanun teklifinde belediyelerle alakalı bir şey tartışılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Mesela herhalde geçti, kanunlaştı, vakıflardan belediyeye geçen; onlarca yıldır, yüzlerce yıldır belediyelerin kullandığı eserler, binalar Vakıflar Genel Müdürlüğüne aktarılacak.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ediyoruz.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Önümüzdeki hafta siz mesela eğer kanunlaşırsa... Bir de şöyle bir şey yapıyorsunuz: Yani kasaptaki ete soğan doğruyorsunuz ya.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Bakırlioğlu, teşekkür ediyoruz.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Belki bu kanunlaşmayacak, belki bu kanun teklifi gerçekleşmeyecek. Nasıl o zaman bu bütçe olacak?

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Evet, Sayın Tamer Osmanağaoğlu.

Buyurun.

TAMER OSMANGAOĞLU (İzmir) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri, Bakanlığımızın kıymetli bürokratları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bir yandan enerji arz güvenliğinin, diğer yandan yeşil dönüşüm ve kaynak çeşitliliği tanımlarının değiştiği, öneminin ise gün geçtikçe arttığı bir dönemden geçtiğimiz ortadadır. Bu durumun getirdiği yükün yanı sıra enerji arzının âdeta silah gibi kullanıldığı bir dönemde de yerli kaynakların çoğaltılması için büyük mücadele veren Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımızın yükünün de farkındayız. Farkındayız çünkü enerji alanında bölgesel ve küresel bir güç olma vizyonunun Türk ve Türkiye Yüzyılı'nın vazgeçilmez şartı olduğunun bilincindeyiz ve farkındayız. Dolayısıyla, enerji arz güvenliğinin sağlanması için kaynak çeşitliliğinin artırılması, yer altı kaynaklarımızı, çevreyi ve doğayı koruyarak milletimizin hizmetlerine sunmak için çalışan enerji ordumuza sizlerin vesilesiyle teşekkür etmek istiyorum.

Diğer yandan, 2025 yılına kadar rüzgâr ve güneş enerjisi kurulu gücünün 120 bin megavata ulaştırılması hedefini hem önemli hem gerçekçi hem de ulaşılabilir bir hedef olarak gördüğümüzü de ifade etmek istiyorum çünkü Türkiye bu hedeflere ulaşabilecek kabiliyeti ve kapasitesi olduğunu enerji alanında "ulaşılmaz" denilen birçok hedefe ulaşarak göstermiş bir ülkedir; mesela yenilenebilir enerji konusunda birçok ülkeyle rekabet edebilir bir seviyeye gelmesi, Akdeniz'de ve Karadeniz'de hem hukukumuzu hem de hakkımızı koruyan hamleler yapılabilmesi, bunun en dikkat çeken örnekleri arasındadır. Mesela ülkemizin Avrupa'da jeotermalde 1'inci, hidroelektrikte 2'nci, toplam yenilenebilir enerjide 5'inci, güneşte 6'ncı, rüzgârda ise 7'nci sırada yer alması, istenildiğinde ve amaca odaklanıldığında neler başarılabilirdiğini göstermesi açısından oldukça önemlidir.

Sayın Bakanım, özellikle seçim bölgem İzmir'de liderimiz Sayın Devlet Bahçeli'nin talimatlarıyla yurt genelinde hayata geçirilen ve hâlen tüm kadrolarımızda devam eden "Derdin Derdimizdir." sohbetleri vesilesiyle vatandaşlarımızla gerçekleştirdiğimiz sohbetlerde bazı beklentilere şahitlik ettiğimi ifade etmek isterim. Bu beklentilerden biri de enerji nakil hatlarının yenilenmesiyle ilgili projelendirme ve yapım süreçlerinin gecikmesine yönelik. Elbette sorumlu enerji dağıtım şirketlerinin hayata geçirdiği projeler de var ancak yangınlarla mücadele ettiğimiz bir bölge olan İzmir'imizde özellikle yangın çıktığında tehdit altında kalacak yerleşim yerlerindeki enerji nakil hatlarının yenilenmesi, sürecin hızlandırılması, beklentilerimiz arasındadır. Yine aynı şekilde, bazı bölgelerde hâlen ahşap ve eski direklerin değiştirilmesi de önem arz etmektedir. Diğer yandan, zaman zaman trafoların yetersiz olduğu gözlemlenen, özellikle sanayi bölgesinin yoğunlukta olduğu yerleşim yerlerindeki plansız elektrik kesintilerine sebebiyet veren eksikliklerin giderilmesi de vatandaşlarımızın beklentileri arasındadır.

Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri; enerji ordumuzun yükü ağırdır ama biliyoruz ki gayretleri de takdiri hak etmektedir. Liderimiz Sayın Devlet Bahçeli'nin ifade ettikleri gibi, doğal gaz ve petrole ödediğimiz millî servetten yapılacak yüksek meblağlı tasarruflar, kuşkusuz, ülke ekonomisiyle birlikte vatandaşlarımıza da rahat bir nefes aldıracaktır. Unutmayalım ki enerji geleceğin stratejik anahtarıdır; bu anahtarın doğru, yerinde, isabetli ve tesirli kullanımı, sürdürülebilir büyüme ve yükselme ümitlerini canlı tutacak, istikbalimizi güvenceye alacaktır.

Sayın Bakanım, Plan ve Bütçe Komisyonundaki bütçenizin ülkemize, milletimize hayırlara vesile olmasını diliyorum. Şimdiden hayırlı olsun diyorum efendim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Sayın Kamuran Tanhan, süreniz on dakika.

Buyurun.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli bürokratlar; hoş geldiniz. Ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum. Bütçenizin hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Sayın Bakan, sabah konuşmanıza başlarken "önce insan" diyerek başladınız; Bakanlığınızın önceliğinin insan olmadığını üzülerek ifade etmem gerekiyor. Eğer Bakanlığınızın önceliği insan olmuş olsaydı bu kadar doğa talanına izin verilen bir Bakanlık olmaması gerektiği kanaatindeyiz. Elektrik yalnızca bir hizmet değil yaşam hakkının ta kendisidir esasında; evler bu sayede aydınlanıyor, çocuklar ödevlerini yapabiliyor, çiftçiler tarlasını sulayabiliyor, hastalar cihazlarını çalıştırabiliyor. İşte, bu yüzden de yaşamın ta kendisidir diyebiliriz. Bugün Türkiye'de milyonlarca insan karanlığa mahkûm edilecek çünkü enerji hak olmaktan çıkarılmış şirketlerin kâr amacı hâline getirilmiştir. 2002'den bu yana yürütülen kapitalist neoliberal politikalar kamusal hizmetlerin birer birer piyasaya devredilmesine sebebiyet vermiştir. Sağlık hakkından tutun, eğitim hakkından tutun, barınma hakkı gibi temel alanların tamamında bir özelleştirme söz konusu. Enerji de sermayenin eline ve insafına bırakılmış, devletin asli görevlerinden biri olan enerji, arz güvenliği kâr hırsına kurban edilmiştir ne yazık ki. Sonuç ise ortada zaten; özelleştirmeden önce bir hak olan elektrik bugün gariban, yoksul, çaresiz yurttaşın sırtına fahiş faturalar sebebiyle bindirilen ağır bir yük hâlini almıştır.

Halkın evini vuran yeni verginin adı aslında EPDK düzenlemesidir. Enerji Piyasası Denetleme Kurumunun Kasım 2024 tarihli Kararı'yla yıllık 5 bin kilovatsaat -bu rakam aylık 417 kilovatsaate tekabül ediyor- üzeri tüketim yapan hanelerde 1 Şubat 2025 tarihinde son kaynak tedarik tarifiye kapsamına alınmıştır. Dikkatinizi çekmek istiyorum, bu uygulama "Çok tüketen çok ödesin." gibi, sözüm ona, adil görünen ama gerçekte orta gelirliyi, orta sınıfı vuran bir karardır çünkü ortalama 4 kişilik bir aile bu sınırı zaten aşmaktadır. Bu karar yaklaşık 1,2 milyon aboneyi doğrudan etkileyecektir. 3 bin kilovatsaate düşürülmesi planlanıyor; bunun anlamını size söyleyeyim Sayın Bakan: Bu, neredeyse bütün hanelerin zamlı tarifiye geçmesi demek oluyor. Yine, bir hanede çamaşır makinesi, buzdolabı, bilgisayar çalışıyorsa artık lüks tüketici sayılacak bu kararla. Elektrik gibi bir temel ihtiyacın piyasa kurallarına teslim edilmesi kabul edilebilir bir durum değildir. Bu, sosyal devletin inkârı değil midir Sayın Bakan? Enerjiye erişim bir ayrıcalık değil bütünlüklü olarak bir yaşam hakkıdır esasında ve bu hakkın piyasanın insafına terk edilmesi demek aynı zamanda bu hakkın yok sayılması anlamına da gelmektedir.

Bir diğer sorun da özelleştirme. Özelleştirmenin bedeli nedir biliyor musunuz Sayın Bakan? Halkta ölüm, yoksulluk ve karanlık demektir özelleştirmenin bedeli. Bakın, Sayın Bakan, yıllardır DEDAŞ'ın bölgede yarattığı tablo özelleştirmenin insan hayatını nasıl hiçe saydığını göstermektedir. 20 Haziran 2024 tarihinde Mardin Mazıdağı ve Diyarbakır Çınar ilçeleri arasında meydana gelen yangında 15 yurttaşımız yaşamını yitirdi, 15 yurttaşımız yaşamını yitirdi. Elektrik Mühendisleri Odasına göre orman

yangınlarının yüzde 25'i bakımsız enerji hatlarından kaynaklanmaktadır. Özelleştirmeden sonra elektrik kaynaklı yangınlar 5 kat artmış. Bunlar birer kaza değil özelleştirme cinayetleridir çünkü şirketler bir bakım harcamasını maliyet kalemi olarak görüyor; insan hayatı ise şirketler için birer istatistiktir, başka da öteye gidemiyor. Mardin'de, Urfa'da, Diyarbakır'da, Batman'da, Siirt'te, Şırnak'ta yurttaşlar kimi günlerde ortalama sekiz-on saate varan elektrik kesintileriyle karşı karşıya geliyor Sayın Bakan ve özellikle yaz aylarında yapıyor bu kesintiler. Bu kesintilerin hayatı felç edencesine çok daha fazla saatlere yayıldığı günleri de yaşamaktayız ya da tek faz olarak verildiği günleri yaşamaktayız.

Sayın Bakan, bir sorum olacak: Bu kadar uzun süreli elektrik kesintilerinin yaşandığı başka bir bölge veya yer var mıdır; varsa bunları açıklar mısınız? Bu kesintileri normal görüyor musunuz; değilse kesintiler neden sıklıkla yaşanmaya devam ediyor? Bu konuda bölge illerinin sakinleri olarak acil önlem alınmasını istiyoruz.

Bakın, DEDAŞ bölgede yurttaşlara elektrik hizmeti vermek yerine halka zulmediyor. DEDAŞ'ın halka yönelik düşmanca politikalarına dair birkaç örnek vermek gerekirse: Mardin'in Savur ilçesinin Pınardere Mahallesi'nde masa başında yazılan 150 bin liralık faturalar var, bazı hanelerde on gün arayla toplam 220 bin liralık faturalar yazılmış. Derik Dumanlı köyü trafosu yandığı için on gün elektriksiz kaldı; bir değil, iki değil, tam on gün; özellikle de yaz aylarında yapılıyor bu yine. Nusaybin ilçesi Kışla Mahallesi'nde 106 hanelik bir site bir hafta karanlığa mahkûm edildi. Bu durum yurttaşların, yaşlıların, çocukların, engellilerin, hastaların, hasta demeksizin bir bütün olarak cezalandırılması ve mağdur edilmesi anlamına gelmiyor mu? Yurttaşlar da bu yaşananları protesto ediyor, seslerini duyurmaya çalışıyor. Sayın Bakan, bu sesleri duyuyor musunuz, bu sesler size ulaşıyor mu? Biz de bu sesleri soru önergesi olarak sunduk ama cevap vermek yerine mevzuat hatırlatması dışında herhangi bir cevap alamadık. Yine, Nusaybin Tepeören'de çiftçilikle geçimini yapan bir yurttaşta eylül ayında üç ayın elektrik faturası 736 bin, 3 ayda 736 bin; aylık 245 bin lira... Fatura burada istiyorsanız teslim edebilirim size. Sorarım size: Bu durum hayatın olağan akışına aykırı değil mi?

Bakın, bir başka çarpıcı örnek de Kızıltepe'de açıkta bırakılan panolar meselesi. Bunların tamamını ben kendim çektim, tamamını ve her faturada "bakım onarım bedeli" adı altında binlerce lira bizden alınıyor, tamamını kendim çektim Kızıltepe'nin, ilçenin orta yerinde. Bu panolar ölüm tuzağına dönüşmüş Sayın Bakan; DEDAŞ gariban halkın elektriğini kesmekle kalmıyor, açık açık elektrik panolarının açık bırakılmasıyla âdetâ canına kastediyor artık. Çiftçinin elektriğini kesiyor; sadece bir enerji değil aslında bu yapılan, bu enerji kesintisi değil, ülkenin üretim damarlarını kesiyor. Enerji politikası sadece şehirlerdeki ampullerle ölçülemez; kırsalda elektriğin kesilmesi üretimin durması, gıdanın azalması ve halkın sofrasının karması anlamına geliyor. 2023 yılında çiftçilerin elektrik borcunun 12,2 milyar lirayı aştığı ifade ediliyor, bugün bu rakamın çok daha yüksek olduğunu biliyoruz. Elektrik borçları gerekçe gösterilerek destekleme ödemelerine el konuluyor, hesaplarına haciz konuyor, traktörleri satılmaya başlanıyor. Diyarbakır'da 16 bin çiftçinin banka hesabına bloke konulduğu ifade ediliyor. Bu tablo enerji politikası değil, tarımsal üretimi bir bütün olarak çökertme politikası değil midir Sayın Bakan? Çiftçinin elektriğini kesmek sadece enerji hattını değil, bir ülkenin üretim damarını kesmek anlamına gelmiyor mu? Enerji hakkı üretim hakkıdır, üretim hakkı da yaşam hakkıdır.

Fahiş faturalar, keyfi uygulamalar ve denetimsizlik; bölge halkının ne kadar elektrik tükettiğini göremiyor çünkü bunların tamamı TEDAŞ yetkilileri tarafından masa başında yapılan faturalarla yapılıyor. Sayaçlar jandarma eşliğinde direklerin tepesine çıkarıldı, kolluk güçleri TEDAŞ zulmüne alet ediliyor. Faturaların kullanımdan bağımsız bir biçimde masa başında yazıldığını hepimiz biliyoruz. Mardin'de boş eve binlerce liralık fatura gönderildiğini de gördük, hatta Duruca beldesinde, Duruca Mahallesi'nde ahıra bile kaçak fatura uygulandığına tanık olduk. Bu yalnızca denetimsizlik değil, halkın bir şirket eliyle her türlü zorbalığa maruz bırakılması politikası değil midir Sayın Bakan? Şırnak İdil ilçesinde DEDAŞ kaçak tarama bahanesiyle "drone" kullanılmaya başlandı. Bu, enerji denetimi değil, toplumsal bir gözetimdir esasında. "Drone" yalnızca direği değil, evin avlusunu, çocukların oyun alanlarını, özel yaşamı görüntülenmektedir; bu da özel hayatın gizliliğinin ihlalidir. Aynı DEDAŞ'ın Şırnak'ta kayıp kaçak bedellerini muhtarlara rücu etmeye çalıştığı yönünde basına bilgiler yansıdı. Şirket kendi hukukunu kuruyor aslında, kendi hukukunu uygulamaya çalışıyor; devlet yetkilileri ve Bakanlığınız bunu seyretmekten öteye gidemiyor. Bakanlık buna sessiz kaldıkça yurttaşın devlete olan güveni azalmakta, erimektedir.

Özelleştirmenin bir diğer yüzü de iş cinayetleridir Sayın Bakan. 2024 yılında DEDAŞ'ta çalışan 3 işçi yaşamını yitirdi. 20 Ekim 2025'te ise arıza tamiri için görevlendirilen 19 yaşındaki Şiyar Kadir Pamuk Urfa Siverek'te elektrik akımına kapılarak yaşamını yitirdi. Bu ölümler iş kazası değildir, öyle de görülemez; güvencesizliğin, taşeronlaştırmının, denetimsizliğin doğrudan sonuçlarıdır bunlar. Direklerin tepesine dikilen sayaçları kontrol eden yine yoksul işçilerdir. Emekçinin canı şirketlerin bilançosunda yer almıyor Sayın Bakan çünkü bu düzen emeği değil sermayeyi koruyor. Bu tablo kabul edilebilir bir tablo değildir ve biliyoruz ki DEDAŞ ve diğer özel dağıtım şirketlerinin tamamı kamulaştırılmalıdır. Elektrik dağıtımı kamu mülkiyetine döndürülmeli; kâr değil hizmet esası esas alınmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Direk üstü sayaç uygulamaları kaldırılmalıdır. Denetim hakkı yurttaşındır, yurttaşın olmalı şirketlerin değil. Çiftçinin üretim sezonunda elektriği kesilmemelidir; borç bahanesiyle üretimi durdurmak ülkenin gıdasına kastetmektir. Dar gelirli yurttaşlar ve çiftçiler için kapsamlı bir fatura affı çıkarılmalıdır, keyfi tahsilatlar durdurulmalıdır. EPDK, şirketlerin keyfi uygulamalarına karşı etkili denetim yapmakla yükümlüdür ve yapmalıdır. Enerji, halkın ortak varlığıdır, şirketlerin kâr amacı değildir, olmamalıdır da.

Son söz olarak elektrik değil adalet dağıtılmalıdır Sayın Bakan. Dinlemiyorsunuz ama elektriği değil adaleti dağıtın lütfen. Bugün, Mardin'de, Urfa'da, Şırnak'ın neredeyse tüm köylerinde karanlıkta kalan evler bu ülkenin en çıplak gerçeğini gösteriyor. Eşitsizlik sadece gelirden değil elektrikte de kendini gösteriyor ve derinleşiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ederim.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Bir dakika daha verebilir misiniz Başkanım?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Verdim bir dakikayı, sağ olun.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Bir tarafta sarayın ışıltılı salonları diğer tarafta mum ışığında ders çalışan çocuklar...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Çok teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, şöyle bir şey geliyor sürekli masama "İşte bizim acelemiz var, ihtiyaç var, işimiz çıkıyor." diye. Şimdi, bazen biz buna müsaade ediyoruz, geçen sene de bunu yaptık ama ondan sonra iş çıkışından çıkıyor; herkesin bir işi var.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ama kazası var, belası var Sayın Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, bir saniye, müsaade edin.

Bu sefer Komisyon üyeleri, adamlar bir yere gidemiyor, kalıyorlar burada en sona; böyle bir usulümüz yok. İstirham ediyorum, öncelikler, hayatın gereklilikleri Komisyondan daha öncedir.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, Komisyon üyesi herkes gönüllü oldu. Çok beklemekten usanıyorlarsa bıraksınlar.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum, kurallar herkes için geçerli.

Sayın İsmail Güneş, buyurun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Teşekkür ederim Başkanım.

Çok Değerli Başkanım, milletvekillerimiz, Değerli Bakanımız, Bakan Yardımcımız ve değerli bürokratlarımız ve basın mensupları; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Bakanlığımızın 2026 bütçesinin hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Tabii, bugün, 6 sondaj gemisi, 2 sismik araştırma gemisiyle eğer denizin 2 bin metre derinliğinde petrol arayabiliyorsanız bu, Türkiye için gerçekten de gurur verici bir tablodur. Diğer taraftan, bugün 2 bin metrenin üzerindeki Gabar Dağı'nda siz petrol çıkarabiliyorsanız gerçekten de bu, Türkiye için bir gurur kaynağıdır ve bu çıkardığımız petrol sayesinde inşallah petrol tüketimimizin yüzde 15'ini ve doğal gazda da yaklaşık 3 milyar metreküp doğal gaz üretiyoruz ve şimdilik, yüzde 5'ini ilerleyen dönemlerde de yüzde 20'sini inşallah kendi millî kaynaklarımızdan karşılayacağız. Bu, Türkiye'nin hayal bile edemeyeceği ve hepimizin gurur duyması gereken bir tablodur. Tabii, bugün, aynı zamanda, 81 ilimizde, 950 yerleşim yerimizde, 229 organize sanayimizde ve nüfusumuzun yüzde 85'ini doğal gazla kavuşturmamız çok önemlidir.

Değerli arkadaşlar, 2002 yılında bizim kurulu gücümüz aşağı yukarı 31 bin megavattı ve ilerleyen yıllarda elektriği, sadece aydınlatmada değil bugün evdeki pek çok aletlerimizde kullandığımız gibi, aynı zamanda teknolojik aletlerde ve arabalarda da elektriği kullanmaya başlamışız. O günlerde, yıllık elektrik tüketimimiz 131 milyar kilovat saatten bugün 354 milyar kilovat saate çıkmış. Tabii ki hiçbiriniz şunu hissetmediniz: Ya, bu kadar 3 kat enerji kullanımı talebi olduğu hâlde Türkiye'de elektrikte hiçbir kesinti olmadan, sıkıntı olmadan "AK PARTİ bunu nasıl yaptı?" diye sormuyorsunuz. Tabii, burada kurulu gücü bu kadar artırmışız ki 31 bin megavattan 121 bin megavata çıkarmışız. Sadece bununla mı kalmışız? Aynı zamanda bunun yenilenebilir kısmını önemli derecede artırmışız ve yerli enerji kaynaklarımızı çok önemli derecede de artırmışız. Bunun içine biz aynı zamanda nükleer enerjiyi de koymuşuz. Şimdi, bazı siyasi partilerden arkadaşlar nükleer enerjiye karşı çıkıyorlar ama bizim buradaki amacımız bunu çeşitlendirmek. Bugün dünyada, baktığınız zaman arkadaşlar, 32 ülkede 406 reaktör çalışıyor ve 61 reaktör de inşa aşamasında. Mesela, ABD'de 93, Fransa'da 56, Çin'de 55, Rusya'da 36, Japonya'da 33, Güney Kore'de 25, Hindistan'da 23, Kanada'da 19, İngiltere'de 9, Pakistan'da 6, İran'da 1 tane var ve biz daha yeni nükleer enerji santralini kuruyoruz arkadaşlar. Dolayısıyla da bu açıdan baktığınız zaman, biz nükleer enerji santralini kurduğumuz zaman enerji ihtiyacımızın yaklaşık yüzde 10'unu karşılayacak ve bununla da yaklaşık olarak 3 milyar metreküp doğal gaz ithalatımızı önlemiş olacağız.

Muhalefetten bazı arkadaşlar şunu iddia ettiler, dediler ki: "Siz bu elektriği 265 kuruştan alıyorsunuz, 48 kuruştan dağıtım şirketlerine veriyorsunuz ve dağıtım şirketlerine siz peşkeş çekiyorsunuz." Acaba bu böyle mi arkadaşlar, biz dağıtım şirketlerine peşkeş mi çekiyoruz?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Evet.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Arkadaşlar, bu tamamen yanlış bir bilgi. Niye? Biz elektriği, doğru, 265 kuruştan alıyoruz, üzerine 35 kuruş da YEKDEM, normalde 300 kuruş ve biz bunu 49 kuruştan dağıtım şirketlerine veriyoruz ama dağıtım şirketleri özellikle evlerde ve tarım arazilerinde kullanılan elektriği kaç liradan satıyor arkadaşlar? Bizim verdiğimiz fiyattan satıyor yani 49 kuruştan, belli bir kademeye kadar. Dolayısıyla da dağıtım şirketleri buradan kâr etmiyor arkadaşlar. Devlet burada sübvansiyon yapıyor ve dolayısıyla da bugün eğer siz elektriği aldığınız fiyattan vermiş olsanız bugün elektriğin kilovatsaatinin 5 liranın üzerinde olması gerekecek.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Hayır olsun diye yapıyorlar yani(!)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Hayır kurumu mu onlar ya!

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Biz bugün evlerde kullanılan elektriğin yüzde 55-57'sini sübvansiyon ediyoruz ve dolayısıyla da bu şekilde sübvansiyon ediyoruz ve dolayısıyla burada dağıtım şirketlerine herhangi bir kayırma, para aktarma diye bir şey söz konusu değildir. Burada, tabii, dağıtım şirketlerine biz enerji bedelini düşük tutuyoruz, dağıtım şirketleri dağıtımlarını aşağı yukarı 1,88 kuruştan... "Bunun hepsini kendileri mi alıyor?" dersiniz, normalde kendileri alıyor ama yatırım yapmak zorundalar. 2020 ile 2025 yılları arasında yaptıkları yatırım 12 milyar dolar, 2025 ile 2030 yılları arasında yapacakları yatırım 20 milyar dolar ve dolayısıyla da yapılan yatırımlar da buna dâhil oluyor. Bizim önceden kaç tane abonemiz varmış? 31 milyon abonemiz varmış. Şimdi kaç abonemiz var? 51 milyon abonemiz var. Dağıtım ağı ne kadar arkadaşlar?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Bu yatırımları yapıp yapmadığını kim kontrol ediyor? TEDAŞ değil mi? Personeli yok ki. Nasıl kontrol ediyor?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - 1 milyon 500 bin kilometre dağıtım hattı var. Dolayısıyla da vatandaşla yanlış bilgi veriyorsunuz arkadaşlar. Bizim şirketlere herhangi bir peşkeşimiz, kayırmamız yok.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Peki, kâr etmiyorlar, niye yapıyorlar? Hayır kurumu mu bunlar? Nasıl bir matematik?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Bizim buradaki amacımız, vatandaşa daha düşük enerji fiyatıyla elektriği satabilmemiz arkadaşlar. Diyelim ki bugün vatandaşın buradaki maliyeti aşağı yukarı 2,59'a geliyorsa biz 49 kuruştan bunu verdiğimiz için geliyor, eğer maliyetinden verseydik bugün 5 liranın üzerinde olacaktı.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Vatandaş ödeyemez diye dağıtım şirketlerine doğrudan aktarıyorsunuz, hortumlamak bu.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Arkadaşlar...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Diğer taraftan, diyorsunuz ki: "Termik santrallere siz katkıda bulunuyorsunuz." Doğru, özellikle yerli kömür tüketen termik santrallere biz katkıda bulunuyoruz. Niye katkıda bulunuyoruz arkadaşlar? Sizin enerji piyasasından aldığınız elektrik 2,65 kuruş ya, termik santraller bunu bu fiyata üretebiliyor mu? Üretemiyor, daha fazla fiyata üretiyor. Eğer siz burada bunlardan bu fiyattan bunu alırsanız o termik santralleri kapanır. Peki, enerji arz güvenliğini nasıl sağlayacaksınız arkadaşlar?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Özelleştirmeseydiniz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Şimdi, biz burada yerli kömürü kullanıyoruz, burada işçilerimiz çalışıyor; eğer biz bunları çalıştırmazsak bunun yerine ne kullanacağız?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Devlet çalıştırsaydı.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Doğal gazdan enerji üreten santralleri kullanacağız. Ne kadar doğal gaz kullanacağız? 3 milyar metreküp doğal gaz kullanacağız.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye...

Değerli arkadaşlar, her siyasi partinin görüşü farklı.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Bakın, tam durduğu yerde parmağı havada, bize bakıyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Siz iktidara geldiğinizde istediğiniz yerde kamulaştırırsınız hepsini, devletleştirirsiniz, devlet işletir; tamam.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Her şeyin bir dengesi var, biz "Kamu-özel dengesi olsun." diyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Güneş, devam edin.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Arkadaşlar, hem yerli kömür üretimimizi biz buradan sağlıyoruz hem istihdam sağlıyoruz hem de dışa bağımlılıktan kurtarıyoruz. Bunun yerine diyelim ki biz doğal gazdan bunu üretsek 3 milyar metreküp, tam bizim çıkardığımız doğal gaz kadar bir doğal gazı burada harcayacağız. Peki, bunu burada harcayınca bu kadar işçiyi istihdam edecek miyiz? Etmeyeceğiz. Diyelim ki bu kömüre harcadığımız parayı yurt dışına verecek miyiz? Vereceğiz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Siz termik santrallere kâr garantisi vermek zorunda mısınız? Kâr garantisi veriyorsunuz. Ticari riski olmayacak mı yani?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Dolayısıyla da vatandaş doğru bilgilendirmek lazım. Bizim kimseye bir peşkeş çektiğimiz yok arkadaşlar. Neticede şu var: Bazı sektörler stratejiktir yani enerji arz güvenliğini sağlamam lazım benim. Her şeyi güneşten, rüzgârdan sağlayabilir misiniz?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Devletten sağlasaydın.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Sağlayamazsınız ve dolayısıyla da bunları, hem hidroelektrik santralleri hem termik santralleri hem de diğer enerji kaynaklarını ve aynı zamanda nükleer enerji kaynaklarımızı çeşitlendirerek arkadaşlar, enerji arz güvenliğini sağlamamız lazım. Vatandaşlarımızı yanlış bilgilendiriyorsunuz. Eğer biz sizin gibi yapsaydık, herhâlde siz buraya gelseydiniz demek ki daha farklı yapacaktınız ve dolayısıyla da vatandaş herhâlde 5-6 liradan, daha fazla fiyattan elektrik satacaktınız.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Biz vatandaşın satın alma gücünü artıracamız.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Diğer taraftan, arkadaşlar, doğal gazın yüzde 43'ünü devlet karşılıyor, aynı zamanda elektriğin de yüzde 57'sini.

Şimdi, diğer taraftan, madenlerle ilgili şu var arkadaşlar: Biz sağlık şartlarını korumak, çevre ekolojisini bozmamak şartıyla madenlerimizin işletilmesinden yanayız arkadaşlar. Maalesef, madenlerimizin işletilmesine karşı olanlar var. Bugün bizim ithal ettiğimiz altının miktarı ne kadar arkadaşlar?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Söylediğine inanıyor musun acaba Sayın Vekil?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Güneş, size bir dakika ilave süre vereceğim.

Değerli arkadaşlar, her partinin farklı politikaları var. Birisi diyor ki: "Ben daha sosyal..." Dolayısıyla herkes şunu diyebilir arkadaşlar: "Biz santrallerin hepsini kamulaştıracamız." Bir politikadır, buna itiraz etmem.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Oradan siyaset yapıyorsunuz, böyle olmaz ki.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir müsaade eder misin arkadaş ya!

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Olmaz ki yani.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Arkadaş, sen bir müsaade et bize.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Siz alt yazı geçmek durumunda mısınız AK PARTİ'li milletvekillerinin söylediği şeyde?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sen bir müsaade et bana. Sen bir müsaade eder misin ya!

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Hayır, etmek istemiyorum çünkü yanlış yapıyorsunuz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sen bir müsaade eder misin. Sana ne ya! Ben burayı bilmiyorum muyum?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Yanlış yapıyorsunuz. Yani tuşa basacaksınız, Komisyon Başkanı olarak istediğiniz yorumu yapacaksınız; bırakın milletvekilleri konuşsun. O zaman cevap veririz. Anlatabiliyor muyum?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Fesüphanallah!

Sayın Ağbaba, siz eğer sözcüyseniz -ben artık bu arkadaşla hitap etmek istemiyorum- lütfen grubunuza hâkim olun. Sayın Ağbaba, sizden istirham ediyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ben de milletvekili arkadaşlara söylüyorum: Komisyon Başkanına hâkim olun lütfen. BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye değerli arkadaşlar...

Bazen bu tip aksaklıklar olabiliyor. Şimdi, burada uğultu olduktan sonra bir anlamı yok. Her parti kendi siyasi görüşünü açıklıyor. Değerlendirmeyi halk yapacak. Sizden istirham ediyorum. Biz ilkokul müsamere yarışmasında değiliz. Herkes görüşünü ortaya koyuyor, halk takdir edecek. Nihayetinde bizim hesap vereceğimiz, yetki alacağımız yer halk. İstirham ediyorum sizden.

Sayın Güneş, bir dakika süre veriyorum.

Buyurun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Tekrar etmek istiyorum: Tabii ki sağlık şartlarına ve ekolojik şartlara uymak kaydıyla madenlerimizin çıkarılması gerekir. Bugün biz yılda aşağı yukarı 150 ton altın ithal ediyoruz, kendimiz 30 ton altın üretebiliyoruz ve dolayısıyla da altına aşağı yukarı 24 milyar dolar para veriyoruz ve cari açık oluşturuyoruz. Yine bugün haberlerde verdi, Sivas'ta bir altın rezervi bulundu, sevindirici. Aynı zamanda, Afrika'da altın işlemek için çalışma yapmamızı da çok önemli buluyorum.

Dolayısıyla da Sayın Bakanım, sizin ve ekibinizin çalışmalarından çok gurur duyuyoruz, gerçekten de bu bir vizyon meselesidir.

2026 bütçenizin hayırlı uğurlu olmasını diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum.

Sayın Erkan...

NECMETTİN ERKAN (Kırşehir) - Sayın Komisyon Başkanım, Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri, Bakanlığımızın kıymetli temsilcileri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Üretimin, kalkınmanın ve refahın vazgeçilmez şartı olarak görülen enerji; siyasi, sosyal ve iktisadi hayatımızdaki önemi günden güne arttırıyor. Büyüyen nüfus ve gelişen ekonomiye paralel bir şekilde dünyanın enerji ihtiyacı yükseliyor. Dünya geneline yansıyan refah artışıyla beraber enerjinin özellikle elektriğin kullanım alanı yaygınlaşıyor. Hayatımıza konfor sağlayan elektrikli ürünler artık vazgeçilmezlerimiz arasında yer alıyor. Elektriksiz bir hayat sadece şehirlerde değil en ücra köylerde bile artık mümkün görülüyor.

Doğal gaz kullanımında da benzer bir tablo görüyoruz. 2022'de ülkemizde doğal gaz altyapısının olduğu şehirlerimizin sayısı yalnızca 5 iken bugün 81 ilimizin tamamında doğal gaz kullanılıyor. Yirmi üç yıl önce nüfusumuzun yüzde 33'ü doğal gaza erişebiliyorken bugün bu oran yüzde 85 seviyesinde. Türkiye olarak 2022'den bu yana ciddi bir ekonomik gelişme kaydediyoruz. Ekonomimiz 2003-2024 döneminde yıllık ortalama yüzde 5,4 büyüdü. 238 milyar dolardan devraldığımız millî gelir de 2023 yılında ilk kez 1 trilyon dolarlık ekonomi ligine girdik. 2028 yılında ekonomimizi 1,9 trilyon dolarlık büyüklüğe, kişi başına düşen millî gelirimizi ise 21 bin dolar seviyesine çıkarmayı öngörüyoruz.

AK PARTİ olarak bugün bu hesapları yaptığımız bir enerji talebini, tüketimini de hesaplıyoruz. Yirmi üç yıldır olduğu gibi bugün de ülkemizin her karışında güçlü bir enerji altyapısı kurmak, dışa bağımlılığımızı azaltmak ve enerji alanında tam bağımsız Türkiye hedefine ulaşmak için var gücümüzle çalışıyoruz.

Değerli milletvekilleri, Türkiye, çevresindeki ülkeler gibi kendine yeter miktarda petrolü ve doğal gazı olan bir ülke değildir. İhtiyacımızın büyük çoğunluğunu yurt dışından temin etmek zorundayız. 2002 yılında 17,4 milyar metreküp olan doğal gaz tüketimimiz 2024 yılında 53,2 milyar metreküpe çıktı. 2025 yılı için ise 59,5 milyar metreküp olmasını öngörüyoruz. Sadece bu yılın ilk sekiz ayında enerji ithalatı için 28 milyar dolar ödedik, bu faturayı düşürebilmek için yoğun çaba içerisindeyiz. Cumhuriyet tarihimizin en büyük doğal gaz keşfini toplam 785 milyar metreküple beş yıl önce Karadeniz'de gerçekleştirdik. Sakarya Gaz Sahası'ndan çıkarılan doğal gazı üç yıldan daha kısa bir sürede Filyos Kara İşletme Tesisi'ne taşıyarak milletimizin hizmetine sunduk. Bugün 4 milyon hanenin ihtiyacını buradan karşılıyor; 2026 yılında bu rakam 8 milyon haneye, 2028 yılında ise 16 milyon haneye çıkacak. Petrolde ise günlük tüketimimiz 1 milyon varil civarında, bugün 165 bin varili kendi kaynaklarımızdan temin ediyoruz. Her ne kadar Karadeniz gazı ve Gabar'daki petrol keşiflerimizle ciddi bir atılım yaptıysak da önümüzde hâlen katetmemiz gereken mesafeler var. Bu bilinçle filomuzu genişletiyor, sismik arama ve sondaj faaliyetlerine de hız veriyoruz. Şu anda 4 aktif sondaj ve 2 sismik arama gemisiyle bu alanda dünyada 5'inci sıradayız, yeni gemilerimizin de envantere girmesiyle 4'üncü sıraya yükseleceğiz.

Değerli milletvekilleri, bir taraftan kendi kaynaklarımızı ortaya çıkarırken diğer taraftan da artan talebe bağlı olarak enerji arz güvenliğini garanti altına almaya çalışıyoruz.

CEVDET AKAY (Karabük) - 1,3 trilyon görev zararı var Sayın Erkan.

NECMETTİN ERKAN (Kırşehir) - Tedarik hususunda tek bir ülkeye, tek bir kaynağa, tek bir hatta bağlı olmak ciddi riskler barındırıyor. Rusya-Ukrayna savaşının ilk aylarında Avrupa devletleri bunun sıkıntısını çekerken ülkemiz bu dönemi rahat bir şekilde atlattı, sanayide de konutta da doğal gaz sıkıntısı yaşanmadı. Ülkemize ucuz, kaliteli ve kesintisiz enerji sağlamak için yirmi üç yıldır takip ettiğimiz politikalar bize bu avantajı sağladı. Bu süreçte hem Türkiye'de enerji üretimini sağlayacak büyük hamleler yaptık hem de ülkemizi uluslararası enerji üssü ve koridoru hâline getirdik. 2003 yılında doğal gaz tedarik ettiğimiz ülke sayısı sadece 5'ti. BOTAŞ bugün 34 ülkeyle doğal gaz alışverişi yapıyor. Türkmen gazından ilk akışı mart ayında başlattık. 1 Mart tarihinden bu yana teslim alınan doğal gaz miktarı 465 milyon metreküpe ulaştı.

Nükleer enerjide ise ülkemizi bir üst lige taşımanın gayretindeyiz. Şu anda, dünya genelinde 31 ülkede 416 reaktör aktif hâlde. Bu reaktörler dünya elektriğinin yaklaşık yüzde 9'unu üretiyor. Türkiye'nin de içinde bulunduğu 15 ülkede 63 reaktörün inşasına devam ediyoruz. Akkuyu Nükleer Güç Santrali'nden ilk elektriği, inşallah, çok kısa bir süre içinde vereceğiz.

Değerli milletvekilleri, enerji verimliliğini en temiz ve en ucuz enerji kaynağı olarak görüyoruz. Bu konu, 2053 net sıfır emisyon vizyonunun esaslarından birini oluşturuyor. Enerji verimliliğini yalnızca tasarruf tedbiri olarak değil, sanayide rekabet gücümüzü artıran ve iklim kriziyle mücadelede elimizi güçlendiren bir unsur olarak görüyoruz. Bu anlayışla, 2002'den bugüne enerji verimliliğimizi artırmaya dönük kapsamlı projeler yürüterek enerji yoğunluğunu yüzde 32 oranında iyileştirdik. Ürün ve hizmet başına

üretile enerji miktarını üçte 1 oranında azalttık. Dünya enerji yoğunluğunu yıllık ortalama yüzde 1 oranında iyileştirirken Türkiye yüzde 4,5 oranında iyileştirdi. Böylece, enerji verimliliğini en hızlı artıran ülkelerden biri olduk. 2024 yılında sanayide yapılan enerji verimliliği yatırımlarıyla 700 milyon liralık kazanç sağladık. Yalnızca sanayide kullanılan 4 milyon verimsiz elektrik motorunun değiştirilmesiyle yıllık 15 milyar liramız kasamıza kaldı. Tarım sektöründe ise damla ve basınçlı sulama sistemleriyle yüzde 30-40 tasarruf sağlandı. Konutlarda enerji verimliliğini teşvik eden uygulamaları hayata geçirdik. Enerji verimliliği çalışmalarıyla yılda 5 milyar dolar kazanç sağlayabileceğimizi hesaplıyoruz. Bir taraftan rüzgâr, jeotermal ve güneş enerjisi yatırımlarını desteklerken diğer taraftan da tasarrufu öneleyen projelere ağırlık veriyoruz. Çöpten çıkan gazı dahi elektrik enerjisi hâline getirerek konut ve sanayinin kullanımına sunuyoruz. Bu süreçte, bir diğer önceliğimiz çevre ve insan sağlığını korumaktır. Enerjiyi üreteceğiz ve tabiata zarar veren, insan sağlığını tehlikeye atan adımlardan uzak duruyoruz.

Sözlerimi tamamlarken Sayın Bakanımız Alparslan Bayraktar başta olmak üzere, her alanda olduğu gibi Türkiye'de tam bağımsız Türkiye hedefimiz için var gücümüzle gayret gösteren herkese teşekkür ediyorum.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımızın 2026 yılı bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum, sizleri saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Arı...

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Başkan, Sayın Bakan, Bakan Yardımcılarımız, değerli bürokratlar, değerli milletvekili arkadaşlarım ve basın mensubu arkadaşlarım; ben de öncelikle sizleri saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, öncelikle, belediyelerle ve hatta kamu kurumlarıyla ilgili bir konuyu sizlerle paylaşmak istiyorum. GES konusunda belediyelerimizin talepleri var ama bu talepler normal vatandaşların müracaatı gibi değerlendirilip "Kapasiteler dolu." denip izin verilmemekte ve süreçte, maalesef, sıkıntılar yaşanmakta. Kamu kurumu olarak belediyelere bu konuda bir ayrıcalık tanınmasında fayda olduğunu düşünüyorum. Bir taraftan "Enerji açığımız var." denirken bir taraftan da özellikle belediyeler başta olmak üzere kamu kurumlarına bu konuda destekleyici yöntemlerin sağlanması, getirilmesi, enerji açığımızın kapatılması noktasında ve o ilgili kurumun kendi enerjisini sağlama noktasında katkısı olacaktır. Bu konuda belediyelerimizin taleplerini size iletmış oluyorum.

Sayın Bakanım, şimdi, hep konuşuyoruz, enerji, yer altı kaynaklarımız ama bir taraftan da insan yaşamı. Şimdi, arada böyle bir çelişki var. Bir tarafta, her tarafta açılan taş ocakları, mermer ocakları, HES'ler, kömür ocakları var, bir taraftan da insan yaşamı yani ikisi arasında gerginlikler yaşanmakta ama sonuçta, temel olan insan hayatıdır. Dolayısıyla enerji ve yer altı kaynakları ne kadar önemli olsa da insan hayatı hepsinden daha önemlidir. Bu anlamda, verilen izinlere gerçekten dikkat edilmesi gerektiğini bir kez daha hatırlatıyorum.

Bir taraftan da özellikle taş ocakları, mermer ocakları ve HES'ler yönüyle baktığımızda çevreye büyük zararlara yol açacak projelere izinler verildiğini görüyoruz. Tarım alanlarının yok edildiğini, su kaynaklarının yok edileceğini, tarihî dokunun yok edilme riskiyle karşı karşıya kaldığını, bırakıldığını görüyoruz. Bunlardan bir tanesi Antalya Kaş ilçemizin Gökçeyazı Mahallesi'nde yaşanan bir sorun var Sayın Bakan. Burada bir mermer ocağı için "ÇED Gerekli Değildir" kararı verilmişti. Bu "ÇED Gerekli Değildir" kararına karşı açılan davada mahkeme bu kararı iptal etti ancak şu an istinaf süreci var. Yalnız şirket oradaki ısrarından vazgeçmemiş durumda ve bu yargı sürecine rağmen orada faaliyette bulunmaya çalışıyor ve oradaki dokuya zarar verme durumu söz konusu. Antalya İdare Mahkemesi tarafından verilen iptal kararında söz konusu mermer ocağının faaliyette bulunması hâlinde orman bütünlüğünü bozacağı, arazinin topoğrafik yapısının değişeceği, havzada ekosistemi olumsuz etkileyeceği, flora ve fauna bakımından bozulmalar olacağı, su kaynaklarının tehdit altında olacağı, tarım topraklarının yok edileceği ve ayrıca tarihî dokunun yok edileceği mahkeme kararında mevcut. Buna rağmen, orada şirket faaliyette bulunma ısrarında. Bu konuda sizlerden bir uyarı yapılması gerektiğini ifade etmek isterim çünkü zarar verildikten sonra, bu mahkeme kararına rağmen zarar verildikten sonra geri dönüşümü olmayacaktır diye ifade etmek isterim.

Yine, Sayın Bakan, Antalya Korkuteli ilçesi Osmankalfalar -köyü burası- Mahallemiz var. Burası tarihî bir bölgedir. Geçmiş tarihî eserlerle dolu olan bir bölge ve yine aynı zamanda ilçemizin en geniş tarım topraklarına sahip olan bir alan ve yine ilçemize giden su kaynaklarımızın bulunduğu bir bölge. Şimdi, bu alanda da bir mermer ocağı açılma girişiminde bulunulmakta. Bir firma tarafından müracaatta bulunulmuş. Benim sizlerden talebim, burada tarım toprakları, tarihî doku ve su kaynakları zarar görecektir. Bu konuda Osmankalfalar Mahallesi'ne yapılan bu taleple ilgili mermer ocağı konusunda hassas davranılması gerekmekte ve bu konunun önüne geçilmesi gerekmekte. Oradan birkaç yıllık ekonomik gelir elde edeceğiz diye binlerce yıllık bir tarihî geçmiş ve tarım toprakları, su kaynakları yok edilmesin Sayın Bakanım.

Şimdi, Antalya ili Serik ilçesinde Gebiz bölgemiz var Sayın Bakan. Burada Çatallar, Aksaz, Haskızılören, Dorumlar, Hasdümen, Hacıosmanlar, Kozan ve Yamanlar Mahallelerinde hâlen 1980'li yıllardan kalma tahta direkler kullanılmakta. Hem ilk rüzgârda, fırtınada bir taraftan elektrikler kesilmekte, bir taraftan da malum bu orman yangınlarına sebebiyet veren riskler oluşturmakta. O nedenle, bölgedeki elektrik direklerinin bir an evvel değiştirilmesiyle ilgili talepte bulunduk ancak bugüne kadar bir sonuç alamadık.

Sayın Bakan, daha önce de gündeme getirilen bir konu çok önemli. Bu içme sularındaki KDV'nin yüzde 1'e düşürülmesinden sonra özellikle belediyelerin içme su idarelerinde büyük sıkıntılar yaşanmakta. Çünkü bir taraftan belediyenin sattığı suda KDV oranı yüzde 1 ki örneğin Antalya Büyükşehir Belediyesi bunu karar alınır alınmaz yani kanun çıkar çıkmaz uygulamaya başladı ancak bununla birlikte elektrikteki KDV oranının yüksekliği devam ediyor. Yani bir taraftan yüzde 20 KDV oranıyla elektrik alan belediyeler yüzde 1 KDV'yle sudan para almakta. Bu durum da sonuçta maliyeti artırdığı için belediyenin su maliyeti vatandaşa da yüksek yansımakta. Öyle ki örneğin Antalya Su ve Atıksu İdaresi yani ASAT'ın geçtiğimiz yıllarda, mesela 2022 yılının Ekim ayında ödediği elektrik parası 34 milyon TL'ydі, 2023 yılında 174 milyona çıktı, 2024 yılında neredeyse 200 milyona yaklaştı Sayın Bakan. Şimdi de -biraz önce sordum- 1 milyar 814 milyon 200 bin TL bu yıl içerisinde bugüne kadar elektrik parası ödenmiş yani kısacası elektrik maliyetinin su maliyetine çok ciddi şekilde etkisi var, bu da vatandaşa yansıyan faturaları etkilemekte. Bu konu gözden geçirilmeli ve içme suyu maliyetlerine yansıyan KDV oranı yeniden değerlendirilmelidir. Vatandaşımız zaten faturalarını zor ödüyor.

Şimdi, Sayın Bakan, Resmî Gazete'de yayımlanan yeni düzenlemeyle hem mesken abonelerinde hem de apartmanların ortak kullanım alanlarında geçerli olan yıllık tüketim miktarının 5 bin kilovattan 4 bin kilovata düşürülmesi konusu özellikle şehrimiz olan Antalya başta olmak üzere yazın sıcak geçen bölgelerde faturaları 2'ye katlar derecede etkilemekte. Örneğin, Antalya'da kışın ısınmanın çoğunluğu elektrikle, yazın zaten klimasız da bir hayat olması çok zor. Şimdi, Antalya gibi yerlerde bu 4 bin kilovat sınırının aşılması mümkün değil yani buralarda bu miktar çok hızlı bir şekilde aşılmakta ve bunun neticesinde de örneğin faturası 984 TL ve üzerinde gelen bir vatandaşın bu ödeyecek olduğu fatura 4 bin kilovata geçtiği için 2'ye katlar vaziyette. Yani bu konuda bir düzenlemenin yapılması, bu miktarın yeniden gözden geçirilmesinde fayda var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arı, bir dakika ekliyorum.

CAVİT ARI (Antalya) - Bitiriyorum Başkanım.

Çünkü ifade ettiğim gibi işte başta Antalya gibi şehirlerde faturalar gerçekten katlanmakta. Bu konuda kademeli tarife sınırının yeniden gözden geçirilmesini talep ediyorum vatandaşlarımız adına.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arı, teşekkür ediyorum.

Sayın Kurt, buyurun.

RESUL KURT (Adıyaman) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri, Sayın Bakanım, kıymetli bürokratlar, çok değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerimin başında, Sayın Bakanım, sizlere bir teşekkürü borç bildiğimi ifade etmek istiyorum. 6 Şubat depremleri sonrası Adıyaman'da kurulan TPAO konteyner kentinde binlerce vatandaşımız barınmış, Bakanlığımızın tesislerinde ve misafirhanelerinde de yine depremzede hemşehrilerimiz misafir edilmiştir. Aynı zamanda, çok sayıda hemşehrimiz de Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı ve TPIC başta olmak üzere Bakanlık bünyesinde istihdam edilmekte, ülkemizin kalkınmasına katkı vermektedir. Bu vesileyle, Adıyamanlı hemşehrilerim adına gösterdiğiniz duyarlılık ve destekler için size ve ekibinize teşekkür ediyorum.

Asrın felaketinden en çok etkilenen illerimizden biri olan Adıyaman bugün enerjide, madencilikte, sanayide güçlü bir yeniden doğuş yaşamaktadır. 2002 yılında şehrimizde enerji ve madencilik yatırımları toplam 450 milyon TL iken 2025 yılında 5,7 milyar TL, toplamda 109 milyar TL'yi açmıştır. Yalnızca 2025 yılı içerisinde Adıyaman'da Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı 4,1 milyar, elektrik dağıtım şirketleri 1,1 milyar, BOTAS 220 milyon, MTA 51 milyon yatırım öngörmüştür. Adıyaman uzun bir süreden bu yana enerji üreten, ülkemize katkı sunan bir şehir hâline gelmiştir. İlimizde bugün 447 megavat kurulu güce sahip 309 enerji tesisi faaliyettedir. Buna ek olarak, yeni 20 megavat rüzgâr ve 3 megavat biyokütle santralinin yapımı devam etmektedir. Adıyaman başta olmak üzere, güzel ülkemizin her bir köşesinde elektrik başta olmak üzere, Bakanlığınızın her türlü hizmeti kesintisiz ulaşmaktadır. Adıyaman'da doğal gaz altyapımız 1.408 kilometre hat uzunluğuna, 181.556 abone aktif kullanımına ulaşmıştır. Bu ilerleme yalnızca enerjiye erişimin değil, çevresel sürdürülebilirliğin de bir nişanesidir.

Şehrimizde maden sahalarında büyük bir potansiyel mevcuttur. Adıyaman'da 90 işletme ruhsatı, 63 işletme izni, 40 arama izni bulunmaktadır. Bakır üretiminin yüzde 15'i Adıyaman'dan karşılanmaktadır. MTA tarafından 2003-2025 yılları arasında 20.790 metre sondaj yapılmış, 2 jeotermal saha işletme aşamasına gelmiştir.

Artık Adıyaman yalnızca tarım ve tekstil şehri değil madencilik ve enerji üretiminde de Türkiye'nin önemli bölgelerinden biri olmuştur. Ancak özellikle bir konuda desteklerinizi istiyoruz Sayın Bakanım. İlimizde artık yeni bir taş ocağı kurulmasına ihtiyaç yoktur. MAPEG tarafından Adıyaman'da yeni taş ocağı ihalelerinin açılmamasını özellikle istirham ediyoruz. Mevcut taş ocakları şehrimize oldukça yeterlidir.

Enerji sektörü, bir ülkenin kalkınma hızını, ekonomik bağımsızlığını ve stratejik gücünü belirleyen en temel unsurlardan biridir. Türkiye, son yirmi üç yılda enerji alanında tarihî bir dönüşüm yaşamış, yalnızca tüketen değil üreten, yöneten ve ihracat potansiyeli taşıyan bir enerji ülkesi hâline gelmiştir. Elektrik talebinin artışı yeni yatırımları zorunlu kılmaktadır. Türkiye, elektrik iletim, dağıtım altyapısını güçlendirmek için önemli projelere imza atmaktadır. Özellikle yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarının elektrik şebekesine entegrasyonu büyük bir önem taşımaktadır. Sanayileşme, şehirleşme ve artan nüfusla birlikte Türkiye'nin enerji talebi her geçen yıl yükselmektedir. Bu doğrultuda ülkemiz enerji arz güvenliğini sağlamak, enerji maliyetlerini düşürmek, yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarını azami ölçüde kullanmak hedefiyle kararlılıkla yoluna devam etmektedir. Güneş, rüzgâr, hidroelektrik ve jeotermal enerji yatırımları sayesinde Türkiye bugün yenilenebilir enerjide Avrupa'nın sayılı ülkeleri arasında yer almaktadır. 2002 yılında 12 bin megavat olan yenilenebilir enerji kurulu gücümüz bugün 75 bin megavata aşmış, 2035 hedefimiz 120 bin megavat olarak belirlenmiştir; artık Türkiye güneşiyle parlayan, rüzgârıyla üreten bir enerji ülkesidir. Türkiye, güneş ve rüzgâr enerjisi gibi yenilenebilir kaynaklara büyük yatırımlar yapmış ve ülkemizin potansiyelini önemli ölçüde değerlendirmektedir. Türkiye, enerji çeşitliliğini artırmak için nükleer enerjiye de yönelmektedir. Akkuyu Nükleer Güç Santrali hem enerji arz güvenliğimizi güçlendirecek hem de karbon emisyon oranlarını azaltacaktır.

Enerjide tam bağımsızlık hedefiyle hayata geçirilen millî enerji ve maden politikası cumhuriyet tarihimizin en büyük başarı hikâyelerinden birini yazmıştır: Önce insan, sonra çevre ve daha sonra katma değerli ve güvenli madencilik vizyonu, ülkemiz madenciliği açısından son derece önemlidir. Karadeniz'deki Sakarya Gaz Sahası'nda 710 milyar metreküp doğal gaz rezervi keşfedilmiş, 2023'te sisteme verilmiştir. Türkiye'nin filo ya dâhil edilen 2 adet 7'nci nesil ultra derin deniz sondaj gemileriyle birlikte sondaj gemi sayısı 6'ya çıkmıştır. Sismik araştırma ve gemilerimizle birlikte dünyanın bu alanda 4'üncü büyük filosunu kurmuş olacağız. Bu gemiler yalnızca çelik yığınları değil bağımsızlığın denizdeki adıdır. Bir zamanlar yabancı gemilerle araştırma yapan Türkiye, bugün mavi vatan da kendi kaderini çizen bir enerji devleti hâline gelmiştir. Şırnak Gabar'da Sayın Bakanımızın davetiyle 19 Mayıs 2025'te Meclis Başkanımız Sayın Numan Kurtulmuş ve beraberindeki Plan Bütçe Komisyonumuzdan üyelerin de olduğu milletvekilleriyle birlikte Şehit Esmâ Çevik'in adını taşıyan bölgede ve kuyularda yaptığımız incelemelerde gördüğümüz tablodan

büyük bir gurur duyduk. 80 bin varilin üzerinde günlük petrol üretimiyle rekor kırılmış, inşallah, çok yakın bir zamanda bu bölgede 100 bin varile ulaşılmasını bekliyoruz.

2053 vizyonumuzun en önemli sacayaklarından biri net sıfır emisyon ve yeşil kalkınma devrimidir. Akkuyu Nükleer Güç Santrali'nin ilk reaktörü 2024 sonunda devreye alınmış, Sinop ve Trakya'daki yeni santral planlarıyla 2030 sonrası elektrik üretimimizin yüzde 10'unun nükleerden karşılanması hedeflenmektedir. Bu adımlar Türkiye'nin enerji arzını çeşitlendirerek çevreci ve sürdürülebilir bir gelecek inşasının da teminatıdır. Enerjide tam bağımsızlık hedefiyle başlatılan millî enerji ve maden politikası bugün cumhuriyet tarihimizin en büyük başarılarını ortaya koymuştur. Yenilenebilir kaynakların payı yüzde 5'ten yüzde 15'e, yerli üretimin elektrik üretimindeki oranı yüzde 30'lardan yüzde 71'e yükselmiştir. Doğal gazda 2002'de yalnızca 6 il varken bugün 81 ilin tamamı doğal gaza kavuşmuş, abone sayısı 1,3 milyondan 22 milyona, kullanım oranı yüzde 25'ten yüzde 85'e yükselmiştir. Bu veriler yalnızca enerji göstergesi değil aynı zamanda refah ve çevre bilinci ile yaşam kalitesinin de göstergesidir. 2053 vizyonumuz yalnızca enerji arzını artırmak değil bağımsız, çevreci, yerli ve dijital bir enerji ekosistemi kurmaktır.

Sayın Bakanım, enerjide atılan her adım bir annenin evindeki sıcaklığa, bir öğrencinin masasındaki ışığa, bir fabrikanın çarkındaki üretime dönüşmektedir. Enerji yalnızca kablolar ve iletim hatları değil milletin refahının, kalkınmanın ve umudun adıdır. Bugün Türkiye, Karadeniz'de kendi gazını çıkaran, Gabar'da, Adıyaman'da, Diyarbakır'da kendi petrolünü üreten; doğal gazını üreten; nükleer enerjiden enerji üreten; rüzgâr, güneş ve jeotermalde elektrik üreten; gemileriyle enerji arzını artırmak için yoğun bir emek veren bir bölgesel enerji lideridir. Bu başarı Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde Sayın Bakanımızın ve ekibinin tecrübesi, kıymetli çalışanların emeği, mühendislerimizin zekâsı ve azmi, devletimizin vizyonu ile yazılmıştır.

Bu anlayışla gece gündüz çalışan tüm mühendis, teknisyen ve emekçi kardeşlerimize en derin teşekkürlerimi sunuyor, sözlerime son verirken 2026 bütçesinin hayırlı olmasını diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Kurt, teşekkür ediyorum.

Sayın Yegin...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Teşekkür ederim.

Salonda bulunan herkesi ben de saygıyla selamlıyorum.

AK PARTİ'yle Türkiye'nin sessiz sedasız devrim niteliğinde işler yaptığı alanlardan biri de enerji alanıdır. Yirmi üç yıllık AK PARTİ iktidarıyla ve son dönemde Cumhur İttifakı'yla ortaya koyduğumuz politika ve uygulamalarla Türkiye'miz büyüyor, şehirlerimiz büyüyor, sektörlerimiz büyüyor, öz güvenimiz, üretimimiz, ihracatımız büyüyor, artıyor ve çeşitleniyor ve bu büyümeyle, çeşitlenmeyle beraber de enerji ihtiyacımız hızla artarak büyüyor. Elektrik ihtiyacımız bugün iktidara geldiğimiz günün 3 katına çıkmış ama bu 3 katlık enerji talebinin artışıyla karşılaşmakla beraber kurulu kapasitesini de 5 kat artırmış bir noktaya gelmişiz ve bu kapasite artışının yüzde 70'ini de yerli kaynaklardan sağlıyoruz. Çokça rakamlar verildi bugün, büyük başarılar ortaya koymuşuz, bugün ürettiğimiz enerjinin yenilenebilirlik oranını yüzde 50'lere getirmişiz. Evet, bu başarıya bugün yirmi üç yıllık AK PARTİ ve son dönemlerde Cumhur İttifakı'nın liderliğinde bugün Sayın Bakan kumanda ediyor. Geçmişte başka bakanlar, geçmişte başka genel müdürler, bürokratlar vardı ama son tahlilde Türkiye'yi her konuda olduğu gibi enerjide de tam bağımsız yapmak isteyen siyasetin yönetimi uygulanıyor ve hamdolsun, başarı alınıyor.

Arkadaşlar, yenilenebilir enerji ekipman imalatında -yani hep dışarıdan alıp imal ettiğimiz şeyler değil bunlar- bir yandan bu üretimi artırırken bir yandan Türkiye'de onu üretebilecek kapasiteyi, kabiliyeti de ortaya koymuşuz teşviklerle beraber ve 500 imalatçı firma oluşmuş, sadece yenilenebilir enerji ekipman imalatında.

Bugün bu yerlilik oranlarıyla emeği olanların hakkını teslim etmemiz gerekmez mi arkadaşlar? Onlara bir teşekkür etmemiz gerekmez mi? İşte, arkadaşlarımız sabahtan beri rakamları veriyorlar; hidroda, jeotermalde, rüzgârda, GES'te Avrupa'da, 1, 2, 3, 4 ve 5; dünyada 10, 11, 12 ve 13'üncü sıralardayız. Emeği, çabası, katkısı olan, vizyonu olan bu siyasete, ittifaka, öncakilere ve elbette de bu ekibe bir teşekkür etmeyelim mi arkadaşlar? 300'lerden alınan enerji üretim tesisi sayımızı bugün 10 binlerin üzerine taşımış arkadaşlara bir minnette bulunmayalım mı? Siz de bu ülkenin insanısınız arkadaşlar, bu milletin ferdisiniz; siz de sevinin, bu başarı, bu milletin başarısıdır.

Şimdi, yanlış bilgiler de dolandı, burada kasıtlı olarak söylendi belki, bilmiyorum. Özellikle "Sanayide enerjiyi pahalı kullandıran bir ülkemiz." denildi. Hâlbuki, arkadaşlar, biz hem Avrupa'da hem dünyada sanayicisine özellikle hem elektriği hem doğal gazı en ucuz sağlayan ülkemiz. Şimdi, elektrik desteklerini kaldırmışız... Bir şamata oldu sürekli. Pandemi yaşadık; pandemide enerji fiyatlarımız 2-3 kat arttı; aynı enerjiye 3 kat para ödemek zorunda kaldık, bizden istediler. Bu fiyatlar tüketiciyi etkilemesin diye -çünkü dönemsel, haksız artışlardı- düzelir diye biz burada destekler ortaya koyduk. "Vatandaşımıza bunu yansıtmayalım, bir süre devlet olarak biz karşılayalım." dedik, bir süre. Sonra itiraz oldu: "Ya, villada oturan ile katta oturan aynı oranda; dubleks ve bahçeli evde oturan ile balkonsuz evde oturan aynı oranda bu destekten yararlanıyor." dedik. Ne yaptık? Biz de "Ortalama hane halkının tüketim bedeli üzerinden, aylık 400 kilovat üzerinden fazla kullananlarda bu desteği kaldıracağız." dedik ve bunu kademe kademe... Belki değişebilir de yarın daha fazla da genişleyebilir bu kapsam. Arkadaşlar, topu topu şu anda yaptığımız ve 2026'dan itibaren devreye girecek olanla beraber hane abone sayısının yüzde 6'sını kapsayacak bir kapsam daralması oldu. Bunun feryadını yapıyorsunuz.

Peki, bunun feryadını yapan arkadaşlara soruyorum: Ankara Büyükşehir Belediyesi suya nasıl bir zam yaptı, biliyor musunuz arkadaşlar? Bir inceleyin; 15 metre küpe kadar 41 lira olan suyu 15-30 arası 124 lira -tam 3 katına- 30 metreküpün üzerindeki suyu da 207 liraya -tam 5 katına- çıkardı. Ne anlatıyorsunuz burada? Samimi gelmiyorsunuz millete, millete samimi gelmiyorsunuz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Siz de belediyelerin gelirlerini kesiyorsunuz.

RİDVAN UZ (Çanakkale) - Beş senede bir zam oldu ya...

ORHAN YEGİN (Ankara) - "Toprakları, zeytinlikleri yok ettiniz." denildi; "Bütün Türkiye'nin zeytinliklerini siz madenlere açtınız." denildi. Sadece bir ilde, küçük bir yerde yapılan uygulamayı, kanunda koordinatları belirlenmiş yerle ilgili sınırı olan uygulamayı "Bütün Türkiye'de yapıyorsunuz." diye halkı manipüle ettiniz.

"ÇED raporları kaldırılıyor." diye bir sürü iftiralar, yalanlar söylediniz; hâlbuki ÇED raporu kaldırılmadı. Yatırımcı ÇED raporu almak için 20-30 tane kuruluş geziyordu, üç dört yıl sürüyordu, yatırım iştahı ortadan kayboluyordu; böylesine uzun süreçler olduğu için madenlerimizdeki ihalelere başvurular az oluyor, az fiyatlar teklif ediliyordu. Bakanlık "Kardeşim, bu raporu Bakanlık olarak ben hazırlayacağım, tamamıyla işletmeye hazır bir hâle getireceğim, sonra ihaleye çıkacağım; dolayısıyla daha yüksek bedelle satacağım. İki yıl, üç yıl, dört yıl yatırımın peşinde koşup iştahını kaybetmeyecek yatırımcı. Dolayısıyla daha büyük bedel alacağım ve ülkenin kaynaklarını daha hızlı harekete geçireceğim." dedi. Bunu "ÇED raporlarını kaldırdınız, çevre düşmanı iktidarsınız." diye milleti manipüle ederek, iftira ederek, yalan söyleyerek bile bile defalarca tekrarladınız arkadaşlar.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Yatırımcının iştahı değil o, yandaşın iştahı.

İBRAHİM AKIN (İzmir) - Öyle bir şey yok.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Şimdi, arkadaşlar, bakın, bir şeye karar vermemiz lazım: Bu kaynaklarımız var bizim, bu kaynaklara ve bundan üretilenlere ihtiyaçlarımız var. Bunları daha ucuz ve daha nitelikli bir şekilde burada üretip istihdam da oluşturarak ihtiyaçlarımızı karşılayalım mı, yoksa daha çok vergiyi milletin sırtına bindirip, daha çok vergi toplayıp, daha pahalı olarak ve onların kurallarıyla ve onların keyfine göre, onların fiyatına göre, onların gizli, örtülü ambargolarına göre almak için kapılarında gezelim mi? Karar vermemiz gereken şey bu arkadaşlar, işte bağımsızlık dediğimiz şey bu arkadaşlar. Biz bu kaynaklar bu ülkede varken, bunları doğru, çevreci, insanı önemseyen koşullarda üretip kendi kendimize yetebilir ve dışarıya bunları satabilir bir konuma gelmek varken "yapmayalım bunları, onlardan alalım" dediğimiz zaman onların keyfine düşüyoruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Siz önce parti olarak "bal tutan parmağını yalar" anlayışını terk edin.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Dolayısıyla neyi savunduğumuzun farkında olalım arkadaşlar.

"Yapılan işler, politikalar kimden yana olduğunuzun tercihi aslında." deniliyor. Evet, kimden yana olduğumuzun, neyden yana olduğumuzun tercihi, az önce söyledim. Başka bir şey daha söyleyeyim: İktidara geldiğimizde -arkadaşlar rakamları verdiler- 5 ilde, 5 merkezde 1,3 milyon aboneyle 17 milyar metreküp doğal gaz kullanılıyordu bu ülkede. Arkadaşlar, biz "Yol yapmakla trafik azalmaz." demedik. Biz "Ya zaten doğal gazı satıyoruz, satıp satıp oralara götürüp götürüp abone sayısını çoğaltıp aynı gazı satacağız, ne gerek var." demedik. Bugün 81 vilayette 950 merkeze doğal gaz taşıyan ve götüren bir iktidar olduk ve 20 milyona çıkardık abone sayısını. Bugün Haymana'nın, Kazan'ın, Çubuk'un köylerinde dahi doğal gaz var. İnşallah tamamlayacağız, tamamını da götürmeye çalışacağız. Kim halktan yana, kim sermayeden yana. O doğal gaz taşıma, dağıtım şirketleri o doğal gaz hatlarını çekmemek için çok da direnmelerine rağmen üzerine gide gide, gide gide bugün köylerde bile doğal gazı vatandaşına götüren bir ülke olmuşuz.

Alay edenler oldu, "Size orada sondaj yaptırmazlar." doğal gaz aradığımız zamanlar, "Gemilerle gider bir çay içer, fotoğraf çektirir gelirsiniz." dediler. Ne oldu? Ne oldu? Ne oldu arkadaşlar? Petrolde de aynı şeyleri söylediniz. Bugün Allah'a hamdolsun her konuda evet kendi kendimize yetmiyoruz ama bir gün o da gelecek.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ne kadar harcadığınızı da söyleyin.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Kendi kendimize yettiğimiz de daha fazlasını ürettiğimiz günler de çok yakındır, gelecek.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ne harcadığınızı niye söylemiyorsunuz?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Dalga geçmişlerdi o gün, şimdi mahcup olacaklarına yeni bir dalgayı geçiyorlar.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Maliyetlerinizi niye açıklamıyorsunuz?

ORHAN YEGİN (Ankara) - "Her işi betonla yaptınız. AK PARTİ'nin işi zaten beton; eğitim betonla, sağlık betonla, gaz sahalarını beton yapıp kenara çekildiniz. Bir iki tane ateş yaktınız." Bakan Bey onları açıklayacaktır ama daha da haddi aşır daha da ileri giderek "Bulmuşsunuz kebab bir alan, oh ne güzel; gemileri almışsınız, kiralasanıza, niye alıyorsunuz?" denildi.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Kim diyor ya? Kim diyor, kim?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Bu ayıp ifadeyi, bu çirkin ifadeyi...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Kim diyor?

ORHAN YEGİN (Ankara) - ...bu kebab bulma mantığıyla işe bakma düşüncesini, zihniyetini biz iade ediyoruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Nilgün Hanım'ın hayal dünyasının ürünü o.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Demek ki siz yaptığınız, yaptırdığınız işlerde hep böyle "Bir kebab çıkar mı, bize de oradan bir şey çıkarma mı?" mantığıyla bakıyorsunuz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Nilgün Hanım'ın hayal dünyasının ürünü. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ORHAN YEGİN (Ankara) - Sizi o mantığınızla baş başa bırakıyoruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Yalan.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Siz konserlerde bulmuşsunuz kebabları, gidin, o kebablara siz gidin. Siz gidin kebablarınızın peşine.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Yalan. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ORHAN YEGİN (Ankara) - Şimdi, bugün bu ülkede tesis kurmanın, tesis kurma yeterliliğinin, başvurunun, şunun bunun, her şeyin şartları bellidir. Başvuru yapanların ne mezhebine ne partisine ne etnik kökenine hiçbir şeyine bakılmaksızın herkes bu tesisleri kurabilir, herkese de o alım garantileri vardı kurduğu dönemde, bugün de farklı şekillerde var.

"Siz firmalara alım garantisi verdiniz. Neden? Çünkü gizli ortakınız." diyorsunuz. İşte sizin mantığınız bu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Yegin, bir dakika veriyorum.

Buyurun.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Siz ortaklık yapmadığınız bir işin önünü açmayacak, ortaklık yapmadığınız bir sektörü büyütmeyecek, ortaklık yapmadığınız iş adamına iş vermeyecek insanlarsınız.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Madem teşvik verecektiniz bu kadar, niye özelleştirdiniz o zaman? Niye özelleştirdiniz?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Onu ancak siz yaparsınız. Üç kuruşa aldığınız villaları, milyonluk villaları size veren şirkete milyonluk ihaleler verir, sonralarında hisselerindeki ortaklık paylarıyla oynarsınız. Bu sizin işiniz kardeşim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Vallahi ben kirada oturuyorum güzel kardeşim. Sen nerede oturuyorsun?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Bu sizin işiniz. Tamam mı. Herkesi kendiniz gibi bilip izzetli insanlara, izzetle yapılan işlere, hepimize burada laf atmaya kalkmayın tamam mı.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Bak, bak, konuştuğun milletvekili kirada oturuyor. Sen nerede oturuyorsun?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Boş ver. Biz neyin ne olduğunu biliyoruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Anlat, anlat, nerede oturuyorsun?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Neler yaptığınız daha çok çıkacak ortaya, daha çok çıkacak ortaya.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Bırak ya! Bırak!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Şimdi, dur.

Trump'tan icazet almaktan bahsediyorsunuz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Aralarında bir tane geçim sıkıntısı yaşayan var mı? Aranızda bir tane geçim sıkıntısı yaşayan var mı?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Sizler bu yaptığınız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Hepiniz lüks içinde yaşıyorsunuz, lüks.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar... Değerli arkadaşlar, bir saniye.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Hepiniz lüks içinde.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Sondaj gemisiydi, helikopterdi; hadi maliyetleri açıklayın bakalım!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Oturur musunuz yerinize. Sayın Milletvekili, yerinize oturur musunuz. Değerli arkadaşlar...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Var mı aranızda, bir tane geçim sıkıntısı yaşayan var mı?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar... Bir saniye değerli arkadaşlar.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Bu kadar insafsızca eleştirilmez ya!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar.... Değerli arkadaşlar, bir saniye.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Şimdi, kiralama, satın alma... Sayın Bakan umarım o rakamları birazdan verir. Birazcık, gram eğer mahcubiyetiniz varsa yüzünüz kızarır. Biz, bizden önce kiralamalarla yapılan bedellerle gemileri satın almış ve o kiralamalara verilen paralarla bulunamamış gazları, petroleri bulmuş bir hareketiz. Utanın, utanın, utanın.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Eğer açıklama yapacaksa o gemilerin günlük maliyetini de açıklar cesareti varsa.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Böyle bir usulümüz yok. Değerli Milletvekili...

Sayın Bakırlioğlu, böyle bir usul var mı ya!

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Günlük günlük gemilerin maliyetini açıklasın.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bu ne ya! Değerli arkadaşlar, ya! Bir saniye arkadaşlar.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ya, bilginin bir kısmını açıklayıp bir kısmını saklamak iş değil.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, bir saniye.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Şu anda şu kadar... O konjonktüre göre değişir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, aşağı yukarı burada 50 milletvekili var yani her kişinin konuşmasında ayağa kalkıp düzeni bozma...

Düzeni bozan bir kişi var Sayın Bakırlioğlu. Ben artık doğrudan sözcü olarak size söylüyorum, istirahat ediyorum.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Sayın Başkanım, yani bir saatten beri herhangi bir sıkıntı olmamış.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Yani değerli arkadaşlar, bir saniye.

Ya, varsa zaten sizin de konuşmacılarınız oluyor, çok ciddi bir problem varsa açıklama yapıyorsunuz. Burada olmadı, basın toplantısı yaparsınız ama yani herkese ayağa kalkıp laf yetiştirenin manası yok. Lütfen ya!

Sayın Açikkapı...

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aziz milletimizin gözleri önünde konuşuyoruz. Bugün yine çok güzel katkılarda bulunan milletvekillerimiz oldu ancak farklı tablolar çizen milletvekillerimiz de oldu. Gerçekleri çarpıtan, rakamları bağrından koparan, bağlamından koparan, devletin kurumlarını töhmet altında bırakan her türlü siyasi nezaketten uzak bir üslupla da karşı karşıya kaldığımızı da ifade etmek isterim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - "Hırsız" diyen sizsiniz. Ya, üsluptan bahsediyorsunuz.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Ne yazık ki bir kısım yükselen seste yine yalan vardı, iftira vardı, tezdilat vardı. Milletimizin huzurunu bozmayı, zihnini bulandırmayı hedefleyen bir davranış şekli vardı ancak bilinmelidir ki bizim hükümetlerimiz yirmi dört yıldır -24'üncü bütçeyi yapıyoruz- hiçbir zaman buraya gelerek hiçbir hükümetimiz ve hiçbir hükümetimizin temsilcisi, burada, milletimize masal anlatmadı. Hükümetlerimiz burada yapmış olduğumuz icraatları anlattı ve milletimize yapmış olduğumuz hizmet ve yatırımların bütçelerini yaptılar.

Elektrik fiyatları üzerinden farklı bir yaklaşım oldu. "21 milyon vatandaşımıza zam yapılmış." denildi ancak bu ifade asılsız ve kamuoyunu yanıltmaya yönelik bir ifadeden başka bir şey değildir.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Açıklayın.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Hükümetimiz tarafından yürürlüğe konulan düzenleme dar gelirli vatandaşları değil, yüksek tüketimli ve ayrıcalıklı tarifiede bulunan sınırlı sayıdaki aboneyi ilgilendirmektedir.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Apartmanlardaki ortak kullanımı etkilemeyecek mi?

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - "21 milyon vatandaşa zam yapıldı." demek asılsızdır.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Apartmanlardaki ortak kullanımı etkilemeyecek mi?

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Etkilenen kısım sadece yüzde 6'dır. Devlet desteği dar gelirliye aynen devam edecektir.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - 5 ve 6 katın üstündeki bütün apartmanlardaki dairelere yansıyor.

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - İtirazın varsa konuşmada söyle.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Söyledim.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Düzenlemenin amacı yani israfı önlemek ve sübvansiyonları adil bir şekilde dağıtmaktır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sükûneti tesis ediyorum değerli arkadaşlar.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Burada ne bir zam kararı ne de bir soygun düzeni yoktur sizin ifadenizle.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Anlamadı mı...

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - İtirazınız varsa konuşma sıranızda söyleyin, lütfen müdahale etmeyin.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Bu, Türkiye'nin enerji kaynaklarının adil bir şekilde kullanılmasını sağlayan, vatandaşını koruyan bir sosyal dengeleme reformudur.

Asansör, hidrofor, çevre düzenlemesi gibi ortak alan sayaçlarına yansıtılan fark da doğrudan faturalara değil, tüketim oranlarına göre düzenlenmiştir.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Apartman aidatına... Gizli zam...

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - "Ce-Ha-Pe"nin iddia ettiği gibi gizli bir zam değil, gizli bir adalet sağlanmaktadır.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - İnanılmaz ya gerçekten!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Enerji arz güvenliği sadece üretim değil sistemin sürekliliği anlamına gelir. TEİAŞ'ın kapasite mekanizması iddia edildiği gibi yandaşlara para aktarma sistemi değil Avrupa Birliği normlarına uygun bir güvenlik mekanizmasıdır. Bu sistem sayesinde kış aylarında karanlıkta kalmıyoruz, arz güvenliğini sağlıyoruz. Türkiye 2024 yılında Enerjide Arz Güvenliği Endeksi'nde Avrupa'da ilk 5 ülke arasındadır.

Burada ifade edildiği gibi "Termik santraller özelleştirildi, kamu zarara uğradı." iddiası da tamamen bir çarpıtmadır.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - İddia değil, gerçek, gerçek!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Bu özelleştirmeler sayesinde devlet işletme maliyetinden kurtulmuştur, yeni yatırımlar özel sektör eliyle yapılmıştır, çevre standartları yükseltilmiştir ve binlerce kişiye istihdam sağlanmıştır.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ama şuan sen çarpıtıyorsun ama.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Borç yapılandırması Meclisin onayıyla mali sürdürülebilirliği sağlamak amacıyla yapılmış bir düzenlemedir. Kamu zararı değil kamu kazancı doğmuştur.

Amerika'da Ukrayna'yla olan bazı yakınlaşmaları Türkiye'yle benzeterek yaklaşım sergilemek de oldukça iç acıtıcıdır. Türkiye Cumhuriyeti bağımsız bir devlettir, ne Amerika'ya ne de bir başka ülkeye boyun eğmez. Bu millet kendi kaynaklarını kendi eliyle işletmektedir. Nadir toprak elementleri satılacak güya, Amerika'yla gizli anlaşma yapılacak güya. Bunlar, hepsi bir düzmecedir, iftiradır, tezvirattir; halkımızı, vatandaşlarımızı yanıltmaktır, algı oluşturmaktır. Türkiye'de nadir toprak elementlerinin üretimi Eti Maden eliyle yapılmakta olup her gramı devletimizin kontrolündedir. Ne satılmıştır ne satılacaktır ne de devredilmiştir ne de devredilecektir ve nadir elementlerimiz taahhüt altına alınmıştır, devletimiz tarafından en güzel şekilde, en verimli şekilde işletilecektir.

Yine, burada Sayın Akın Gürlek'e yönelik mesnetsiz iddialarda bulunuldu...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ne gibi?

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - ...kişisel saldırı ve itibarsızlaştırma yoluna tevessül edildi.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Eti Madende Yönetim Kurulu üyesi değil mi, yapmadı mı?

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Bu, kişileri itibarsızlaştırma ve bir saldırdır.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Kendi kendini itibarsızlaştırdı.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ya, Akın Gürlek'i kim atadı diye sorduk.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Bakın, Bakan Yardımcılığı dönemine, o döneme dair dile getirdiğiniz konular en basit ifadeyle şark kurnazlığıdır.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Hiç alakası yok!

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Yahu Enerji Bakan Yardımcısı değildi ki Adalet Bakan Yardımcısı! Adalet Bakan Yardımcısının ne işi var Eti Madenin Yönetim Kurulunda?

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Sayın Gürlek geçmişteki tüm görevlerinde hukuka, devletin ciddiyetine ve kamu yararına hizmet etmiş bir isimdir.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Yahu maaş aldı mı, almadı mı? O kadar basit. Eti Madenden maaş aldı mı, almadı mı?

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Eti Madenin yurt dışı iştiraklerinde görev yapan her yönetici devletin görevlendirmesiyle ve Sayıştay denetimi altında çalışırlar.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Kim görevlendirmiş? Sayıştay KİT Komisyonu adına denetliyor.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Bu tür iftiralar ne gerçekleri örtebilir ne de devletimizin itibarını zedeleyebilir.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ne iftirası ya, gerçek! Yapma canım, gerçek! Şu an itibarını kendi kendine zedeledi, kusura bakmayın.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Bakın, işi kişisel husumete götürme çabasındasınız.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Anayasa'ya aykırı davranmıştır...

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Akın Gürlek'le işi kişisel husumete taşıma çabasındasınız, bunu aziz milletimiz görüyor ve biliyor.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Hiç alakası yok! Görüyor, görüyor!

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ya, Akın Gürlek'le bor pazarlama işinin ne ilgisi var, ne işi var o görevde? Sayın Bakan mı atadı? Söylesin, niye atıyor ya? Oraya daha teknik, daha liyakatli, daha ilgili birisini atasaydınız.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Bakın, biz milletin enerjisini siyasete değil Türkiye'nin kalkınmasına harcıyoruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Adalet Bakan Yardımcısının zamanı mı var yani Eti Madenin işleriyle uğraşmaya?

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Bu sebeple, burada konuşulan hiçbir konu masal değildir. Burada tarih yazan kadrolar olarak biz yolumuza devam edeceğiz. Buradan size çağrımız şudur: Gerçekleri çarpıtmak yerine ülkenin geleceğine katkı sunun...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Derdimiz, amacımız o.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - ...eleştirin ama iftira atmayın.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Allah korusun!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Milletimizin onuruyla oynayan hiçbir söyleme karşı bilin ki sessiz kalmayacağız. Muhalefet eleştirir, doğrudur ama iktidar her eleştiriye sesini kısar, konuşmaz; artık, bu yaklaşımı bizden bekleme. AK PARTİ olarak hakikatin, adaletin ve millî iradenin yanındayız.

Ben, 2026 yılı bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, Komisyon üyesi olmayan sayın milletvekillerine söz vereceğiz ancak Sayın Süleyman Şahan'dan sonra söz vereceğiz.

Ben şimdi arkadaşların isimlerinin sırasını okuyorum, onlar da hazırlıklarını yapsınlar ona göre: İlk olarak EMEP, Sayın Sevdâ Karaca konuşacak, sonrasında Sayın Rıdvan Uz, Sayın Abdurrahman Başkan, Sayın Buğra Kavuncu, Sayın Türker Ateş, Sayın Evrim Rızvanoğlu, Sayın Nermin Yıldırım Kara, Sayın Ömer Fethi Gürer, Sayın Öznur Bartin, Sayın Mehmet Zeki İrmez, Sayın Ahmet Erbaş, Sayın Mehmet Taytak, Sayın Müzeyyen Şevkin, Sayın Jale Nur Süllü, Sayın Oğuz Kaan Salıcı, Sayın Hüseyin Olan, Sayın Semra Çağlar Gökâlp, Sayın Selcan Taşcı, Sayın Lütfi Kaşıkçı, Sayın Talat Dinçer, Sayın Aşkın Genç ve Sayın Ali Öztunç.

Değerli milletvekilleri, lütfen arkadaşlarımız sıralarını takip etsinler, geçtikten sonra "Benim sıram geçti, ben geldim." geriye dönmeyeceğiz. Lütfen, bütün parti grupları kendi arkadaşlarını arasın, isteyenler de listenin resmini alabilirler.

Şimdi Sayın Şahan.

Buyurun efendim.

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri, Sayın Bakanım, Değerli Bakan Yardımcıları, kıymetli bürokratlar ve basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye'nin büyüme iradesini, enerjide kendi ayakları üzerinde duran bir ülke olma hedefini ve tam bağımsız bir geleceğe yürüyüşünü konuşuyoruz. Enerji alanında atılan her adım Türkiye'nin kalkınma kararlılığının, kaynaklarına sahip çıkma iradesinin ve tam bağımsızlık idealinin en somut göstergesidir. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde Türkiye artık sadece enerji ithal eden bir ülke değil doğal gazlarını denizden çıkaran, nükleer güce sahip olan, yenilenebilir enerjide rekor kıran, kendi enerjisini kendi üreten bir ülke konumundadır; her alanda olduğu gibi enerjide de tarih yazılıyor.

Bu vesileyle, Türkiye'yi enerjide dışa bağımlılıktan kurtarma yolunda gece gündüz demeden çalışan başta Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımıza şükranlarımı arz ediyorum.

Sayın Bakanım, bu kutlu yürüyüşte göstermiş olduğunuz liderlik ve kararlılık için teşekkürler ediyorum. Türkiye artık enerjisini dışarıdan bekleyen bir ülke değil, enerjisini kendi üreten bir ülke. Bugün, burada, sadece bir enerji projesinden, sadece bir yatırımdan, sadece bir maden yatırımdan değil Türkiye'nin kaderinin değiştiği bir dönemden söz ediyoruz. Sakarya gaz sahasında üretim plato seviyesine ulaştığında Türkiye artık yıllık doğal gaz ihtiyacının yaklaşık yüzde 25'ini kendi bağrından çıkaran bir ülke olarak olacaktır. Bu ne demektir? Bu dışa bağımlılığın azalması demektir, bu sanayicimizin, üreticimizin daha güçlü olması demektir ve biz bunları bir lütufla değil çalışarak, alın teriyle, akılla ve kararlılıkla başardık. Bakınız, bir dönem denizlerimizde tek bir sondaj gemimiz yoktu; bugün Fatih'le başladık, Yavuz'la güçlendik, Kanuni'yle üretime hazırlandık ve şimdi Abdülhamid Han. Dünyanın en ileri teknolojisine sahip 7'nci nesil sondaj gemilerinden biri; yetmedi, 2 adet yeni nesil deniz sondaj gemisini de filomuza katıyoruz. Böylece, 6 gemilik filomuzla Türkiye dünyanın en büyük sondaj filosuna sahip ilk 4 ülkesinden biri hâline geliyor. Bu vizyondur, bu karardır, bu milletin iradesidir; sadece gazda değil, madende de Türkiye artık başkalarının araştırdığına bakan, dışarıdan alan bir ülke değildir. Biz, bugün Nijer'de altın sahası işleten, Özbekistan'da arama yapan yani kendi sınırlarını aşan bir MTA'dan söz ediyoruz. Boru bir zamanlar sadece ham madde olarak satardık bugün bor karbür olarak üretiliyor. Savunmada, havacılıkta, uzay teknolojilerinde kullanılan bir stratejik ürünü artık biz üretiliyoruz. Yetmedi, bor atığından lityum elde ediyoruz. Elektrikli araç bataryasının kalbini oluşturan madenden bahsediyorum, artık o da millî ve Eskişehir Beylikova'da keşfedilen nadir toprak elementleri; dünya bu mineraller için rekabet ederken Türkiye de 12,5 milyon tonluk rezervle artık bu alanda oyun kurucu konumuna yükseliyor.

Kıymetli hazırun, bunlar tesadüf değil, bunlar kendiliğinden olmuş işler değil; bunlar vizyon ister, irade ister, cesaret ister ve hamdolsun bu ülkede bu irade vardır, bu ülkede bu kararlılık vardır, bu ülkede bunu gerçekleştirecek millî akıl, millî mühendis, millî devlet vardır. Biz sadece bugünü yönetmiyoruz, Türkiye'nin 2053'ünü, 2071'ini inşa ediyoruz. Biz bugün Enerji Bakanlığı bütçesini konuşuyoruz ancak aslında Türkiye'nin nereden nereye geldiğini de konuşuyoruz. 2002 yılında ilim olan Yozgat'ta enerji yatırımları sadece 187 milyon liraydı, 2025 yılı itibarıyla 1 milyarı aşmış durumda. Son yirmi üç yılda kamu ve özel sektör eliyle Yozgat'a yapılan yatırımlar 25,7 milyar dolara ulaşmıştır. Şimdi ben buradan soruyorum: Bu yatırımlar kendiliğinden mi oldu? Bu dönüşüm kendiliğinden mi gerçekleşti? Tabii ki hayır. Bu, AK PARTİ iradesinin, milletin teveccühünün, üretim ve hizmet siyasetinin sonucudur. Bugün Yozgat'ta tam 340 enerji santrali faaliyettedir, toplam kurulu gücümüz 417 megavat ve bunun neredeyse yüzde 70'i güneş

enerjisidir yani biz laf değil temiz enerji devrimi gerçekleştiriyoruz. Şehirlerin geleceğine yatırım yapıyoruz, üstelik 5 yeni santralimiz de yolda yani biz çalışıyoruz, üretiyoruz, geleceği planlıyoruz. Başka söz söyleyenler ise ancak izlemiş, konuşmuş ve sadece eleştirmiş olurlar. Madencilikte durum yine çok açıktır, Yozgat'ta 65 işletme ruhsatı ve 49 işletme izniyle üretim sürüyor. Demir üretiminde Türkiye'nin yüzde 6'sını Yozgat karşılıyor; bu ne demek? Yozgat üreten bir şehir demektir; alın teriyle, üretimiyle, emeğiyle, memleketin çimentosunu tutan bir şehir demektir. Yozgat Sorgun Temrezli köyünde bulunan uranyum sahası Türkiye'nin enerji ham maddeleri açısından stratejik değere sahip alanlardan biridir. Ortalama 6.025 ton uranyum rezervi tespit edilmiştir. Bu sahada işletme ve üretim süreçlerimizin güncel rezerv raporlarının güncellenmesi, ek sondaj ve jeopolitik çalışmalarının tamamlanmasını ve üretimin planlanmasının yapılmasını talep ediyoruz. Ayrıca 20 jeotermal sahamız var. İnaniyorum ki Sayın Bakanımın da destekleriyle yalnız enerji üretiminde değil jeotermal destekli tarım ve sanayide de söz sahibi olacaktır. Sözüm şudur: Yozgat, enerji güvenliğinde katkı sunan, yenilenebilir enerji dönüşümünün öncüsü, yerli madenciliğin teminatı bir ildir. Biz 2025 ve sonrasında üretmeye, geliştirmeye, yatırım yapmaya devam edeceğiz.

Sayın Bakanım, Yozgat Türkiye'nin tam ortasında, kalbinde yer alıyor ama biz istiyoruz ki Yozgat yalnız coğrafyanın değil enerjinin de merkezinde olsun; biz istiyoruz ki enerjinin üretildiği, enerjinin yönetildiği, enerjinin depolandığı ve enerjiden katma değer üreten bir Yozgat inşa edelim. Yozgat'ın güneşi güçlü, biz istiyoruz ki Yozgat'ın güneşi sadece Yozgat'a değil tüm ülkemize yetsin. Tarım dışı hazine arazilerinde güneş enerjisi santrallerimizi genişletmek istiyoruz. Çiftçimizin sulama maliyetlerini düşürecek kooperatif GES modellerini sizin desteğinizle geliştirmek istiyoruz. Yozgat hayvancılıkta güçlü bir ilimiz, Boğazlıyan ve Çekerek'teki biyogaz tesislerimiz gibi Çayıralan ve Sorgun hattında kurulacak biyogaz ve biyokütle tesislerimizin kurulmasını talep ediyoruz. Böylece hayvansal atıklardan enerji üreteceğiz, çevremizi koruyacağız, çiftçimize daha uygun fiyatlı organik gübre sağlayacağız; çiftçimiz kazanacak, köylümüz kazanacak, Yozgat kazanacak.

Sayın Bakanım, son yıllarda doğal gaz erişiminde önemli adımlar attık. 2024 yılında Bahadın beldemiz, 2025 itibarıyla Kadışehri ilçemize ve Çiğdemli beldemize doğal gaz arzını sağladık.

Ayrıca, 2025 doğal gaz yatırım programı kapsamında Yenifakılı ilçemizi, Baydığın beldemizi, Eymir beldemizi, Belekcehan beldemizi yatırım programına dâhil etmiş bulunuyoruz. Bu hususta Yozgatlı hemşehrilerim adına sizlere bir kez daha teşekkür ediyorum.

Bizim hedefimiz açıktır Sayın Bakanım: Yozgat'ta doğal gazın gitmediği tek bir belde bırakmamak. Bu doğrultuda doğal gazı henüz ulaşmamış olan Oluközü, Umutlu, Ovakent, Uzunlu, Yenipazar, Sırçalı, Yamaçlı, Konuklar, Özükkavak, Halıköy, Karayakup, Araplı, Gülşehri, Yeniyer beldelerimizin de yatırım programına alınmasını talep ediyoruz.

Bu yatırımlar yalnızca enerji arzı değildir hem çevre dostu enerjiye geçişi güçlendirecek hem vatandaşımızın yaşam kalitesini artıracak hem de ekonomik ve sosyal gelişim ve doğrudan katkı sağlayacaktır. Yozgat halkı her zaman devletin, hükûmetinin yanında olmuştur. Sizin de bu süreçte bizim yanımızda olacağınızdan hiç şüphemiz yok. Vereceğiniz destek için şimdiden şehrimiz adına teşekkürlerimi sunuyor, bu duygu ve düşüncelerle Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımızın 2026 bütçesinin sizlere, ülkemize hayırlı olmasını diliyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, teşekkür ediyorum Sayın Şahan.

Yükselen şehir Yozgat ama hayvancılığın yanında bir de tarım da var, tarım da önemli.

Bir de Çorumlular diyor ki: "Merkez biziz." Şimdi, siz mi diyorsunuz?

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Onlar "Dünyanın merkezimiz." diyorlar.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, Komisyon üyesi olmayan sayın milletvekillerine söz vermeye başlayacağız ancak beş dakika bir ara veriyoruz, biraz havalandıracağız ve başlayacağız.

Kapanma Saati:19.17

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 19.35

BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - 10'uncu Birleşimin Altıncı Oturumunu açıyorum.

Kaldığımız yerden devam edeceğiz.

İlk söz, Sayın Sevda Karaca'nın.

Sayın Karaca, buyurun lütfen.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Teşekkürler.

Bakanlığınızın internet sitesinde bir sekme var Sayın Bakan. O sekmede "Neden Türkiye'ye yatırım yapılmalı?" yazıyor, İngilizce yazmışsınız. Maden Yatırım Rehberi var burada. Bu yatırım rehberinde madenlerimiz tek tek işaretlenmiş, bütün yer altı kaynaklarımız haritalandırılmış. Altın, bakır, gümüş ne varsa, ne kadar rezerv var, nasıl ulaşılır, hepsi yazılmış. Yetmemiş, bir de not düşmüşsünüz oraya "Daha keşfedilmeyi bekleyen onlarca rezervimiz var." diye. Ülkenin zenginliklerini yabancı tekelere yatırım kataloğu olarak sunup, sonra çıkıp bize yerlilik, millilik masalı anlatıyorsunuz. Bakın, ne yazıyor bu katalogda: "Jeofizik haritalar hazır", "koordinatlar açık", "vergi muafiyeti", "ruhsat kolaylığı", "elli yıllık garanti", "Kârınızı maksimum düzeye çıkarın." özcesi "Kaynaklar bizden, garanti bizden, kâr sizden." demişsiniz. Bu, açık bir biçimde sömürge madenciliğinin, emperyalist yağmacılığın en yalın hâli. Bakın, bu katalogda örnek gösterdiğiniz şirketlerden bir tanesi İliç katili Kanadalı şirketin ortağı Anagold. Şimdi, aynı şirket, yüzde 71'i maden şirketlerine ruhsatlandırılmış olan Artvin'e 495 futbol sahası büyüklüğünde yeni bir maden açmaya hazırlanıyor. Ülkeye yabancı sermayeyi çekmek için gerçekten müthiş bir davetiye olmuş. "Üç kuruşa al, siyanürü sal, işçiyi katlet, doğayı kır, memleketi sömür, sana hiçbir şey olmaz, üstüne sana yeni yerler verelim." demişsiniz bu katalogla. "Bu ülke sizindir." demişsiniz. Talan serbest, hesap yok. Vallahi, bundan daha iyi bir yatırım teşviki, daha iyi bir motivasyon hakikaten bulunamazdı, sizi tebrik ediyoruz. Katalogda sadece madenler değil, işçiler de pazarlanıyor Sayın Bakan. Bakın, ne yazıyor katalogda: "Ortalama yaş 33. Genç, dinamik, verimli iş gücü." yani bol, ucuz, itiraz etmeyen işçilerimiz var; gelin, sömürün demişsiniz. Soruyoruz size: Gerçekten bir iktidar halkını nasıl böyle pazarlar ya, nasıl böyle bir katalogun içerisinde pazarlama unsuru olarak insanları insan kaynağı olarak böyle yazar.

Şimdi, "Gabar'dan yılda 2 milyar dolar değerinde petrol çıkarıyoruz." diye övünüyorsunuz. "Bizim petrolümüz." dediğinizi Amerikalı şirketler çıkarıyor Sayın Bakan. Kaynak halkın, kazanç Amerikan sermayesinin. Gabar'da işçiler köle gibi on iki saat çalıştırılıp 25-30 bin lira bandında ücret alıyor ve itiraz ettiklerinde onlara "Kapı orada, güle güle." deniyor. Maden şirketlerinin talan ettiği yerlerde Türkiye Cumhuriyeti'nin çalışma hukuku işlemiyor Sayın Bakan ve itiraz edene "Defol git." diyenler, bu ülkede bize bağımsızlık masalının anlatılmasına da bence izin vermiyorlar çünkü işçiler bu topraklarda yabancı şirketin kölesi olmuş durumdalar.

Şimdi yeni gözde, nadir toprak elementleri. "Beylikova'da 694 milyon ton rezerv bulundu." diye övünüyorsunuz ama bu rezervleri işleyecek teknoloji, laboratuvar, rafineri kapasitesi Türkiye'de yok. Amerika, Ukrayna'nın madenlerine el koyarken Türkiye Beylikova'daki rezervleri Amerika pazarlık masasına koyuyor. Bakın, sömürge valisi gibi "Bizde ham madde var, sizde teknoloji var; gelin, üstüne konun." diyorsunuz, üst bağımlılığı büyütüyorsunuz. Üstelik sonunda asidik sular yer altına sızacak, radyasyon riski artacak, tarım bitecek, cevheri sömürecek, çöpü buraya bırakacak, kâra el koyacaklar. Ülke, Çin'in kanser köylerine, Kongo'nun çocuk işçi madenlerine dönecek, Beylikova madeninin çamurunda boğulacak. Size sormak istiyorum: Siz daha meslek hastalıklarının bile kayıt altına alınmadığı, iş cinayetlerinde dünya rekoru kıran bir düzende ÇED raporunu şirketin kendisi yazarken, grev hakkı yasaklanırken, radyoaktif NTE sahasında işçi, halk, doğa nasıl korunabilir? Sizin maden patronu vekilinizin kimyasal atık havuzu taşı, suya toprağa karıştı, o vekilin imzasıyla Maden Yasası getirdiniz, bu halk size niye güvensin? Emperyalist ham madde zincirine eklenmek için bu ülke kaynakları peşkeş çekiliyor. Bu bütçe uluslararası sermayenin ham madde açlığını doyurmak uğruna ülkenin tüm varlıklarını emperyalistlerin talanına açan yeni sömürgeci düzenin katalogudur. Bu katalogu da bu katalogla ülkeyi peşkeş çeken bu bütçeyi de kabul etmiyoruz; yoksullaşan enerji maden işçileri de kabul etmiyor, katledilen doğa da kabul etmiyor, yerinden yurdundan edilen köylü de kabul etmiyor; elbette biz de kabul etmiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Çorum'dan Antep'e, Denizli'den, Dersim'e, Artvin'den Hatay'a her yerden bu sömürge madenciliğine karşı yükselen sesi eminim, siz de duyuyorsunuz, kulaklarınızı kapatmayın Sayın Bakan!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Uz, buyurun.

RİDVAN UZ (Çanakkale) - Sayın Başkan, Değerli Komisyon üyeleri, değerli basın mensupları, Meclisimizin güzide çalışanları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Orhan Bey'e "Gitme." dedim ama gitti. "Arkandan konuşacağım." dediğim için konuşuyorum. Yani "Benim oğlum bina okur, döner döner bir daha okur." misali aynı şeyleri söylüyor, bizim konuşmalarımızdan kısa kısa notlar alıp cevap veriyor. Biraz çalışmasında fayda görüyorum, diğer arkadaşları hiç olmazsa bunu yapıyorlar.

Sayın Başkanım, Komisyona başlarken dediniz ki: "Sadece bu Komisyonda, özellikle Enerji Komisyonunda ve bir komisyonda daha kavga, gürültü çok fazla oluyor. Bunun sebebini anlamıyorum." Ben 2 tane kendimce sebep söylemek isterim. Bir tanesi, Nail Abi dedi ki: "Geçen sene bizim Kocaeli'de 7 tane ilçede günlük, bazen yedi sekiz saatlik elektrik kesintisi oluyor." E, bu sene gene aynı cümleleri kurdu yani haklı olarak. E, biz de 3 oturumdur TPAO'yla ilgili aynı şeyleri söylüyoruz, bir daha söyleyeceğim. Bu gerekçe, söylenenlerin kulak arkası edilmesi ya da hiç duyulmaması diye düşünüyoruz. O sebeple lütfen istirham ediyoruz, bunları ciddiye alalım. Yani hakikaten çünkü bu toplumun kesimlerini ciddi ölçüde rahatsız eden yani elektrik kesintisinin bir sanayi kuruluşunda, Türkiye'nin ikinci büyük sanayi kentinde olması hakikaten kabul edilebilir bir şey değil.

Şimdi, TPAO'yla ilgili de bir şeyler söyleyeceğim ama öncelikle sizin geçen yılki, 2025 yılı bütçenize baktığımızda 45 milyar 332 milyon görüyoruz. Bu yılki, 2026 bütçesinde 36 milyar 97 milyon bir bütçe görüyoruz yani yüzde 20,36 yani 9 milyar 235 milyon bir azalma olmuş. Yani bu, stratejik bir alanda frene basmak anlamına gelmiyor mu?

Şimdi, Enerji Bakanlığının bütçeleri görüşülürken bu sorunun cevabını arayışımızın üçüncü yılı. İlk olarak eski Sayın Genel Müdür Melih Han Bilgin'e sormuştuk, Sayın Ahmet Türkoğlu'na sormuştuk ama tatmin edici cevaplar alamadık, bir çözüm de göremedik. Şimdi sizden, sizin şahitliğinizde yeni Genel müdürümüz Sayın Cem Erdem'e de sormak istiyorum: Sayın Erdem, OTC'de de Genel Müdürlen personelin hakkını koruyup maaşları öyle bir seviyeye taşıdınız ki OTC uzun süre kamuoyunda TPAO'nun "Lüks versiyonu." diye konuşuldu. Yani TPAO'nun içinde yeni bir şirket kurdunuz, bu şirkette çalışanları yarısı siyah, yarısı beyaz olmak üzere ayırdınız, ikisine de ayrı bir fiyat politikası, maaş politikası belirlediniz; bu politikanın dışında da gene işi TPAO'nun mühendislerine yaptırdınız yani çok çalışan ama az kazanan TPAO'da çalışan mühendisleriniz oldu. Sonra, duyuyoruz ki sizin Özel Kalem Müdürünüz Sayın Yurdağül Sevinç, Boğaziçi Üniversitesinin yöneticilerine MBA Programı'na kaydolmuş. Normaldir, olabilir ama ne güzel ki bunun bedeli 1,5 milyon TL ve bu parayı TPAO kasasından ödüyorsunuz. Bu, kabul edilebilir bir durum mudur?

Şimdi, buradan uyarmakta fayda var: Sayın Bakanım, bu devletin malı har vurup harman savurmak için mi, yoksa kul hakkını gözetmeyi düşünür müsünüz? Çünkü bu kul hakkı her iki cihanda yakanıza yapışacak. Peki, bununla bitiyor mu? Hayır. Yine, kamu kurumunun MBA bursu dağıtmasına gelelim. Üstelik, geçen yıl 40 yaşını çoktan aşmış 3 kişiyi Amerika'ya doktora gönderdiniz, 40 yaşını aşmış. Hâlbuki 35 yaşından sonra memurlukta alım bile yapılmazken siz 40 yaş üstündekilerini Amerika'ya gönderiyorsunuz. Onların masraflarını, milyonlarca lirayı da kurumun kasasından ödetiyorsunuz. Şimdi merak ediyoruz: Bu kişileri hangi kriterlere göre seçiyorsunuz; akademik başarıya göre mi, liyakate göre mi, yoksa doğru kişiye yakınlık kriterine göre mi yapıyorsunuz? TPAO artık neredeyse bir kamu şirketinden çok içeridekilerin menfaatine çalışan özel bir kulüp gibi görünür hâle geldi. Bir tarafta 1,5 milyonluk masterlar, 5-10 milyonluk doktoralar, diğer tarafta on beş-yirmi yıllık mühendislerin 70 bin lira maaşa talim etmesi. Kısacası TPAO'da eşitlik değil, ayrıcalık büyüyor. Birilerinin eğitimine milyonlar, diğerlerine sus payı veriliyor. Bu mudur kamu yönetimi, bu mudur adalet diyorum.

Bugün, burada, Türkiye'nin enerji geleceğini konuşurken bir kez daha görüyoruz ki ülkemizin stratejik kararları yalnızca bugünü değil, yarınlarımızı da belirliyor. 2018 yılında temeli atılan Akkuyu Nükleer Güç Santrali başlangıçta Türkiye'nin enerji arz güvenliği açısından bir dönüm noktasıydı ancak 2022 yılında Rusya tarafı 26 Temmuzda Türkiye'nin mühendislik, satın alma ve inşaat sözleşmesini tek taraflı feshetti, yalnızca dört gün sonra 30 Temmuzda 3 Rus şirketinin kurduğu yeni bir ortaklıkla yoluna devam etti. Bugün geldiğimiz noktada Akkuyu Nükleer Santrali'nin ilk reaktörünün 2025'te devreye alınacağı söylenirken Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'nda da maalesef ilk ünitesinin 2026 yılında devreye gireceği söyleniyor. Burada hangisi doğrudur? Tarih değişmiş, takvim ötelenmiş ancak sorumluluk üstlenen yine kimse yok. Nükleer yakıt lojistiğinden atık yönetimine kadar bütün süreçler artık Rusya'ya bağımlı hâle geldi. Üstelik proje yüzde 100 Rus sermayesiyle yürütülmekte, üretilen elektriğin bir kısmı için döviz üzerinden alım garantisi verildiği iddiaları hâlâ açıklığa kavuşmadı. Sayın Bakanım, burada alım garantisi verilmiş midir, verilmişse alım garantisi dışında başka ne gibi tavizler verildi? Bu durumda sorulması gereken soru: Bu nasıl yerli ve millî enerji politikası? Bir Hükûmetin en önemli görevi, enerji üretirken halkının güvenliğini tehlikeye atmamak olmalıdır. Ne yazık ki bugün Akkuyu, enerji bağımsızlığının değil, stratejik bağımlılığın sembolü hâline geldi.

Bir diğer husus, üzerinde çok durmamakla beraber bütün arkadaşlarımız bunu söylediler, 2016 yılında dönemin Enerji Bakanı Berat Albayrak döneminde başlatılan ve bir türlü cesaret edip değiştiremediğiniz enerji tasarrufu; neden bunun peşinden gidiyorsunuz? O günden bugüne dokuz yıl geçti, sabah ezanında okula yürüyen çocuklar, karanlıkta işe giden milyonlar, bozulmuş biyolojik ritim, düşen verimlilik ve artan kazalardan başka hiçbir kazanımı yok. Yani enerji tasarrufu sağlanmadığı gibi halkın sağlığı, huzuru ve güvenliği de sıkıntı içinde. Tasarruf bahanesiyle çocukları karanlıkta okula gönderen, işçiyi uykusuzluğa mahkûm eden bir sistem bilimle değil, keyfiyetle yönetilen bir sistemdir. Parti içi kavganızı bu büyük millete lütfen artık ödetmeyin.

Başka bir konu da sanayicinin en büyük maliyetinin ham madde değil, enerji olduğu gerçeği. Türkiye'nin enerji bağımsızlığı ve çevresel sürdürülebilirliği açısından büyük önem taşıyan yenilenebilir enerji yatırımları maalesef son yıllarda kamuoyunda birer rant aracı hâline geldi. 19 Kasım 2020'de EPDK tarafından kamuoyuna bilgi verilmeden yapılan başvurular, usulsüz tahsisler ve yatırım amacı taşımayan lisanslandırma ile sektörde büyük bir rant kapısı açılmıştır. Sektör temsilcileri soruyor: Yönetmelik değişmeden önce eş-dost listeleri hazırlanmış, santral yapılacak araziler tahsis edilmiş, harçlar yönetmelik çıkmadan verilmiştir. Bütün bunlar üzerinde de bir açıklama bekliyoruz.

Sayın Bakanım, cankulağıyla dinledik, anlattığının tamamının doğru olduğunu kabul edelim; madem hepsi doğru, o zaman bu EPDK'ye son iki yılda sanayi elektriğine yüzde 180, doğal gazda da yüzde 230 neden zam geldi? Yani doğal gazımız var, bulduk, petrol çıkarıyoruz, o zaman son dokuz ayda elektriğe 3 kez, doğal gazda 5 kez neden zam yapılır? Bu konuyla ilgili de geniş konuşmayı Sanayi Komisyonunda yapmıştım yirmi dakikayla ilgili, sizin bürokratlarınızdan istihdam ediyorum, o konuşmada da bununla ilgili bakarlarsa çok memnun olurum diyor ve Komisyonu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Abdurrahman Başkan, buyurun lütfen.

ABDURRAHMAN BAŞKAN (Antalya) - Sayın Başkanım, kıymetli Bakanım, değerli Komisyon üyeleri, Bakan Yardımcılarımız ve kıymetli bürokratlar; hepinizi saygı ve hürmetle selamlıyor, detaylı sunumunuz için de ayrıca teşekkür ediyorum Sayın Bakanım.

Bugün, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile bağlı genel müdürlük ve kuruluşların 2026 bütçesi üzerine söz almış bulunuyorum.

Bu bütçe sadece bir gelir gider tablosu değil, Türkiye'nin enerji güvenliğini, yerli üretim kapasitesini ve millî teknoloji hamlesini şekillendiren stratejik bir belgedir. Enerji, kalkınmanın itici gücü, bağımsızlığın teminatıdır. Bu bilinçle 2026 bütçesi hazırlanırken üç temel ilkenin gözetilmesi gerektiğini de vurgulamak isterim: Enerji arz güvenliği, yerli ve yenilenebilir kaynakların etkin kullanımı ve mali disiplin, yatırım verimliliğidir. Arz güvenliği açısından Türkiye büyüyen, sanayisi artan, nüfusu ve dijitalleşen ekonomisiyle birlikte enerjiye olan talebi sürekli artan bir ülkedir. Bu nedenle, bütçede öncelik iletim hatlarının güçlendirilmesine, depolama sistemlerinin yaygınlaştırılmasına ve yerli üretim santrallerinin desteklenmesine verilmelidir.

Enerji İşleri Genel Müdürlüğü, TEİAŞ ve EÜAŞ gibi kurumların projeleri bu kapsamda stratejik önem taşımaktadır. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu enerji piyasalarındaki istikrarın yanı sıra özellikle kaçak elektriklerle mücadelede gösterdiği kararlı çalışmalarıyla takdiri hak etmektedir. Nükleer Düzenleme Kurumu ise yalnızca nükleer enerjinin değil nükleer teknolojinin geliştirilmesinde de ülkemiz adına etkin ve stratejik bir rol üstlenmektedir. Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü ile Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü bu stratejinin uygulama ayağında öncü bir rol üstlenmelidir. Ayrıca, enerji altyapısında dijitalleşme ve akıllı şebeke yatırımlarına özel bir payda ayrılmalıdır. Bu yatırımlar hem enerji kayıplarını azaltacak hem de tüketiciye daha güvenli ve kaliteli enerji temin edecektir. 2026 bütçesinde bu modernizasyon projelerine ayrılacak her kuruş gelecekteki milyarlarca liralık tasarrufun da temeli olacaktır. Verimi düşük kalan projeler gözden geçirilmeli, başarılı pilot uygulamalar yaygınlaştırılmalıdır.

Sayın Bakanım, enerji alanındaki her yatırım, aynı zamanda Türkiye'nin ekonomik ve siyasi bağımsızlığını güçlendiren bir yatırımdır. Bizim için enerji sadece bir üretim meselesi değil millî egemenliğin sürdürülebilirlik şartıdır da aynı zamanda. Bu anlayışla hazırlanacak bir bütçe hem bugünün ihtiyaçlarını karşılayacak hem de gelecek nesillere daha güçlü bir Türkiye bırakacaktır. Sonuç olarak, 2026 bütçesi yerli kaynaklara dayalı, dışa bağımlılığı azaltan, çevreyle uyumlu ve teknoloji odaklı bir enerji vizyonunu esas almalıdır. Bu bütçe üretimi, istihdamı, kalkınmayı ve millî hedeflerimizi aynı çizgide buluşturacak bir yol haritası olmalıdır.

Sayın katılımcılar, Antalya'mız aynı zamanda turizmin değil enerji verimliliği ve yenilenebilir kaynakların da başkenti olmaya aday bir şehrimizdir. Güneşlenme süresi bakımından ülkemizin en avantajlı illerinden biri olan Antalya'mızda Bakanlığımızın destekleriyle kurulan güneş enerjisi santralleri sayesinde yerli üretim artmakta, karbon salınımı ise azalmaktadır. Akseki ve Manavgat'ta yürütülen jeotermal ve doğal kaynak araştırmaları bölgenin enerji çeşitliliğini zenginleştirmekte, Alanya ve Kumluca'daki altyapı yatırımları ise kesintisiz enerji arzına katkı sunmaktadır. Bu projeler hem sürdürülebilir kalkınmanın hem de istihdamın temelini oluşturmaktadır. Enerji arz güvenliğini ve yerli kaynak kullanımını esas alan bu çalışmalar Antalya'nın geleceğini güçlendirmekte, şehrimizi turizm kadar enerji alanında da örnek bir merkez hâline getirmektedir. Bu konulardaki destekleriniz için Antalyalı hemşehrilerimiz adına teşekkür ediyorum Sayın Bakanım.

Bir Komisyon üyesi olarak Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımızın 2026 yılı bütçesinin ülkemize, milletimize, üreticilerimize ve girişimcilere hayırlı olmasını diliyor; emeği geçen tüm Bakanlık çalışanlarına, bürokratlarımıza ve teknik kadrolarımıza da teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Kavuncu, buyurun.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Sayın Başkan, Sayın Bakan, Bakanlığın değerli yetkilileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2026 yılı bütçesi için İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Enerji gelecek dönem için, çocuklarımız için, ülkemizin geleceği için çok stratejik ve önemli bir alan, enerji güvenliği çok çok önemli. Bütçe kalemlerine bakıp Enerji Bakanlığının bu konuyla, enerjinin, enerji stratejimizin önemiyle ilgili neler yaptığını tabii bütçe rakamları üzerinden anlamak mümkün değil. Merak ettiğimiz, dinlediğimiz sunumdan tatmin olmadığımız, verilere baktığımız zaman endişe duyduğumuz bazı konu başlıkları var, ben bunları sizinle paylaşmak istiyorum.

Tabii, dünya yeni bir sürece giriyor, yapay zekâ enerjisiz olmuyor, nadir toprak elementleri ve gene çip krizi vesaire bütün bunlar, enerji arz güvenliğinin, sadece enerji arzının değil, eğer gelişmek istiyorsanız buralarda da birtakım ilave tedbirler almanız gerekliliğinin altını çiziyor. Ancak, dediğim gibi, biz bu önemi bize hissettirecek adımlar atıldığına maalesef şahit olamıyoruz. Niye söylüyorum bunu? Bir kere, enerji sağlanması konusunda elektrik iletim ve dağıtım sistemleriyle ilgili çok ciddi bir zafiyet var. Böyle bir dağıtım sistemi olamaz. OECD ülkeleri arasında en yüksek kayıp oranına sahip ilk 5 ülkeden biri Türkiye ve İrlanda'nın yıllık enerji üretiminden çok daha fazla kaybımız var bizim. Bu kayıp nasıl telafi ediliyor? Vatandaşa yüksek faturalar, ağır zamlarla telafi ediliyor. Bırakın evlerimize gelen faturalardaki miktarı, sanayiye baktığımız zaman da korkunç bir maliyet yükü var enerjiden dolayı sanayicimizin. Geçenlerde uluslararası bir lojistik firmasının Türkiye yöneticisi 2025 yılında en fazla taşıdığı mal kalemi olarak neyi söyledi biliyor musunuz? Makine ve teçhizat yani insanlar, sanayicimiz, Türkiye'den fabrikalarını başka yere taşıyor; yüzde 85 "Artık eskisi gibi kıyafet, tarım ürünü falan değil, makine ve teçhizat taşıyoruz." dedi. Kur politikası, enerji maliyetleri sanayicimizin belini bükmüş durumda.

Bakın, bu iletim ve dağıtım sorunu, denetim mekanizması çok ciddi sıkıntılara da yol açıyor. Bu geçtiğimiz yaz yoğun miktarlarda bir yangın faciasıyla karşı karşıya kaldık ve bunun yüzde 95 insan eliyle, insan hatasından kaynaklandığını hepimiz biliyoruz. Zaten ya "sabotaj" dendi ya da elektrik hatlarındaki kaçaktan kaynaklandığı söylendi ki İzmir'deki yangının asıl sebebi de elektrik hatlarındaki kaçak. Hatlar bakımsız, altyapı ve yenileme çalışmaları yetersiz. Bu yetersizlik, bu bakımsızlık, maalesef bu tür faciaları da yol açıyor.

Eurostat 2024 verilerine göre Türkiye nüfusunun yüzde 15'i yani yaklaşık 13 milyon insan, her 7 kişiden 1'i evini ısıtmakta zorlanıyor, Avrupa Birliği üyesi Belçika'nın, Çekya'nın ve Portekiz'in nüfusundan çok daha fazla sayıya tekabül ediyor bu, ki Avrupa Birliğinde ortalama yüzde 9. Yoksulluğun her türüsünü gördük; barınma krizini, gıda krizini, işsizlik krizini her şeyi görüyoruz, enerji krizi artık maalesef Türkiye'de yoksullaştırma politikalarının neredeyse ana unsuru hâline gelmiş durumda. Tabii, bütün bunlar olurken biz her yerden gaz fışkırdığını, her yerden enerji aktığını -işte, mutluyuz tabii- ülkemizin çok zengin olduğunu duyuyoruz. Her anlamıyla elbette çok zengin bir ülkeyiz ancak bu zenginliği istismar edip arka kapılardan, Birleşik Arap Emirlikleri'yle, Amerika Birleşik Devletleri'yle enerji anlaşmaları imzalamanın da açıklanabilir hiçbir tarafı yok. Seçim zamanları "Karadeniz'de, Trakya'da gaz bulduk, petrol bulduk, açın vanaları Türkiye kışın ortasında yanacak." dendi mi bize? Ya, bunu ne vatandaş ne sanayici hissedebiliyor; bu, bulunan doğal gazla ilgili, işte o mutlu bir şekilde müjde diye verilen mesajdır...

Tarım... "Enerji faturalarında devlet desteği sağlıyoruz." diyorsunuz, tarımdaki bu destek daha yeni çıkarıldı. Ve bu destek de nasıl sağlanıyor? Sanki kendi cebinizden sağlıyorsunuz ya, bu destek de vatandaşın sırtına binip verilen ilave vergiden toplanan parayla oluyor. Ondan sonra işte "Şurada şu kadar indirim yapıldı." deniliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Dolayısıyla, biz, dediğim gibi bütçe rakamlarını anlamak çok zor ama enerjinin stratejik önemi olduğu duygusunu somut olarak hissedemiyoruz diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Ateş...

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Madencilik, tüm dünyada giderek önem kazanan bir sektör ama Türkiye'de madencilığe bakışımız çağın çok gerisinde kalmış. Hem Sayın Bakan hem de MAPEG yöneticileri buradayken açıkça söylemem gerekir: Artık bu alanda köklü bir zihniyet değişikliğine ihtiyacımız var. Lafı hiç eğip bükmeye gerek yok. Türkiye'de maalesef vahşi madencilik yapılıyor, hem doğamızı yok ediyoruz hem yeterince ekonomik fayda sağlayamıyoruz. Maden ihracatı artsa bile, bu artış bizi zenginleştirmiyor, yoksullaştırarak büyütüyor. Evet, yoksullaştırarak büyüme, belki çelişkili bir ifade gibi görünebilir ama iktisadi literatürlerde çok sağlam temellere dayanır çünkü gelir adaletsizliği, dışa bağımlılık ve yanlış teşviklerle yapılan büyüme halkın refahını artırmaz, sadece rakamları şişirir. Resmî rakamlar ortada. Madencilik sektöründe attığınız taş ürküttüğünüz kurbağaya değmiyor. 2011 yılında madencilğin millî gelirden payı yüzde 1,1'di; 2023'te hâlâ yüzde 1. Onlarca düzenleme, yüzlerce ruhsat ama hiçbir ilerleme yok. Bu ülkede madencilğin geliştiğini gösteren şey, çıkarılan madeni ihraç etmeden önce işleyebilmektir. Biz madenleri ham madde olarak çıkartıyoruz, yurt dışına gönderiyoruz; bu da ciddi bir servet transferi anlamına gelir. Biz, Afrika'nın kabile ülkesi değiliz, G20 ülkesiyiz ama madenleri işletecek tesislerimizin planlanmasını bile yapamıyoruz. MAPEG'in 2025'teki hedefi 72 ihale; yapılan sadece 3. 2028'e kadar da yılda 3 tane hedeflenmiş. Yani önümüzdeki yıllarda bir ilerleme beklenmiyor. Ruhsat sayıları artıyor ama sonuç yok. 2024'te 1.315 maden arama ruhsatı verilmiş, 2025'te ise bu sayı 1.800'e çıkmış. Yüzde 27 artış var ama üretimin artışı yok. Hedef 2.300 ruhsattı. İy ki de tutmamış.

Sayın Bakan, Muğla Yeniköy ve Kemerköy'deki zeytinlikleri gözden çıkardınız. Şimdi, Bolu'da Yedigöller'e 7 kilometre mesafede altın madenine başvurunuz var. Bakanlığa sorduk. "Tarım Bakanlığından görüş bekliyoruz." dediler. Yedigöller gibi doğanın cennetinin dibinde maden aramak şeytanın aklına bile gelmez. Onu geçtik, Bolu'nun her yerinde, her ormanda ruhsat veriliyor. "ÇED Gerekli Değildir" kararıyla doğa katliamı meşrulaştırılıyor. Soruyorum Sayın Bakan: MAPEG'in Bolu'yla ilgisi neden? Bu kadar unuttuk mu doğayı, ormanı, suyun değerini?

Aynı zihniyet, enerji politikalarında da karşımıza çıkıyor. EPDK her fırsatta "Avrupa'nın en ucuz elektriği bizde." diyor ama bunu söylerken süspansiyonlu fiyatları söylüyor. Gerçek maliyet halktan gizleniyor. EÜAŞ'ın ilk dokuz ayda zararı 147 milyar, BOTAŞ'ın 134 milyar lira görev zararı var yani 281 milyar lira halkın cebinden çıktı. Devlet bu parayı ağaçtan toplamıyor, vatandaşlardan topluyor. Doları siz uçurdunuz. Elektriğe dövizli alım garantilerini siz verdiniz, sonra da "Devlet destek oluyor." diyorsunuz. Bu bir lütf değil, kötü yönetimin zorunlu sonucudur. Üstelik bu destekleri de kademeli faturalandırarak azaltmaya çalışıyorsunuz. Son bir yılda sübvansiyonlu fiyatlarda bile elektrik yüzde 37, doğal gaz yüzde 44 arttı. Enerji enflasyonunda Avrupa'da ve OECD'de açık ara en ilerideyiz. Biz madencilığe karşı değiliz ama "her ne pahasına olursa olsun madencilığe" ve halkı yoksullaştıran enerji politikalarına karşıyız. Çünkü Bolu, Muğla ve Artvin'in gerçek madeni yer üstü güzellikleridir. Doğayı korumak ekonomiyi küçültmez; aksine, ülkenin geleceğini büyütür.

Bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Evrim Rızvanoğlu, buyurun lütfen.

EVİRİM RIZVANOĞLU (İstanbul) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, tabii, şimdi, arz güvenliğini konuşuyoruz sabahtan beri. Elbette ki önemli ama kim üretiyor, nasıl paylaşıyor, fatura kimin sırtına yükleniyor ve enerji yoksulluğuyla mücadele nasıl ediliyor? Aslında, meselenin bu olduğunu düşünüyorum. Bugün insan hakkı olan enerji, şirket çıkarının konusu hâline geliyor. Ülkenin enerji politikası şirketlerin çıkarlarına göre yani yukarıdan aşağıya doğru kurgulanıyor; vatandaş tüketici olmak zorunda bırakılıyor, cep yakan yüksek faturalara maruz kalıyor ve asla ve asla enerji gündemleri hâline gelmiyor. Türkiye'de bugün yenilenebilir enerji kapasitesinin artmasını çok olumlu buluyoruz, tabii, çok önemli. Ancak asıl soru şudur ki: Bu kapasite artışı halkın faturasına nasıl yansdı? Şimdi, bu, halkın faturasını mı düşürüyor, yoksa vatandaş yine dışarıda izleyen tarafta mı kalacak, bu önemli. Dünya bize çok açık bir model sunuyor: "Vatandaş yalnızca tüketici değil üretici de olabilir." diyor ve bu modelin en demokratik yolu enerji kooperatifleri. İtalya'da yarım milyon insan bu kooperatiflerden enerji alıyor, faturalarının yüzde 30'a kadar düştüğü söyleniyor. Almanya ve Belçika'da yerel yönetimler kooperatiflerle ortak üretim yapıyor, binlerce haneye doğrudan yenilenebilir enerji ulaştırılıyor, model ortada ve çok net. Bizde teknoloji var, bizde kapasite de var, peki, Türkiye'de enerji yoksulluğunu azaltacak, vatandaşa ucuz enerji sağlayacak bu imkân niçin kullanılmıyor? Çünkü üzülererek söylüyorum ki siyasi irade yok. Avrupa Birliği Komisyonunun 2025 Türkiye raporunda göre enerji konusunda önemli uyarılar var, diyorlar ki: "Türkiye enerji yoksulluğuyla mücadele etmeli ve uygun hane halklarına ekonomik yardım sağlamak için fiyat dışı önlemlere geçiş yapmalı." Bu uyarıların bu kadar yerinde olduğunu kendi seçim bölgem İstanbul'da görüyorum. İstanbul'da, 2025 Ocak ve Mart aylarını kapsayan bir araştırma var ve bu araştırmaya göre Maltepe'de hanelerin üçte 1'i enerji yoksulu, alt mahallelere gidince, alt gelirli mahallelere, neredeyse yüzde 50'ye yaklaşıyor bu. Şimdi, burada sorum şu: Eğer bunu Avrupa görüyorsa Ankara'dan bu tablo gözüküyor mu? Kooperatiflere alım garantisi sağlayacak bir çalışmamız var mı? Aynı bağlantı noktası, tek sayaç zorunluluğunu kaldırmayı düşünüyor musunuz? Yine, kooperatiflere şebekede öncelik tanıyacak bir düzenleme gündeminizde mi?

Bakın, milletimiz yalnızca tüketici değil üretici olma hakkına da sahip olmalı. Enerji dönüşümü yerelden başlamalı, yerel yönetimler bu işin doğal ortağı olmalı ve bu dönüşüm hep birlikte koordine edilmeli. Ama sizler ne yapıyorsunuz? Sizler yereli dışlıyorsunuz, yetkilerini ellerinden almaya çalışıyorsunuz, operasyonla ellerini kollarını bağlamaya çalışıyorsunuz.

Cumhuriyet Halk Partisinin belediyelerin de çok başarılı işler yapıyor. Mesela, İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılan bir projeye değinmek isterim: Seymen Biyokütle Enerji Üretim Tesisi, çöpten enerji üreten bu tesisin kapasitesi 2024 yılında

44 megavata ulaştı. Bu kapasite ne demek? Yaklaşık 150 bin hanenin yıllık elektrik ihtiyacını karşılıyor demek. Ayrıca, bu tesis yılda 1 milyon 310 bin ton karbondioksit emisyonuna eş değer metanı da bertaraf ediyor ve çevre ve iklim hedeflerimize doğrudan da fayda sağlıyor. Bu ne demek? Trafikte 117 bin aracın yarattığı emisyonu denk bir azaltım demek. Yani şunu görüyoruz: Atık, çevresel riskleri yöneten bir anlayışla, doğrudan teknolojiyle ve kamusal planlamayla da enerjiye dönüşebiliyor. Hem yerel kaynakların kullanımıyla arz güvenliği sağlanıyor hem de dışa bağımlılık azaltılıyor. Bu örneğin ülke geneline yayılması için politik irade ve yerel yönetimlerle uyumlu planlama yapmak gerekiyor. Ama hiçbirimiz bu atmosferde seçenek üretme tartışmasını maalesef yapamıyoruz. Merkezî hükümet yerel yönetimlerle iş ortağı olarak değil de rakip olarak ilerliyor, bu kadar iyi projeler uygulamak varken onlar yokmuş gibi davranıyor. Oysa bu örnekler çok basit bir şeyi gösteriyor: Yerel modelleri yaygınlaştırmak hem enerji hem iklim hem de ekonomi tarafından bir kazanç oluyor.

Sayın Bakan, enerji dönüşümü sadece üretim değil, aynı zamanda tasarruf meselesi. Dünyada enerjiyi verimli kullanmak artık ulusal güvenlik konusu hâline geldi. Amerikan Enerji Verimliliği Ekonomisi Konseyi tarafından 2025 Uluslararası Enerji Verimliliği skoru yayınlandı, Türkiye 25 ülke arasında 13'üncü sırada, puanımız da 100 üzerinden 55; binalarda da durum daha kötü, Türkiye 16'ncı sırada, hatta Türkiye'deki İstanbul Politikalar Merkezine göre emisyonların yüzde 14'ü binalardan geliyor. Bu misyonun yüzde 76'sı konutlardan. Bina yönetmelikleri var ama çok sınırlı. Yalıtım ve ısı kaybı konuşuluyor ama hava sızdırmazlığı yok, aydınlatma standartları yok, ısıtma-soğutma sistemleriye çok teknik kurallara bağlı değil şu anda ve bu anlamda da insanları enerji tüketen binalarda oturmaya zorluyorsunuz, kışın ısınamıyorlar, yazın soğutamıyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

EVİRİM RIZVANOĞLU (İstanbul) - Sonra diyorsunuz ki: "Ayda 4 bin kilovattan fazla elektrik tüketirsen seni cezalandırırım, faturayı serbest piyasaya endekslerim, zamlı ödersin." Hükümetlerin işi halkı çaresiz bırakmak değil çözüm üretmektir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ederim.

Sayın Yıldırım Kara.

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, değerli bürokratlar; Hatay ilinin Milletvekiliyim, Hatay'daki bazı aksaklıkları, sıkıntıları ve taleplerimizi size bugünkü görüşmede iletmek isterim.

Hatay'ın 2024 yılı verileri itibarıyla 1 milyon 186 bin metreküp doğal gaz tükettiğini ifade ediyoruz; bu, EPDK'nin verisi. Yani Adana'dan, Antep'ten, Eskişehir'den daha fazla ancak buna karşılık böyle bir altyapı ve arzı maalesef alamıyoruz. Aynı zamanda, özellikle Defne'de, Samandağ'da, Belen'de yani aslında Hatay'ın 15 ilçesinde doğal gazla ilgili ciddi bir sıkıntımız var. Reyhanlı'nın 50 mahallesi var, 45'inde doğal gaz yok; Yayladağı aynı sıkıntıyı çekiyor; Arsuz depremden sonra çok fazlaca nüfus aldı, biliyorsunuz fakat istenilen düzeyde bağlantımız ve "polietilen" denilen boru hatlarıyla ilgili bir bağlantı maalesef yok.

Bu madencilik meselesinde -biraz evvel burada arkadaşlarımız vardı- AK PARTİ'li arkadaşlar -sandalyeleri boş bırakmışlar- işte "Çevreci, sürdürülebilir, sağlıklı tesisleri istemiyorsunuz, maden çıkarmayı istemiyorsunuz." diyorsunuz da ben size şunu söyleyeyim: Nasıl bir sağlıklı çevrede maden çıkarılıyor, gelin, bir Hatay'da gösterin bize; biz de size doğru söylüyorsunuz diyelim yani bilmeden buradan konuşmayın.

Hatay'da Sayın Vali 2023'te Mahalli Çevre Kurulu Kararı'nı ortadan kaldırdı, hassas statü alanı ortadan kalktı, şu an ÇED süreci işletilmeksizin... 138 tane ÇED süreci işletilmeyen taş ocağı, maden ocağı, kırma eleme tesisi ve beton santrali var. Bunu hem şirketlere yaptırıyor hem de YİKOB. Bize de diyor ki: "Biraz sabredin, deprem var, biraz sabredin." Eyvallah, biz sabrediyoruz zaten ama insanların günlük yaşamı gerçekten işin içinden çıkılmaz hâlde; elektrik yok Sayın Bakan. Bakın, size ben birkaç tane not okumak isterim. Özellikle şu şirketler, TOKİ'nin şirketleri; bunu ben Sayın Kurum'a da çok defa ilettim, Vali Bey'in önünde iletiyorum AFAD'ın koordinasyon toplantılarında. O kadar hoyratlar ki bu şirketler, 20'nin üzerinde olay oldu Antakya'da ve Defne'de özellikle. Geliyorlar, ya sizin kablolarınıza ya sizin hatlarınıza zarar veriyorlar, Hatay Büyükşehir Belediyesinin isale hatlarını patlatıyorlar. 20'nin üzerinde büyük vakalar oldu; otuz altı saat elektriğin verilmediği Büyükdalyan diye bir mahallemiz var Antakya'da. Yüzüncü Yıl, Uzun Çarşı esnafı elektrik kesintisi nedeniyle artık protesto yapıyor. Yani biz bunlardan çok memnun değiliz; elektrik yok, protesto yapalım, muhalefet vekilleri nerede, AK PARTİ'li vekiller nerede yani orada bir hengâme var. O bakımdan, bizim istediğimiz çok sağlıklı ve dengeli bir şey. Biliyorum, bir inşaat var; biliyorum, bir şantiye gibi çalışıyor insanlar orada ama biz sağlıklı ve dengeli bir yaşam içerisinde Hatay'da şu an yaşayamıyoruz. Defne Armutlu'da daha dün doğal gaz hattında bir patlama oldu, yangın çıktı, 2 işçi yaralandı. Kim yaptı bunu? Oradaki şirketler. Çok hoyratlar ve denetim asla yapılmıyor.

Şimdi, şu trafolar vardı, Hatay'da zarar gören trafolar, hatlar, direkler. Depremden zarar gören 735 tane bizim trafomuz varmış, 269'u sizin verdiğiniz önergenin cevabına göre hâlâ eksik. Demişiz ki: 1.610 tane pano hasar görmüş fakat 1.556 adedi bize gelen bilgiye göre hâlâ onarılmamış; eğer "Onardık." dersiniz biz cevabı almaya hazırız. 3.181 direk zarar görmüş, 2.729'u onarılmış, 452 tanesi yapılmamış; 334 hücreden de 204 hücrenin durumunun ne olduğunu bilmek istiyoruz. İnsanlar elektrik ve doğal gaz noktasında ciddi talepkârlar; maden şirketlerinin hoyrat olması bizim için çok büyük bir sıkıntı. Ha "Bizim işimiz değil bu." diyebilirsiniz ama burada arkadaşlarımızın da işte, biz temiz, çevreci... Kaç tane maden şirketi rezerv alanını bitirdikten sonra elini kolunu sallaya sallaya çekmiş gitmiş; şu ortamda biz yaşıyoruz, bakın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Yayladağı Bozlu'da bu kadın -görüşün, telefonunu vereyim- "Evin içindeki hayvanlar öksürüyor." dediğim zaman -küçükbaş hayvanlar- bana gülüyor insanlar..."

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Bir saniye Sayın Başkan...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkürler.

Değerli arkadaşlar...

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Ama Yayladağı Bozlu'ya sizi davet ediyorum, gelin bir bakalım oraya.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Güner, buyurun.

On dakika süreniz.

ÖMER FETHİ GÜNER (Niğde) - Teşekkürler.

Sayın Bakan, küresel iklim değişikliğinin en çok etkileyeceği alanlardan biri tarım, diğeri de enerji. Bu bağlamda, sizin sunumunuzda iklim değişiklikleriyle ilgili karbon kredisi dışında iklim kanununda bir şey yok, çok önemli görülmemiş ama bundan sonraki süreçte en çok konuşacağımız konulardan biri enerjinin arzıyla ilgili oluşacak sorun. Enerjiyi üretebilirsiniz, tesisler de kurabilirsiniz ama altyapınız yeterli değilse ortaya çıkabilecek sorunlar çok yönlü ve çok boyutlu oluyor. Şimdi, farklı illere gittiğimizde enerji kesintileri oluyor. Özellikle mevsim etkisiyle ortaya çıkan sorunlar var; şu şansımız var, kar çok yağmıyor. Kar yağsa diyeceksiniz "Tel koptu." ya da don olduğu zaman elektrik kesintileri önemli sorun yaratıyor. Biz Zirai Don Komisyonu olarak illere gittik. Mersin'de ilginç bir olayla karşılaştık. Müteşebbis yatırım yapmış, don olduğu zaman rüzgâr pervanesi almış, bu elektrikle çalışıyor ama o sırada donun etkisiyle altyapı yetersizliğinden elektrik kesilmiş, yapılan o kadar milyonluk yatırım boşa gitmiş. Önemli olan, elektriği enerjiye ihtiyaç olduğu zaman ulaştırabilmek. Farklı bölgelere gidiyoruz, enerji kesintileri bakım gerekçesiyle üst düzeyde fazla gerçekleşiyor. Bu ne demek? Buz dolabındaki gıdanın da aynı zamanda israf olması demek, elektrikle çalışan aletlerin bozulması demek ve buna benzer sorunların da ortaya çıkması demek. Soğuk hava deposunun çalışmasından evdeki buz dolabına, elektrikli aletlere kadar hepsinin zamanında enerji alabilmeleri önemli.

Ülkemizde orman yangınlarında enerji altyapısının etkisi yüzde 3 ile 5 civarında olduğu ve en yüksek oranın burada gerçekleştiği biliniyor. Elektrik iletim hatları arızaları, kısa devreler ve bakım eksiklikleri yangınların başlıca nedeni olarak tanımlanıyor. İklim değişikliğiyle kuraklığın, sıcaklıkların artışının yanında, düşük nemin yangına etkisi kadar enerji hatlarının bir kıvılcımla yangına dönüşmesinin de önemli rolü var. Keza, yer altından çıkarılan sular trafolarla çıkarılıyor, orada da ya enerjinin bedeli ya da enerjinin kesintisi sulama suyu sorununun da ortaya çıkmasına neden oluyor. Bir de Aralık 2023'te 30 lira olan mazot 2024'te 43 lira, şu an 58 lira. Buna yalnızca nakliye açısından baktığımız kadar tarlaya giren traktörün de üretimi açısından durumu değerlendirmek lazım. Bunun yarattığı olumsuzluğun da gıdada fiyat artışlarının bir nedeni olduğu unutulmamalı.

Meralarımız güneş enerji panelleriyle kaplanıyor, güneş enerjisi için mera alanları, tarım alanları yok edilmeden bu yatırımların yapılması gerekirken çoğu yerde gittiğim zaman güneş enerji panellerine tarım arazilerinin üzerinde de izin verildiğini görüyoruz. Şimdi, bununla ilgili bir önermem var. Güneş panellerini belli bir yüksekliğe alıp, en azından gezen tavuk gibi farklı amaçla da o alt kısımlardan faydalanıp arazinin faydalı kılınmasının yoluna bakalım çünkü orada binlerce dönüm arazi ülke genelinde boşlukta kalıyor.

Madenlerle ilgili... Uçak yolculuğu yapıyorsunuzdur, aşağı baktığınız zaman, ormanlarda yapılan madenlerle ilgili boz toprağı görüyorsunuz. Sonra diyorsunuz ki: "Ağaçlandırma yapılıyor." Sayın Bakan, bakınız, her maden o bölgenin su kaynaklarının, yer altı su kaynaklarının zarar görmesine, farklılaşmasına, ortadan kaybolmasına neden olduğu gibi, aynı şekilde, oradaki börtü böceğin, kuşun, doğal yaşamın da sonunu getiriyor. Ağaç dikseniz ne olacak? Oranın iklim yapısı değişiyor, oradaki yaşayan insanların bölgesel göçlerinin oluşmasına neden oluyor, altyapı sorunları oluşuyor. Yani, yalnızca madeni ağaç dikmekten ibaret olarak algılamayalım, bir yaşamı yok ediyoruz. Madenlerden faydalanamayalım mı? Faydalanalım ama bununla ilgili yapılacak şeyin de bir planlamasının olması lazım. Bir vahşi madencilikle Türkiye'nin gelecekte de ihtiyacı olan ve kullanacağı alanları bugünden boşaltırsak gelecek nesillerin de hakkını gasbetmiş oluruz.

Sayın Başkan, Hasan Dağı yanardağlardan biri ve buranın bir dönem içinde patlayacağı da konuşulan bir olgu. Bununla ilgili, MTA'ya sorumuza verilen yanıtta gaz çıkışlarının olduğu bildirilmişti. Son yıllarda Hasan Dağı'ndan sesler gelmeye başladı. MTA bu konuda inceleme yapıyor mu? Çünkü ölü fayların harekete geçtiği bir dönemdeyiz. Şimdi, Tuz Gölü'ne doğal gaz deposu yapıldı ama orada bir Tuz Gölü Fay Hattı var. Belki doğal gaz deposu depreme dayanıklılık üzerinden yapılmış olabilir ama Hasan Dağı'ndaki etkisinin ne olacağı incelendi mi? Çünkü geçenlerde bilim insanları dediler, bu fay hattıyla ilgili ortaya çıkan sorunlar var. Niğde'de bir hastanemiz vardı, onun olduğu yere fay hattı geliyor diye hastanenin temeli açıldı, yatırım durdu. Onun için bunların da dikkate alınması gerektiğini düşünüyorum. Bu konuda MTA'nın bir açıklaması olsa faydalı olur diyorum. Bir de MTA yine Bolkarlarda mağaralarla ilgili çalışmalar yapmıştı, bunlarla ilgili rapor yayınlandı mı? Seçimden seçime Niğde'de petrol bulunur. TPAO'nun Genel Müdürü "Niğde'de petrol yok." dedi ama son seçimde yine bir gazetenin manşetindeydi. Niğde'de petrol var mı, yok mu; bir de bunu öğrenelim yani varsa da bilgimiz olsun.

Şimdi, bu bor madeni çok önemli. Bor madeninin değerlendirilmesi ve kullanılmasında ortaya çıkabilecek verimlilik önemli. Maden olarak çıkarıldıktan sonra işleniyor. Bakın, dezenfektan yapıldı, deterjan yapıldı, çamaşır sodası yapıldı, bulaşık deterjanı yapıldı; bunların pazar payı şu anda nedir? Çünkü bir bakıyorsunuz rafta varlar, sonra geri çekiliyorlar; daha öncekinde eksik üretim yöntemlerinden dolayı yenilenmişti, şu anda üretimleri sürüyor mu? Burada, yurt dışında pazarımız var mı, satış yönünde bir çalışma gerçekleştiriliyor mu? Bir de bu Eti Maden gibi kuruluşların yurt dışında -daha önceleri KİT Komisyonunda dile getirmiştik- şirketleri var; bu şirketler devam ediyor mu? Yani yurt dışında Jersey Adası'nda filan vardı, bu vergi dışı olan yerlerde kurulmuş şirketler vardı. Buraların yönetiminde kimler var, gelir gideri nedir, Sayıştay denetimine girdi mi? Bu konularda bilgilendirirseniz memnun oluruz.

Bu, bir yıl içinde kaç tane abonenin iptali var? Bununla ilgili yine bilgilendirirseniz memnun oluruz.

Taşeron devam ediyor mu yani Bakanlığınızda taşeron olarak çalışan var mı? Çünkü taşeron modern bir kölelik, o insanları sömürmenin anlamı yok. Devlet böyle bir işin içinde olmamalı, tamamı kadroya alınmalı.

Bir de bir yılda bu ülkede ne kadar elektrik kesintisi yaşandı? Toplamda ne kadar elektrik kesintisi yaşandı? Keza, kayıp kaçaklarla ilgili de ülkemizde vatandaşın bilgisi dışında, faturada görünmüyor ama bir tahsilat yapıyorsunuz. Topladığınız kayıp kaçak bedeli ile kayıp kaçak enerji miktarı ne kadar? Yani bizden, herkesten alıyorsunuz zorunlu. Acaba bu kayıp kaçığın kaç katı fazla para topluyorsunuz ya da o, onu karşılıyor mu? Karşılamıyor da olabilir, onu da öğrenmekte fayda var.

Bu sabit saat uygulamasını çok arkadaşımız söyledi, İTÜ'nün bir raporu dayanak gösterilerek bu konuda daha önce açıklamalar da yaptınız ama insanların yaşamsal olarak uğradıkları büyük bir mağduriyet var. Sabah erken saatlerde giderken gün

doğmamış oluyor, okulların lambaları yanıyor, evlerin lambaları yanıyor, farklı biçimde sokak lambaları da o saatte zaten yanıyor. Bunlardan oluşan bir enerji tüketimi var yani enerji firmalarının talebi doğrultusunda mı bu iş yürüyor, yoksa enerji tasarrufu sağlanabiliyor mu? Bunun da önemli olduğunu düşünüyorum.

Şu anda enerjide ödemesini yapamayan abonelerden kapalı olan var mı? Bunlardan icraya verdiğiniz ve bu anlamda da icra yoluyla tahsilata yöneldiğiniz var mı?

Bunun yanı sıra, ülkemizde enerjiyle ilgili yapılan çalışmalarda -daha önce de söyledik- özelleştirme sonucu enerji dağıtımı yapan firmaların daha uygun koşullarla devletten enerji alıp altyapı çalışmalarında o kadar çok istekli olmadığı görülüyor. Bununla ilgili farklı bölgelere gittiğimizde de gördüğümüz olaylar var. Örneğin, sokak lambalarının aydınlatmasıyla ilgili... Bu site içi ışıktandırmada eğer site, o TOKİ'ye müstakilse lambasını dahi yakmıyorlar, diyorlar ki: "Buradan para bize gelmiyor, onun için buranın aydınlatmasını sağlamayız." Bazı bölgelerde karartma uygulamaları gibi işlemleri var.

Bütünüyle baktığımız zaman, Bakanlığınızın önümüzdeki süreçte küresel iklim değişikliğini önceleyerek bu konuda yeni bir vizyon, yol belirlenmesinin yararlı olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Bartin, buyurun lütfen.

ÖZNUR BARTİN (Hakkâri) - Sayın Başkan, Değerli Komisyon üyeleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Bugün Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2026 bütçesi önümüzde. Ancak bu bir yaşam bütçesi değil, bu bir talan bütçesidir. Bu bütçe sermayenin sınırsız kâr hırsını, emperyalist madencilik şirketlerinin küresel talan stratejilerini meşrulaştırmanın ve toplumsal geleceği ipotek altına almanın itirafıdır. Sizin "enerji politikası" adını verdiğiniz şey, bu kadim coğrafyada bir ekolojik kırıma dönüşmektedir. Bu yıkımın boyutları sadece vekili olduğum Hakkâri'yle sınırlı değildir. Uşak'taki kışlada altın madeni Küçükler Barajı'nı kuruturken Şırnak Gabar'da TPAO aramaları binlerce kişinin yüz yıllık su kaynaklarını kirletmiştir. Sinop Boyabat'ta 50 bin kişiyi susuz bırakma riski yaratan projelerden Danıştay kararına rağmen Fatsa'da süren sondajlara kadar ülkenin tamamında sermaye lehine işleyen bir su gaspı ve yaşam hakkı ihlali yaşanmaktadır. Gabar'da petrol çıkaranlar, Şırnak halkına Türkiye'nin en yüksek işsizlik oranını ve kirli sularını bırakmaktadır. Doğal zenginlikler halka yoksulluk, göç ve ekolojik kırım olarak geri dönmektedir.

Şimdi Hakkâri'ye bir de bakalım: MAPEG 2024'te 256 hektarlık yani yaklaşık 358 futbol sahası büyüklüğündeki alanı madencilğe açmıştır. Daha da vahimi, satışı yapılmamış 4 mega ruhsat alanı yerleşim yerlerine 250 metre, Çılgı Suyu'na 70 metre ve Cilo ve Sat Millî Parkı'na ise yalnızca 200 metre mesafededir. Bu yakınlık açık bir şekilde ekokırım uyarısıdır. Yüksekova'daki mega ruhsatlar binlerce yıllık Sat buzul göllerini de yok edecektir. Sayın Bakan, buna "Dur!! demeyecek misiniz? DEDAŞ ve VEDAŞ'ın faaliyet yürüttüğü illerde yaşanan sürekli plansız ve keyfî elektrik kesintileri teknik bir mesele değil; bu, açıkça enerji ırkçılığıdır. Bakanlığınızın ve DEDAŞ'ın diline pelesenk olan kaçak elektrik meselesi ise sistemli bir ırkçılığın ve algı operasyonunun ürünüdür.

Sayın Bakan, yıllardır gerekli altyapı yatırımlarını yapmayan, kayıp kaçak oranını halka fatura eden, çiftçinin ürününü sulamasını engelleyen sizsiniz. Bu algı operasyonunun sonucu, halka kesilen fahiş cezalardır. Örneğin, Yüksekova'da bir yurttaş 92.842 TL ceza kesilmiştir. Bu, bölgedeki binlerce keyfî ve hukuksuz uygulamadan yalnızca biridir. Bu cezalarla ilgili hiçbir hukuki emsal yoktur. Enerji kullanımını cezaya dönüştürmek açıkça ayrımcı bir gasp politikasıdır. Sayın Bakan, bu cezalarla boğuşan binlerce yurttaşın mağduriyetini giderecek misiniz? Hakkâri'nin Yüksekova ilçesinde elektrikle birlikte doğal gaz hizmetinde de açık bir ihmal ve ayrımcılık yaşanıyor. Akmercan firması doğal gaz kutularını bina yerine bahçe duvarlarına monte ediyor. Bu, hem can güvenliğini tehlikeye atıyor hem de yurttaşlara ortalama 100 bin TL ek maliyet yüklüyor. Bu haksız uygulamayı giderecek misiniz yoksa izlemeye devam mı edeceksiniz? Yüksekova Yeni Mahalle'de bir yurttaşın 25 Mayıs 2025 tarihli CİMER başvurusuna firma 2 Haziran 2025'te verdiği yanıtta 1406'ncı Sokak'ın yatırım planında olmadığını söylemiş ancak firma 1402'nci Sokak'a hat çekti, proje dışında olmasına rağmen 1404'üncü Sokak'ta da yandaşlara özel hizmet vermek için yeni yapılan yolu usulsüz biçimde kazdı. Belediyemiz bu duruma müdahale etti. Bu tablo planlama dışı, keyfî ve yandaş kayıran bir hizmet anlayışının, 70 hanede yaşayan yüzlerce yurttaşın hakkını gasbeden açık bir ayrımcılık örneğidir. Bu uygulamayı kabul edecek misiniz?

Bu bütçe enerjiji bir insan hakkı olarak görmüyor; aksine, onu özelleştirme politikalarıyla kamusal denetimden çıkararak yandaş şirketlere aktarmakta ve sermayenin sömürü aracına dönüştürmektedir. Fakat bu topraklar ne Cilo'sunu ne İkizdere'yi ne de alın terini size peşkeş çekecektir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Mehmet Zeki İrmez, buyurun.

MEHMET ZEKİİRMEZ (Şırnak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli katılımcılar, hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Türkiye'nin önemli bakanlıklarından birinin bütçe görüşmelerindeyiz. Bu Bakanlığın bir önceki bütçe görüşmelerine de bizzat katılmıştım çünkü hem bölgemizi hem de özellikle Şırnak'ı ilgilendiren konularla göbekten bağlı bir Bakanlık. Sayın Bakan her sene bütçe görüşmelerinde Şırnak'ta çıkarılan petrolden bol bol bahsediyor. Bu yıl içerisinde de bol bol bilgilendirmeler yaptı, devamını sürdürdü. Şırnak'a her geldiğinde "Şırnak refaha kavuştu. Gabar'da petrol üretimi her geçen gün artıyor, bölgede yeni iş imkânları söz konusu, sanayi gelişecek ve nihayetinde Şırnak kalkınacak." diyor. Sihirli sözcükler gerçekten, hoş sözcükler ancak bizim açımızdan bu sözcükler sadece ve sadece aldatmacadan başka bir şey değil, onu özellikle belirtmek istiyorum. Yani şunu belirtmekte fayda var: Yıllardır halk bu söylemlerle kandırılıyor. Ortada ne bir zenginleşme var ne de refaha kavuşmuş olan bir halk. Ortada yalnızca kaynakları sömürülen bir coğrafya, doğası talan edilen bir bölge ve enerji kaynaklarının bolca varlığına rağmen 21'inci yüzyılda hâlâ elektriğe tam anlamıyla ulaşamayan bir toplum gerçekliği söz konusu. Sayın Bakan, geçenlerde Şırnak'taki Gabar petrol sahalarından 3 milyar dolarlık devasa bir üretim gerçekleştirildiğini söyledi. Bu üretim hâlâ devam ediyor, kesintisiz devam ettiğini de özellikle belirtti. Ben de merak ediyorum, Şırnak halkı da merak ediyor, gerçekten bu 3 milyar doların Şırnak gençlerine, kadınlarına, halkına ne tür bir katkısı var? Gerçekten merak ediyoruz.

Şırnak, illerin sosyoekonomik gelişmişlik sıralamasında 78'inci sırada. Bu, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının raporu, yıllardır da değişmiyor bu sıralama maalesef. Şırnak'ta işsizlik had safhada, Şırnak bütçeden faydalanmıyor, sadece doğası yok ediliyor, ağaçları kesiliyor, ekosistemi bozuluyor ve havası kirleniyor. Yani bizim açımızdan hiçbir olumlu durum söz konusu değil. Gabar petrol sahalarında 3.500 kişilik istihdamdan söz ediliyor, o da şaibeli. Taşeronlaşma, güvencesiz çalışma koşulları, günlük 100 bin varil baskısıyla gece gündüz çalıştırılan, sendikal hakları yok sayılan, sömürülen emekçiler var burada. İşe alım süreçleri zaten şeffaf değil yani bu noktada elle tutulur, olumlu anlamda somut bir durum yok ortada. Hâl böyle iken burada dile getirilenler, kamuoyuna iletilen durum aldatmaca dışında bir gerçeklik sunmuyor bizlere.

Değerli milletvekilleri, sınır kapısıyla, dağlarından çıkarılan petrolle ekonomiye milyarlarca dolar kazandıran Şırnak'ın en büyük sorunlarından biri enerji ve elektrik, en büyük sorunlarından biri DEDAŞ maalesef. Bu ülkede kamu hizmetlerinin özelleştirilmesi sonrasında belki de en büyük sorun, sıkıntı enerji alanında yaşanıyor. "DEDAŞ" adlı özel şirketin yapmadığı usulsüzlük kalmadı. O kadar çok örnek var ki arkadaşlar da bahsetti, özellikle bölgeden arkadaşlar. En çarpıcı bazı örnekleri sizlere sunmak istiyorum, bu konuda tabii ki uzman olmaya da gerek yok. Sayın Bakanım, dere yatağına kök trafo konulur mu Allah aşkına? Yani aklınız, hafızanız alıyor mu? Allah korusun, böyle bir yerde, olası bir sel felaketinde olabilecekleri hakikaten düşünmek bile istemiyorum çünkü daha önce bu dere yataklarında, Silopi'de sel felaketi yaşanmıştı ve birçok yurttaş yaşamını yitirmişti. Aynı şekilde görüyorsunuz, okul bahçesi, çocuklarımızın oyun alanı; buraya da bir tane kök trafo kurulmak isteniyor yani böyle bir şeye gerçekten izin verilmemeli. DEDAŞ bu cüreti nereden alıyor? Bu yanlış bilgiyi de özellikle kurumlar üzerinden de gerçekleştiriyor. "Şuraya kuracağım." diyor, daha sonra farklı bir yere kuruyor. Yani kurumları da aslında bir nevi kandırmaya çalışıyor. Tabii ki ben hayalî faturalardan da elektrik kesintilerinden de yüksek gelen faturalardan da bahsetmek istemiyorum, herkes bunu zaten biliyor. Bir de 83 tane Şırnak köyümüze, köy muhtarına milyonlarca TL'lik borç çıkarılmış, özellikle o köylere su sağlayan pompa istasyonlarının ödenmeyen elektrik borçları.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) - Yani bu, izah edilemez, gerçekten bizim açımızdan feci bir durum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Erbaş...

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) - DEDAŞ bir işkenceye dönüşmüş durumdadır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ahmet Erbaş, buyurun.

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) - Sayın Bakanın bu noktada el atması gereklidir.

Teşekkürler.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, sizin sürenizden yerim yani.

Buyurun.

AHMET ERBAŞ (Kütahya) - Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Değerli Komisyon üyeleri, Sayın Bakanım, Sayın Bakan Yardımcılarım ve değerli bürokratlar; enerjide dışa bağımlılığı azaltan millî enerji politikalarınız kapsamındaki uygulamalarınızı destekliyoruz ve gelişmeleri de sevinerek izliyoruz. Enerjide tam bağımsız bir Türkiye hepimizin ortak hedefi olmalıdır. Bu yatırımlar sayesinde istihdam yönüyle de gerçekleşecek katkılar da ayrıca kıymetlidir. Enerjide yılda -yanlış bilmiyorsam- ortalama 80 milyar dolara yakın dışarıya bağımlılığımız var. Bu kapsamda, bu rakamın düşeceği her alan bizim için çok kıymetlidir.

Bugün ülkelerin sahip olmak için elinden gelen tüm çabayı sarf ettiği, nadir toprak elementleri yönüyle Türkiye'nin en zengin kaynaklarının bulunduğu Kütahya ilinin bir milletvekiliyim. Bölgemiz nadir toprak elementlerinin yanı sıra, doğal maden yatakları yönüyle de oldukça zengindir. Bu kaynaklarımızın bölgede yarattığı ve yaratacağı olumlu sosyoekonomik etkileri görmek bizi çok mutlu ediyor. Özellikle, istihdam yönüyle yüz yıllardır bu topraklara emek harcayan, can veren yöre insanlarımıza TOKİ'nin konut edindirme projelerinde olduğu gibi bölgede yaşama şartıyla birlikte, tabii ki iş için gereken şartları da taşıması kaydıyla imkânlar dâhilinde özel kontenjanlar tahsis edilmesini ve bu kontenjanlara da kurayla atama yapılmasını arzu ediyor ve bu konuda desteklerinizi bekliyoruz.

2024 yılında 2,5 milyon ton bor ürünleri satışı karşılığında yüzde 97'si ihracat olmak üzere 1,3 milyar dolarlık satış elde edildi. Sayın Bakanım, bu gelirimizin büyük bir kısmı -herhâlde dünyada böyle iki tane küçük ilçe yoktur- Emet ve Hisarcık ilçemizin. Emet ve Hisarcık ilçemiz Etiborla yatar, Etiborla kalkar; birinci kuşak Etibordan emekli olmuştur, ikinci kuşak Etibordan emekli olmuştur. Hayali de ya Etiborla ilgili işletmelerde Torunuyla çalışmaktır ya yatırımlarda bulunmaktır. Sizlerin çok büyük katkıları var hem istihdam alanında katkıları var... Emet'te çok ciddi bir şekilde su sıkıntımız vardı, sizlerin katkılarıyla bu sıkıntıyı da gidermiş olduk.

Yine, sülfürik asitle ilgili çok güzel bir fabrika yapıyoruz. Tabii ki, anladığım kadarıyla, Etiborun kendi işletmeleri için bunu yapıyorsunuz fakat sülfürik asidi kullanan özel iş yerleri de var dışarıda ve bu üretime başladığınız andan itibaren sizin dışınızda da bu sülfürik asidi Türkiye'ye getiren monopol bir şirket var. Bizlerin, üreticilerin yani sizin dışınızdaki üreticilerin istediği bir şey var: Bu monopol şirketin ticari anlayışına bir şey demiyoruz ama yıl içinde fiyatları da değiştirdiği için ihracat yaparken çok zorlanıyorlar. Üretimizin bir kısmını artırarak veya bir kısmını da özel üreticiye tahsis ederek gerçekten özel üreticinin de önünü açmış olmalıyız. Bu, önemli bir sektör, önemli bir yatırım; bunu sizden özellikle bekliyoruz.

Yine "Kütahya" deyince (TKİ) Türkiye Kömür İşletmeleri... Tavşanlı ilçemiz ve Tunçbilek beldemiz TKİ'yle yaşar. Yaklaşık olarak şu anda 2 binin üzerinde çalışan vatandaşımız var ama kamyonlar, yatırımlar... Tavşanlı ve Tunçbilek'te TKİ'den başka hiçbir şey konuşulmaz. Bu arada, Tunçbilek dediğim belde Kütahya'nın 8 ilçesinden büyük, termik santralimizin de olduğu bir bölge. Burada Türkiye Kömür İşletmeleri olarak yer altı kömür ocaklarıyla ilgili bir tasarrufunuz var, kapatılmasıyla ilgili veya özelleştirilmesiyle ilgili. 510 çalışmamız var Sayın Bakanım, bunun 200'ü emeklilik sınırına gelmiş. Tabii ki devlet olarak hesabı kitabı yapıyorsunuz, alacağınız karara saygı duyuyoruz fakat kömür ve TKİ'nin bu belde, ilçe ve bu şehir için olmazsa olmaz olduğunu, bunun bir de

ekonomik boyutunun olduğu kadar sosyoekonomik boyutunun da olduğunu değerlendirirseniz çok teşekkür ederim; bu, bizim için önemli.

Bu arada, Tunçbilek ve Domaniç ilçelerimize doğal gaz... Çünkü doğal gazı son birkaç yıldaki yaptığınız desteklerinle hemen hemen bütün ilçelerimiz aldı, şu anda Tunçbilek beldemiz ve Domaniç ilçemiz bu müjdeyi bekliyor. Eğer bu müjdeyi de biz, bugün sizden alabilirsek, herhâlde Kütahya halkı bayram eder diye düşünüyorum.

Tabiatıyla, yüzde 74'ü orman olan bir ilden bahsediyorum. Elektrik altyapılarımızda çok ciddi sıkıntılar var. Sizin, EPDK'nin açık kaynaklarından raporlarını incelediğimizde, 21 dağıtım şirketi arasına, maalesef, yatırım açısından bizim firma, yani, bizde dağıtımı olan firma ilk 5'e, 10'a giremiyor. Bunu biraz teşvik etmek lazım. Gerçekten, Sayın Bakanım, sizin en ufak bir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Taytak...

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) - Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyeleri; bir devletin gücü ve istikbali sahip olduğu enerji kaynaklarının yerli ve millî olmasına bağlıdır. Bu bağlamda, dışa bağımlılığımızı azaltma yönünde aldıığınız kararlar sayesinde ulusal kaynaklarımızı en üst düzeyde değerlendirme hedefimiz büyük ölçüde gerçeğe şişmiştir. Bugün, Türkiye'miz, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınızın kararlı çalışmalarıyla, ortaya koyduğu vizyonla enerjide tam bağımsız Türkiye hedefine adım adım ilerlemekte, bu sayede sadece bugünün değil, yarınların da enerji güvenliğini teminat altına alma iradesini ortaya koymaktadır. Milliyetçi Hareket Partisi olarak yerli ve millî kalkınma vizyonunuzun en büyük destekçisiyiz.

Sayın Bakanım, bugün sunumunuzda bahsettiğiniz bir konuya değinmek istiyorum. Hazar bölgesinde Türkiye'nin varlığını güçlendiren stratejik hamleleriniz sadece bir enerji yatırımı değil, Türk dünyasının birliği, dirliği ve dayanışma ruhunun enerjiye yansımış hâlidir. Bu vizyoner adımlarla Türkiye, artık enerjide sadece koridor değil, kardeş coğrafyalarla omuz omuza üretim yapan ülke hâline gelmiştir. Şahsınıza ve emeği geçen herkese yürekten teşekkür ediyorum. Ayrıca, Türkiye artık dışa bağımlılıkla değil, kendi yer altı ve yer üstü zenginlikleriyle konuşulmaktadır. Gabar'dan çıkan petrolüyle, Karadeniz'den gelen doğal gazıyla, Akkuyu Nükleer Güç Santrali'yle Türkiye, artık kendi geleceğini inşa etmektedir. Bu hamleler cumhuriyetimizin ikinci yüzyılında lider ülke Türkiye hedefinin enerji cepesindeki teminatıdır.

Sayın Bakanım, Afyonkarahisar'ımız Türkiye'nin enerji haritasındaki stratejik öneme sahip illerinden biridir. Zengin jeotermal kaynakları, mermer rezervleri, doğal taş rezervleri ve elverişli coğrafyasıyla madencilik potansiyeli bölgesel kalkınmada büyük bir rol oynamaktadır. Özellikle Afyonkarahisar'daki jeotermal enerji yatırımlarının şehir ısıtmasında, seracılıkta ve termal turizmde kullanımı büyük bir ekonomik değerdir. Sayın Bakanım, bu alanda yapılacak her yeni yatırım için desteklerinizi beklemekteyiz. Ayrıca, Afyonkarahisar'ın enerji iletim ve dağıtım altyapısının güçlendirilmesi hem sanayi bölgelerimizdeki üretim kapasitesini artıracak hem de bölgede bölge halkının enerjiye kesintisiz erişimini sağlayacaktır. Yine, ilimizdeki mermer ve maden sektöründe faaliyet gösteren işletmelerimizin üretimde sürekliliği sağlamak adına daha uygun enerji tarifelerinden ve yatırım teşviklerinden yararlanması büyük ölçüde önem taşımaktadır.

Afyonkarahisar'da doğal gaz dağıtım firmamız elinden gelen gayreti göstermektedir ancak ilimizde ilçe ve belde sayısının fazla olması taleplerin de aynı oranda artmasına neden olmaktadır. Vatandaşlarımızın bu hizmete erişimi noktasında güçlü bir beklentisi var. Bu nedenle, yarım kalan bölgelerimizdeki doğal gaz hatlarının tamamlanması ve arzının sağlanması yönündeki çalışmaların Bakanlığınızca daha ayrıcalıklı bir destekle değerlendirilmesini arz ediyoruz.

Sayın Bakanım, son olarak, enerji tasarrufu ve verimliliğinin de geleceğimiz açısından hayati önemi vardır. Hem kamu kurumlarında hem de sanayi tesislerimizde enerji verimliliğini önceleyen yatırımların desteklenmesi, Türkiye'nin sürdürülebilir kalkınmasına büyük katkı sağlayacaktır.

Bu vesileyle, 2026 yılı bütçesinin ülkemize, milletimize hayırlı olmasını diliyor, Sayın Bakanımıza ve emeği geçen tüm kardeşlerimize teşekkür ediyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Dinçer buyurun lütfen.

TALAT DİNÇER (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Epey yorulduk ama ne yapalım, Bakan Bey de yoruldu epey ama yine de bazı konuları dile getirelim.

Sayın Bakanım, nüfus artıyor, insanlar çoğalıyor, şehirler kalabalıklaşıyor; enerjiye olan ihtiyaç da tabii günden güne artıyor. Tabii, ben Mersin Milletvekiliyim, genel olarak Mersin'e baktığımızda, gerçekten yaz aylarında sıcağın çok yüksek olduğu, 40 dereceleri yaşadığımız illerimizden bir tanesi. Tabii, burada da iş yerleri aşağı yukarı on yedi, on sekiz saat çalışıyor; konutlara baktığımızda yirmi dört saat enerjiye ihtiyaç var. Özellikle küçük esnaf ve sanatkâra baktığımızda, aşağı yukarı aydınlatmayı enerjiyle kullanıyor, klimayı enerjiyle kullanıyor; dolaplara baktığınızda hepsini enerjiyle kullanılıyor, enerjiye had safhada bir ihtiyaç var. Tabii, talebimiz de şu: Bu tür bölgelerde en azından üretim yapan iş yerlerimizle alakalı tarifelerin gözden geçirilerek zorunlu olan yerlerde kademeli de olsa bir indirim yapılması son derece faydalı olacak. Tabii, konutlarla alakalı da yıllık 4 bin kilovatın altında bir devlet desteğimiz var ama onun üstündekilere de kademeli olarak bir şeyler yapmak faydalı olacak.

Şimdi, dağıtım şirketlerine gelince, dağıtım şirketleri çok fazla iletim hatlarını falan yenilemiyor Sayın Bakanım; belki bunu sizler de biliyorsunuz. Hele hele Mersin gibi sıcak yerlerde çok sık trafo patlaması meydana geliyor sıcaklığın da etkisiyle, baktığımızda trafoları zamanında değiştirmiyorlar, iletim hatlarında yatırım yapmıyorlar, kârlılık olmayan hiçbir yere de çok fazla el atmıyorlar; bunu da buradan dile getirmek isterim.

Tabii, benim üzerinde duracağım en önemli konulardan bir tanesi nükleer güç santrali, Akkuyu. Tabii, Akkuyu Mersin'e, 140 kilometre, Gülnar'a 30 kilometre mesafede, sahil kesimine konuşlanmış bir yer; 986 hektar bir alanı buraya ayırdık. Burası kendi başına özerk bir yer gibi Sayın Bakanım. Ben milletvekili olarak bile bir inceleme yapmaya gitsem, "Bir bakalım. Ne var ne yok?" dediğimizde bizi kapıdan içeri bile almıyorlar; böyle de değişik bir yer, tamamen bir özerk bölgeye görünümünde. Bunlara liman

yapma yetkisi de verdik, limanlarını da kendileri yapıyorlar, belki gümrüğünü de oradan kendileri kullanacaklar. Rusların kendi toprakları dışında ilk defa başka bir ülkede kendine ait bir yeri olmuş gibi oldu nükleer santralin yeri yani böyle bir görünümü var. Bundan dolayı açıkçası biraz rahatsızız, onu da dile getirmek lazım. Şimdi, tabii, bu santralin ömrü altmış yıl biliyorsunuz, altmış yıl boyunca bu insanlar buraya yatırım yapacak, üretimini yapacak; 12,35 sent artı KDV'den de bize elektrik satacak bunlar ve biz bunlara bağımlı kalacağız yani Rusya'dan enerji alıyormuş pozisyonundan da farklı bir pozisyon değil. Bizim endişelerimiz şu Sayın Bakanım: Buradaki nükleer atıklar ne olacak? Bu nükleer atıkların depolanması bizde büyük bir sıkıntı, vatandaş buradan çok tedirgin. Nükleer atıkları depolayabilecek bir alan da yok, böyle lisanslı bir yer de yok ülkede. Tabii, buradaki nükleer atıkları genelde dünya devletleri üçüncü dünya ülkelerine götürüyor, orada depolama falan yapıyor. Bundan dolayı, Mersin halkı olarak biraz sıkıntılıyız ve endişeliyiz, bununla ilgili daha açıklayıcı, daha net bilgiler verilirse insanlar da biraz rahatlar. Olası bir depremde, Allah korusun, olası bir sızıntıda neler yaşanabileceğiyle ilgili insanlarımız tedirgin. Zaten bu santralin yapımıyla alakalı inanılmaz bir de talan var, bizim özellikle Silifke bölgesinde, Taşucu bölgesinde bir nüfus yoğunluğu da var; oradaki altyapı bile kaldırmaz duruma geldi. Ekonomik olarak da çok, inanılmaz bir zarar var; kiralara falan aldı başını, uçtu, gitti kendi başına, konut yetmiyor, sıkıntılar had safhada. Bununla ilgili de insanlarımızın tedirgin olduğu hususlar var. Eğer bu konularda net açıklama yapılırsa, bu nükleer atıklarla ilgili Bakanlığımız insanları net bir şekilde bilgilendirirse çok daha faydalı bir şey yaparız diye düşünüyorum. Aksi takdirde insanlar çok tedirgin. Tedirginliklerini gidermek lazım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Dinçer, teşekkür ediyorum.

Şimdi Sayın Jale Nur Süllü...

Sayın Süllü, buyurun.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) - Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, bütçeniz hayırlı uğurlu olsun demek isterdim, ne yazık ki diyemiyorum çünkü sunumunuzdan ve uygulamalarınızdan anlaşıldığı üzere canlı yaşamına, çevreye ve ranta bakış açılarımız çok farklı. Sunumunuza madencilikte yatırım ve izin süreçlerini hızlandıracağını söylediğiniz kanun için milletvekillerine teşekkür ederek başladınız. Ancak maden şirketlerinin işini, talanını kolaylaştıran bu yasayı geçiren biz muhalefet vekilleri değiliz; bizler çevre ve yaşam savunucuları, suyunu, toprağını, havasını korumak isteyen halkımızla birlikte yasanın geçmemesi için sonuna kadar direnenleriz. 31 kez değişen Maden Yasası'ndaki son değişiklikle zeytinlere el atma ön plana çıktıysa da tarım alanlarına, su kaynaklarına, sera gazı yutak alanlarına, ormanlarımıza, tapulu arazilere kazma vurulabilecek ve gıdamız, suyumuz, geleceğimiz yok olacak. Sunuşunuzda vurguladığınız madenciliğin kalkınmadaki önemine itirazımız yok ancak uygulamalarınızda "Önce İnsan, Sonra Çevre, Sonra Katma Değerli Madencilik" sloganınıza tersten başlıyorsunuz, "kalkınma" dediğiniz de ne yazık ki rant. Biz Eskişehirli -Sivrihisar Kaymaz'dan- yörenin kalkınmasına da istihdamına da bir yararı olmadığını çok iyi biliyoruz. Ha, birileri kalkınıyor ama bu ne yöre halkı ne de geçim sıkıntısı altında inim inim inleyen halkımız oluyor ama yok oluşu çok iyi biliyoruz. Kaymaz fasulyesi bitti, ağaçlar kuruyor, kanser vakalarında artış...

Şimdi de Kaymaz'a Çanakkale'den siyanürlü ayrıştırma için maden taşınacak. Cengiz Holding zeytin, narenciye gibi her tür yeşilliğin yetiştiği mikroklime iklimi sahip Anadolu'nun Çukurovası Sakarya Vadi'mize el attı. İliç'teki gibi açık ocak işletmeciliği yapılacak ve Sakarya Nehri'nin geçtiği 7 il siyanür sızması hâlinde risk altında. Tarım bitecek, altınları mı buzdolabına koyup yiyeceğiz Sayın Bakan? Siyanürlü sularla mı zehirleneceğiz? "Önce insan, sonra çevre." diyorsunuz ya, ÇED'le birlikte SED uygulamaya alınsın diyoruz, alınmıyor. Halkın katılım toplantılarında, İDK'lerde yöre halkıyla birlikte zararlarını anlatıyoruz, "ÇED Olumlu" görüşleri birincide olmasa da müşavir firmaların hiçbir düzeltmesi olmadan ikincide elde ediliveriliyor. Eskiden haklı gerekçelerle dava süreçlerinde başarı elde edilirdi, araçsallaşmış yargıyla o da güçlü maden şirketleri karşısında olmuyor, geleceğimiz yok oluyor. Yok oluş rehabilitasyonla da önlenemiyor. Özellikle altın gibi metalik madencilik alanlarına toprak döküp fidan dikmekle kurtarıyorsunuz. Gösterdiğiniz resimler kömür madenlerine ait. Aslında gereken restorasyon değil, o da büyük paralar gerektiriyor. Paralar şirketlere, maliyet ise sağlığınıza, çevremize kalıyor. "Taşırız. Şu kadar diktik." dediğiniz ağaçlar kök ve yeşil yapraklardan ibaret değil; her biri toprağıyla, yer altı su kaynaklarıyla, canlı ve yaban hayatıyla bütünsel bir ekosistem. Bir avuç toprak dokuz yüz yılda oluşuyor. Birleşmiş Milletler raporuna göre, 2030'da Türkiye'nin yüzde 88'i çölleşme riskiyle karşı karşıyayken yer altı sularının kaybına, tonlarca su gerektiren madencilikle yaşamsal ihtiyacımız su tüketimlerine nasıl izin veriyorsunuz? Sayın Bakan, sahi açık havada liç yöntemiyle madencilikte bu yıl ve seneye faaliyete girecek madenlerde su planınız var mı? Elbistan'da kömür için açılan akiferlerdeki suyun boşaltılması için açılan susuzlaştırma kuyularıyla bugüne kadar ne kadar su heba edildi? Denetimden söz ediyorsunuz ama ülkemiz maden facialarıyla anılır oldu. Ermenek'te 18, Soma'da 301, Amasra'da 42, İliç'te 9, daha dün taş ocağında toprak altında kalan 2 can sadece birer sayı değil.

Balıkesir'de olan depremlerde altın madenlerindeki atık barajlarında sızma olup olmadığını denetliyor musunuz? Bir endişemiz de şeffaflıktan uzak yönetim anlayışınızla Beylikova ilçemizdeki nadir toprak elementleri. Trump'ın Avustralya Başbakanına "Yakında, bir yıl içinde o kadar çok nadir toprak elementine sahip olacağız, hem de bedeli 2 dolara." dediği elementler Beylikova'mızdan mı gidecek? Tom Barrack'ın Amerika için stratejik fırsat olduğunu söylediği elementlerimizi pazarladınız mı? Açıkça çıkın söyleyin. Ham cevher olarak mı satacaksınız?

Bu arada Eti Maden ve...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ederim.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) - Sorularım bitmedi, soru bölümünde soracağım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Soruda da 30 saniye vereceğim.

Sayın Hüseyin Olan, buyurun lütfen.

HÜSEYİN OLAN (Bitlis) - Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; nükleer enerji santralleriyle, insan sağlığını tehdit eden, temiz, güvenilir, ucuz olmayan bir enerji kaynağıyla geleceğimiz tehlikeye atılmaktadır. Akkuyu Nükleer Güç Santrali ve Sinop Nükleer Santrali Projeleri aktif fay hatlarına, yoğun tarım ve turizm bölgelerine yakınlığı nedeniyle ciddi çevre ve sağlık riskleri içermektedir. Radyoaktif atıklarla ilgili Siemens temsilcisi 1998'deki Akkuyu ihalesi sürecinde skandal bir açıklama yaparak "Türkiye radyoaktif atıklarını Torosların altına gömebilir." demişti. Ardından da "Türkiye'nin parlak zekâlı insanları gelecek yirmi yılda nükleer atıkların çözümünü bulacaktır." diyerek aklımızla âdetâ dalgâ geçmiştir. Bu söylemin üzerinden iki defa yirmi yıl geçmesine rağmen -Sayın Vekilimin de dile getirdiği gibi- sanırım henüz o parlak zekâlı insanları Türkiye yetiştirmemiştir. Oysa, nükleer atıklarını kendi toprağında saklayamayan birçok gelişmiş ülke bu tehlikeyi başta Afrika ülkeleri olmak üzere Türkiye gibi ülkelere ihraç etmeye çalışmaktadırlar. Dünyayı kirletenler şimdi bize kendi çöplerini gömmeyi teklif etmektedirler.

Sayın Bakan, bu haritada da görüldüğü gibi, Bitlis'in her tarafı maden sahasına dönmüş: Bitlis'in doğası yıkıma, insanı sağlık tehdidine maruz kalırken oluşan sermaye bölge halkı açısından hiçbir gelire dönüşmüyor. Ekonomik gelişmişlik düzeyi en düşük son 4 ilden biridir Bitlis. Türkiye'de ponza rezervinin en fazla bulunduğu yer Bitlis'in Ahlat ve Tatvan ilçeleri sınırları içindedir. Dünya ponza rezervinin yüzde 8'ini, Türkiye ponza rezervinin de yüzde 50'sini bulunduran Bitlis'te sanayi ve teknolojiye de kullanılan ponzanın kent ekonomisine ne yazık ki katkısı yok denecek kadar azdır. Durum bu iken Ahlat ve Adilcevaz'da ponza madeni ocağı açılması planlanıyor.

Yine, Güroymak ilçesinde barit ve kuvarsit ocakları açılacağından bahsediliyor. MAPEG'in 2024 yılı boyunca açtığı ihaleler sonucunda 9 şirkete 11 maden ruhsatı verildi. Bu ruhsatların 8'i mega maden sahası niteliğinde, toplam 15.720 hektarlık bu alanlarda benzer 3 şirketin adı ön plana çıkıyor. Bu şirketlerden biri, Bitlis-Batman sınırındaki 4 maden ruhsatıyla "Bakır çıkartıyoruz." adı altında altın damarı arayışını sürdürüyor. Bu alanlar Karabudak, Gümüşkanat ve İçmeli Köylerini içine alıyor. Tarihî ve doğal sit alanı olan Sekiz Ağustos ve Hesan Mahallelerine ve çevre yolunun geçtiği 500 metre mesafeye mucur ocağı açıldı. Bölge halkı bu konuda dava açtı ve geçtiğimiz günlerde sahada incelemeler yapıldı. Merkeze bu kadar yakın olan bir alanda yapılan çalışmalar yüzünden ortaya çıkan toz, gürültü nedenleriyle mahalleli halkı evinin penceresini dahi açamıyor.

Bu yetmezmiş gibi, yine Bitlis'e çok yakın mesafede bir beton şirketi 2 mega ruhsat daha alıyor. Bu tesislerin hemen yanı başında devlet hastanesi var Sayın Bakan, mahalleler ve köyler var. Bitlis'in dört bir yanında mantar gibi taş ocakları açılıyor. 7 bin yıllık tarihî bir şehir madenlerle kuşatılmış; tırını yükleyen, kamyonunu dolduran bölgeden ayrılıyor Sayın Bakan. Bitlis'in ekolojisi Batı'nın sermayesi hâline getirilmiş durumdadır. Topluma "temiz enerji" olarak empoze edilmeye çalışılan HES projeleriyle on binlerce yıldır akan Bitlis Deresi üzerine Baykan-1 ve Baykan-2 adında iki HES projesi hayata geçirilerek Bitlis Deresi âdetâ yok edilmek isteniyor. Hizan ilçesinde Akşar-Nazar HES projenizin 2023 yılında lisansına son verilmiştir. Sormak isterim buradan: Hizan'da HES çalışmanız devam edecek mı? Yeni kurulan HES'lerle, RES'lerle Değirmenaltı, Dörtağaç, Yalnızçamlar ve Başhan köylerinin meraları yok edildi. Maalesef Türkiye'de enerji politikanız ekoloji tahribatının önünü açan bir modeldir, beraberinde, ekolojik, tarihî ve toplumsal yaşamı kökünden koparıp atan bir uygulama hâline getiriliyor; yaşam alanlarını daraltarak toplumu merasından, toprağından uzaklaştıran bir göç ettirme ve insansızlaştırma politikasıdır.

Bu nedenle, biz bu sermaye bütçesi olan bütçeye "Hayır." diyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Semra Çağlar Gökalp...

SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP (Bitlis) - Sayın Başkan, biraz bekletebilir miyiz? Aynı kentin iki vekili olarak peş peşe gelmişiz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Çift kamera şeyimiz olmadığı için yapacak bir şey yok, imkânlar...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Kamera 1 tane, AK PARTİ gibi zengin bir parti değil DEM.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Canım, HDP'yle... Sizin 5 tane kameranız var hem önden hem yandan çekim yapıyorsunuz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Siz zenginsiniz, kendinizi benzetmeyin arkadaşlarla.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Gökalp, buyurun.

SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP (Bitlis) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, iktidarınızın enerji politikaları uzun süredir Türkiye'de kamusal bir ihtiyaç olmaktan çıkıp kâr elde etmenin aracına dönüşmüştür. 2000'li yılların başından itibaren hızla hayata geçirilen özelleştirmelerle birlikte kamusal enerji üretim tesisleri birer birer sermaye gruplarına devredildi. Devletin halk için üretme misyonu şirketlerin kâr için üretme refleksine teslim edildi. Elektrik, su, doğal gaz gibi temel yaşam kaynakları piyasanın insafına bırakıldı. Enerji alanı halkın yaşam hakkından çok sermayenin yeni birikim alanına dönüştü. Bu dönüşümün son halkası yenilenebilir enerji projelerinde görülüyor. Güneş, rüzgâr ve su gibi doğanın en saf kaynakları artık temiz enerji değil, kârlı yatırım olarak pazarlanıyor. "Yenilenebilir enerji" adıyla başlayan umut, kapitalizmin en parlak vitrinlerinden biri hâline geldi. AKP iktidarı tıpkı madeni, suyu ve merayı olduğu gibi güneşi de özelleştirme anlayışıyla hareket ediyor. EPDK'nin 2022'de yürürlükten kaldırdığı satın alma garantisiyle küçük üreticiler sistem dışına itildi. Yeşil enerji artık yalnızca büyük sermaye gruplarının yatırım alanı hâline geldi. Bu yılın haziran ayında kabul edilen torba yasayla ÇED süreçleri devre dışı bırakıldı. Yasayla artık RES, GES, HES ve JES projeleri için meralar kolayca tahsis edilebilecek, ormanlarda yatırımcılara uzun süreli ve düşük bedelli kullanım hakkı verilebilecek, 2035'e kadar köylünün toprağının kamulaştırılmasının önü açılmış olacaktır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye genelinde Mayıs 2025 itibarıyla 34 bini aşkın GES bulunuyor. Ancak bu tesislerin büyük kısmı az sayıda büyük sermaye grubunun elinde toplanmış durumda. Seçim bölgem Bitlis'te son yıllarda GES projelerinde olağanüstü bir artış yaşanıyor. 2002-2022 yılları arasında 24 enerji projesi başlatılmışken yalnızca son üç yılda 30 yeni proje gündeme alınmıştır. Bu noktada Bitlis halkı adına Bakan Bey'e sormak isteriz: Bitlis'in enerji ihtiyacının ne kadarı güneş enerjisinden sağlanmaktadır? Bunun ne kadarı kamusal alana, ne kadarı sektörel kullanıma yöneliktir? Bitlis genelinde elektrik üretimi toplamda ne kadardır? Bunun ne kadarı Bitlis'in ihtiyacı için kullanılmaktadır?

Sayın Bakan, ÇED süreçlerinde kararlar çoğunlukla sermaye lehine sonuçlanmakta, halkın itirazları ise görmezden gelinmektedir. Bu durumun somut örneği Bitlis'in Adilcevaz ilçesi Çanakyayla köyündeki projedir. Partinizin önceki dönem AKP Milletvekili yani sizin partinizin Milletvekili Vahit Kiler'e ait Kiler Holding burada 2 milyar 247 milyon TL değerinde Türkiye'nin en büyük

beşinci güneş enerjisi santralini kurmayı planlamaktadır. Projenin ekonomik ömrü kırk dokuz yıl olarak planlanmış ancak binlerce yıldır Bitlis'in Çanakyayla ve civar köylerinin tek geçim kaynağı tamamen hayvancılığa dayanmaktadır. GES'in hedeflediği sanayi kapasitesi Bitlis'te yok denecek kadar azdır.

Sayın Bakan, bu projenin etki alanında Çanakyayla ve civar köylere ait mera vasıflı alan var. Süphandağı Yaban Hayatı Geliştirme Alanı var, Muş-Bitlis-Van çevre düzeni planında turizm alanı ilan edilen alan var. Batmış Gölü çevresinde 2019'da 100'den fazla kuş türüne ev sahipliği yapan, kesin korunacak hassas alan ilan edilen alan var. Tüm bunlar, sizin de dâhil olduğunuz iktidarın kendi planlamasıyla dahi çelişmektedir. Bu proje güneşi yakalarken, doğayı yakmayı ve köylüyü göçe zorlamayı göze almaktadır. Bir yılı aşkın süredir partimizin ve Çanakyayla köylülerinin süren mücadelesiyle ÇED aşamasında durdurulan proje, sırf kılıfına uydurmak için yeri yalnızca 130 metre kaydırılarak tekrar onaylanmıştır. Şu anda köylülerin başvurusu üzerine mahkeme süreci devam etmektedir. Bakanlığınız bu projeye ön lisans verirken neden atıl alan olup olmadığını gözetmemiştir? Bunu da buradan sormak istiyoruz. Bu konuda sorumluluk yine bir Bakanlığa mı bırakılacaktır? Halkın gerçek muhatabı kimdir bu anlamda?

Sayın Bakan, yenilenebilir enerji üretimi, doğanın dengesine ve halkın yaşamına zarar vermeden yürütüldüğünde anlamlıdır. Ancak Bitlis'te yürütülen GES politikası enerji üretiminden çok rant üretimi hâline gelmiştir. Enerji, halkın yaşam hakkıdır; sermaye çevrelerinin kâr garantisi değildir. Güneşin ışığı kimsenin tapulu malı olamaz. Gerçek temiz enerji doğayı sömürmeden, halkın onayıyla, sivil dinamiklerin katılımıyla ve yerel yönetimlerin yetki alanına dâhil edilmesiyle mümkün diyor, sizleri selamlıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Şimdi de Sayın Taşçı.

Buyurun.

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, kıymetli bürokratlar; Türkiye'nin enerji ihtiyacı açığı bir vakıa. Bu ihtiyacın kesintisiz ve güvenli şekilde karşılanabilmesinin en sürdürülebilir yolunun, ithalata bağımlılıktan mümkün mertebe kurtulmak olduğu da keza bir vakıa. Dolayısıyla, biz enerjide millî teknoloji hamlesi namına yapılacak her türlü girişimi, yerli tedariki yaygınlaştıracak, teknolojiyi bağımsızlaştıracak her türlü girişimi destekliyoruz, bundan ancak kıvanç duyuyoruz ama bir alanı doldurmaya çalışırken başka bir alanı ve daha değersiz de olmayan bir alanı boşaltıyorsak eğer, o zaman çok da gurur duyulabilir olmuyor maalesef yatırımlarımız.

Dün sosyal medya hesabınızda Kanadalılarla yaptığınız bir görüşmeyi paylaştınız. Konunun da Sinop ve Trakya'da kurulması planlanan nükleer enerji santrallerine yönelik iş birliği olduğunu söylediniz. Biz 2015'te dönemin Bakanı Ali Rıza Alaboyun'dan duyduk ilk defa Trakya'da nükleer santral yapıma planını. İşte, sonrasında Çin devleti gündeme geldi, bir Amerikan şirketi gündeme geldi. Şimdi de özellikle İliç'ten sonra bizdeki izi açıkçası facia olan Kanadalılar. Şimdi, bu kadar sert küresel rekabetin yaşandığı ortamda nükleer teknolojiyi elbette önemsiyoruz ama hem rüzgâr hem güneş enerjisi açısından bizimki kadar aslında şanslı olan bir ülkenin -jeotermal zaten var- bu potansiyeline rağmen üçüncü bir nükleer santrale gerçekten ihtiyacı var mı? Bunu açıkçası merak ediyoruz ve Trakya için sözünü ettiğiniz -çünkü o çok muallak kalıyor her defasında- saha İgneada mıdır Sayın Bakan? Bunu da sizin ağzınızdan öğrenmek istiyoruz çünkü herhangi bir yer değil İgneada; Avrupa'nın en büyük longozu, bir millî park, ekosistemiyle dünyanın ilk 3'ünde. Öyle laf olsun diye değil, gerçekten de eşsiz bir doğa mirası, Türkiye'nin de şansı aslında aynı zamanda. Dolayısıyla, bir taraftan temiz enerji derken, emisyon düşürmekten söz ederken, nükleer santral için ülkenin belki de en büyük karbon yutak alanının seçilmesinin açıkçası burada her birimizin bu işe ikna olmasını sağlayacak akla, mantığa, millî çıkara uygun bir açıklaması var mıdır? Onu da merak ediyoruz. Yani eğer bu yatırım millî fayda açısından gerçekten zaruriyse... Yani koca memlekette başka bir alan var mı yok mu o longoz alanından başka? Bunu gerçekten öğrenmek istiyoruz ve bizim bilmediğimiz, burada oluşacak nükleer atığı yok edecek bir teknolojimiz var mı mesela?

Başka bir konu Tekirdağ sanayicilerden çok duyduğumuz bir şikâyet, onu da aktarmak istiyorum. Güneş enerjisi yatırımında bulunmak isteyen sanayiciler "Trafoda yer yok." cevabı aldıklarını çokça söylüyorlar. Dolayısıyla, trafo yatırımlarının artırılması ve teşvikine dönük bir planlamanız var mı, bir analiz var mı elinizde? Yani buralara harcanacak, bugün harcanacak muhtemel bir teşvik, zannediyorum ileride ödemek durumunda kalacağımız karbon cezaları kadar yük olmayacaktır bütçeye.

Sabah gazetesinin 20 Kasım 2019 tarihli bir haberini hatırlatmak istiyorum ben. "Tekirdağ Muratlı ilçesine bağlı Yeşilsirt, Yukarısirt ve Karacakılavuz köylerinde bulunan 286 milyar metreküp doğal gaz rezervi Türkiye'nin beş yıllık ihtiyacına karşılık geliyor." diye bir haberd. Bunu bilginiz olsun diye söylüyorum. Aradan geçen zamanda o rezervin aktarımına başlandı mı, başlandıysa nerelere aktarılıyor; bilmek istiyoruz çünkü o rezervin bulunduğu mahallede hâlâ doğal gaz yok. Yani bölgede çok esprisi yapılan ama acıklı bir şekilde esprisi yapılan bir konu. "Ülkenin beş yıllık ihtiyacını karşılayacak rezervimiz var ama biz burada ısınmıyoruz, doğal gaz hâlâ mahallemize gelmedi." şeklinde.

Ve Trakya genelinde binlerce rüzgâr türbini kuruldu. Ergene'de de güncel bir proje var, 12 türbinlik bir proje. Şimdi, her defasında proje bazı ÇED isteniyor bunlar için. Ama yani bu kadar yoğun enerji yatırımı için daha böyle kümülatif olamaz mı aslında bu ÇED raporu süreci, bunun üzerinde düşünülemez mi? Yani bütün taraflar için daha kolaylaştırıcı, böyle de yine bölgeden bir talep var. Bunu da aktarmak istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Kaşıkçı, buyurun.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Ülkemizi enerjide dışa bağımlılıktan kurtarmak için akşamın bu saatinde Gabar'da, Karadeniz'de, Sakarya Gaz Sahası'nda, Mersin'de nükleer güç santralinde, Eskişehir'de Beylikova'daki nadir toprak elementleri tesisinde mücadele veren tüm arkadaşlarımıza öncelikle teşekkür ediyorum. Biz şunu iyi biliyoruz ki enerjide dışa bağımlılıktan kurtulmuş bir ülke hepimizin özlemi ve muradı. Enerjide dışa bağımlılığı aynı zamanda ülkemizin bir beka meselesi olarak değerlendiriyoruz.

Yine bir beka meselesi olarak değerlendirdiğimiz bir konu da afetler. Bu manada, Hatay'da 6 Şubat depremini hep birlikte yaşadık. 6 Şubat depreminde Sayın Bakanımız başta olmak üzere Enerji Bakanlığının tüm bürokratlarını, başta şehrimiz Hatay olmak üzere tüm 11 deprem bölgesinde vatandaşlarımızın yaralarını sarmak için mücadele verirken gördük. Özellikle Türkiye Petrolleri

Anonim Ortaklığının Hatay'da gerçekten deprem yaralarının sarılması konusunda vatandaşlarımıza sağladıkları imkanlar her türlü takdire ve teşekkürle şayan.

Sayın Bakanım, depremde beraberdik. Bakanlığımızın birçok çalışanıyla, genel müdürlerimizle, Bakan Yardımcılarımızla deprem bölgesindeydik. Depremlerden hemen sonra herkesin aklına gelen ilgili bakanlıkların Çevre, Şehircilik ve İçişleri Bakanlığı olduğu kanısı genel olarak herkesçe kabul görse de Enerji Bakanlığının da afetlerden sonra ne kadar önemli bir Bakanlık olduğuna yaşayarak şahit olduk. Özellikle depremin hemen sonunda enkaz altından canlı kurtarma, arama kurtarma çalışmalarından geçici çadır kentlere ve konteyner kentlere kadar hayatın her alanında enerjinin ne kadar önemli olduğunu depremle beraber bir kere daha gördük. Bu manada, dirençli şehirlerimizin kurulması ne kadar önemliyse enerji tesislerimizin de üretim tesislerimizin, iletim tesislerimizin de depreme dirençli hâle gelmesi son derece önemli. Bu manada -Bakanlığımız- başta Hatay olmak üzere 11 ilde yaşayarak, deneyimleyerek afet sonrası enerjinin vatandaşlara, afetzedelere ulaşması konusundaki eksiklikleri hep beraber gördük. Bu manada büyük bir bilgi havuzumuz oluştu. İnşallah Bakanlığımızda oluşan bu bilgi havuzu bizim afet bekleyen diğer illerimizde öncü bir çalışma olarak karşımıza çıkar diye düşünüyorum.

Biraz önce diğer Hatay Milletvekilimiz de afet sonrası Hatay'la ilgili, Enerji Bakanlığıyla ilgili bir değerlendirme yaptı. Sayın Bakanım, özellikle 130 bine yakın yeni konut yapıldı. Bu konutların enerji altyapısı, doğal gaz altyapısı gibi konular, hamdolsun, Bakanlığınız bünyesindeki çalışmalarla beraber çok hızlı bir şekilde devam ediyor ancak bu, eksikliklerimiz de yok demek değildir. Bu eksikliklerimizin giderilmesiyle ilgili de -takdir sizlerindir- şöyle bir tavsiyemiz var: 11 deprem bölgesi olarak geçse de asıl hasarın Kahramanmaraş'ta, Malatya'da, Adıyaman'da ve Hatay'da olduğunu ve en fazla hasarın da Hatay'da gerçekleştiğini biliyoruz. Bu manada, Hatay'da devam eden çok büyük yatırımlar var. Bu yatırımların bir koordine içinde devam edebilmesi için buraya özel, Bakanlığımıza ait yeni bir yönetim şekliyle Hatay'a bakılmasının doğru olacağını düşünüyorum.

Tekrardan sizlere ve çalışma arkadaşlarınıza teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Genç, buyurun lütfen.

AŞKIN GENÇ (Kayseri) - Sayın Başkan, Sayın Bakan, Değerli Komisyon üyeleri; enerji bu ülke için sadece arz-talep dengesi değil bağımsızlık, kalkınma ve toplumsal adalet meselesidir. Bu yüzden bugün tartıştığımız bütçeye siyasi değil teknik bir soru soruyoruz Sayın Bakanım: Bu bütçe Türkiye'yi dışa bağımlılıktan çıkarıyor mu, çıkarmıyor mu? Bakanlığınızın ve bağlı kurumların kendi belgeleriyle konuşmak gerekirse, Bakanlığınızın 2024 Faaliyet Raporu ve Stratejik Planı, 2024'te enerji ithalat faturasının hâlâ onlarca milyar dolar seviyesinde olduğunu, toplam arzda dışa bağımlılığın yüksek seyrini koruduğunu ortaya koyuyor. 2024-2028 Strateji Planı'nızda dahi dönem sonunda tam bağımsızlıktan değil ancak sınırlı bir iyileşmeden söz ediyorsunuz yani resmî belgelerinizin dili açık. "Tam bağımsızlık" bir hedef olarak bile yazılmamışken bugün bu bütçe üzerinden "Tam bağımsızlığa emin adımlarla gidiyoruz." diyorsunuz; sorumuz burada başlıyor.

Doğal gaz tarafında tablo çok daha çarpıcı. EPDK 2024 Faaliyet Raporu'na göre Sakarya Gaz Sahası'ndan 2024 boyunca ulusal sisteme verilen gaz miktarı yaklaşık 2,26 milyar metreküptür, aynı yıl toplam tüketim 53 milyar metreküpü aşmaktadır yani Sakarya bugünkü hâliyle tüketimin yalnızca küçük bir bölümünü karşılamaktadır. MAPEG ve Bakanlık belgelerinde yer alan hedeflere baktığımızda 2028 ufkunda dahi yerli gaz üretiminin toplam tüketimi sınırlı bir oranda karşılayacağı kabul ediliyor. Bu gerçek ortadayken Sakarya üzerinden oyun değişti, bağımlılık bitti izlenimi vermek kendi resmî projeksiyonlarınızla bile çelişmektedir.

Madencilığe gelecek olursak... Sunumda "Madencilığı 4,5 kat büyüttük." diyorsunuz. MAPEG'in stratejik planı ve faaliyet raporu ise madencilığın millî gelir içindeki payını 2028 için yüzde 2 hedeflerken 2024 gerçekleştirmelerinin bu hedefin belirgin şekilde gerisinde kaldığını gösteriyor yani hacim, kur, enflasyon üzerinden anlatılan bir büyüme var fakat ekonomideki ağırlığı, katma değeri hedeflenen düzeye ne yazık ki çıkamamış; kendi performans göstergeleriniz siyasi söylemi doğrulamıyor. EPDK cephesinde ise enerji destekleri ve piyasa sonuçları arasında makas daha dikkat çekici. Bir yandan 100 milyarca liralık destek kalemleri "Faturaları hafiflettik." başlığı altında toplanıyor, diğer yandan EPDK raporlarına 100 bini aşan tüketici şikâyeti ve artan piyasa gerilimleri kayda geçiyor. Enerji piyasasında gerçek rekabet ve öngörülebilirlik sağlanmadan destek yükünü kurum kurum dolaştırıp tek kalemde vatandaşa destek diye sunmak ithalata dayalı maliyeti gizlemekten başka bir işe yaramıyor.

Kritik madenler, nadir toprak elementleri, bor ve lityum konusunda da benzer bir tablo var. Stratejik Plan ve Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu belgeleri bu alanları öncelikli ilan ediyor ancak bütçede ayrılan kaynaklar ve gerçekleştirmeler bu önceliğin hâlâ laboratuvar ve pilot tesis ölçeğinde kaldığını bizlere gösteriyor yani yüksek perdeden konuşulan stratejik hamleler bu bütçede somut sanayi politikası olarak vücut bulmuyor, bulamıyor.

Tüm bu başlıkları yan yana koyduğumuzda karşımıza çıkan resim şudur: Bu bütçe konuşmalarda tarif edilen tam bağımsız, yüksek teknolojili, katma değerli enerji ekonomisini finanse etmiyor; bu bütçe dışa bağımlılığı azaltan yapısal dönüşümü değil mevcut ithalat rejimini ve fiyat baskısını yönetmeyi finanse ediyor. Kendi resmî belgeleriniz petrol ve doğal gazda uzun yıllar sürecek dışa bağımlılığı, yenilenebilirde sınırlı artış hızını, madencilikte hedeflerin gerisinde kalındığını, nükleerde ve kritik madenlerde gecikmiş ve düşük ölçekli bir yürüyüşü zaten itiraf ediyor.

Biz, bugün, burada bir tercihi tartışıyoruz: Türkiye enerji politikasını rakamlarla süslenmiş bir anlatı üzerinden mi yürütecek, yoksa kendi resmî raporlarının söylediği gerçeklerle yüzleşip buna uygun bir bütçe ve strateji mi inşa edecek? Bu bütçe ikinci yolu seçmediğini bizlere çok açık gösteriyor. Bu nedenle, her zaman olduğu gibi yine "ret" vereceğiz bütçenize.

İyi akşamlar diliyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, Komisyon üyesi olmayan milletvekillerinin söz talebi karşılanmıştır.

Görüşmelere beş dakika ara veriyorum.

Teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 21.21

YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 21.26

BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)

KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)

----- 0 -----

BAŞKAN MEHMET MUŞ - 10'uncu Birleşimin Yedinci Oturumunu açıyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi soru-cevap kısmına geçiyoruz.

On beş dakikayla soruları alacağım. Ondan sonra Sayın Bakana cevap hakkı için otuz dakika süre vereceğim.

Sayın Özlale...

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) - Sayın Bakan, sunumunda da belirttiğim gibi, yıllar öncesinden verilen ve bizim ulufe gibi dağıtıldığını düşündüğümüz ön lisanslar hakkında bir tasarrufunuz var mı? Şebeke modernizasyonu ve yeni kapasite artırımı hakkında ne diyeceksiniz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Akay...

CEVDET AKAY (Karabük) - Geçmiş yıllardaki Sayıştay raporlarında yer alıp da son üç yıllık denetim raporlarında yer almayan iki konuyu soracağım. Mülkiyeti TEDAŞ'a ait olan trafo merkezleri, aydınlatma, nakil direkleri ile diğer taşınmazları elektrik dağıtım firmaları tarafından kullanılmaktadır. Bu firmalar, işletme hakkı devir sözleşmesinde düzenlenmediği hâlde mülkiyeti TEDAŞ'a ait bu taşınmazlar üzerinde kira geliri elde etmektedir oysa elektrik dağıtım şirketlerinin bunları kiraya verme yetkisi yoktur. Sorum şu: Bu mevcut durumla ilgili elektrik dağıtım firmaları geçmişe dönük ne kadar kira geliri elde etmiştir. Diğeri de akaryakıt ve LPG dağıtım firmalarının tahsil ettikleri gelir paylarının devlete zamanında yatırılmaması hâlinde bu tutarları takip ve tahsil edecek mevzuat düzenlemesi yapılmış mıdır?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Erdem...

ORHAN ERDEM (Konya) - Sayın Bakanım, Konya Tuz Gölü havzasındaki depolama sahasında çalışmaları memnuniyetle izliyoruz. İleriye dönük burada ne kadar bir depolama kapasitesi oluşturacaksınız? Süre olarak ne zaman tamamlanır? Bu konuda bilgi rica ediyorum. Bir de tüm Türkiye için önemlidir ama Konya için de... Daha önceki bütçelerde de söyledim, mahallelere artık inmemiz lazım, göçü tersine çevirecek iş doğal gazın yaygınlaştırılması, yüzde 85'lere gelmiş olmamız çok önemli, daha da artırılması adına kaynak aktarılırsa memnun oluruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Oluç...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, iki sorum var. Bir tanesi imalat sanayisinde, madencilikte ve inşaatta enerji tüketimi açısından baktığımızda ne kadarı fosil yakıtlardan ne kadarı yenilenebilir enerjiden karşılanıyor? İkinci sorum da enerjide tam bağımsızlık gerçekten önemli bir konu, asla yanlış bulduğumuz bir şey değil fakat merak ettiğim şu: Nükleer enerjide uranyum kullanılacak. Bu, tam bağımsızlık perspektifiyle çok zıt olan bir durum değil mi? Onu öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Güneş...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, bizim, tabii, Uşak il merkezi, Eşme ilçesi, Ulubey ilçesi ve Banaz ilçesine doğal gaz geldi. Sivaslı ilçemiz ve Karahallı ilçemiz var, buralara ne zaman doğal gaz gelecek? Bir diğer şey de Eşme ilçesinde bir trafo merkezi yaptırıyoruz. Bunun iletim hattı ne zaman tamamlanacak? Bir diğer şey de şu: Petrol çıkardığımız Şırnak'taki yerlere acaba Plan ve Bütçe Komisyonunu da götürebilir misiniz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Kısacık...

SADULLAH KISACIK (Adana) - Sayın Bakanım, bu son kaynak tedarik limitinin 4 bin kilovata indirilmesi konusunu size aktarmıştım. Şimdi, bu yüzde 6, benim hesaplamalarıma göre asla yüzde 6 değil. Acaba bu hesaplamaları yaparken bu yazlık meskenleri falan da mı siz toplam içine alıyorsunuz? Çünkü Türkiye'de önemli bir yazlık mesken var, aktif kullanılmayan, sadece yazlık kullanılan falan. Onun için, benim hesabıma göre 4 bine düşürmek aslında bu desteği kaldırmak gibi bir şey. Bunun hesaplamasıyla ilgili bilgi rica ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ederim.

Sayın Kurt...

RESUL KURT (Adıyaman) - Sayın Bakanım, Adıyaman kırk yılı aşkın bir süredir ülke ekonomisine petrol çıkarılarak büyük katkıda bulunuyor. Yeni petrol sahalarıyla ilgili çalışmalar yürütülmekte midir? Ne gibi çalışmalar yapılıyor? Ne gibi bir potansiyel var? Yine, Şırnak'ta Gabar Dağı'nda gördüğümüz büyük bir petrol potansiyeli var; Diyarbakır, Adıyaman bölgesinde de bu çapta bir kaynak bulma imkânımız var mıdır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ederim.

Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, benim sorum petrolde devlet hakkıyla ilgili olacak. Biliyorsunuz, Türkiye'de zaten çok fazla petrol çıkarmıyoruz ama çıkardığımızı da TPAO ve bazı özel sektör firmaları çıkarıyor. Şimdi, burada devlet hakkı yüzde 12,5; bu oran 1954 yılında Petrol Kanunu çıkarılmışken konulan bir oran yani çok geçmişte konulmuş bir oran. O zaman petrol 2 dolardı, bugün reele getirirsek yaklaşık 25 dolar filan ediyor. O günlerde petrol çıkarmanın maliyeti -bizim gibi ülkeler için söylüyorum, petrolü çok kolay çıkaran var, zor çıkaran var- emsal ülkelerde petrol fiyatıyla baktığımızda ona oranla yüksekti. Şimdi petrol fiyatları reel olarak yükseldi, petrol çıkarma maliyetleri de teknolojiyle birlikte reel olarak düştü ama bu 12,5 oranı, aradan geçmiş tam yetmiş bir yıl, değişmemiş, bunu değiştirmek lazım. Evet, ya, buradan ne kadar para gelir? Bizim hesabımıza göre, yanlış hatırlamıyorsam -şimdi o evraklar yanımda değil- 100 milyon dolar civarında, burada bir yükseltme durumunda bir ilave gelirimiz olacak, bu para az bir para

değil. TPAO kısmında değil, devletten tekrar devlete geçecek para için söylemiyorum ama sorum şu: Bu petrolde devlet katkı oranını yükseltmeyi düşünüyor musunuz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ederim.

Sayın Sözlü, buyurun.

JALE NUR SÖLLÜ (Eskişehir) - Pilot tesiste öğütülüp flotasyonda barit ve florit ayrıştırıldıktan sonra içinde toryum ve eser miktarda uranyumun da bulunduğu 10 nadir element konsantresi olarak mı satacaksınız? İçindeki radyoaktif elementler nedeniyle çıkarılması, işlenmesi, depolanması ve atık süreçlerinde çevresel etkileri konusunda bilim insanları uyarılarını yapıyor. Fransız gazeteci, yazar Pitron "Nadir Metaller Savaşı: Enerji Dönüşümü ve Dijital Dönüşümün Gizli Yüzü" adlı kitabında nadir metaller madenciliğinin teknolojik gelişmelerde ulaştığı kilit rolün yanı sıra çevresel ve toplumsal tahribatlarına, jeopolitik yönde ülkeler arasında yükselen gerilimlere ışık tutuyor. Bunlara hazır mısınız?

Bir de Cumhuriyet Halk Partisi olarak verdiğimiz kanun teklifine, satılmaması ve millî olarak işletilmesi teklifimize Bakanlığınızın görüşü nedir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ederim.

Sayın Yıldırım Kara...

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, Hatay'ın 15 ilçesindeki doğal gazla ilgili çalışmalarınız -yazılı da olabilir- ne aşamada? Hangi ilçelerimizde planlamanız var? Bize iletirseniz çok memnun oluruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ederim.

Sayın Güner...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Sayın Bakan, geçen yılki bütçe konuşmanızda "Nijer'de arama çalışmalarını yürüttüğümüz altın sahalarının birinde 2025 yılında üretime başlamayı planlıyoruz." demiştiniz. Bu sene "Nijer'deki altın sahası faaliyetlerinin ilk fazını tamamladık. Üretim tesisi için gerekli ekipman ve malzeme sevkiyatı devam etmekte olup önümüzdeki dönemde bir ilki gerçekleştirecek, ülkemiz dışında altın üretimine başlayacağız." diyorsunuz. Burada bir sarkma mı var? Hedeflenen ve planlanan süreç gerçekleşmedi mi?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Yavuzylmaz...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Sayın Bakan, çok basit bir soru, "İki kere iki kaç eder?" gibi bir soru: Eti Madenin Lüksemburg'daki şirketine Akın Gürlek'i Yönetim Kurulu Üyesi olarak siz mi atadınız, Tayyip Erdoğan mı atadı?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Dinçer...

TALAT DİNÇER (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, nükleer atıkların depolanması ve bertarafı konusundaki planlarınızı çok merak ediyorum.

Bir diğeri de: Nükleer güç santrali tam kapasiteyle devreye girdiğinde ülkemizin enerji ihtiyacının yüzde 10'unu karşılayacak, bunu GES'lerle tamamlayamaz mıydık?

Son sorum da: Sanayi esnafı ile üreticilerimizin enerji fiyatlarında bir indirim düşünüyor musunuz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi Sayın Bakana otuz dakika süre veriyorum.

Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Sayın Başkan, çok kıymetli milletvekilleri; ben de çok teşekkür ediyorum.

Bütün bu süreç içerisinde sayın milletvekillerimizden gelen eleştiri, öneri, sorular için çok teşekkür ediyorum, çok yapıcı değerlendirmeler de oldu.

Ben müsaadeniz olursa... Tabii, bütün sorulara belki burada bu otuz dakika içerisinde cevap vermemiz mümkün olmayabilir ancak mutlaka hepsine yazılı olarak en kısa zamanda cevap vereceğimizi önceden ifade etmek isterim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Yedi gün.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Şimdi, Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; enerji konusu, bazı milletvekili arkadaşlarımız da ifade ettiler, hakikaten çok stratejik, çok önemli, ülkemiz için hayati önemi haiz konulardan bir tanesi ve ben şuna inanıyorum enerji konusu artık 86 milyonun ortak konusu ve -birçok konu da öyle ama- özellikle bu alanın da siyasetüstü görmemiz gereken alanlardan bir tanesi olduğunu düşünüyorum. Onun için değerlendirmelerimi bu çerçevede yapacağım.

Tabii, bütçe kısmıyla başlayayım -belki sonda ifade etmem lazım ama- bütçemizin çok düşük olduğundan bahsedildi, hatta geçtiğimiz yılın altında olduğundan bahsedildi. Belki burada bizim Türkiye'deki enerji ve maden alanındaki modelimizi doğru anlatmadığımız ve anlatamadığımız ortaya çıkabilir çünkü enerji sektörü aslında baktığınızda yaklaşık 407 bin insanın direkt çalıştığı bir sektör. Yani bizim Bakanlığımız, ilgili kuruluşlarımızda çalışan arkadaşlarımız yaklaşık 67-68 bin insan ama elektrik dağıtım sektörü, doğal gaz dağıtım sektörü, madencilik sektörü, akaryakıt bayilerimizle beraber baktığınız zaman toplam 400 binin üzerinde insanın direkt çalıştığı dolayısıyla neredeyse 1,6 milyon, 2 milyon insanımıza direkt istihdam sağlanan bir alandan bahsediyoruz. Şimdi böyle büyük bir enerji ailesinden bahsediyorum. Zira biz 86 milyonun hayatına her gün, her saniye dokunuyoruz. Türkiye'de aktif 32 milyon haneye her gün elektrik götürmek zorundasınız, her saniye bu hizmeti sunmak zorundasınız. 22 milyon haneye doğal gaz götürüyoruz, bu sayı her geçen gün ve yıl artıyor. 33 milyon aracın her gün akaryakıt bulması lazım Türkiye'de. Dolayısıyla böyle bir faaliyeti böyle bir ekip ile yürütüyoruz. Elbette ki bütçemiz, Bakanlık bütçesi böyle ama bağlı, ilgili kuruluşlarımıza baktığınız zaman, sadece 5 tane bizim ana büyük KİT'e baktığınızda, kamu iktisadi teşebbüsüne baktığınızda bu rakamın 1,3 trilyon lira olduğunu

görsünüz. TPAO, BOTAŞ, TEİAŞ EÜAŞ, Eti Maden, bunların yaklaşık toplam 1,3 trilyon liralık bir bütçeyle 2026 yılında bu yatırımları gerçekleştireceğini ifade etmek isterim.

Elektrik dağıtım tarafına biraz daha detaylı değineceğim çünkü çok sayıda soru geldi ve çok sayıda şikâyet geldi sahadan, bunlarla ilgili değerlendirmemi yapacağım ama şu anda kurgumuz, 2026-2030 tarife döneminde yıllık yaklaşık 200 milyar liraya yakın bir yatırım ve bakım bütçesini burada hedefliyoruz. Şimdi, biz bu hedeflerimize, Türkiye'yi enerjide bağımsız kılma, Türkiye'nin dışa bağımlılığını bitirme ve Türkiye'nin iklimle alakalı hedeflerine ulaşmak için -biraz önce konuşmamda ifade etmiştim, sabahki bölümde-Türkiye'nin yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarını mutlak surette bizim ekonomimize katmamız lazım. En önemli zenginliğimiz yenilenebilir enerji alanında, güneşte, rüzgârda ve... Biz, bakın, geçtiğimiz yirmi iki yıl içerisinde neredeyse sıfırdan -bu, güneşte sıfırdı, rüzgârda sadece 36 megavatlık kurulu gücümüz vardı- bugün orada 38 bin megavatların üzerine çıktık. Yine konuşmamda vardı, bu sene güneşten ve rüzgârdan ürettiğimiz elektrikle 11 milyar dolarlık doğal gazı bir anlamda ikame etmiş olduk. Dolayısıyla bu alanda büyük bir yatırım hamlemiz var. Önümüze koyduğumuz hedef her yıl Türkiye'nin 8 ila 10.000 megavat güneş ve rüzgâr yapması ve biz bunu 2025 yılında inşallah gerçekleştireyoruz. Yani bu sene 8.500 megavatın üzerinde bir yeni kurulu gücü, Avrupa'da belki birkaç küçük ülkenin toplam kurulu gücü kadar gücü, inşallah üretim sistemimize katmış olacağız. Önümüzdeki on yıl içerisinde 80 milyar dolarlık bir yatırımla bu güneş ve rüzgâr yatırımlarını yapacağız. Yine konuşmalarda ifade edildi, şebeke yatırımı bu işin olmazsa olmazı yani bu kadar yenilenebilir ve kesintili yenilenebilir kaynağı sisteme dâhil edebilmeniz için sizin hem iletim hatlarınıza yani yüksek gerilim hatlarına hem de dağıtım şebekenize yatırım yapmanız gerekiyor. Biz iletim tarafıyla alakalı yaklaşık 14-15 bin kilometrelik HVDC hatla, yine 14-15 bin kilometreyi bulacak AC hatlarımızla yaklaşık 30 milyar dolarlık bir yatırımı da önümüzdeki on yılda yapacağız. Aksi takdirde yine "Her şeyi yenilenebilir yapalım." diyenler de oldu ama şunu söyleyeyim: Portekiz örneğine, İspanya örneğine döneriz. İspanya'da 28 Nisanda 60 milyon insanın hayatı nasıl felce uğradıysa ülkemizde de böyle riskli durumlar ileride oluşabilir. Onun için biz, aynı zamanda, dengeli, baz yükün de içerisinde olduğu bir üretim portföyünü gerçekleştirmeye çalışıyoruz. Yani yenilenebilir enerjiyi maksimum düzeyde sisteme katmamız lazım ama aynı zamanda diğer enerji kaynaklarını da asla es geçmememiz lazım. Bu alanda, aslında, Türkiye'de tüketicilerin yeni bir rolü ortaya çıkıyor, tüketiciler üretici olmaya başladılar. Özellikle sanayicilerimiz, ticarethaneler, belediyelerimiz, artık kendi ihtiyaçları için bu santralleri kurar hâle geldiler.

Bakın, bugün, bizim şu anda tahsis ettiğimiz kapasiteler yaklaşık 60 bin megavata yakın, bunların bir kısmı -sayın vekilimiz ifade ettiler- depolamalı yatırımlar, bir kısmı lisanssız öz tüketim amaçlı yatırımlar, yaklaşık 15 bin megavat. Şu anda bu kapasite yatırımcıların elinde ve biz bunların yatırıma dönüşmesini bekliyoruz, 15 bin megavatın üzerinde. Bunların bir kısmı belediyelerde ama çoğunluğu, ağırlıklı sanayicilerimizde ve sanayicilerimiz için bu alan önemli, nefes aldıkları bir alan hâline geldi; onun için size ve bize çokça "Ya, bize kapasite verin, biz kendi ihtiyacımız için bu yatırımları yapmak istiyoruz." diyorlar.

YEKA'lar, diğer lisanslılarla beraber, şu anda tahsis edilmiş bu 58 bin megavat kapasiteyi biz önümüzdeki beş yılda devreye alsak zaten 10 bin megavatın üzerinde şu anda yeni bir kapasite tahsis etmeden, aslında, biz ülkemizin kurulu gücüne bunları katmış oluyoruz. Ama şunu bilelim: "5.1.h" dediğimiz uygulama yani sizin fabrikanız, tesisiniz nerede olursa olsun, belediyeler için de geçerli, Türkiye'nin her yerine gidip bu tesisi, bu yatırımları yapabilirsiniz alternatifini oluşturduğumuzda; yereldeki firmalar, o bölgenin insanları, o şehrin yatırımcıları, o şehrin belediyeleri, maalesef, dışarıdan gelen daha yüksek kapasiteli öz tüketim değerine sahip olan firmalar karşısında ellerinde çok alternatif kalmıyordu. Ama biz şunu yaptık: 2024 Şubatında yeni kapasite ilan ederken "O ilde -örneğin Afyon'da, örneğin Konya'da, Van'da, neresi dersiniz- 50 megavatlık kapasite ayıracaksak bunun yüzde 25'ini mutlaka o ildeki tüketicilere, o ildeki belediyelere sunalım." dedik. Ama buradan çıkan netice şu: Başta belediyeler olmak üzere, kamu kurumları olmak üzere, biraz daha özel bir ayrıcalık tanımamız gerekiyor; zira, onların ihtiyaçları belki diğerlerinden daha elzem. Ama emin olun, sanayicilerle konuştuğunuzda da onlar da özellikle daha rekabetçi olabilmek için ve Avrupa'nın Sınırdaki Karbon Düzenlemesi uygulamasına adapte olabilmek için kendi dönüşümlerini gerçekleştirmek adına bu yatırımları yapmak istiyorlar. Ama burada teknik kısıtların olduğunu unutmamak lazım. Bizim, dediğim gibi, daha dengeli bir enerji portföyüne sahip olmamız lazım.

Bu depolamalarla alakalı çok uzun değerlendirmeler oldu. Elbette ki bunları kendi içerisinde ayrıca değerlendirmek lazım. Yani bizim sadece güneş yatırımlarına 13,3 sent destek verdiğimiz zamanlar da oldu. Dolayısıyla bunları kendi içerisinde değerlendirmek... Ama bizim bu YEKA modellerinde ısrar edeceğimiz -2024'te başladığımız, 2025'in başında yaptık- bu sene bitmeden bir 2 bin megavat daha, 2026'da ve sonrasında devam edeceğimizi ifade etmek isterim.

Başka bir şey daha yapmayı hedefliyoruz: "İkili anlaşmalarla yabancı yatırımcılarla bugün gördüğünüz ve 'Çok iyi, düşük fiyatlı.' dediğiniz rakamların çok daha düşüğüne, önümüzdeki belki yirmi yıl boyunca aynı şekilde, bize herhangi bir eskalasyon olmadan, bu yatırımları yaptırabilir miyiz yani daha ucuza enerjiyi alabilir miyiz?" noktasında da önümüzdeki haftalarda değişik anlaşmaları, inşallah, sizlerle paylaşacağız.

Şimdi, tabii, fiyatları çok konuştuk; zira, bütün yaptığımız işin sonunda vatandaş şunu söylüyor, sizler de aynı şeyleri söylediniz: İşte, "Karadeniz'de gaz, Gabar'da petrol, nükleer yapıyoruz; arkadaş, bizim fatura ne olacak?" Vatandaşın esas itibarıyla sorusu bu. Ve tabii, konuttaki desteklerden bahsettik, son kaynak tedarik tüketimiyle alakalı değerlendirmeler oldu; Adana örneği, berber kardeşimizden örnek verdiniz. Şimdi, burada, esas itibarıyla hedefimiz ve geçen yıl başladığımız uygulamanın özü şu: Türkiye'de özellikle pandemiyle başladığımız bu destek işi, ihtiyacı olana da olmayana da destek verdiğimiz bir modelde gidiyor. Yani bugün yalıda oturan -işte, siz kendi arkadaşınızdan örnek verdiniz- villada oturan, bahçesini aydınlatan, havuzunu ısıtan kişinin elektrik bedelini, doğal gaz bedelini neden hep beraber ödüyünüz? Neden devlet ödesin? Neden Hazine karşılasın? Elbette ki bunu cebimizden vermiyoruz. Burası devlet arkadaşlar, elbette ki bunu devlet, hazine, Maliye imkânları çerçevesinde bulacak ve verecek. Dolayısıyla, biz 5 bin kilovatsaate giderken böyle bir noktadan hareket ettik. Şu denilebilir: "Ya, bir gelir üzerinden, gelir grubuna göre vatandaşları tespit edip üst düzey gelirde olanları bu destek grubundan çıkarabilirsiniz." Benim Bakanlık olarak elimdeki araç şu: Tüketim. Ben sizin ne kadar geliriniz var, vatandaşların, o berberin ne kadar geliri var bilmiyorum ama şunu söyleyeyim size, o berberin bugün Adana'da herhâlde en az 300-400 lira, belki 500 liradır bir saç kesimi yani ödediği 900 lira veya ödeyeceği 900 lira, 2 saç kesimiyle elde edebileceği bir rakam; eğer onun bunu ödeyecek gücü yoksa, evet, bu vatandaşımızı destekleyelim. Zaten bu 4 bin kilovatsaate gelirken ve belki 2026'da, 2027'de farklı bir noktaya giderken şunu yapıyoruz, diyoruz ki: Arkadaş, senin bu

desteklere ihtiyacın varsa Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına başvur, de ki: "Ben devletin elektrik ve doğal gaz desteğinden istifade etmek istiyorum." Onların kriterlerine uygunsanız siz bu desteklerden istifade edebilirsiniz, onun yolu açıktır, sonuna kadar bunu yapabilirler ama biz diyoruz ki bu yüzlerce milyar lira finansmanı da eklediğinizde çok önemli, her yıl neredeyse 20 milyar doları bulan desteğin daha dar gelirli, sabit gelirli, 16.800 lira alan emekli vatandaşlarımıza daha çok vermek suretiyle doğru, etkin bir destek mekanizması olması gerektiğini düşünüyoruz. Sanayide Avrupa'da neredeyiz? Avrupa'da Türkiye yani hane halkında en ucuz olduğumuzu ifade ediyoruz ama şunu ifade edeyim: Sanayide yani konut dışı elektrikte diyelim, Türkiye 4'üncü sırada; Finlandiya, Norveç ve Karadağ'dan sonra konut dışı elektrik fiyatlarında da yine Türkiye son derece ucuz ülkelerden bir tanesi. Konut doğal gaz sıralamasında 2'nciyiz, konut dışı doğal gaz sıralamasında da -yine çünkü önemli miktarda sübvansiyonlar, destekler var- Türkiye 1'inci sırada, bunu da ifade etmek istiyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Eve giren gelir seviyesine göre kıyasladığında nasıl?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Tabii, şunu söylememiz lazım: Şimdi, doğal gazda, elektrikle bizim desteklerimiz böyleken son dönemde özellikle dikkat çeken bir gelişme var, burada da şunu vurgulamamda fayda var: Önümde 2 tane büyükşehir belediyesinin su faturaları var; bir tanesi Ankara, bir tanesi İstanbul ve aynı abonenin elektrik faturası da var. Dolayısıyla, aynı kişinin tüketim alışkanlığının aynı olduğunu, evinin aynı büyüklükte olduğunu; yeni faturalar, işte, eylül-ekim faturaları... Elektrik faturası 765 lira iken su faturası Ankara'da 1.045 lira bu abonenin ödediği rakam. 535 lira olan...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - O da sizin eseriniz.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) - Çünkü elektrik artıyor.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Müsaade ediniz. 535 lira su faturası gelen vatandaşın elektrik faturası, bakıyorsunuz, 290 lira.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Başka ülkede mi Hükûmetsiniz?

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) - Artıma, artıma...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - İstanbul'a gidiyoruz, İstanbul'da, bakın, çok yeni, bu kısım faturasından bahsediyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Siz canınızın istediği gibi ödenek alıyorsunuz hazineden, hadi Ankara Büyükşehir Belediyesine de hazineden sübvansiyon verin.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Su faturası 646 lira, öyle çok tüketenden bahsetmiyorum, 646 lira, elektrik faturası sadece 370 lira. Şimdi, suyun da bütün sorumlusu biz olduk ya...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Versenize Ankara Büyükşehir Belediyesine sizin hazineden aldığınız kadar ödenek.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Allah'ın suyu ya.

RESUL KURT (Adıyaman) - Allah'ın suyu, bedava su ya!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, Sayın Ağbaba...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - "Yüzde 60'ını sübvans ediyoruz elektriğin." diyor. Dediği doğru, versin bakalım yüzde 60 sübvans.

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Belediye başkanı "bedava su" dedi.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye arkadaşlar, bir saniye...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Değerli arkadaşlar, şimdi, su fiyatlarından bu kadar rahatsız olacağınızı tahmin etmiyordum, su faturalarından bu kadar rahatsız olmanıza gerek yok.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) - Rahatsız olmuyoruz, gerçeği söylüyoruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - "Hazineden ödenek alıyoruz da yansıtıyoruz." diyorsunuz, verin o kadar parayı da Ankara Büyükşehir Belediyesine!

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Hayır, çarpıtlıyorsunuz! Sübvansesiz fiyatlarını söyleyin elektrik faturalarının.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Şimdi, değerli arkadaşlar, bu belediyeleri iki dönemdir siz yönetiyorsunuz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - E, ne olmuş, ayrı bir cumhuriyet mi?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Maharet verebilmekse verin o zaman, buyurun siz verin o zaman yani sübvans edebiliyorsanız, destekleyebiliyorsanız buyurun, yapın o zaman.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ya, ben de diyorum ki elektrik faturası sübvans edilmese kaç lira olacaktı? "Yüzde 60'ını sübvans ediyoruz." diyordunuz, bu hesapla o elektrik faturası 1.500 olacaktı.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Şimdi, Sayın Başkanım, son iki yılda Ankara'da suya gelen zam yüzde 317, İstanbul'da yüzde 356, İzmir'de yüzde 350 ama daha kötüsünü söyleyeyim size: Su yok.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ya, Enerji Bakanı su konuşuyor!

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) - O kadar madencilik yaparsanız su olmaz tabii!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Yani hem bu kadar zamlı su hizmeti var hem de maalesef suyumuz yok.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Enflasyon niye artıyor? "Kuraklık!"

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Bu arada, şunu da ifade edeyim: Belediyelerin kullandığı elektrik -yani suyu getirmek için elektriğe bahane bulundu ya- ne kadar artmış biliyor musunuz son iki yılda? Sadece yüzde 43.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Sayın Bakan, manipüle ediyorsunuz, manipüle etmeyin! Elektrik faturalarında sübvans olmasaydı...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Yani belediyenin kullandığı elektrik yüzde 43 artarken belediyelerin Ankara'da, İstanbul'da vatandaşa yüzde 300'ün üzerinde bu rakamı artırdığını görüyoruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ya, OECD ülkelerinin arasında, 38 ülkenin içinde yüzde 29,5'la Türkiye 1'inci; ne anlatıyorsun sen!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Şimdi, çöpü toplamak yok, ulaşım hizmetleri, otobüsler, yürüyen merdivenler; hiçbir şey çalışmıyor ama lafa gelince bunları duyuyoruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - OECD ülkelerinin içerisinde enerji enflasyonunda...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Enerji enflasyonunun en fazla yaşandığı ülkenin Enerji Bakanısınız!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Sizinle çok ilginç bir belge paylaşacağım değerli milletvekilleri.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Enerji enflasyonunun en fazla yaşandığı ülkenin Enerji Bakanı olarak konuşuyorsunuz!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Sayın Başkanım, ben dinledim.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Enerji enflasyonunun en fazla yaşandığı ülkenin Enerji Bakanı olarak burada hitap ediyorsunuz Sayın Bakan!

TALAT DİNÇER (Mersin) - Siyaset yapıyor!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Ne yaptıysa onu söylüyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Su mukayesesi yapıyor, su mukayesesi.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Müsaade ederseniz, ben şunları bir bitireyim. Bir müsaade edin.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar...

TALAT DİNÇER (Mersin) - Soruları cevaplayacağına siyaset yapıyor Sayın Bakan, siyasetçi biziz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyoruz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Değerli arkadaşlar, müsaade ederseniz...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakanım, buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Şimdi, değerli arkadaşlar, başka bir şey söyleyeyim, çok ilginç bir şey söyleyeyim...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - En fazla, enerji enflasyonu yaşanan ülkenin Enerji Bakanısınız Sayın Bakan!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakırlioğlu...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - 18 Eylül 2025'te -yani çok uzun bir zaman önceden bahsetmiyorum- bir mahkeme kararı var.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Hem belediyelerin elini kolunu bağlayın...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Daha bugün mazota zam geldi.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Bu mahkeme kararı ne, biliyor musunuz? Bu mahkeme kararı şu: İstanbul Büyükşehir Belediyesinin yönetiminde olan İGDAŞ şirketi... Yani, vatandaşa doğal gaz hizmetini sunmak... Hani, dediniz ya, işte, "Bunları özelleştirdiniz, öyle yaptınız, böyle yaptınız." falan... İGDAŞ, belediyenin kontrolünde, belediyenin şirketi. 2023 yılında EPDK'nin kendisiyle ilgili belirlediği dağıtım tarifesini, "Arkadaş, tarifem bu olacak." dediği tarifeyi aldı, mahkemeye götürdü. Yani, hani, siz bunları daha ucuz yapacaksınız ya...

VELİ AĞBABA (Malatya) - İstanbullular memnun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Mahkemeye niye götürdü, biliyor musunuz? "Ey EPDK, bana belirlediğin bu tarife düşük; bizim, vatandaşa dağıtım bedelini daha zamlı yapmamız lazım, 2 katına çıkarmamız lazım."

VELİ AĞBABA (Malatya) - Vay be, Aman Allah'ım!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Ama çok şükür, yargı şuna karar verdi, dedi ki 18 Eylül 2025'te: "Bu davanın reddine..."

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Sorulara cevap verin, sorulara.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Düzenlemeye istinaden alınan bu kurul kararında da hukuka aykırılık bulunmadığını söyledi Allah'tan ama İstanbul Büyükşehir Belediyesi hâlâ devam ediyor.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Sorduğumuz sorulara cevap versenize siz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Şimdi istinafa götürdüler, hâlâ "İstanbul'da vatandaşın doğal gaz fiyatını nasıl yükseltiriz?" onun peşindeler.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ya, belediyeler para mı basıyor?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Samimi olun, samimi.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Dolayısıyla değerli kardeşlerim, durumumuz bu.

Şimdi, çok kısa, nükleer enerjiyle ilgili hem sorular geldi hem de onunla ilgili bir bilgilendirme isteğimiz var.

Ekranınıza bakarsanız, ekranda nükleerle alakalı...

(CHP sıralarından laf atmalar, gürültüler)

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Başka masallar da anlatın, başka masallar anlatın!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Bakın, "Biz nükleer niye yapıyoruz? Nükleere ihtiyacımız yok." diye bir soru geldi.

Şimdi, değerli arkadaşlar, nükleer, özellikle bir İklim Konferansı'nda da, 28'inci Taraflar Konferansı'nda da çok net ifade edildi ve Türkiye bu deklarasyona taraf oldu. Dünya dedi ki: "Biz iklim değişikliğiyle mücadele edeceksek mutlak surette bizim şu andaki mevcut nükleer kapasiteyi 3 katına çıkarmamız lazım." Ve geçtiğimiz yıl da bu, gündem oldu. Orada "Hiçbir gelişmiş ülke artık

nükleer yapmıyor." gibi bir eleştiri vardı. Ben, o zaman, hangi ülkelerin buna taraf olduğunu ifade etmiştim. Bu sene bir görsel kullanalım istedim.

Bakın, Türkiye'den doğuya çıkın, yürüme mesafesinde Metzamor'da, Ermenistan'da nükleer santral var.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Çernobil teknolojiyi Metzamor, Metzamor'un kapanması lazım. Ermenistan'daki nükleer santrali meşru hâle getirmeyin Sayın Bakan!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Batıya gidin, yine, Türkiye'den çıkın, Bulgaristan'da var, Romanya'da var, Macaristan'da var, Slovakya'da var.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ermenistan'daki o nükleer santralin kapanması lazım, çok tehlikeli bir nükleer santral o, Çernobil teknolojiyle yapıldı. Yanlış örnek.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Bakın, Avrupa'nın ortasına, Fransa'da Paris'in göbeğinde, Fransa'nın ihtiyacı olan elektriğin yüzde 75'ini sağlayan nükleer enerji. Şimdi, onlar yaparken bu tehlikeli olmuyor, dünyadaki yaklaşık 416 reaktörde tehlike yok; biz yapmaya kalkınca maalesef, bu, tehlike konusu oluyor.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Rusya yapıyor, Rusya.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Vekillerimiz şunu ifade ettiler: "Akkuyu'ya bu verdiğimiz alım garantileri." Bakın, Akkuyu'ya verdiğimiz alım garantisinde, bu Meclisin onayladığı alım garantisinde 12,35 sent kilovatsaat alım garantisi var. Ne kadar elektriğe bu alım garantisini veriyoruz? 4 reaktörde yüzde 50'sine veriyoruz. Geri kalanı ne olacak, bu yüzde 50 elektriğin? Geri kalanı gidilecek, piyasada satılacak. Piyasa fiyatı ne? Vekillerimiz de ifade ettiler, bugünkü rakamlar, 2025 ortalaması 6,4 sent. Bu ne demek? Bu elektriğin yüzde 50'si 12,35 sentten, yüzde 50'si 6,4 sentten... Şimdi, bir ortalama alın, bu ortalama hesabını yapın; 9,37 sent.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Altmış yıl çalışacak.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Bakın, bugün dünyada 9,37 sent size birisi nükleer yatırım yapacaksa bunu hemen alın kardeşim. İngiltere Hinkley'de 17,4 sent. Bakın, bizim 9,37 sente aldığımız fiyat şu anda İngiltere'nin yaptığı nükleer santralde bizden neredeyse 2 katı fiyatına ama o yatırıma devam ediyorlar.

Uranyum bağımlılığı olacak mı? Evet, uranyum bağımlılığını aşmak için yakıtla alakalı da gerek şu anda çalıştığımız ülkeyle gerek şu anda yeni proje olarak konuştuğumuz ülkelerle konuşuyoruz ama orada hesabımızı şöyle yapıyoruz: Doğal gaz kullanımı ne olacak burada? 7 milyar metreküp. En azından 7 milyar metreküp doğal gazı ithal etmiyoruz. Bunun bedeli nükleer yakıttan çok daha fazla. Dolayısıyla biz burada bu anlamda, dışa bağımlılığımızı cari anlamda esas itibarıyla düşürmüş oluyoruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Dışa bağımlılığımızı düşürmüş mü oluyoruz? Yaptığınız şey tamamen Türkiye'nin içinden ithalat.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Ama doğru bir noktayı tespit ediyorsunuz, bizim mutlaka yakıtla alakalı da bağımlılığımızı bitirecek tedbirleri almamız lazım.

Şimdi, değerli arkadaşlar, madencilik konusunda ben konuşmamın başında, hakikaten, teşekkür ederken öylesine bir teşekkür değildi, tarihî önemde bir kanunu bu Meclis geçirdi ve bu sayede madencilikte çok önemli bir düzenleme yaptık. Madenlerimizi bugün mü çıkaralım? Evet, bugün çıkaralım. Türkiye, maalesef, hâlâ madende net ithalatçı bir ülkedir ve bu kadar zenginiz, dünyanın 7'nci büyük maden zenginliğine sahip ülkesiyiz ama o madenler yerin altında kaldığında hiçbir maddi değeri, ekonomik değeri yok, bize hiçbir katkısı yok. Dolayısıyla biz bu madenleri... Bakın, kanunda ne yaptık? Biz kanunu kurgularken şunu yaptık, dedik ki: Bir, evet, yatırımları cazip hâle getirmemiz lazım ama 4 tane çok önemli madde var ki rehabilitasyonla alakalı yani resimleri biraz gösterdim size.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) - Ama o gösterdiğiniz resimler kömür. Restorasyon lazım, rehabilitasyonla olmaz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Maden sahaları bittikten sonra oraları tekrar eski hâline döndürecek rehabilitasyonla alakalı bütçeleri neredeyse 2 katına çıkardık, onları nemalandırdık.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - İliç'te 256 metrelik bir yığın iliç dağı var, nasıl rehabilite edeceksiniz?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Onun ötesinde başka bir şey yaptık: Bugün altın fiyatları 4 bin dolarları aşan bir noktaya geldi.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) - Ne olacak? Altınsız yaşayabiliriz, yatırım aracı altın. Gıdasız yaşayabilecek miyiz?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Petrolle ilgili sordunuz ya Sayın Vekilim, biz altında yaptığımız bu düzenlemeyle devlet hakkını Cumhurbaşkanımızın yüzde 25'e artırma yetkisi var, yüzde 25'e kadar çıkardık altında, onu yüzde 25 artırım yetkisini de Cumhurbaşkanımız yaptı, şu anda 31,25. Yani siz Türkiye'de altın madeni işletecekseniz -yerli veya yabancı fark etmez- ürettiğiniz altının yüzde 31,25'ini, üçte 1'ini neredeyse devlet hakkı olarak vereceksiniz. Bunun ötesinde kurumlar vergisi ödüyorsunuz, SGK ödüyorsunuz, diğer şeyler ve istihdama katkınıza baktığınızda, son derece önemli bir düzenleme olduğunu ben bu açıdan tekrar vurgulamak istiyorum. Şu anda henüz öyle bir çalışmamız yok.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) - Bakanım, bir tane de altın madeni restorasyonu, rehabilitasyonu gösterin.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Maden ruhsatlarıyla alakalı da çok kısa bir şeyi ifade etmek istiyorum. Yine, bu kanuni düzenlemede çok önemli bir şey vardı çünkü yıllardır biz... "Efendim, Türkiye'nin tamamı maden sahası." Hiç öyle bir şey yok. Bakın, Türkiye'nin maden sahalarıyla alakalı şu anda yaklaşık 97 bin ruhsatın terki ve iptalini sağladık, sadece 8 bin tane ruhsat var. Ülkemizin yüz ölçümünün, 780 bin kilometrekarenin sadece 2,7'sine bu denk geliyor ve fiilen kazı yapılan ocak alanı ise sadece binde 1 yani 783 kilometrekare. Dolayısıyla "Ülkemizin tamamı maden sahası, her şeyi mahvediyorsunuz." Bunu asla kabul etmiyoruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Sayın Resul Kurt şikâyet ediyordu "Taş ocağı çok var." diye.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Şimdi, Toru Soma konusuna da maden konusuna girmişken girmemiz lazım. Biz kimsenin ortağı falan değiliz ama bir ortak arıyorsanız, evet, ortağımız var; bizim ortağımız millet, bizim

ortağımız Soma'da yaşayan bütün insanımız, Soma'da yaşayan ve Soma santralinde çalışan 1.100 çalışanımız, madende çalışan 13 bin insan.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Tekmelediğiniz insanların yaşadığı Soma!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Gidin, bunları oradaki insanlara bir söyleyin bakalım.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Kamu işletsin. Kamu niye işletmiyor?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Siz bir işin istismarına gelince varsınız ama iş nasıl çözülecek...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Sayın Bakan, beraber gidelim.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Buyurun, beraber gidelim. Sizin daha şeyden haberiniz yok, santral çalışmaya başladı, diyorsunuz ki "Santral durdu." Santral çalışıyor.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Sen benim dediğimi anlamıyorsun herhâlde "2 ünite çalışıyor." diyorum, konuşmama dikkatli bakarsanız; ısınma amaçlı 2 ünite çalışıyor.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Başka bir şey daha söyleyeyim: Şimdi, Soma'nın ısınmasında bu santral hayati önemi haiz. Biz Soma'ya doğal gaz götürdük ama burada hâlâ oradaki atık ısı kullanılıyor.

Şimdi, Ankara'dan örnek verdik, sudan örnek verdik; sıcak sudan örnek verelim, atık ısıdan örnek verelim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Özelleştirmenin sonucudur Soma.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Atık ısıdan 32 kuruşa aldıkları enerji vatandaşa ne kadara satılıyor? 1,07 liradan satılıyor yani neredeyse 3 katından fazla. Ayrıca, her abone başına 168 lira ortak alan bedeli almak üzere 346 lira alıyor.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ya, kendi belediyelerine bak, kendi belediyelerine!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Hiç utanmıyorsun değil mi?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Ya, arkadaş, belediye sizin, buyurun yapın, düşürün. Niye düşürmüyorsunuz?

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, sükûneti tesis edelim.

Sayın Bakan, devam edin.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Dolayısıyla biz mutlaka Soma'daki santrali de çalıştırmaya devam edeceğiz.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Gel beraber gidelim Sayın Bakan, haftaya beraber gidelim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Şirket borçlarını ödeyecek mi devlete? Asgari ücretlinin boğazına yapışyorsunuz borcunu ödesin diye, şirkete de yapışıyor musunuz?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Şimdi şunu da ifade etmem lazım: Burada öyle çelişkili bir durum yaşıyoruz ki Soma'da "Bu santraller çalışsın." diyenler var.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Kamu, kamu, kamu...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Ama hemen 300 kilometre aşağıya inin, güneye inin, Yeniköy, Kemerköy'de, Akbelen'de "Bu santraller çalışmasın." diyorlar.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ya, burada kömür var, kömür. Orada kömür sahası bitmiş, burada kömür var. Olan kömürü de özelleştiriyorsun!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Zonguldak'a gidelim, Zonguldak'ta "Daha çok işçi alalım." diyenler var ama başka bir yere gittiğinizde "Bu kömür santrali çalışmasın, madendeki işçiler işlerini kaybetsin." diyorlar.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Taş kömürü madenlerini zaten alacaksınız, verimlilik diye bir şey var, bir işin dengesi var.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Bakın, şimdi ona geleceğim. Şimdi, değerli kardeşlerim...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Hayret bir şey ya, elde kömür var, şeyi kapatıyorsunuz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Değerli kardeşlerim, biz burada...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Bu kadar beceriksiz yönetilmezdi bu süreç!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben sabah burada bir an acaba biz Ukrayna Meclisinde miyiz, yoksa Türkiye Büyük Millet Meclisinde miyiz şaşırdım çünkü biz yaklaşık beş dakika falan Ukrayna ile Amerika arasındaki anlaşmayı dinledik.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Biz de şaşırdık!

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Trump, sizi ayağa dikmişti. Trump, sizi ayağa dikip "Ne akıllı, ne kurnaz adamlar!" demişti. Bir tanesi de siz değil misiniz?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Arkadaş, sen orada mıydın? Yok. Sen orada olmadın, ben iki buçuk saat o toplantıda içerideydim. Sen ne konuştuğumu biliyor musun?

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Bilir, bilir!

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) - Söyleyin bilelim, söyleyin bilelim.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Konuştuğum şeyden anlama kabiliyetin var mı? Yok. Onun için dinleyeceksin.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Biz, Trump'ın yalancısıyız.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Şimdi, şu doğal gaz, LNG şeyini bir getirelim. Şimdi, bakın, buraya bakın, biz enerjiyi nasıl yönetiyoruz şuraya bakın.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Tayyip Erdoğan, Trump'ın oğluyla ne konuştu, onu da anlatın!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Şimdi, değerli arkadaşlar, Sayın Başkanım...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Arkadaşlar, kalp sağlığınıza dikkat, kalp sağlığınız önemli, sakın.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Hayır, akıl sağlığını kaybetmemek lazım. Akıl sağlığımızı kaybedeceğiz!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sakin, sakın...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Şu tabloyu iyi anlamak lazım. Tabii, bu tablo 2025'te, 2026'da baktığınızda bunu herkes okuyabilir ama bu tabloyu 2016'da okuyabilmek işte uzun dönemli vizyon ve siyasi bir basiret gerektirir. 2016'da öngörümüz şuydu: Bak, dünyada LNG artmaya başladı. Amerika kaynaklı, Meksika kaynaklı, Kanada kaynaklı LNG geliyor; bu kadar belki ucuz gelecek, bu kadar uygun gelecek, esnek gelecek. Bu tabloyu biz okuduğumuz için 2016'dan itibaren şu kırmızı çizgideki 32 milyon metreküpte gördüğünüz gazlaştırma tesisinin kapasitesini 161 milyon metreküpe, 5 katına çıkardık. Dedik ki: Arkadaş, ucuzlayacak, bollaşacak ama bu tankerler bizim önümüzden geçerken eğer sizin gazlaştırma tesisiniz yoksa onlara ancak el sallarsınız. Biz onun için bu yatırımları Saros'da o yaptığımız FSRU'ya yine ÇED'le ilgili bir sürü başvuru gelmesine rağmen hamdolsun bitirdik. Dörtyol'da, Saros'da, Aliğa'da ve bu tesislerle beraber...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Hâlâ doğal gaz depolama tesisi sayımız düşük, miktarımız yetersiz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Şimdi, bu Amerika ziyaretinde yine o eski alışkanlık geri döndü. O eski alışkanlık ne?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Avrupa'yla, Japonya'yla, Amerika'yla kıyaslayın, yine depolama kapasitesi çok düşük, yine çok düşük.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - "Şimdi, efendim, bu seyahatte şu olacak, Trump şöyle yapacak, böyle yapacak, bazı arkadaşlar da bunu iç siyaset malzemesi yapacaklar." Hep bu bekleniyordu.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sanki kutsal bir mekâna gittiniz, Trump kutsal bir adam ya!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Şimdi, eğri oturup doğru konuşalım ama bunların hiçbirisi olmadı. Öyle olmayınca "Bu sefer ne yapalım?" dediler.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Siz sürenizi öyle yişin.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Efendim, bu ziyareti nasıl hafifletiriz yani genel taktik bu, genel muhalefet davranış kalıbı bu.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) - Biz hafifletirmiyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Arkadaşlar, üzerinize alınmayın, lütfen üzerinize alınmayın.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Bu sefer hiç bu işten anlamayan bir tane belediye başkanları çıktı, dedi ki: "İşte, doğal gazı şu fiyata alıyorlar."

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Akın Gürlek sorusuna bir cevap versin Bakan.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Arkadaş, bu gaz, Türkmen gazından sonra Türkiye Cumhuriyeti devletinin aldığı, BOTAŞ'ın aldığı en ucuz 2'nci gaz, şu anda 2027 yılından itibaren çok rekabetçi bir fiyatla aldığımız bir gaz. Biz niye pahalıya doğal gaz alalım?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Size soruyoruz, biz de onu soruyoruz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Ben bu gazı pahalıya aldığım zaman vatandaşa nasıl indirim yapabilirim, nasıl bu kadar bütçe yükünü yönetebilirim?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Bu meşruiyet neyin karşılığında?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Dolayısıyla burada bir çuvalladılar, burada bir sınıfta kaldılar.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Meşruiyeti neyin karşılığında veriyorlar, onu bir söyleyin.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Ortaklığın mı var orada?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Başka bir noktaya geldik, ondan sonra o tutmayınca başka ne olabilir? Efendim, Beylikova'da nadir toprak elementi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Sayın Başkanım...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Beş dakika süre ekleyeceğim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Akın Gürlek sorusuna da bir cevap, siz mi atadınız?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Deniz Yavuzılmaz, sen bu işlerden rahatsızsın, ortaklığın mı var?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Evet, şimdi, efendim, LNG konusu, hani "Biz çok pahalı LNG almışız." tutmayınca bir de "Beylikova konusuna bir dalalım." dediler çünkü...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Çünkü Trump'ın oğluyla ne görüştüğü belli değil Tayyip Erdoğan'ın, açıklayın bilelim.

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Keşke sen de orada olsaydın!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Çünkü bu arkadaşlar, maalesef, nadir toprak elementlerini yeni duydular, nadir toprak elementlerini ancak Trump bu konuları gündeme getirince duydular ama nadir toprak elementlerinin hikâyesini ben size söyleyeyim: Bakın, nadir toprak elementlerinin tespiti için...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Keşke Eti Maden'in KİT Komisyonu tutanaklarını okusaydınız görürdünüz. ..

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Dinlerseniz anlarsınız.

Bakın, nadir toprak elementleri konusunda 2011'den başlayan ve -konuşmamda, metinde vardı- 125 kilometre sondaj yaptığımız bir çalışma var. Ta 2011'de başladık.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) - 70'li yıllarda başladı, biliyoruz. Sondajlar 70'li yıllarda başladı, 2011'de değil.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - 2018'de ve 2022'de nihai olarak biz burada 694 milyon ton nadir toprak elementi tespit ettik ve yıllardır şunu söylüyoruz: Nadir toprak elementleri konusunda biz ülke olarak dünyanın ilk 5 ülkesi arasına gireceğiz, hedefimiz bu. Bunun için çalışıyoruz, bunun için pilot tesis kurmaya niyet ettik. Yine karşımıza belediyeler çıktı. Efendim, dediler ki: "Bunu yapmayın."

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) - "Yapmayın." demediler.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Ne dediler? Mahkemeye vermişler.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) - "Sorunlarını giderin." dediler. Hiç gecikme olmadı, ben biliyorum.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - O yetmedi, karar çıktıktan sonra bununla alakalı mahkemeye başvurdular. Şimdi, biz, burada, klasik ana muhalefetin muhalefet kalıbını, muhalefet şablonunu görüyoruz. Önce...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - ÇED'deki eksiklikle ilgili o.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Ha, burada biraz şaşırdım, onu söylemem lazım. Bir dakika... Şunu itiraf edeyim: Ben Beylikova'da nadir toprak elementlerinde şaşırdım çünkü bizim alıştığımız kalıp şu: Bir şeyi yok var saymak. Gabar'da petrol bulduk, "Gabar'da petrol yok." Doğal gaz bulduk, yok.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Arkadaş, sallamayın, sallamayın. Mahkeme 2022'de sonuçlanmış, sallamayın.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) - Buldunuz da neye yaradı?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Şimdi, nadir toprak elementleriyle alakalı en azından şu söylenmedi burada: "Yok." denmedi. Başka bir şey geldi, yine o da o muhalefet kalıbının içerisinde olan bir şey. O da ne, biliyor musunuz?

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) - Ya, biz 50'li yıllardan biliyoruz olduğunu orada, yeni keşif değil o videodaki. Öyle hikâye anlatmayın.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Bir şey böyle öne çıktığı zaman, proje biraz ilerlediği zaman, gözle görülür olduğu zaman, onu, böyle, hafifletici, alaya alıcı, işte, efendim, yok "Karadeniz'den gelen gazdan Rus gazından almışız da biz gazı öyle vermişiz." diyenler oldu. Gabar'da öyle bir petrol olmadığını diyenler oldu. Şimdi, burada da Beylikova'daki konu nereye evrildi? "Siz bunları Amerika'ya verdiniz."

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - O konudaki maliyetlere de gelin.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Bakın, kardeşim, biz Amerika'ya nadir toprak elementleri falan vermedik yani. Biz nükleerle ilgili bir anlaşma yaptık. Zaten nadir toprak elementleriyle alakalı bir şey olsa bunu da açıklarız, bunda çekinecek bir şey yok. Şimdi, kanun önerisi, kanun taslağı verdiniz, mevcut kanunlardan haberiniz yok. Mevcut kanunlarda... Burada toryum var.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) - Tamam, yerli ve millî değer. Tamam, biliyoruz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Burada toryum var, burayı devlet işletmek zorunda. Çok net bir şey söylüyorum.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) - Var mı o teknolojiniz?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ya, sadece Türkiye'deki bütün maden sahalarındaki nadir toprak elementleriyle ilgili.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Biz nadir toprak elementleriyle ilgili şunu yapıyoruz: Bu alanda, bu alanda...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ya, madencilik faaliyeti yapılan her yerde nadir toprak elementi konusu var.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Hâlâ niye bağırıyorsunuz? Bakın anlatıyor.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Bakın, bu alanda, nadir toprak elementleri alanında bu pilot tesisimizle yüzde 92-93'lere vardığımız bir yerlilik seviyesine, bir saflaştırma seviyesine geldik. Şimdi, hedef, bunu 99'lara doğru yükseltebilmek yani şimdiki aşamamız bu ama buna gelene kadar, biz bir endüstriyel tesis kuralım ve bu süre içerisinde yani önümüzdeki iki üç yıl içerisinde de buranın ekonomik değer üretebileceği... Ve şunu söyleyeyim: Yapacağımız 300-400 milyon dolarlık yatırım iki senede geri dönüyor.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) - O yatırımı kim yapacak, biz onu soruyoruz. Türkiye Cumhuriyeti olarak mı yapacaksınız?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Bu, bu kadar ehemmiyetli, önemli bir şey ve bu süre içerisinde de biz bu saflaştırmayla alakalı çalışmalarımıza devam edeceğiz; TENMAK edecek, Eti Maden edecek. Ya, sizlerden istirhamım şu: Bakın, 400 binin üzerinde insanın çalıştığı, emek verdiği bir işten bahsediyoruz. Eti Madende binlerce insan çalışıyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Akın Gürlek dâhil.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Allah aşkına, şu kurumlarımızı itibarsızlaştırmayın.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) - Ya, biz itibarsızlaştırmıyoruz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Eti Maden dediğimiz...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Kim atadı, Allah aşkına, kim atadı Yönetim Kurulunu? Biz mi yapıyoruz? Siz yapıyorsunuz. Maden mühendisi mi o, jeoloji mühendisi mi?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Eti Maden dediğimiz, MTA dediğimiz kurumlar bu ülkenin yaşları cumhuriyetle eş, 1935'te kurulmuş kurumları. Ben "Rekor kırdık." diyorum, siz bununla alakalı iftihar edip bizi, arkadaşlarımızı tebrik edeceğinize bambaşka şeyler söylüyorsunuz. Bunları anlamakta gerçekten güçlük çekiyorum. Biz...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Akın Gürlek sorusuna gelebilir miyiz?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Sayın Vekilimiz dedi ki...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Akın Gürlek'i siz mi atadınız?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Sayın Başkanım, bana bir iki dakika daha müsaade eder misiniz?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ya, şu soruya bir cevap verin.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Vereyim.

Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Şimdi, bakın, 6 tane derin deniz sondaj gemisine sahibiz, 2 tane sismik gemimiz var. Yani, şöyle bir bakış açısı, eleştiri: "Bu gemileri niye aldınız?" Ben söyleyeyim: Bu gemilerin 6 tanesini biz 1 gemi fiyatına aldık.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Gördün mü kebabı?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Siz, dünyada petrol fiyatları düşerken ve gemi fiyatları uygunken niye almayasınız? Bir.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ya, işletme maliyeti...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Bir müsaade edin.

İki: Bir taraftan diyorsunuz ki: "Bu gemilerin 1 tanesi çalışıyor, gerisi çalışmıyor." Bakın, çok basit, gidin bunun Google'da programına bakın, şu anda 4 geminin hepsini Karadeniz'in ortasında sondaj yaparken görebilirsiniz, 4'ü de aktif bir şekilde.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - İşletme maliyeti nedir?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Karadeniz'de bulduğumuz gazı, 45 milyon metreküp gazı, benim 2028'e Türkiye'ye getirebilmem için bu gemilerin gece gündüz çalışması lazım. Hatta 5'inci gemi, gelecek gemilerden bir tanesi yine Karadeniz'e gidecek ve bu sahadaki üretimi arttıracak.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Onun büyük çoğunluğunu 5'inci gemi yapacak, diğer 4'ü değil.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Ve 2026 yılında Doğu Karadeniz, Orta Karadeniz ve yine Batı'da biz 6 tane yeni keşif amaçlı sondaj kuyusu açacağız ve inşallah hep beraber sevineceğimizi düşünüyorum, bunlardan milletimize bir yeni müjdeyi inşallah paylaşacağız, hedefimiz budur.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Gemilerin günlük maliyeti nedir?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Biz, bakın, eğer bu gemileri almasaydık...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Gemilerin günlük maliyeti nedir?

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Susarsan söyleyecek.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Sayın Vekilim, biz bu gemileri almasaydık yani işin ekonomisi, fizibilitesinin çok ötesinde bir şey söylüyorum, siz de hani bunun olabileceğini söylediniz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Fazı açıklayın.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Biz Akdeniz'de 1 metre sondaj yapamazdık çünkü Akdeniz'de onun kıta sahanlığıyla ilgili yaklaşımı, bunun başka...

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) - Ama Epson yapıyor, Fransız şirketleri yapıyor.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Biz 9 tane sondaj yaptık Sayın Vekilim, 9 tane sondaj yaptık.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ya 3 gemi almakla 15 gemi almak arasında fark var!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Eğer siz bunu kiralık gemiyle yapmaya kalksaydınız... Biz şunu yaşadık: İlk kuyu, Alanya 1 kuyusunda ne oldu biliyor musunuz?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ya, çarpıtmayın.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Oradaki kuyuda çalıştık, ikinci bir yere gittik, Türkiye'nin kıta sahanlığı içerisinde.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Çarpıtmayın.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Çarpıtmıyor, yaşadıklarını anlatıyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ya, 3 gemi almakla 13 gemi almak arasında fark var!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Bütün Amerikalı yabancı firmaların hepsi ne dedi biliyor musunuz: "Kusura bakmayın, biz burada çalışamayız." dediler. Dolayısıyla gemilere sahip olmak böyle bir avantaj ifade ediyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - 3 gemi almakla 15 gemi almak arasında fark var!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Ortağı mısın sen! Ortağı mısın sen!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Başka bir şey daha söylüyorum: Bu gemileri aldık.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Avanta mı aldın? Avanta mı aldın?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - 2020 yılının Nisan ayını hatırlayınız, 2020 yılının Nisan ayında Batı Teksas petrol fiyatı ne kadardı biliyor musunuz? Eksi 47 dolar. Bu ne demek biliyor musunuz? Yani siz petrolü birisine vermek için üstüne para vermeniz gerekiyordu çünkü petrolü koyacak yer yoktu, pandemiydi dünya ekonomisi yüzde 7'nin üzerinde küçüldü, ulaştırma durdu, ekonomi durdu. O pandeminin ortasında eğer o gemiler bizim olmasaydı biz de ne yapacaktık? Diyecektik ki: Yani şu anda kiralamaya, para harcamaya gerek yok ama kendi geminiz olunca siz pandeminin ortasında, Ağustos 2020'de Karadeniz'de cumhuriyet tarihinin en büyük keşfine imza attık.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ya, kârda aldığın gemi var, zararda aldığın gemi var.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Dolayısıyla bu gemileri almanın böyle stratejik bir yönü var.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - 3 gemi almak başka bir şey, 13 gemi almak başka bir şey.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Başka bir şeyi daha var, onu da söyleyeyim: Şimdi, bazı rakamları sizlerle paylaşmamamın sebebi şu: Asla sizlerden bir şey saklamayla alakalı bir şey söz konusu olamaz. Burada milletin temsilcilerisiniz, milletin Meclisi.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) - Soru önergelerimize de cevap gelmiyor Sayın Bakan.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Ama şunu ifade edeyim: Yani bizim bazı konularda mahremiyet arz eden hususlar var çünkü biz bu gemileri mesela uluslararası anlamda kullanmak istiyoruz. Ben şimdi size oran olarak söyleyeceğim. Bir gemi bir sondaj maliyeti, derin denizde bizim maliyetimiz geçmiş dönemde yapılan ortaklıklarla yaptığımız maliyetin onda 1'inden az, onda 1'inden az.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Gördün mü kebabları!

ERHAN USTA (Samsun) - Ya, konuşma ya! Sen mi biliyorsun! Rakamları açıkladı en azından!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Gördün mü kebabı!

ERHAN USTA (Samsun) - Onun cevaplarını vereceğiz, merak etme! Konuşma ya! Boş konuşuyorsun!

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ya, bırakın Allah aşkına, rakam verin, rakam verin! Böyle rakam mı verilir ya!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Şimdi, rakamlarla ilgili...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ya, böyle rakam mı verilir! İyi onda 1'i, "ellide 1'i" deseydiniz arkadaşlar onu alkışlayacaktı!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Dolayısıyla biz ne yaptığımızı biliyoruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - "Yüzde 1'i" deseydiniz onu alkışlayacaktı!

Şimdi, "Gemileri kiralayalım." diyenler "Helikopteri alsaydık, satın alsaydık." diyenler, bakın, yeni bir veya alışık olduğumuz bir muhalefet kalıbı daha.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Gördün mü kebabı!

ERHAN USTA (Samsun) - Gördüm, gördüm! Kendine bak!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Sen kendine bak!

ERHAN USTA (Samsun) - Terbiyesizlik yapma!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Sen terbiyesizlik yapma!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Arkadaşlar, sakın olalım. Değerli arkadaşlar... Sayın Yegin... Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Ya niye zoruna gitti? Ortağı filan mısın?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Hakaret etme!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar... Değerli milletvekilleri, rica ediyorum.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Orada da iş ne biliyor musunuz? Bir şeyi alaya almak ve bir şeyi işte kurumları kurumsal açıdan küçültücü hareketler yapmak.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ya, küçültmekle ne ilgisi var?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Şimdi, rakamı söylüyorum, rakamı merak edenler için söylüyorum. Bir helikopterin günlük kirası...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Helikopter hizmet bedeli ne kadar?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Helikopterin günlük kirası...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Hayır, kira değil, hizmet tutarını söyle! Bak hizmet tutarını söyle! "Kira" diyerek çarpıtmayın!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Helikopterin günlük kirasına geleyim, helikopterin günlük kirasına geleceğim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Hizmet tutarını söyleyin. Faturasını yayınladığınız... Kira demiyorum, hizmet tutarı diyorum.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Helikopterin günlük kirası 8.667 dolar yani 36 bin dolar değil.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Hizmet tutarı diyorum, hizmet tutarı diyorum. Bak, fatura, fatura... Bak, fatura var, fatura. 36 bin dolar günlük helikopter hizmet tutarı.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Otur, otur! Bak, dinle, faydalanırsın!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Sayın Başkanım, ben 2026 yılı bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Çarpıtmayın, çarpıtmayın. Bak, belge var, belge!

NİLGÜN ÖK (Denizli) - O da söylüyor, dinleseydiniz öğrenirdiniz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Belge var, istediğiniz kadar belge var.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Evet, helikopterin kirasının 8.667 dolar olduğunu ifade etmek istiyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Helikopterin hizmet tutarı günlük 36 bin dolar! Dolar, "kira" diyerek çarpıtmayın!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Bu arada şunu da ifade edeyim: Biz sizin gibi cadı avına çıkmayız. Ben bürokratlarıma güveniyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Çarpıtmayın!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Ha ama "Siz bu belgeyi nereden almış olabilirsiniz?"le alakalı bir fikrim var.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Var mı?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Var.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Güzel.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Bu helikopter hizmetlerini geçmişte aldığımız partinizin parti sözcüsü olan kişinin eşine gidin sorun bakalım, o şirket hangi bilgileri vermiş, siz oradan almış olabilirsiniz. (AK PARTİ sıralarından "Ooo" sesleri)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, kimse o açıklasın Sayın Bakan!

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Üstü kapalı yanlış adrese yöneldiğiniz iyi olmuş! Yanlış adrese yöneldiğiniz iyi olmuş!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Onlarla çalışmadığımız için bundan rahatsızlık duyuyor olabilirsiniz ama biz ne yaptığımızı biliyoruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Parti sözcüsü derken...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Gizli ortaklıklar belli oldu.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Bu çalışmalara...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Vallahi ben bilmiyorum, alakam da yok.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Gizli ortaklıklar belli oldu.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Kimin ne kadar rahatsız olduğu belli oldu.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Sayın Vekilim "Sakarya iline faz 1, faz 2, faz 3 ne kadar harcadınız?" dediniz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ne kadar rahatsız olduğu belli, ben birkaç belge daha açıklayayım.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Gizli ortaklarınız deşifre oldu!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Arkadaşlar, sakın, sakın...

Sayın Bakan, devam edin.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Sayın Usta, faz 1 de 2,6 milyar dolar, faz 2'de 3,5 milyar dolar, faz 3'te de 4,8 milyar dolarlık yatırım yapacağız. Bir kısmını yaptık Karadeniz'e inşallah.

Şunu da ifade edeyim: Niğde'de Hasandağ'ının BOTAŞ Tuz Gölü Depolama Tesisleriyle mesafesi 65 kilometre yani Hasandağ'ında bir şey olduğu zaman bizden bilme, onu söyleyeyim.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Fay hattı...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Ama şunu söyleyeyim: Aktivesini takip ediyoruz, MTA, bu konuda Türkiye'deki diğer volkanik dağları da takip ediyor. En son dokuz bin yıl önce Hasandağ'ında bir volkanik aktivite var, şu anda bunu takip ediyoruz ama doğal gaz tesisiyle bunun bir alakası yok.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Akın Gürlek konusunu söyleyin!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Tabii, şunu da ifade etmem lazım: Şimdi, Türkiye Petrolleri... Bakın, bu kurumlarımızı korumamız lazım, bu mühendislerimizi, çalışanlarımızı korumamız lazım.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Siz de şeffaf olun, soydurmayın!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Türkiye Petrolleri 1954'ten beri, kurulduğu günden beri yurt dışına talebe göndermiş. 658 yurt dışı burslusu -ki bunların bir kısmı tabii emekli oldu, belki hayatını kaybedenler var- 388'i şu anda hâlen kurumda çalışıyor, bunlar ülkemizin zenginliği. Yurt dışına gidip, orada eğitim alıp, orada belli bir bilgi birikimine sahip olup, ülkemize dönüp hizmet ediyorlar ve dolayısıyla bunları yurt dışına gönderiyoruz, yurt içinde de yeni eğitimler kazandırmamızda da hiçbir beis görmediğimi ifade etmek istiyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Yabancılar ne maaş ödüyorsunuz gemilerde, Türklere ne ödüyorsunuz?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Tam tersine buradaki faaliyetlerimizle hem gönderdiklerimiz burada daha yoğun bir şekilde çalışıyorlar hem de Türkiye'de bir tersine âdeta beyin göçüyle beraber bu insanları Türkiye'ye getirmiş oluyoruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Akın Gürlek sorusuna cevap bekliyoruz, Akın Gürlek'i siz mi atadınız?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Sayın Başkanım, soruların cevaplayamadığım kısımlarını "Bir hafta." dediniz, yedi gün içerisinde ben inşallah Komisyonumuza yazılı olarak takdim edeceğim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Akın Gürlek'i siz mi atadınız?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Sen şu gizli ortaklarını bir açıkla!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Tüm katkı ve değerlendirmeler için hepinize şükranlarımı sunuyorum, 2026 yılı bütçemizin ülkemize, milletimize ve Bakanlığımıza hayırlı olmasını diliyorum.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Akın Gürlek sorusuna cevap vermesini istiyoruz.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Gizli ortaklarını bir açıkla sen!

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Kimin, kimin?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Gizli ortaklarınızı ifşa ettiler.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Kimi kastediyorsunuz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, değerli milletvekilleri...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Kimi kastettiğini söyle!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Gizli ortaklarınız açıklandı.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ya, ben belge veriyorum, belge! İtham ediyorsa isim versin, isim verdiği de cevaplasın.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, değerli arkadaşlar...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, nedir mesele?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Söz istiyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Neyle ilgili, hangisiyle alakalı?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sataşmada bulundu "parti sözcünüzün eşi" ne demek?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Parti sözcüsünün eşi...

VELİ AĞBABA (Malatya) - "Parti sözcünüzün eşi." diyor.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Gizli ortaklarınızı ifşa etti.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Terbiyesizlik yapma!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Terbiyesiz sensin!

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Sensin terbiyesiz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, buyurun, bir dakika...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Sensin terbiyesiz!

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ben burada belgeleri açıklıyorum kardeşim, sen burada terbiyesizlik yapıyorsun!

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Otur yerine!

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ya, biraz cesareti varsa kimi kastettiğini söylesin.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Deniz, bir dakika...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ben resmî belge var buluyorum, paylaşıyorum, bundan rahatsız oluyor; böyle bir şey olur mu?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar...

ERHAN USTA (Samsun) - O ahlaksız herkese hakaret ediyor, yapamazsın bunu!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Ahlaksız sensin!

ERHAN USTA (Samsun) - Ahlaksızsın sen!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Sen ahlaksızın büyüğün!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, Sayın Bakan...

ERHAN USTA (Samsun) - Ya, utanman yok mu senin, herkese aynı şeyi söylüyorsun?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Senin yok mu utanman?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, bir sakın olalım, lütfen...

ERHAN USTA (Samsun) - Utanmaz herif!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Sensiz utanmaz! Utanmazın büyüğün sen!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar...

ERHAN USTA (Samsun) - Adam gibi söyleyeceksen bir şey söyle, bir tane fikrin yok, sürekli laf atıyorsun, sürekli insanlara hakaret ediyorsun, aşağılık bir insansın sen!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Aşağılığın büyüğün sen!

ERHAN USTA (Samsun) - Öyle değil mi!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Ayıp ya!

ERHAN USTA (Samsun) - Nesi ayıp ya!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Ettiğin bütün hakaretlerin en büyüğün sen!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan....

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta... Sayın Yegin... Değerli arkadaşlar...

ERHAN USTA (Samsun) - Bir kere söyle ona insan gibi konuşmuş mu?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Ettiğin hakaretlerin en büyüğü sensin!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Yegin... Sayın Usta... Değerli arkadaşlar, yakışmıyor bize...

ERHAN USTA (Samsun) - Sürekli laf atıyorsun, sürekli havlıyorsun ya! Yazıklar olsun sana ya!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Havlayan da sensin!

RESUL KURT (Adıyaman) - Havlamak ne ya!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Havlayan da sensin, şu ettiğin laflara bak!

ERHAN USTA (Samsun) - Aynısını yapıyorsun sürekli.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, yakışmıyor.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Adam gibi konuşmayı beceremediğin için hakaret ediyorsun!

ERHAN USTA (Samsun) - Biz burada hakaret etmiyoruz, biz burada insan gibi sunum yapıyoruz.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Şu ettiğin laflara bak ya!

RESUL KURT (Adıyaman) - Çok ayıp ya!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar... Değerli milletvekilleri, birbirimize...

RESUL KURT (Adıyaman) - "Havlıyorsun." ne demek ya!

ERHAN USTA (Samsun) - Oradan havlıyorsun sürekli!

RESUL KURT (Adıyaman) - Çok ayıp.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, ayıp oluyor.

ERHAN USTA (Samsun) - Ne demek "Ayıp oluyor." Konuştuklarına bakıyor musun?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Sen havlamanın büyüğün!

ERHAN USTA (Samsun) - Ayıp ya, bir kere söylediniz mi buna? Her şeyi o çıkarıyor, ona "ahlaksız" diyor, ona "terbiyesiz" diyor; sen terbiye dağıtan mısın ya!

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Sen başlattın.

ERHAN USTA (Samsun) - O önce söylüyor.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Bürokratlarla kavga eden sensin.

ERHAN USTA (Samsun) - Nerede bürokratlarla kavga ettim?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Sen bütün hakaretlerin heykelisin Erhan Usta!

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Hakaret eden sensin.

ERHAN USTA (Samsun) - Ben hakaret etmiyorum, ben eleştiri yapıyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Arkadaşlar, böyle olmaz, lütfen ya.

ERHAN USTA (Samsun) - Eleştiri yapıyorum ben, yağ mı süreceğim senin gibi, senin gibi yağ mı çekeceğim?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Öyle bir şey yok.

ERHAN USTA (Samsun) - Ben eleştirimi yaparım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar... Sayın Usta... Sayın Güneş... Sayın Yegin...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Biraz sakın Erhan Bey.

ERHAN USTA (Samsun) - Sen bari yapma!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar... Değerli arkadaşlar...

ERHAN USTA (Samsun) - Utanmaz! Konuşmasın ya!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar... Sayın Usta... Değerli milletvekilleri...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Utanmazın en büyüğü sensin!

ERHAN USTA (Samsun) - Arkadaş, çekin şunu şuradan ya! Başımızın belası mısın!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Görüşmelere on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.21

SEKİZİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 22.42

BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)

KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)

----- 0 -----

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, 10'uncu Birleşimin Sekizinci Oturumunu açıyorum.

Kaldığımız yerden devam edeceğiz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, ben çok kısa bir söz istiyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun, bir dakika söz veriyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Şimdi Manisa'yla, Manisa Büyükşehirle ilgili "Sıcak suya fahiş zam yapıldı." dendi. Sayın Bakan, yanlış bir bilgi almışsınız. Biz Belediyeyi kazandığımızdan bugüne kadar suya 1 kuruş zam yapmadık, bilginiz olsun, yanlış bir bilgi, bunu söylemek istiyorum; sıcak suya 1 lira zam yapmamışız Manisa'da.

Bir de bakın, bir iddia var ortada, 1 helikopter kirasının günlük 36 bin dolar olduğu iddiası var, aylık 1 milyon 116 bin dolar olarak geçiyor; bizim iddiamız bu. Aksi varsa onu söylersiniz yoksa Cumhuriyet Halk Partisi suçlanarak bir yere varılamaz. İstiyorsanız, bu belge yoksa ben size bu belgeleri verebilirim Sayın Bakan; bu, doğru bir suçlama değil. Bakın, ortada bir belge var, bu belgeyi sizlere de verebiliriz. Günlük 36 bin dolar hizmet bedeli var 1 helikopterin 1 gemiye; bunu da dikkatlerinize sunuyorum. Söylemiş olduğunuz şeyler doğru değil.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ederim.

Değerli milletvekilleri, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının bütçesini okutuyorum:

(Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2026 yılı bütçesi okundu)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - 9 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Aşağıda gösterilen değişikliğin gerekçesiyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

YIL: 2026

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
18	17.31	01	05.04	550.000.000.000

Adalet Kaya
Diyarbakır

Kamuran Tanhan
Mardin

Hakkı Saruhan Oluç
Antalya

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Başkanım...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Gerekçe...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Ekonomik krizin gölgesinde yaşanan yüksek enflasyon ortamı artık zamların takip edilemediği bir noktaya taşınmıştır. Son bir sene içerisinde temel tüketim ürünleri başta olmak üzere birçok ürüne neredeyse her gün zam gelmektedir. Resmî enflasyonun dahi altında zam alan ve gelirinin önemli bir kısmını kira, elektrik, doğal gaz, su ve internet gibi faturalara ayırmak zorunda kalan emekçiler için bu giderler önemli bir yük oluşturmakta, en temel insani ihtiyaçları karşılayacak gelirden mahrum kalmaktadırlar. Elektrik ve doğal gazın sosyal hak temelinde her haneye ihtiyaç sınırına kadar ücretsiz olarak sağlanması gerekmektedir. Bu sebeple, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bütçesinin 550 milyar TL artırılmasıyla her haneye ihtiyaç duyacağı kadar doğal gaz ve elektriğin ücretsiz olarak sağlanması imkânı doğabilecektir. Ayrıca ihtiyaç sınırın aşılması çabası da enerji tasarrufuna yol açabilecektir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeye geçiyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Aşağıda gösterilen değişikliğin gerekçesiyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

YIL: 2026

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
18	17.31	01	05.04	100.000.000.000

Adalet Kaya

Kamuran Tanhan

Hakkı Saruhan Oluç

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Başkanım...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Gerekçe...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

6 Şubat depremlerinin büyük yıkımlar yarattığı illerde hayatta kalan yurttaşlarımız yaklaşık üç yıl geçmesine rağmen hâlâ yeterli iyileşmeler sağlanmadığı için gündelik yaşamlarını sürdürmekte zorlanmaktadır. Depremler kentlerin altyapısını çökertmiş, ekonomik faaliyetlere önemli bir ölçüde ket vurmuş, hane halkı gelirlerinin sert bir şekilde düşmesine hatta bazı hanelerin gelirlerinin tamamen ortadan kalkmasına neden olmuştur. Bu sebeple, aylık geliri 100 bin liranın altına olan haneler, altyapı yetersizliğine rağmen TOKİ konutlarında yaşayan yurttaşlar ile hâlihazırda konteyner kentlerde yaşamak zorunda kalan yurttaşlara 2026 yılından itibaren en az iki yıl elektrik faturası desteği sağlanması için Enerji Bakanlığı bütçesinden kaynak ayrılması büyük önem taşımaktadır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeye geçiyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Aşağıda gösterilen değişikliğin gerekçesiyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

YIL: 2026

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
18	17.31	01	05.04	55.000.000.000

Adalet Kaya
Diyarbakır

Kamuran Tanhan
Mardin

Hakkı Saruhan Oluç
Antalya

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Başkanım...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Gerekçe...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Yoksulluk ve işsizlik, Kürtlerin yoğun olarak yaşadığı illerde Türkiye'deki bölgesel eşitsizlik gerçeği nedeniyle daha yüksektir. Bu illerde yaşanan en büyük sorunlardan biri de DEDAŞ tarafından yapılan elektrik kesintileridir. Bu kesintiler gündelik hayatı olumsuz etkilediği gibi sağlık, ısınma ve tarımsal üretim başta olmak üzere büyük sorun yaşanmasına sebep olmaktadır. Özellikle DEDAŞ'ın faaliyet gösterdiği Kürtlerin yoğun olarak yaşadığı illerde hanelere ve çiftçilere orman tüketim aralığının çok üzerinde rakamlara tekabül eden yüksek faturalar kesilmekte ve cezalar kesilmektedir. Bu yüksek borcu ödeyemeyen hanelerin ve çiftçilerin elektrikleri kesilmekte, haneler elektriksiz, tarlalar susuz kalmakta, bazı alanlarda üretim durma noktasına gelmektedir hatta borcunu ödeyemeyen çiftçinin bankadaki tarımsal destekleme ödemelerine dahi el konulmaktadır. Üretimin ve gündelik yaşamın devamı için bu borçların faizlerinin ve cezalarının silinerek ana borcun ise yüzde 25'inin kamu tarafından ödenmesi gerekmektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeye geçiyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bütçesinde aşağıdaki değişikliğin gerekçesiyle birlikte kabul edilmesini arz ve teklif ederiz.

KURUM: ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

YIL: 2026

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
18	17.40	01	05.04	100.000.000

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Kısacık, buyurun.

SADULLAH KISACIK (Adana) - En ucuz ve en temiz enerji kaynağı, enerji verimliliği. Enerji verimliliği için yurt çapında bir seferberlik başlatılması gerektiğini düşünüyoruz ve en önemli çalışmalardan biri olduğunu düşünüyoruz. Buna destek vermek için de bütçenin artırılmasını teklif ediyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeye geçiyoruz.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçeyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

YIL: 2026

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
99	17.31	01	05.02	500.000.000

Ayyüce Türkeş Taş
Adana

Erhan Usta
Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, söz mü?

ERHAN USTA (Samsun) - Söz...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, şimdi, sunumda bahsettiğim bu, EPDK'nin ve sizin yaptığınız lisans vermelerle ilgili olarak siz şunu söylediniz -biraz "Şartlarında değerlendirmek..." şeklinde bir ifadeniz oldu ama- dediniz ki: "Önümüzdeki günlerde çok daha ucuza elektrik alacak ihaleler yapacağız."

Şimdi, 34 bin megavat bizim bahsettiğimiz, EPDK'nin dağıttığı ve sizden sadece bir yıl önce dağıttı. Yani orada 5,85 sentten alınıyor, siz 3,5 sente alıyorsunuz, üstelik siz ilave para alıyorsunuz, diğerine de ilave para veriyoruz. Şimdi, baktığınız zaman böyle, rüzgârda sizin yaptığınızın 2,5 katına, güneşte de 3,4 katına gelen bir maliyet var burada. Hem fiyat düşecekse... E, bu yatırımlar da başlamadı bakın, birçoğu henüz lisanssız olarak ellerinde tutuluyor. Mesela önümüzdeki iki yıl sonra belki başlayacak; iki yıl sonra 3,4 sentin de çok daha altında bir fiyat oluşacaksa biz niye bu lisansları iptal etmiyoruz? Yani bu lisansları yatırıma başlananlarla tekrar müzakere etmeniz lazım bence.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Bitiriyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Yatırıma başladıysa bana göre müzakere edilmesinde fayda var, fiyatlar aşağıya çekilebilir.

Bugünün şartları... Evet, bundan on yıl önce 13 sentten almış olabiliriz, o zaman maliyetler çok pahalıydı, yatırım maliyetleri aşırı pahalıydı, yeni bir teknolojiydi; önümüzdeki dönemde düşecek ve 34 bin megavat; bakın, siz sadece 2 bin megavatlık yaptınız. Anlatabiliyor muyum? O yüzden, bence, başlanmayanların lisansları iptal edilmeli yani bizim talebimiz o. Tabii, devlet -siz-nihayetinde neye karar verirse... Başlanarlarda da oturup müzakere etmek lazım. Bugünün şartlarında bir fiyatla karşılına çıkmanın ben memleket açısından, milletimiz açısından daha faydalı olacağını düşünüyorum. Bunu sizlere bir öneri olarak elbette söylüyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bu şey geliyorken, Sayın Bakanım, EPDK Başkanımız, bu geliyor en azından hani ne kadarı yatırıma döndü, ne kadarı yatırıma dönmedi... Yani yazılı olarak cevapların bir kısmı geleceği için orada en azından belirtirseniz "Şu kadarı başladı, şu kadarı başlamadı." diye, belki daha şey olur.

Bir de sabahki sunumla alakalı da siz de bir hesabınızı, kitabınızı gönderirseniz, en azından orada bir cevap olur.

ERHAN USTA (Samsun) - Bizden henüz...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Hayır, bilmiyorum belki sosyal medyadan almışlardır, dinlediler burada çünkü. Biz ilettik Başkanım, biz ilettik; Erhan Bey biz ilettik, biz ilettik.

ERHAN USTA (Samsun) - Yani biz hazırız. Keşke yanılıyor olsak.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Neyse, aynı tartışmayı açmayalım ama siz de hani, cevap yazacaksınız ya yazıyorken bu hesaplama göre de siz de ona göre koyun cevaplarınızı.

Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeye geçiyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçeyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIğI

YIL: 2026

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
99	17.41	01	05.02	16.000.000.000 TL

Ayyüce Türkeş Taş
Adana

Erhan Usta
Samsun

BAşKAN MEHMET MUş - Sayın Türkeş Taş...

AYYÜCE TÜRKEş TAş (Adana) - Teşekkür ederim Başkanım.

Konuşmamda belirtmiştim Sayın Bakanım, bu yer altı zenginliklerinin sadece cevher olarak çıkması değil, aynı zamanda işlenmesi aısından, Adana da önemli bir bölge, onu da söylemiştim, o Ceyhan Yumurtalık'ta Güney Anadolu kritik madenler işletme ve teknoloji üssü hâline getirilip orada hem AR-GE hem işte, sanayiyle üniversitenin bir olduğu ve geri dönüşümün de içinde olduğu bir üs hâline gelsin. Ayrıca oradaki liman, demir yolu vesaire yatırımları da tamamlansın diye bu önergeyi oylarınıza sunuyoruz.

BAşKAN MEHMET MUş - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeye geçiyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bütçesinde aşağıdaki değişikliğin gerekçeyle birlikte kabul edilmesini arz ve teklif ederiz.

KURUM: ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIğI

YIL: 2026

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	EKLENEN TUTAR (TL)
Enerji Arz Güvenliği, Verimliliği ve Enerji Piyasası Programı (18)	17.31	01	05.03	1.000.000.000

Veli Ağbaba
Malatya

Ümit Özlale
İzmir

Cevdet Akay
Karabük

Ahmet Vehbi Bakırlioğlu
Manisa

BAşKAN MEHMET MUş - Sayın Akay...

CEVDET AKAY (Karabük) - Bakanlığın enerji arz güvenliği, verimliliği programlarını uygulamada daha etkin olmasını sağlamak için Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Enerji Arz Güvenliği Verimliliği ve Enerji Piyasası Programı'nın ilgili alt tertibinde yer alan 1 milyon 322 bin TL'lik yetersiz ödeneğin 1 milyar TL artırılmasını talep ediyoruz.

BAşKAN MEHMET MUş - Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeye geçiyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bütçesinde aşağıdaki değişikliğin gerekçeyle birlikte kabul edilmesini arz ve teklif ederiz.

KURUM: ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
YIL: 2026
ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	EKLENEN TUTAR (TL)
Yerel Yönetimlerin Güçlendirilmesi (22)	17.31	01	03.02	10.000.000.000

Veli Ağbaba
Malatya

Ümit Özlale
İzmir

Cevdet Akay
Karabük

Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu
Manisa

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Akay...

CEVDET AKAY (Karabük) - Bu genel aydınlatma giderleri hem Bakanlık için hem yerel yönetimler için sıkıntı. Şimdi, yerel yönetimler açısından, belediyeler açısından da torba yasa Genel Kuruldan geçtiğinde daha da yüksek maliyetleri olacak. Yani burada yeni nesil aydınlatma cihazlarının ve üretimin, yerli üretimin desteklenmesiyle ilgili bütçeye ilave yapıyoruz 20 milyar 604 milyon TL olan ödeneğin 10 milyar TL daha artırılmasını talep ediyoruz Bakanlık bütçesinde, ilgili alt tertibinde.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir. Müteakip önergeye geçiyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bütçesinde aşağıdaki değişikliğin gerekçesiyle birlikte kabul edilmesini arz ve teklif ederiz.

KURUM: ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
YIL: 2026
ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	EKLENEN TUTAR (TL)
Enerji Arz Güvenliği, Verimliliği ve Enerji Piyasası Programı (18)	17.31	01	05.04	1.000.000.000

Veli Ağbaba
Malatya

Ümit Özlale
İzmir

Cevdet Akay
Karabük

Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu
Manisa

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Akay...

CEVDET AKAY (Karabük) - Şimdi, elektrik dağıtım firmalarıyla ilgili TEDAŞ'ın denetimleri var biliyorsunuz. TEDAŞ'ın bu denetimleri daha rahat yapabilmesi açısından Bakanlık bütçesine konulan ödeneklerden artırım talep edeceğiz. Buradaki ödenek 1 milyon 627 bin TL gibi çok düşük bir tutar yani görevlerini sağlıklı bir şekilde yerine getirmesi mümkün değil, 1 milyar artırılmasını talep ediyoruz bu önergeyle.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

(Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2026 yılı bütçesi oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Kesin hesabını okutuyorum:

(Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2024 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü'nün bütçesini okutuyorum:

(Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü'nün 2026 yılı bütçesi okundu)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - 1 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçeyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

YIL: 2026

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSAL	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
99	57.32	02	06.09	5.000.000.000 TL

Ayyüce Türkeş Taş
Adana

Erhan Usta
Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim.

Bu önergemiz Doğu Akdeniz'le ilgili; biliyorsunuz, bu Doğu Akdeniz'de özellikle 2009-2013 döneminde çok ciddi keşifler oldu. Daha sonra Kıbrıs'ın güneyindeki doğal gaz sahaları da 2011-2019 dönemlerinde oldu fakat tam bu, özellikle ilk bahsettiğim keşiflerden sonra, bölgede işte, ne bileyim ben, Arap Baharı, Tunus, Mısır, Libya, Suriye her tarafta bir karmaşa oldu. Bunların bu keşiflerle alakalı olduğunu artık dünya âlem biliyor. Dolayısıyla Sayın Bakan, Türkiye'nin Doğu Akdeniz'de olmasını, mavi vatanında olmasını biz çok önemsiyoruz. Yani bu anlamda gemiler...

Elbette şu soruyu sorabiliriz: Yani mesela bendeki notlara göre kendi gemisiyle arama yapan veya sondaj yapan aslında çok fazla petrol şirketi yok. Kiralama yapıyor ama siz de diyorsunuz ki: "Yani bize vermezlerdi." Belki bizim dış politikadaki zayıflığımızdan ileri gelebilir çünkü bakın, Norveç geldi değil mi? Güney Kıbrıs'ta geldi, şimdi orada Norveç arama yapıyor ama biz oradan çıktık. Yani bizim buradaki şeyimiz şu: Biz orada daha fazla olalım. Bunu yaparken de tabii ekonomik olarak yapma imkânı varsa son yapalım. Mesela 1,5 milyar dolar civarında 6 tane gemiye biz para ödedik bizdeki bilgilere göre. Yani hatta bazı gemilerin de son kullanıcısı olacağız, yaşlı gemiler de var bunların içerisinde. Tabii, ben bunu söylerim, siz de dediniz ki saygıyla dinledik yani netice itibarıyla: "Bunları ucuza aldık veya ne bileyim, işte, bir sondaj parasına bu gemiler mal ettik." Bunlar gayet güzel, bunlar medeni tartışmalar. Buraya bizim bir şey dediğimiz yok ama tekrar bakılması lazım. Bunların işletme maliyetleri, yabancı personel çalıştırılması zorunluluğu var veya ihtiyacımız var. Bu çerçevede baktığımızda, biz kaynağı kıt olan bir ülkeyiz. Dolayısıyla iktisaden hani iş yapalım ama bunu mümkün olduğu kadar da ekonomik yapalım, işin bu tarafındayız, bu tarafında da olmamız lazım. Şimdi, böyle bakınca, bize bu yapılanlar çok ekonomik gelmiyor. Dolayısıyla...

Ha, yaptırıyoruz başkasına, evet, Türkiye olarak bir kısıpaca girmiş olabiliriz. Bizim düşmanımız çok fazla bu coğrafyada, her zaman fazla oldu. O zaman gemi de alabiliriz, buna da bir şey diyeceğimiz yok. Dolayısıyla mesela, Suriye'de münhasır ekonomik bölge anlaşmasını yapmamız lazım diye söylüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Bitiriyorum Başkanım.

Bu bizim açımızdan çok önemli Suriye'deki bu anlaşma yani gerçekten çünkü burada müttefiksiz kaldık. Yani herkes bir tarafta, işte Mısır'la... Bizim aktif dış politikada yaptığımız hataların burada ciddi bedellerini de bize ödettiriyorlar bir şekilde. Dolayısıyla Doğu Akdeniz'de olmayı önemsiyoruz. Oradan çekilmeyelim, orada arama yapalım, kendi alanlarımız var, kendi kıta sahanlığımızın içerisinde başkaları şu anda arama yapıyor. İşte, en son Sayın Cumhurbaşkanının da açıklamaları oldu, gerekirse işte, oraya donanmanın gönderilmesine kadar bu işin gitmesi gerekir. Bizimdir orası, kendi alanlarımızda hiç kimseye fırsat vermeyelim istiyoruz; önergemiz de bununla ilgilidir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

(Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün Genel Müdürlüğünün 2026 yılı bütçesi oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Maden ve Tetkik Arama Genel Müdürlüğünün kesin hesabını okutuyorum:

(Maden ve Tetkik Arama Genel Müdürlüğünün 2024 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün bütçesini okutuyorum:

(Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün 2026 yılı bütçesi okundu)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - 1 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçeyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

YIL: 2026

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
49	83.42	02	01.02	200.000.000 TL
49	83.42	02	02.02	25.000.000 TL
49	83.42	02	03.03	8.000.000 TL

Ayyüce Türkeş Taş
Adana

Erhan Usta
Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, siz mi...

ERHAN USTA (Samsun) - Gerekçeyi okutalım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Türkiye'de madencilik faaliyetleri uzun süredir kamu yararından uzak bir anlayışla yürütülmekte, doğal kaynaklar rant uğruna tahrip edilmekte ve maden işçilerinin en temel hakları olan iş sağlığı ve güvenliği göz ardı edilmektedir. Yetersiz denetim mekanizmaları nedeniyle birçok maden işletmesi uyması gereken kuralları uygulamamakta, bunun sonucu olarak da ağır iş kazaları meydana gelmektedir. Soma başta olmak üzere yaşanan facialar madenlerde iş güvenliği meselesinin işverenlerin inisiyatifine bırakılamayacağını ve güçlü bir kamusal denetimin hayati önem taşıdığını açık biçimde ortaya koymuştur.

Ülkemizin farklı bölgelerinde faaliyet gösteren maden işletmelerinde çalışan işçiler, maden sahalarındaki tehlikeli durumları sıkça dile getirmekte, Bakanlık tarafından düzenli ve etkili denetim yapılmadığını ifade etmektedir. Denetimlerin çoğu zaman işletmelere önceden haber verilerek gerçekleştirildiği bu nedenle tehlikeli uygulamaların geçici olarak durdurulduğu veya görünmez hâle getirildiği yönündeki bilgiler kamuoyuna yansımaktadır. Dolayısıyla mevcut denetim yaklaşımı, madenlerdeki risklerin gerçek boyutunu tespit etmeye yetmemekte, işçilerin can güvenliğini ciddi biçimde tehlikeye atmaktadır. Bu nedenle Bakanlığın hem denetim sıklığını artırması hem de kullandığı yöntem ve teknikleri yenileyerek bağımsız, sürpriz ve kapsamlı denetimlere ağırlık vermesi zorunludur.

Önergemizle maden ruhsat sahalarında yapılacak denetimlerin etkinliğini artırmak üzere gerekli ilave personelin istihdam edilmesi ve modern teknik donanımın sağlanması amaçlanmaktadır. Denetim kapasitesinin güçlendirilmesi hem işçilerin hayatını koruyacak hem de madencilik faaliyetlerinin çevreye ve topluma zarar vermeden yürütülmesini sağlayacaktır. Bu kapsamda ilgili ödeneklerin artırılması toplum yararı ve işçi güvenliği açısından acil bir ihtiyaçtır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum... Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

(Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün 2026 yılı bütçesi oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Kesin hesabını okutuyorum:

(Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün 2024 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumunun bütçesini okutuyorum:

(Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumunun 2026 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Kesin hesabını okutuyorum:

(Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumunun 2024 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun bütçesini okutuyorum:

(Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun 2026 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Kesin hesabını okutuyorum:

(Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun 2024 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

CEVDET AKAY (Karabük) - Bu da hiç artmamış Sayın Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Tam böyle şey yapmışlar, bir şey iade etmediler bize yani.

Nükleer Düzenleme Kurumunun bütçesini okutuyorum:

(Nükleer Düzenleme Kurumunun 2026 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Kesin hesabını okutuyorum:

(Nükleer Düzenleme Kurumunun 2024 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, gündemimizde yer alan kamu kurum ve kuruluşlarının bütçe ve kesin hesapları kabul edilmiştir.

Hayırlı olsun.

Tüm katılımcılara teşekkür ediyorum.

Gündemimize göre 11 Kasım Salı günü saat 10.00'da toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 23.04